

VUODEN 2024 TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS

Saarijärven kaupunki
y-tunnus 0176975-1

Kaupunginhallitus 24.3.2025

Sisällysluettelo

1.	Toimintakertomus	1
1.1.	Tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevat säännökset.....	1
1.2.	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	2
1.2.1.	Kaupunginjohtajan katsaus.....	2
1.2.2.	Kaupungin hallinto	3
1.2.3.	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	7
1.2.4.	Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	12
1.2.5.	Kaupungin henkilöstö	21
1.2.6.	Ympäristöasiat	22
1.2.7.	Muut ei taloudelliset asiat	22
1.2.8.	Arvio yleisestä ja kaupungin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	23
1.2.9.	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	25
1.3.	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen	28
1.4.	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	32
1.4.1.	Tilikauden tuloksen muodostuminen	32
1.4.2.	Toiminnan rahoitus.....	34
1.5.	Rahoitusasema ja sen muutokset.....	36
1.6.	Kokonaistulot ja –menot.....	38
1.7.	Kuntakonsernin toiminta ja talous	39
1.7.1.	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä.....	39
1.7.2.	Konsernin toiminnan ohjaus ja selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	39
1.7.3.	Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ja tavoitteiden toteutuminen	40
1.7.4.	Arvio konsernin tulevasta kehityksestä	43
1.7.5.	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	45
1.8.	Tilikauden tuloksen käsittely	47
2.	Talousarvion toteutuminen	48
2.1.	Tavoitteiden toteutuminen hallintokunnittain ja vastuuryhmittäin	48
2.1.1.	Valtuustostrategian toimeenpano-ohjelma	48
2.1.2.	Tarkastuslautakunta	53
2.1.3.	Konsernipalvelut	54
2.1.4.	Sivistystoimi	79
2.1.5.	Tekninen toimi	93

2.2.	Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen.....	103
2.2.1.	Käyttötalouden toteutuminen.....	103
2.2.2.	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	104
2.2.3.	Investointien toteutuminen.....	106
2.2.4.	Rahoitusosan toteutuminen	110
2.2.5.	Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	111
2.2.6.	Poikkeamat vuoden 2024 talousarvioon	111
3.	Tilinpäätöslaskelmat.....	114
3.1.	Tuloslaskelma.....	114
3.2.	Rahoituslaskelma	115
3.3.	Tase.....	116
3.4.	Konsernilaskelmat.....	117
4.	Tilinpäätöksen liitetiedot.....	121
4.1.	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot 31.12.2024	121
4.2.	Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot 31.12.2024	121
4.3.	Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot 31.12.2024	122
4.4.	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot 31.12.2024.....	123
4.5.	Taseen vastaavia ja vastattavia koskevat liitetiedot 31.12.2024	125
4.6.	Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot 31.12.2024	130
4.7.	Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot 31.12.2024	131
5.	Eriytetyn liiketoiminnan tilinpäätöslaskelmat	133
5.1.	Muun taseyksikön tuloslaskelma 31.12.2024.....	133
5.2.	Muun taseyksikön rahoituslaskelma 31.12.2024	134
5.3.	Muun taseyksikön tase 31.12.2024	135
5.4.	Eriytetty tuloslaskelma, asunto- ja toimitilavuokraus 31.12.2024	136
6.	Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista.....	137
7.	Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja tilintarkastusmerkintä	138

1. Toimintakertomus

1.1. Tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevat säännökset

Kuntalain 113 §:n mukaan kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa. Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja.

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Kunnan kirjanpitovelvollisuudesta, kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä on sen lisäksi mitä kuntalaissa säädetään, soveltuvin osin voimassa, mitä kirjanpitolaissa säädetään.

1.2. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.2.1. Kaupunginjohtajan katsaus

Vuonna 2024 kaupungin talous vahvistui edelleen. Saarijärven kaupungin tilikauden tulos oli 401 127 euroa positiivinen ja kumulatiivinen ylijäämä oli 8,032 miljoonaa euroa. Kuntien tilinpäätökset myös koko kuntasektorilla näyttäytyivät vahvana vuonna 2024.

Verotulot toteutuivat ennakoitua parempina 0,8 milj. euroa. Kunnallisverotulot olivat noin 0,65 milj. euroa ja kiinteistöverotulot noin 0,16 milj. euroa talousarviota suuremmat. Yhteisöverot toteutuivat lähes talousarvion mukaisina. Verovuoden ansio- ja pääomatuloverojen jako-osuuksien oikaisut ja veronsaajaryhmien osuuksien muutokset vaikuttivat verotulokertymään positiivisesti 0,36 milj. euroa. Valtion osuudet vähenivät vuodesta 2023 noin 1,5 miljoonaa euroa.

Saarijärven kaupungin palvelut pidettiin edelleen hyvällä tasolla vuonna 2024. Hallintokunnissa toteutettiin strategian mukaisesti paljon erilaisia kehittämistoimia ja talouden tasapainottamishojelman mukaisia suunnitelmia. Toimintamenot kokonaisuudessaan pysyivät talousarvion mukaisina toimintamenojen ollessa -34,3 M€.

Toiminnallisista muutoksista vuonna 2024 merkittävin oli työ- ja elinkeinopalveluiden siirto kunnille vuoden 2025 alusta alkaen. Valmistelu ja päätökset toteutettiin siten, että Saarijärven kaupunki tuli osaksi Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysaluetta, jossa vastuukuntana toimii Äänekosken kaupunki. Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueeseen kuuluvat lisäksi Hankasalmi, Kannonkoski, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Konnevesi, Kyyjärvi, Laukaa, Pihtipudas, Saarijärvi, Uurainen ja Viitasaari. Työttömyysaste pysyi edelleen korkeana. Vuonna 2024 työttömien osuus työvoimasta oli keskimäärin 13,9 %.

Toiminnallinen muutos ympäristösuojelun viranomaistehtävien osalta valmisteltiin ja päätettiin myös vuonna 2024. Vuodesta 2025 alkaen tehtävien järjestäminen siirtyy Pohjoisen Keski-Suomen ympäristötoimen yhteistoimintaorganisaation toiminnaksi ja Viitasaaren kaupungin järjestämisvastuulle.

Investoinneissa panostettiin edelleen vahvasti elinvoiman ja elinympäristöjen kehittämiseen ja ylläpitoon. Investointimenot olivat yhteensä – 1,89 M€. Oikeudenmukaisen siirtymärahaston (JTF) avulla toteutettiin Linnan teollisuusalueen laajentaminen. Alueelle toteutettiin 1,2 ha esirakennettu teollisuustonttialue, jolla on rakennusoikeutta 3000 m². Uuden koulu- ja kulttuurikeskuksen rakennushanke saatiin myös päätökseen, kun piha-alueet saatiin kokonaisuudessaan käyttöön. Uuden Saarilammen jätevedenpuhdistamon suunnittelu aloitettiin syksyllä 2024. Investoinneissa panostettiin erityisesti myös teiden perusparantamiseen ja kunnostukseen.

Vuonna 2024 tapahtui positiivinen muutos Saarijärven asukasluvussa, kun asukasluku kasvoi yhdeksällä henkilöllä ollen vuoden lopussa yhteensä 8 856 asukasta. Saarijärvelle syntyi yhteensä 44 lasta luonnollisen väestömuutoksen ollessa -88 henkeä. Asukasluvun kasvuun vaikutti erityisesti maahanmuutto ja tilapäistä suojelua saaneiden ukrainalaisten kotikuntapäätökset.

Valtakunnallisesta ja globaalista talouden alavireisyydestä ja maailmantilanteen epävakauudesta huolimatta, Saarijärven kaupungin talous ja toiminta kokonaisuudessaan näyttäytyivät positiivisena vuonna 2024.

Kaupunkikonsernin koko henkilöstö ja päättäjät ansaitsevat kiitokset kaupunkilaisten ja yhteisten tavoitteiden eteen tehdystä työstä – Hyvä syntyy meistä.

Satu Autiosalo

Kaupunginjohtaja

1.2.2. Kaupungin hallinto

Perustietoa Saarijärven kaupungista

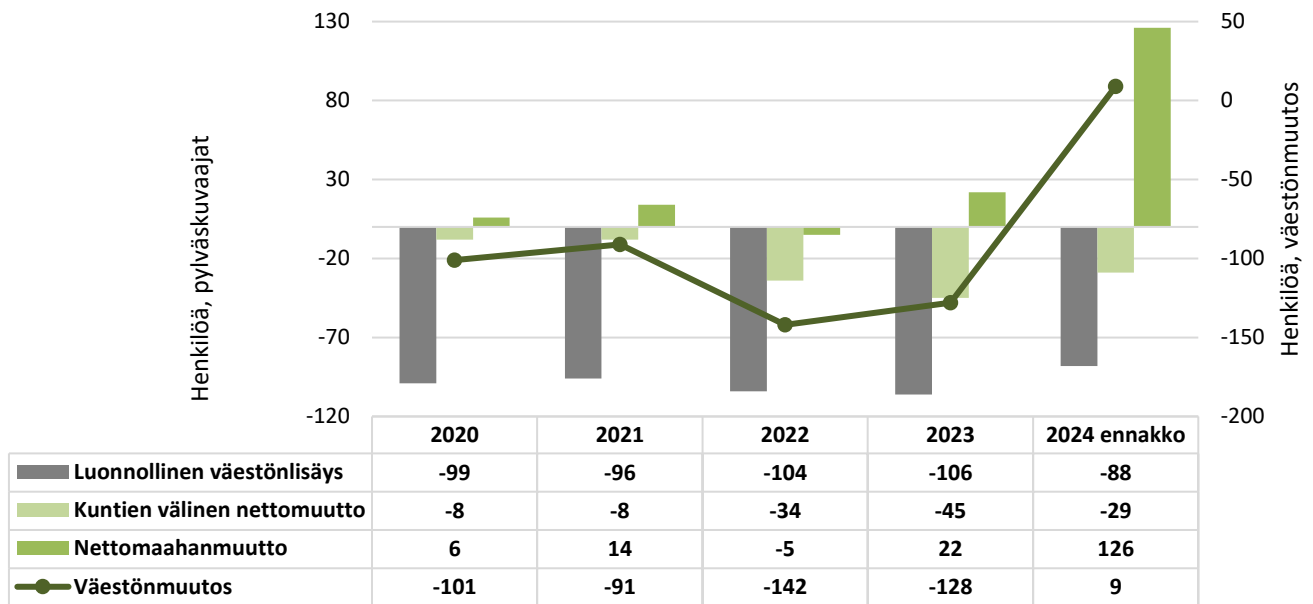
Saarijärven kunta perustettiin vuonna 1866 ja kaupunkioikeudet myönnettiin vuonna 1986. Saarijärvi on luonnonkaunis ja elinvoimainen kaupunki pohjoisessa Keski-Suomessa. Se on tunnettu kauniista luonnostaan ja luontokohteistaan, mutta myös monipuolisesta kulttuurielämästään. Keskusta-alue on rakentunut kolmen järven Saarijärven, Lumperoisen ja Herajärven väliselle saarekkeelle.

Kaupungin pinta-ala

- kokonaispinta-ala 1 422 km²
- maapinta-ala 1 255 km²
- vesipinta-ala 167 km²

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan vuoden 2024 lopussa asukasluku oli 8 856 henkilöä.

Väestömuutokset v. 2020-2023, ennakkotieto v. 2024

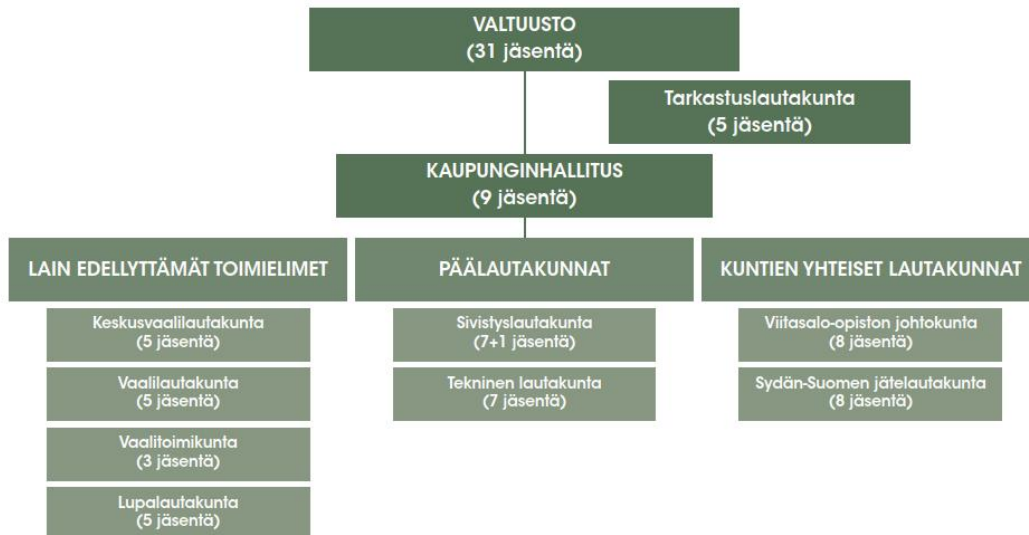

LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO JA PALVELURAKENNE

Hallintosäännön mukainen luottamushenkilöorganisaatio on seuraava:

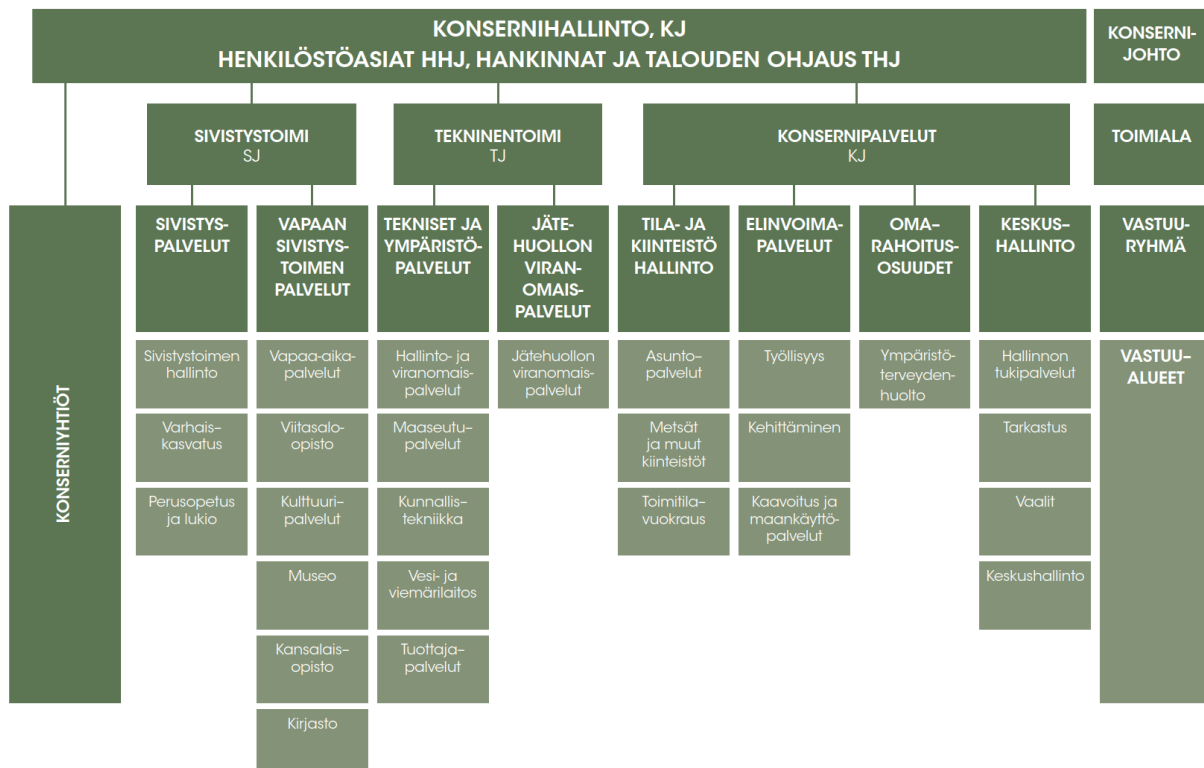
SAARIJÄRVEN KAUPUNGIN LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO (1.6.2017 alkaen)

Kaupungin palveluorganisaatio on kuvattu seuraavassa kuvassa:

PALVELUORGANISAATIO

KAUPUNGINVALTUUSTO

Saarijärven kaupungin ylintä päätösvaltaa käyttää kaupunginvaltuusto. Valtuusto päättää kaupungin taloudesta ja toiminnasta. Vuoden 2024 aikana valtuusto kokoontui 7 kertaa ja käsitteli yhteensä 118 asiaa. Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja on Sami Tuominen (SDP), I varapuheenjohtaja Pirjo Leppämäki (KESK) ja II varapuheenjohtaja Ville Rautiainen (SDP).

Kaupunginvaltuustossa on yhteensä 31 jäsentä. Kaupunginvaltuuston kokoonpano 31.12.2024 on seuraava:

 Keskusta	 Keskusta	 Keskusta	 Keskusta	 Keskusta
Petri Honkonen	Iida Moisio	Riitta Pirttiniemi	Niina Vuori	I varapuheenjohtaja Pirjo Leppämäki
 Keskusta	 Keskusta	 Keskusta	 Keskusta	 Keskusta
Miikkael Reiman	Teppo Haapakoski	Esa Oikari	Matti Tannermäki	Esko Janhonen
 Keskusta	 Keskusta	 Sosialidemokraatit	 Sosialidemokraatit	 Sosialidemokraatit
Marjatta Suomäki	Suvi Ahola	puheenjohtaja Sami Tuominen	Kirsi Siekkinen	II varapuheenjohtaja Ville Rautiainen
 Sosialidemokraatit	 Sosialidemokraatit	 Sosialidemokraatit		
Veli-Matti Pihlainen	Ilkka Lintunen	Heli Ihanainen	Harri Tollola	Jouni Vuori
				
Kari Salokivi	Hannu Vilkkilä	Mika Tamminen	Pentti Tuomi	Harri Lehtinen
		 Kristillisdemokraatit ARVOISTASI POLITIIKKAA.	 Kristillisdemokraatit ARVOISTASI POLITIIKKAA.	 vasemmisto
Risto Vesterinen	Ulla Palmu	Jukka Oittinen	Eero Sekki	Marjut Pollari
 Vihreät De Gröna				
Pulmu Kuorelahti-Juntunen				

KAUPUNGINHALLITUS

Kaupunginhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta siten kuin kuntalain 39 §:ssä on säädetty. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Vuonna 2024 kaupunginhallitus kokoontui 15 kertaa ja käsitteli 308 asiaa. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja on Teppo Haapakoski (KESK), I varapuheenjohtaja Harri Tollola (PS) ja II varapuheenjohtaja Riitta Pirttiniemi (KESK).

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimii kaupunginjohtaja. Kaupunginhallituksessa on 9 jäsentä.

Kaupunginhallituksen kokoonpano 31.12.2024 on seuraava:

 puheenjohtaja Teppo Haapakoski	 II varapuheenjohtaja Riitta Pirttiniemi	 Iida Moisio	 Miikkael Reiman	 Sosialidemokraatit Kirsi Siekkinen
 Sosialidemokraatit Heli Ihanainen	 I varapuheenjohtaja Harri Tollola	 Kari Salokivi	 KOKOOMUS Timo Leppäaho	

1.2.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Maailman- ja kansantalouden kehitys vuonna 2024

Suomen talous alkoi kasvaa alkuvuonna 2024, mutta BKT oli edellisvuotta pienempi. Rakentamisen väheneminen ja yksityisen kulutuksen lasku ovat heikentäneet tuotantoa, vaikka vienti on kasvanut. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku edistävät kulutusta ja investointeja vuonna 2025, mutta julkisten menojen säästöt ja verojen korotukset rajoittavat kasvua. Vuonna 2025 BKT:n ennustetaan kasvavan 1,6 % ja vuosina 2026–2027 1,5 %.

Maailmantalouden näkymät ovat positiiviset, mutta merkittävät riskit varjostavat niitä. Maailmantalouteen liittyviä riskejä esiintyy erityisesti Yhdysvaltojen kauppapolitiikassa, geopoliittisissa jännitteissä ja Kiinan talouden haasteissa. Positiivisina riskeinä nähdään mahdollinen Yhdysvaltojen ja euroalueen nopeampi elpyminen sekä geopoliittisten jännitteiden lieventyminen.

Kasvu on vahvaa kauppapoliittisista ja geopoliittisista haasteista huolimatta. Euroalueella hitaan kasvun vaihe päättyy vuonna 2025, ja kasvun elpymistä tukevat inflaation hidastuminen ja korkojen lasku. Kuluttajien luottamus on parantunut, vaikka Saksan teollisuuden ongelmat ja poliittiset riskit luovat epävarmuutta.

Yhdysvaltojen talouskehitys on ollut myönteinen vahvan yksityisen kulutuksen ansiosta. Työllisyystilanne tulee pysymään hyvänä, mutta korkea velkaantuneisuus aiheuttaa huolta. Kiinan talous kasvaa vakaasti, vaikka kotimainen kulutus on heikkoa. Elvyttävä politiikka keskittyy paikallishallinnon velkaan, ja viennin kasvua tukee valtion teollisuuspolitiikka. Intian talouskasvua tukee voimakas investointien kasvu, kun taas Japanissa reaali-palkkojen kehitys hidastaa yksityistä kulutusta. Ison-Britannian kasvu on odotettua vahvempaa, mutta haasteita esiintyy tuottavuudessa ja työvoiman osallistumisessa. Ruotsin talous elpyy vuonna 2025 yksityisen kulutuksen ansiosta.

Inflaatio on hidastunut ja pysyy maltillisena lähivuosina. Veronkorotukset, kuten arvonlisäveron nousut, nostavat kuluttajahintoja ja hidastavat inflaation laskua. Näiden vaikutus inflaatioon on vuosina 2025–2027 yli prosenttiyksikön. Kuitenkin inflaation ennakoitaan olevan keskimäärin 1,5 % vuosina 2024–2027. Energian hintojen lasku ja korkojen aleneminen tukevat inflaation hidastumista.

Yksityiset investoinnit supistuivat voimakkaasti jo vuonna 2023. Erityisesti asuinrakentaminen on ollut pahoissa vaikeuksissa, mutta myös tuotannolliset investoinnit vähenivät merkittävästi. Yksityisten investointien heikko suhdanne ei helpottanut vuonna 2024, ja investoinnit supistuivat edelleen huomattavasti edellisvuodesta. Vuonna 2025 yksityisten investointien ennakoitaan alkavan hitaasti kasvaa. Asuinrakentamisen laskusuhdanne hellittää, mutta kasvu käynnistyy hyvin hitaasti. Tuotannolliset investoinnit alkavat vähitellen kasvaa vuonna 2025, kun kysyntä vahvistuu. Rahoitusmarkkinoilla odotetaan korkojen laskevan, mikä tukee investointien kasvun käynnistymistä.

Kotitalouksien reaalitytulot kasvavat, vaikka kulutus on laskenut ja säästäminen lisääntynyt. Vuonna 2025 reaalitytulojen kasvu hidastuu, mutta yksityinen kulutus kasvaa. Lainakorkojen lasku keventää velanhoito-menoja, ja säästöt alkavat suuntautua kulutukseen. Kulutuksen kasvun odotetaan kiihtyvän vuonna 2026 työllisyystilanteen kohentuessa.

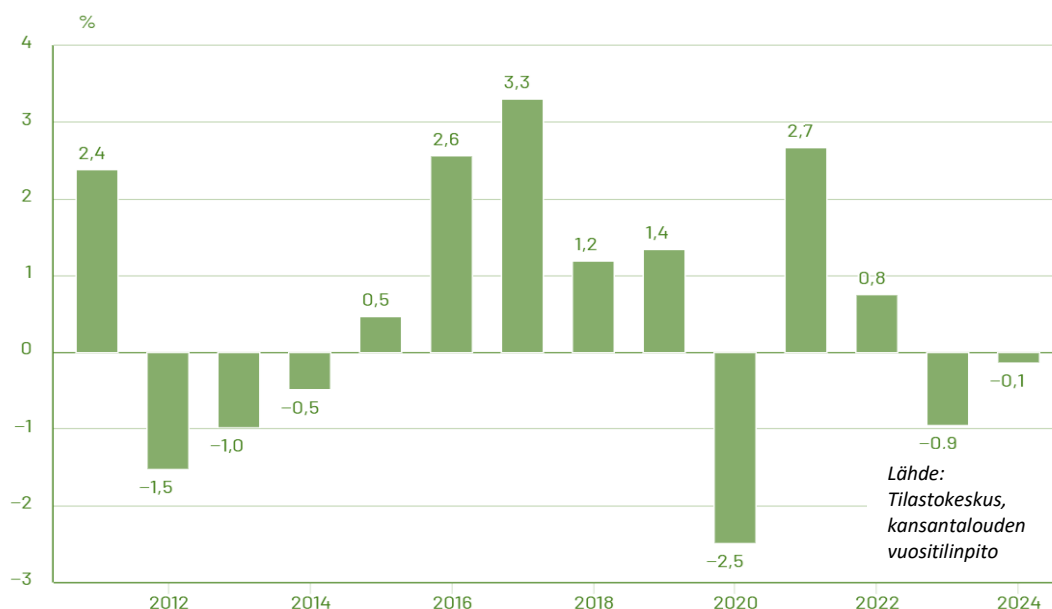
Vuonna 2024 työttömyys on noussut lähes 8,5 prosenttiin, etenkin teollisuudessa ja rakentamisessa. Osaavan työvoiman puute vähentää irtisanomisia, mutta avoimet työpaikat vähenevät. Vuonna 2025

työmarkkinat alkavat elpyä hitaasti. Vuosina 2026–2027 työllisyyden odotetaan paranevan hallituksen toimien ja maahanmuuton ansiosta, ja vuonna 2027 työttömyysasteen ennakoidaan olevan noin 7,4 prosenttia. Työikäisen väestön kasvu lisää pitkällä aikavälillä työvoimaa ja työllisyyttä.

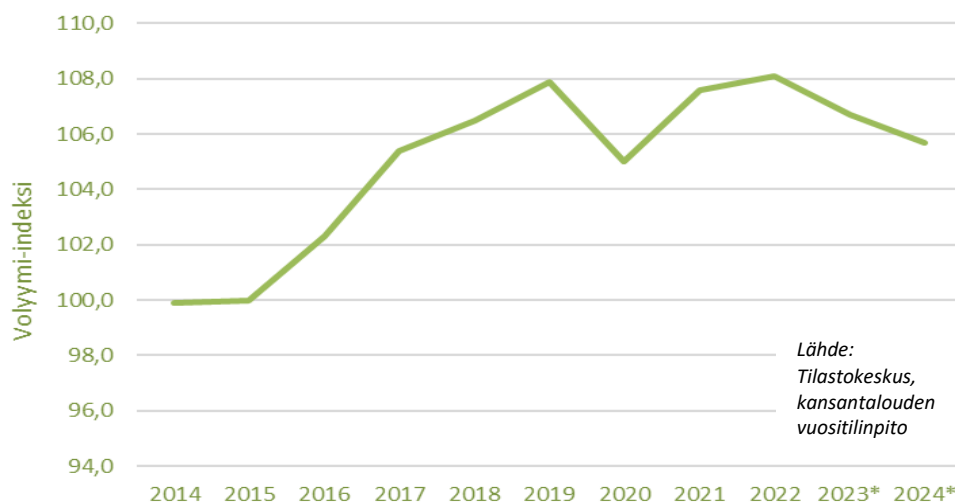
Suomen talouden odotetaan kasvavan 1,4 % vuosittain 2028–2029. Kasvu johtuu tuotannon palautumisesta taantumun jälkeen ja maahanmuuton kasvattamasta työikäisestä väestöstä. Ennustettu maahanmuutto on kuitenkin pienempi kuin Tilastokeskuksen arvio. Heikko tuottavuuden kasvu hidastaa kokonaistuottavuuden kehitystä.

Seuraavissa kuissa on esitetty bruttokansantuotteen volyymin vuosimuutos (prosenttia) 2012–2024 ja bruttokansantuote henkeä kohden vuosina 2014–2024.

Bruttokansantuotteen volyymin vuosimuutos

Bruttokansantuote henkeä kohden vuosina 2010–2024:

Lähteet: Euro ja talous- talouden ennuste, 17.12.2024; VM taloudellinen katsaus talvi 2024; kansantalouden vuositilinpito 2024 ennakkotiedot 14.3.2025 Tilastokeskus.

Julkisyhteisöjen ja kuntatalouden kehitys

Vuosi 2024 on ollut julkiselle taloudelle haastava. Julkisen talouden alijäämä heikkeni 4,2 prosenttiin vuonna 2024 heikon suhdanteen, varautumismenojen kasvun sekä aiempien vuosien nopean inflaation vaikutusten vuoksi. Verotulot kasvoivat edelleen, joskin vaimeasti. Rahoitusasemaa heikensi myös työttömyysvakuutusmaksun merkittävä alentaminen. Suuren alijäämän ja muun muassa puolustushankintojen rahoituksen takia julkinen velka nousi vuonna 2024, mutta sen ennakkoidaan vuoden 2025 kuluessa paranevan.

Pitkällä aikavälillä julkisen talouden tulojen ja menojen välillä on epätasapaino, eli kestävyysvaje. Kestävyysvajearvio osoittaa, kuinka paljon julkista taloutta olisi vahvistettava lähitulevaisuudessa, jotta saavutettaisiin pitkän aikavälin tasapaino. Valtiovarainministeriön arvion mukaan kestävyysvaje on noin 1,5 % suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT). Verrattuna edelliseen ennusteeseen arvio kestävyysvajeen suuruudesta on pienentynyt noin 0,5 prosenttiyksikköä. Kestävyysvajearvion muutokseen ovat vaikuttaneet päivitetty väestöskenaario ja ennustemuutokset.

Julkisyhteisöjen alasektoreista valtionhallinto on alijäämäisin. Paikallishallinnon alijäämä on noin 1,1 prosenttia vuonna 2024 ja paranee 0,7 prosenttiin vuonna 2025. Kuntahallinnon alijäämän ennustetaan syvenevän vuosina 2025–2027 0,6 prosenttiin suhteessa BKT: hen, kun määräaikaiset valtionosuusleikkaukset hidastavat kuntien saamia tulonsiirtoja.

Kuntatalouden vuoden 2024 ennakkollisen tilinpäätösanalyysin perusteella positiivisesta tuloksesta huolimatta kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta jäi negatiiviseksi 0,47 miljardia euroa ja kuntien lainakanta kääntyi kasvuun. Velkamäärä nousi 720 miljoonaa euroa, eli +3,6 prosenttia vuodesta 2023.

Kuntien käyttötalous toteutui talousarvioita parempina. Tilikauden tulos oli 1,1 miljardia euroa kertaluonteisten erien parantaessa tulosta. Energiayhtiöiden osuuksien myynti sekä yhtiöittäminen paransivat tulosta noin 300 miljardilla eurolla. Ilman Helsingin, Espoon, Tampereen ja Mikkelin tulosta kuntien tulos jäisi ennusteen mukaan 310 miljoonaan euroon, joten yli 70 prosenttia vuoden 2024 tuloksesta syntyi neljässä kaupungissa.

Toimintakate kasvoi edellisvuodesta vain 1,8 prosenttia. Tähän vaikuttivat toimintakulujen maltillinen kehitys ja kuntien kulukasvun hillitseminen erityisesti sopeuttamisohjelmien avulla. Lisäksi menokasvua hillitsi työttömyysvakuutusmaksun keveneminen. Toimintakulut kasvoivat 1,6 prosenttia vuonna 2024, mutta menoerittäin tarkasteltuna palvelujen ostot kuitenkin kasvoivat rajusti, yli 8 %.

Toimintatuotot kasvoivat 1,2 prosenttia, vajaat 10 miljoonaa euroa. Kunnat saivat laajeneviin tehtäviin valtionavustuksia erityisesti OKM:n ja TEM:n hallinnonaloilla, mutta valtionosuusmäärärahoja sekä leikattiin että lisättiin eri palveluissa.

Kuntien korkokulut kasvoivat 23 % ja korkotuotot 10 % edellisvuodesta. Kuntien lainakannan korkokustannus kehittyi markkinakorkojen nousua maltillisemmin, sillä kuntien korkokulujen kasvua suojasivat kiinteäkorkoiset lainat sekä rahoitusmarkkinainstrumentit.

Vuonna 2024 verotulot toteutuivat kaikkiaan noin -3,4 %, eli 500 miljoonaa euroa edellisvuoteen nähden pienempinä. Kunnallisverotulot laskivat noin 3,3 prosenttia ja yhteisöverotulot noin 14,3 %, kun taas kiinteistöverot kasvoivat noin 6,7 prosenttia. Vertailuun vaikuttaa mm. kunnallisverojoen määrä vuonna 2023, sillä vertailuvuosi 2023 oli soteuudistukseen liittyvien suurien verohäntien vuoksi poikkeuksellisen korkea. Kiinteistöverojoen kasvuun vaikutti eniten maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus.

Valtionosuudet laskivat noin 6,6 prosenttia, eli noin 200 miljoonaa euroa edellisvuoteen nähden. Valtionosuuksiin vaikutti sote-siirtolaskelmien tarkentuminen, jonka takia kuntien valtionosuuksiin kohdistui -500 miljoonan euron pysyvä vähennys, jota vuonna 2024 kompensoitiin 192 miljoonan euron määräaikaisella valtionosuuden lisäyksellä. Tämä erä peritään kunnilta takaisin vuosina 2025–2027. Peruspalvelujen valtionosuuden indeksitarkistuksen vaikutusta pienensi vuonna 2024 yhden prosenttiyksikön

indeksijarru, jonka vaikutus oli -24 miljoonaa euroa. Valtion ja kuntien välistä kustannustenjaon tarkistusta ei tehty vuonna 2024.

Kuntien vuosikate ei riittänyt rahoittamaan kuntien poistonalaisia investointeja vuonna 2024.

Kuntatyypeittäin tarkasteltuna tilikauden tulos eroaa toisistaan. Kaupunkimaisissa kunnissa keskimääräinen tulos on +206 €/asukas, taajaan asutuissa kunnissa +148 €/asukas ja maaseutumaisissa kunnissa +151 €/asukas. Kunnittain tarkasteltuna tuloksen muodostumisessa on keskimääräisiä tunnuslukuja selvästi suurempia eroja.

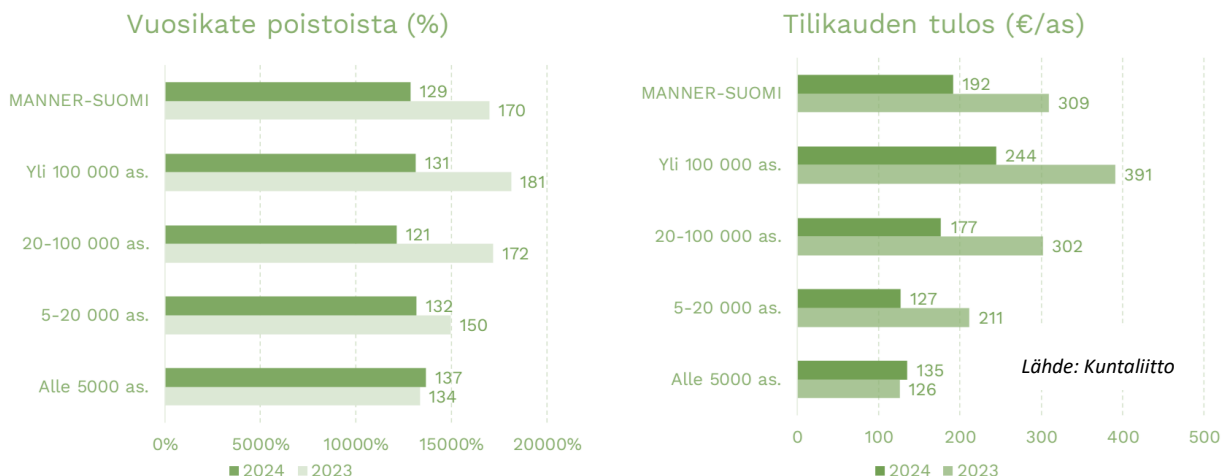
Tilikauden tulos oli paras yli 100 000 asukkaan kunnissa, kun taas pienemmissä kunnissa tulos oli selkeästi heikompi. Kaikissa muissa, paitsi aivan pienimmissä, alle 5 000 asukkaan, kunnissa tilikauden tulos heikeni vuoteen 2023 verrattuna. Tulos oli positiivinen 203 kunnassa ja negatiivinen 80 kunnassa. Maakunnittain tarkasteltuna parhaimman keskiarvoisen tuloksen tekivät Etelä-Savon maakunnan kunnat (1 286 €/asukas) ja heikoimman (-90 €/asukas) Kymenlaakson kunnat.

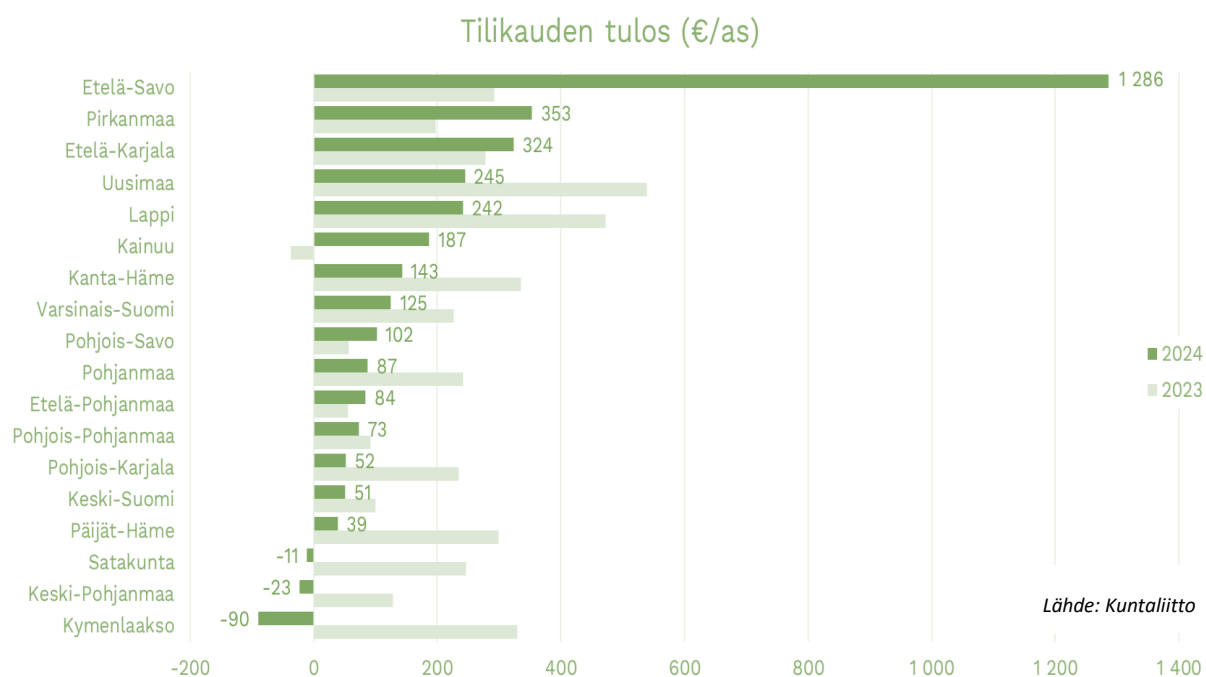
Investoinnit näkyvät rahavirrassa. Vaikka vuosikatteella mitattuna yli 100 000 asukkaan kaupunkien talous on vahvin, on toiminnan ja investointien rahavirta negatiivinen (-88 €/asukas). Toisaalta vahva vuosikate mahdollistaa isot investoinnit. Toiminnan ja investointien rahavirta on paras (+75 €/asukas) alle 5 000 asukkaan kunnissa. Vaikka vuosikate on näillä kunnilla kuntakokoryhmittäin tarkasteltuna heikoin, jää rahavirta alhaisten investointimenojen seurauksena ylijäämäiseksi.

Kertynyttä alijäämää taseessa ennakoidaan vuoden 2024 tilinpäätöksessä olevan 15 kunnalla.

Kuntien taloudellisen tilanteen muutosta kuntakoon mukaan ja maakunnittain kuvaavat seuraavat Kuntaliiton tilinpäätösten ennakkotietojen perusteella laatimat grafiikat:

Manner-Suomen kunnat

Lähteet: Kuntaliitto tiedote tilinpäätösennusteista 4.2.2025, Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioiden yhteenvedot Kuntaliitto ja Valtiovarainministeriö

1.2.4. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Toiminnan strategiset tavoitteet

Vuoden 2024 talousarvion tavoitteet perustuivat strategiakauden 2023–2027 kaupunkistrategiaan ja sen toimenpideohjelmaan:

Strategian visio

- ❖ Uudistuva ja elinvoimainen Saarijärvi – Palveluiden ja biotalouden kasvukeskus

Strategian arvot

- ❖ Avoimuus
- ❖ Oikeudenmukaisuus
- ❖ Yhteisöllisyys

Strategisista arvoista *avoimuus* viittaa muun muassa toiminnan läpinäkyvyyteen ja avoimuuteen erilaisille ajatuksille. *Oikeudenmukaisuus* pitää sisällään rehellisyyden, laillisuuden ja yhdenvertaisuuden. *Yhteisöllisyys* viittaa hyvään Saarijärven henkeen, yhdessä tekemiseen ja toisista välittämiseen.

Strategiset painopistealueet

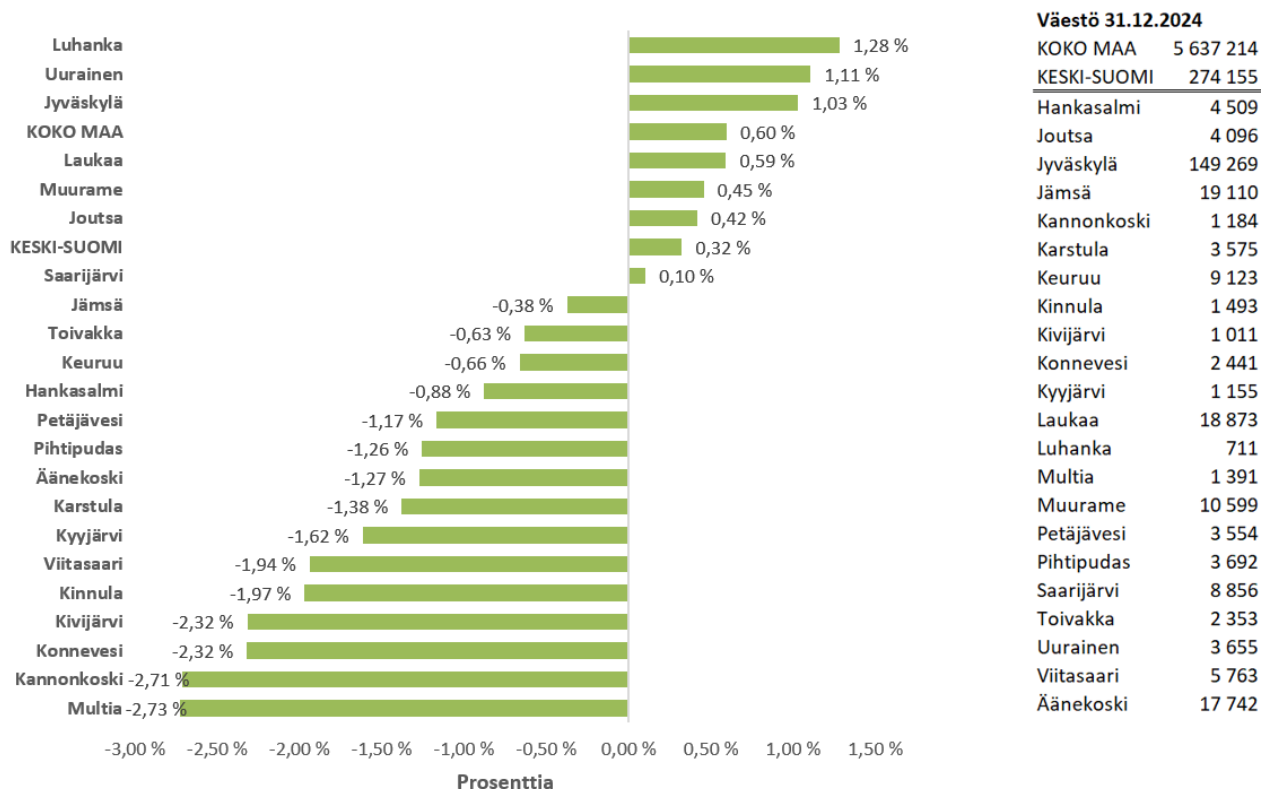
- ❖ Saarijärvi tunnetaan laadukkaista kasvatuksesta, koulutuksesta, kulttuuri- ja liikuntapalveluistaan
- ❖ Saarijärvi on haluttu asuinpaikka ja muuttovoittokaupunki. Kaupunki on viihtyisä ja elinvoimainen.
- ❖ Saarijärvi kehittää monipuolisesti yritystoimintaa ja teollisuutta
- ❖ Saarijärvi on arvostettu kestävä biotalouden osaamis- ja yrityskehittymä
- ❖ Saarijärven kaupunki on aktiivinen työllisyystoimija ja tavoittelee korkeaa työllisyysastetta
- ❖ Saarijärvi on kehittyvä alueellinen kaupan ja palveluiden keskus
- ❖ Saarijärvellä on vahva ja uudistuva maa- ja metsätaloussektori

Toimintaympäristö

Väestö

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan koko maan väestö kasvoi valtakunnallisesti 0,6 % (+33 363 henkilöä). Väestökasvu on Keski-Suomessa hiljalleen hiipunut vuodesta 2017 alkaen ja samalla kasvavien kuntien määrä on vähentynyt. Keski-Suomessa väestön vuosimuutos vuonna 2023 oli noin 0,3 % (+884 henkilöä). Seitsemässä Keski-Suomen kunnassa väestömäärä kasvoi.

Keski-Suomen väestömäärän vuosimuutos kunnittain 2024, %
vertailu vuoteen 2023

Väestö 31.12.2024

KOKO MAA	5 637 214
KESKI-SUOMI	274 155
Hankasalmi	4 509
Joutsa	4 096
Jyväskylä	149 269
Jämsä	19 110
Kannonkoski	1 184
Karstula	3 575
Keuruu	9 123
Kinnula	1 493
Kivijärvi	1 011
Konnevesi	2 441
Kyyjärvi	1 155
Laukaa	18 873
Luhanka	711
Multia	1 391
Muurame	10 599
Petäjävesi	3 554
Pihtipudas	3 692
Saarijärvi	8 856
Toivakka	2 353
Uurainen	3 655
Viitasaari	5 763
Äänekoski	17 742

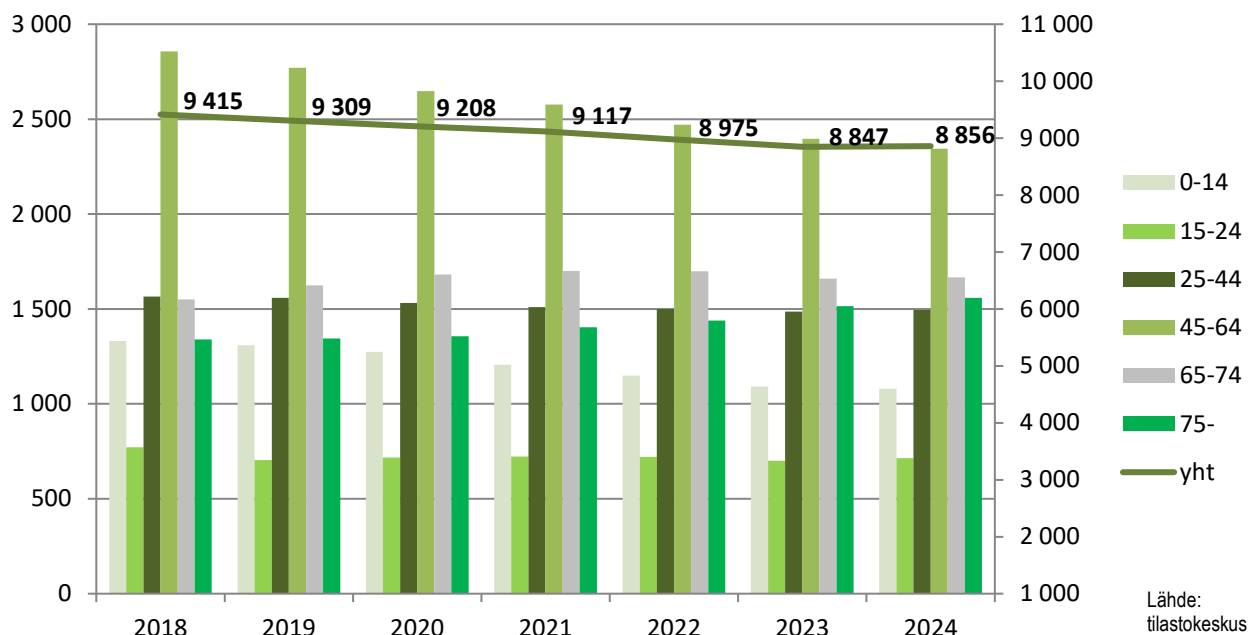
Lähde: Tilastokeskus, väestörakenteen ennakkotiedot alueittain 2023M01-2023M12.

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Saarijärvellä oli vuoden 2024 lopussa yhteensä 8 856 asukasta, edelliseen vuoteen verrattuna muutosta on +0,10 % eli +9 asukasta. Kuntien välinen nettomuutto oli -29 henkeä, mutta maan rajat ylittävä nettomaahanmuutto +126 henkeä. Väkiluvun muutokset edelliseen vuoteen verrattuna johtui suurimmaksi osaksi nettomaahanmuuton lisäksi luonnollisesta väestönmuutoksesta, joka oli -88 henkeä.

Maahanmuuttoviraston päätös olla jatkamatta vastaanottokeskusten sopimuksia lisäpaikoista vauhditti tilapäisen suojelun saaneita ukrainalaisia hakemaan kotikuntaa. Kotokunta Oy:n vastaanottokeskustoiminnan päättyessä 31.12.2024 yhteensä 106 Ukrainaista sotaa paennutta oli hakenut Saarijärven kotikunnakseen. Kaikkiaan 126 henkilön nettomaahanmuutto Saarijärvelle käänsi väestömäärän kasvuun.

Seuraavassa kuvassa on esitetty Saarijärven vuosimuutokset ikäryhmittäin.

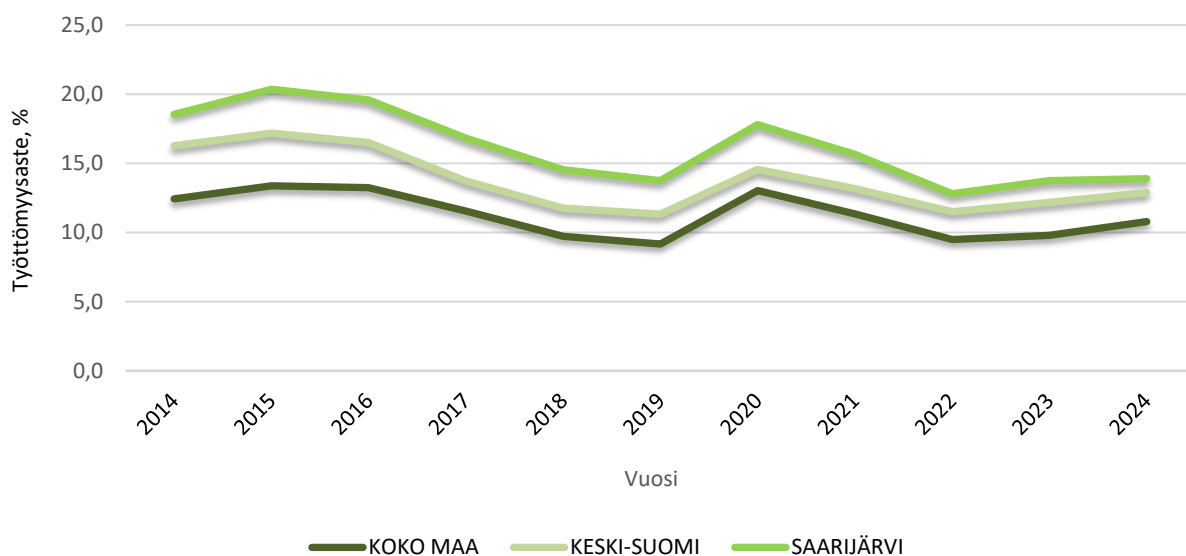
Saarijärvi 2018-2024 Väestö ikäryhmittäin

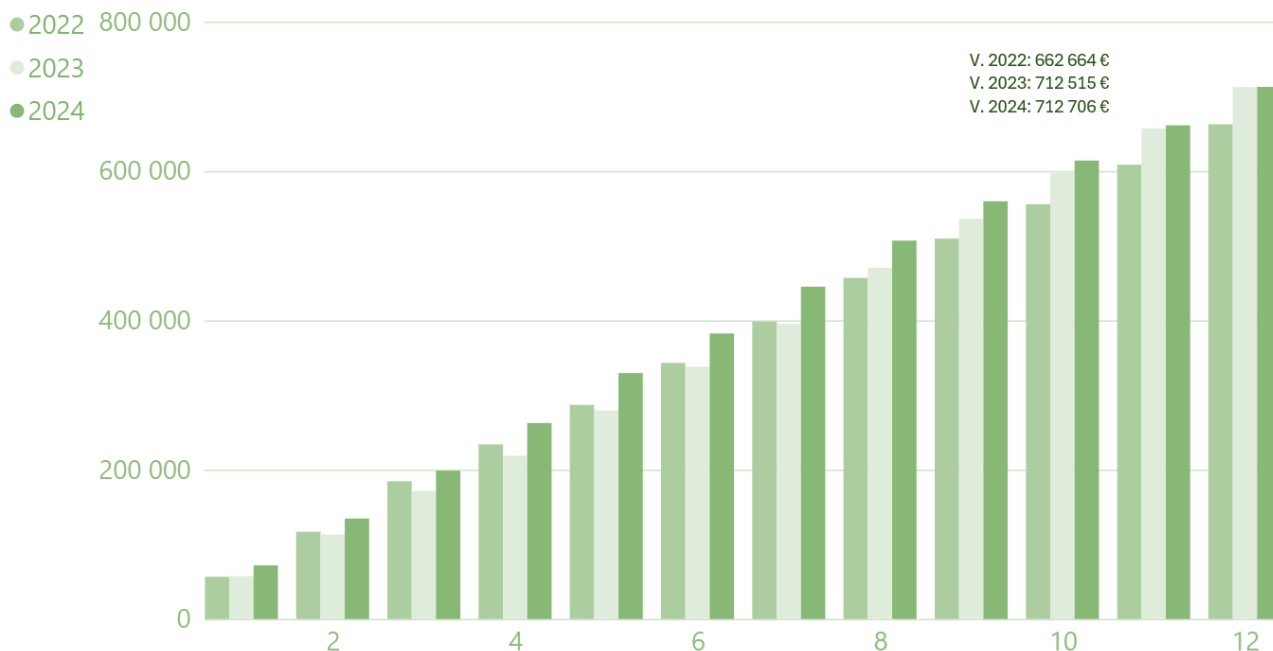
Työllisyystilanne

Keskimääräinen työttömyysaste oli vuonna 2024 Saarijärvellä 13,9 %, kun Keski-Suomessa keskimääräinen työttömyysaste oli 12,9 % ja koko maassa 10,8 %. Kuukausittainen työttömyysasteen muutos mukaillee koko maan ja Keski-Suomen kuukausittaisia muutoksia. Kuntien osarahoittaman työmarkkinatuen määrä pysyi edellisen vuoden tasolla.

TYÖTTÖMYYSASTE VUOSINA 2014-2024

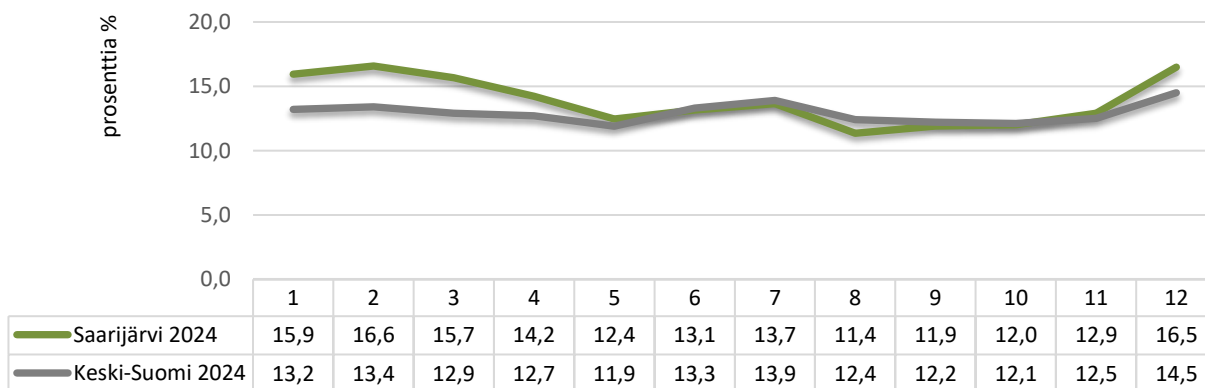

TYÖMARKKINATUEN KUNTAOSUUS SAARIJÄRVELLÄ 2022-2024, KUMULATIIVINEN

Keski-Suomessa oli joulukuun 2024 lopussa yhteensä 18 195 työtöntä työnhakijaa, joka on 3,3 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömyys laski isossa osassa kuntia vuoden takaiseen verrattuna. Saarijärvellä työttömiä työnhakijoita oli joulukuun 2024 lopussa 588, noin 26 % edellisvuoden vastaavaa ajankohdasta vähemmän. Seuraavassa kaaviossa on esitetty Saarijärven ja Keski-Suomen työttömyysasteen muutokset kuukausittain vuonna 2024.

Työttömyysprosentti kuukausittain 2024

Taloudellinen huoltosuhde kuvaa työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien määrää sataa työllistä kohden. Tämä suhdeluku on ollut jo pidempään kasvusuuntainen ja suhteen odotetaan jatkavan kasvua. Korkea taloudellinen huoltosuhde heikentää veropohjaa ja lisää julkisia menoja. Paranevalla työllisyydellä on huoltosuhdetta vahvistava vaikutus, kun taas mm. väestön ikääntyminen heikentää sitä. Viimeisimmän saatavilla olevan tilaston mukaan koko maassa vuonna 2023 taloudellinen huoltosuhde oli 132 ja Keski-Suomessa 151. Saarijärvellä vastaava luku vuonna 2023 oli 201.

Yrityselämä

Saarijärvellä perustettiin uusia yrityksiä vuonna 2024 yhteensä 38 kpl ja 34 yritystä lopetti toimintansa. Kasvua oli 4 yrityksen verran. Saarijärveläiset PK-yritykset saivat maaseuturahaston yritystukia eniten Keski-Suomessa, yli 220 000 euroa vuonna 2024. Linnan uuden teollisuusalueen 2. vaiheen rakentaminen saatiin valmiiksi ja alueelle valmistui 1,2 ha esirakennettu teollisuustonttialue. Koko Suomessa oleva rakennusteollisuuden laskusuhdanne näkyy myös Saarijärveläisten rakennusyritysten tilauskirjoissa edelleen. Yhteistyö biotalouskampuksen kanssa jatkuu tiiviinä ja kehityshankkeisiin on saatu mukaan yrityksiä.

EK:n tammikuussa 2025 tekemän suhdannebarometrin mukaan heikoin suhdannevaihe on jäänyt taakse, mutta elpymisen arvioidaan olevan vielä vaisua. Vuoden 2024 lopun koko maan suhdannekehitys ei ollut toivotunlainen, ja tämänhetkinen tilanne on normaalia heikompi kaikilla päätoimialoilla, erityisesti rakentamisessa. Vahvaa suhdannenousua ei myöskään ennusteta millekään toimialalle. Myös Keski-Suomen aluekatsauksessa suhdannetilannearviot olivat alkuvuonna 2025 selvästi normaalia heikompia, ja lähiaikojen suhdannenäkymät melko varovaisia. PK-yritysbarometrin aluekatsauksen perusteella Keskisuomalaisten pienten ja keskisuurten yritysten yleinen suhdannenäkymä on heikentynyt syksystä 2024 ja on valtakunnallisen keskiarvon alapuolella. Myös arviot työllisyyden, liikevaihdon ja kannattavuuden kehityksen osalta alittavat valtakunnallisen keskiarvon. Henkilöstön määrän ennakoidaan jonkin verran pienentyvän tulevien kuukausien aikana. Liikevaihdon kasvudotuksissa ollaan Keski-Suomessa myönteisen puolella, joskin Pohjoisen Keski-Suomen näkymät olivat jonkin verran negatiiviset. Toisaalta kannattavuuden arvioidaan heikentyvän ja eniten heikentymistä ennakoivat Pohjoisen Keski-Suomen pk-yritysbarometriin vastanneet yritykset. Arviot investoinneista ja innovaatioiden kehityksestä ovat Keski-Suomessa valtakunnallisen keskiarvon alapuolella, mutta kasvuhakuisuus lähellä valtakunnallista keskitasoa.

Suomen Yrittäjät, Finnvera ja työ- ja elinkeinoministeriö tekevät kaksi kertaa vuodessa Pk-yritysbarometrin, joka kuvaa pienten ja keskisuurten yritysten toimintaa ja taloudellista toimintaympäristöä. Raportissa tarkastellaan pk-yritysten suhdanneodotuksia ja kehitystä, kasvua ja uusiutumista, kansainvälistymistä, kehittymistä sekä investointeja ja rahoitustilannetta. Lisäksi ajankohtaisena aiheena tarkastellaan digitalisaatiota ja tekoälyn käyttöä pk-yrityksissä.

Keski-Suomen kuntien yritysten näkemyksen mukaan heikko kysyntä oli yleisin kasvun este 57 %:n osuudella. Ammattityövoiman puutetta ilmoittaneiden osuus laski 10 %:iin vastaajista (edellisen vuoden vastaavan ajankohdan tulos 17 %). Koko maan pk-yrityksistä 23 % kokee viimeisimmän pk-yritysbarometrin mukaan tarvetta sopeuttaa toimintaansa, kun vastaava luku Keski-Suomessa oli 24 %. Sopeuttamiskeinoista selvimpinä nähtiin lomautukset, työaikajärjestelyt ja liiketoiminnan karsiminen.

Keski-Suomen alueellisten kehitysnäkymien raportin mukaan Keski-Suomen vahvuuksia ovat bio- ja kiertotalous, hyvinvointi ja uudistuva teollisuus. Vahva ict- ja kyberosaaminen luovat pohjaa monien alojen kehittymiselle, esimerkiksi hyvinvoinnin alalla. Metsäbiotaloudella on Keski-Suomessa keskimääräistä merkittävämpi rooli maakunnan taloudessa.

Monet yritykset kärsivät kysynnän puutteesta. Kustannusten nousua mm. komponenteissa ei voida siirtää hintoihin, koska kysyntä on heikkoa. Myös pienet yritykset etsivät kysynnän lisäämiseksi vientimahdollisuuksia. Yleinen taloudellinen tilanne näkyy investointien varovaisuutena. Suunnitelmia on, mutta haasteena on kokonaisrahoituksen saaminen, kun erityisesti pienten yritysten kassavarat ovat huvenneet pitkään jatkuneiden haasteellisten aikojen myötä.

Rakennusallalla rakentamiseen odotetaan hidasta käännettä vuoden 2025 kuluessa, mutta voimakkaampi kasvu odottaa tulemistaan. Reipas korkotason lasku, inflaation hidastuminen, piristynyt taloustilanne ja ostovoiman kasvu lisäävät kuluttajien luottamusta, ja siten mahdollistaa myös rakennusalan elpymistä.

Keski-Suomessa puuala investoi toimialoista eniten, ja erityisesti Pohjoisessa Keski-Suomessa ala työllistää hyvin. Puhtaaseen siirtymään on investoitu Keski-Suomessa erityisesti energia-alalla. Aurinkovoimalahankkeita ja tuulipuistoja on suunnitteilla ja rakenteilla eri puolilla Keski-Suomea, erityisesti pohjoiseen Keski-Suomeen. Myös energian varastoinnissa ja akkuteollisuuteen liittyviä investointeja on menossa.

Elintarvikealalla on ollut haasteellista, kun markkinatilanne kääntyi vaikeaksi koronavuosina ja Ukrainan sota toi mukanaan kustannuskriisin. Osa elintarvikeyrityksistä on löytänyt kuitenkin uusia kansainvälisiä markkinoita ja osa myös investoinut. Keski-Suomessa matkailu on lähes yhtä suurta kuin kiinteistö- tai ohjelmistotoimiala. Matkailutulos on kasvanut ja on pandemiaa edeltävää aikaa parempi.

Maatalouden kasvukausi oli melko suotuista peltoviljelylle. Sään vaihtelun takia paikkakunta- ja tilakohittaiset satoerot ovat suuret. Ruokaturva- ja huoltovarmuuskysymykset ovat esillä huomattavasti aiempaa enemmän. Huoltovarmuuden näkökulmasta akuuttia heikentymistä ei ole tänä vuonna tapahtunut, mutta pidemmällä aikavälillä on nähtävissä tuotannon hiljainen hiipuminen. Maatalouden uuden sukupolven jatkajia ei ole riittävästi, jotta maataloustuotanto saadaan pidemmällä tähtäimellä turvattua edes nykyisellä tasolla. Vaikka kuluttajien ostovoiman odotetaan elpyvän ja elintarvikkeiden tuotannon ja myynnin hieman kasvavan, ennusteiden mukaan maatalouden yrittäjätulo ei kasva tänä tai ensi vuonna vuoteen 2023 verrattuna, koska tuottajahinnat laskevat enemmän kuin tuotantopanosten hinnat. Markkinatilanne ei siten luo merkittäviä kannusteita maatalouselinkeinolle.

Lähteet: EK:n suhdannebarometri 1/2025, Keski-Suom.; Pk-yritysbarometri, kevät 2025 alue- ja seuturaportti, 13.2.2025; Keski-Suomen alueelliset kehitysnäkymät 2/2024.

Saarijärven kaupungin talouden kehitys

Vuoden 2024 talousarvio oli lähtötilanteessa tasapainossa, ja taloussuunnittelussa huomioitiin kaupunginvaltuuston päättämään talouden tasapainon säilyttämishjelmaan sisältyvät euromääräiset tavoitteet. Vuoden 2024 kuluessa toteutettiin myös useita ohjelmaan kuuluvia erillisselvityksiä ja muita toimenpiteitä, joiden tavoitteena oli osaltaan löytää vaikuttavia keinoja tulevien vuosien talouden tasapainon säilyttämiseksi. Erillisselvityksinä ja -toimenpiteinä valmistui muun muassa talous- ja palkkahallinnon organisoinnin selvitys, omistajapoliittiset linjaukset mukaan lukien yhtiöiden tuottotavoitteet, rahoitus- ja sijoitustoiminnan ohjeet, useita sivistystoimen eri vastuualueiden yhteistyöselvityksiä ja kehittämissuunnitelmia, sote-kiinteistöjen yhtiöittämisselvitys, kaupungin oman vesi- ja viemärilaitos -taseyksikön toiminnan organisointiin ja uuden jätevedenpuhdistamon rahoitukseen ja organisointiin liittyvä selvitys ja teknisen toimen erillisselvityksiä. Lisäksi toteutettiin koko kaupungin vakuutusturvan kilpailutus, jolla saavutettiin merkittävät vuosittaiset vakuutusmaksusäästöt.

Talouden tasapainon säilyttämishjelman mukaisia toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita on toteutettu vuoden 2024 kuluessa. Muun muassa sairauspoissaolojen määrä on saatu laskusuuntaan, poistopohjaa on tarvittavilta osin tarkistettu ja rahoituskustannusten osalta on tehty nettokorkotasoon positiivisesti vaikuttavia päätöksiä. Lisäksi muun muassa henkilöstösuunnittelussa on huomioitu ohjelman mukaisia tavoitteita. Kertaluonteisista tavoitteista osa ei ole toteutunut, sillä kaikkia myytäväksi päätettyjä omaan palvelutuotantoon tarpeettomia kiinteistöjä ei saatu vuoden kuluessa myytyä.

Vuoden 2024 kuluessa koulu- ja kulttuurikeskuksen 3-vaiheen piha-alueen rakentaminen saatiin päätökseen, ja koko hanke valmistui. Koulu- ja kulttuurikeskuksen kiinteistöleasingsopimukset päivitettiin

yhteistyössä rahoittajan, Kuntarahoituksen, kanssa marraskuusta 2024 alkaen, samalla kun 3-vaiheen leasing sopimus astui voimaan. Päivityksen myötä kiinteistöleasing sidottiin 6 kuukauden euriboriin ja leasingmarginaalia tarkistettiin alaspäin. Lisäksi sopimusten hinnoittelukatkoksi määritettiin aiemman seitsemän vuoden sijaan viisi vuotta. Muutoksen myötä saatiin talous- ja rahoitussuunnittelun perusteeksi parempaa ennustettavuutta heikentämättä liiaksi mahdollisuuksia hyötyä mahdollisesta markkina-korkojen laskusta.

Kaupunginvaltuusto päätti korottaa vesi- ja viemärilaitos -taseyksikön peruspääoman korkoa 1 %:sta 3 %:iin. Edellisen kerran peruspääoman korko tarkistettiin vuodesta 2020 alkaen, ja tuolloin kaupunginvaltuusto päätti, että jatkossa korkomarkkinatilanteen oleellisesti muuttuessa tulee kaupunginvaltuuston tarkistaa myös peruspääoman koron taso vallitsevan korkotason mukaiseksi. Korkoprosentin korotuksen yhteydessä valtuusto päätti myös, että jatkossa peruspääoman korko tarkistetaan vuosittain.

Saarijärvi on ollut mukana työllisyyden kuntakokeilussa, joka alkoi 1.3.2021, ja päättyi 31.12.2024. TE-palvelujen järjestämisvastuu siirtyi kunnille 1.1.2025 alkaen. Pohjoisen Keski-Suomen 13 kuntaa, Hankasalmi, Kannonkoski, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Konnevesi, Kyyjärvi, Laukaa, Pihtipudas, Saarijärvi, Uurainen, Viitasaari ja Äänekoski, perustivat oman, kuntien yhteisen työllisyysalueen, jonka vastuukuntana on Äänekosken kaupunki. Saarijärven kaupunki on ollut aktiivisesti mukana työllisyysalueen toimintojen valmistelussa eri valmistelutyöryhmien jäsenenä. Kunnille myönnettiin vuodelle 2024 muutosrahaa työllisyysalueen toiminnan valmisteluun, ja kuntien yhteisestä sopimuksesta Äänekosken kaupunki isäntäkuntana laskutti jäsenkunnilta ennakotiedon mukaiset muutosrahat kuntien omaan valmistelutyöhön varattavalla osuudella vähennettynä. Koko Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueelle varattu muutosraha oli 737 100 euroa, josta Saarijärven kaupungin osuus oli noin 65 000 euroa. Lopullinen myönnetty tuki oli ennakkoon ilmoitettua tukea pienempi, yhteensä 503 000 euroa. Työllisyysalueen muutostoimenpiteisiin kului vuoden 2024 aikana yhteensä noin 624 000 euroa, josta Saarijärven osuus oli noin 55 000 euroa. Jäsenkunnille palautettiin laskutusosuuksien suhteessa kunnilta laskutetun ja kuntien lopullisen maksu-osuuden välinen erotus. Palautus oli yhteensä noin 113 000 euroa, josta Saarijärven kaupungin osuus noin 10 000 euroa.

Saarijärvelle Ukrainasta saapuneiden tilapäistä suojelua tai turvapaikkaa hakeneiden henkilöiden palvelutarve on jatkunut myös vuonna 2024. Kotikuntaa hakeneita oli koko vuoden aikana 100 henkilöä, niin että suurin asukasmäärän lisäys tapahtui joulukuussa 2024, kun vastaanottokeskus sulki toimipisteensä Saarijärvellä. Kaupunki on saanut kotikunnan saaneiden perusteella laskennallisia korvauksia vuonna 2024 yhteensä 93 680 euroa, joiden turvin kaupunki on kustantanut muun muassa tarvitsemansa ohjausresurssin ja muita kotoutumisen edistämisen toimenpiteitä.

Takausvastuita ei realisoitunut vuoden 2024 kuluessa.

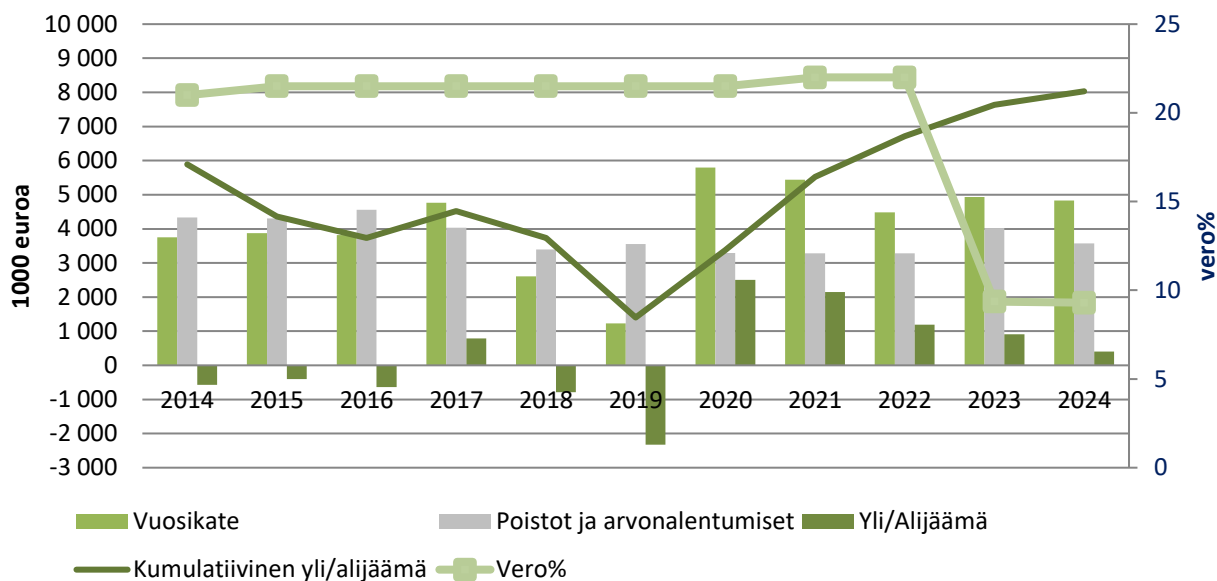
Yhtiöittämisiä tai yhtiöiden purkuja ei toteutunut vuoden 2024 kuluessa.

Ennakoitua parempana toteutuneen toimintakatteen, talouden tasapainon säilyttämisohjelman mukaisen periaatteiden noudattamisen ja hyvän verotulokehityksen avulla kaupungin tilinpäätös toteutui lopulta taseen arvonalennusten ja investointivarausten jälkeen 0,4 milj. euroa ylijäämäisenä.

Alla oleva taulukko kuvaa talouden tunnuslukujen muutosta vuodesta 2014 alkaen.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Toimintatulot	16 014	15 966	14 924	14 406	13 981	14 442	12 755	14 527	14 025	12 051	12 078
Toimintamenot	-71 772	-72 896	-71 601	-70 439	-70 461	-73 508	-71 621	-76 076	-79 349	-35 142	-34 339
Toimintakate	-55 758	-56 930	-56 677	-56 033	-56 479	-59 066	-58 866	-61 549	-65 323	-23 091	-22 260
Vero%	21,00	21,00	21,50	21,50	21,50	21,50	21,50	22,00	22,00	9,36	9,30
Verotulot	29 520	31 103	29 950	30 469	29 143	29 728	30 081	32 763	33 611	19 287	19 803
Valtionosuudet	30 495	29 924	30 824	30 579	30 009	30 614	34 687	34 234	36 205	8 782	7 200
Vuosikate	3 756	3 876	3 819	4 761	2 604	1 228	5 798	5 438	4 479	4 938	4 834
Poistot ja arvonalentumiset	-4 331	-4 306	-4 557	-4 029	-3 395	-3 558	-3 297	-3 287	-3 286	-4 027	-3 578
Yli/Alijäämä	-574	-400	-633	790	-790	-2 330	2 501	2 152	1 193	912	401
Kumulatiivinen yli/alijäämä	5 887	4 365	3 731	4 521	3 731	1 401	3 374	5 526	6 719	7 631	8 032

Talouden kehitys 2014-2024

Verotulojen ennusteena oli alkuperäisessä talousarviossa 19,012 milj. euroa ja valtionosuuksien ennusteena 7,242 milj. euroa. Muutetussa talousarviossa valtionosuusennuste oli 7,303 milj. euroa. Kaikkiaan muutetussa talousarviossa verorahoitusennuste oli 26,315 milj. euroa.

Verotulot toteutuivat lopulta 0,8 milj. euroa talousarviota parempina. Kunnallisverotulot olivat noin 0,65 milj. euroa ja kiinteistöverotulot noin 0,16 milj. euroa talousarviota suurempia. Yhteisöverot toteutuivat lähes talousarvion mukaisina. Positiivisimman yllätyksen vuoden 2024 tilinpäätöslukemiin toi ennustettua suurempina toteutuneet kunnallisverotulot. Kunnallisverotulot kertyivät talousarviossa arvioidun mukaisesti lokakuuhun saakka ja marras- ja joulukuussa kunnallisverotilitykset olivat selvästi ennakoitua suurempia. Loppuvuoden ennakonpidätykset ovat olleet selvästi edellisvuotta korkeammat ennakonpidätyssprosenttien ollessa aiempia vuosia korkeampia. Joulukuussa oikaistiin verovuoden 2024 ansio- ja pääomatuloverojen jako-osuuksien perustevuodeksi verovuoden 2023 tiedot. Myös veronsaajaryhmien osuudet muuttuivat. Saarijärven osalta oikaisun vaikutus oli positiivinen 0,36 milj. euroa. On mahdollista, että kunnallisveron verovuoden 2024 jako-osuuteen tehdään negatiivinen oikaisu, kun verotus lopullisesti valmistuu. Asia varmistuu viimeistään, kun valmistuvan verotuksen 2024 ensimmäiset ennakkotiedot julkaistaan kesäkuussa 2025. Saarijärven vuoden 2024 verotulot kasvoivat kaikkiaan vuodesta 2023 noin 2,6 prosenttia, joka vastaa noin 0,5 milj. euroa. Edelliseen vuoteen nähden kunnallisverotulot kasvoivat Saarijärvellä 3,1 % ja kiinteistöverotulot 12,9 %. Yhteisöverotulot vähenivät -15,3 %. Kiinteistöverotulomuutoksessa näkyy vuonna 2023 päättyneen kiinteistökartoitushankkeen mukaisten verotulolisäysten vaikutukset sekä tuulivoimaloiden verotulot täysimääräisesti. Tuulivoimaloihin kohdistunut verotulolisäys oli noin 190 000 euroa. Lisäksi vuoden 2024 kiinteistöverotuloja kasvatti yleisen kiinteistöveroprosentin muutokset. Vuodesta 2024 alkaen maapohjien yleisen kiinteistöveroprosentin alaraja nostettiin valtakunnallisesti 0,93 prosentista 1,30 prosenttiin. Saarijärven kiinteistöverotuloissa muutoksen vaikutus oli noin 100 000 euroa.

Valtionosuudet toteutuivat vuoden 2024 aikana noin 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä. Toteuman ja suunnitelman väliseen eroon vaikutti muun muassa OKM:n joulukuussa tekemä lopullinen valtionosuuspäätös, jossa lukiokoulutuksen rahoitusosuudet täsmentyivät. Saarijärven kaupungin osalta muutos oli -52 000 euroa. Lisäksi valtionosuuksiin tehtiin kesäkuussa lopullisten sote-siirtolaskelmien mukaisia oikaisuja ja korjauksia. Kunnille myös palautettiin vuoden 2023 käyttämättä jäänyt kuntaliitosavustusavustuksiin varattu osuus valtionosuuksista ja kotikuntakorvausten perushintaa tarkistettiin.

Käyttötalousmäärärahat tilikaudelle 2024 myönnettiin vastuuryhmille ja hallintokunnille nettomääräisesti sitovina.

Toimintatulot ylittivät suhteessa muutettuun talousarvioon noin 0,65 milj. euroa. Myynti- ja maksutulot toteutuivat lähes budjetoidusti. Tukia ja avustuksia saatiin noin 380 000 euroa budjetoitua enemmän ja muita toimintatuottoja noin 230 000 euroa budjetoitua enemmän. Kotouttamiseen liittyviä tukia saatiin noin 94 000 euroa, joita ei budjetissa ollut huomioitu. Vaalikuluihin saatiin avustusta noin 53 000 euroa ja sivistyksen avustuksia saatiin yhteensä noin 175 000 euroa budjetoitua enemmän. Muiden toimintatuottojen toteumaa budjettiin verrattuna nosti yksittäisen vahinkokorvauksen kirjautuminen vuodelle 2024, sote-purkuprosessiin liittyvät takautuvasti sote-kuntayhtymän jäsenkunnille tulleet tuotot ja budjetoimattomat väline- ja muut vuokratuotot.

Toimintamenoissa kustannukset ylittivät jonkin verran palvelujen ostojen ja aineiden ja tarvikkeiden tiliryhmissä muutettuun talousarvioon verrattuna. Henkilöstömenot ja muut toimintamenot alittivat talousarvion ja kokonaisuudessaan toimintamenot toteutuivat noin 180 000 euroa talousarviota pienempinä. Henkilöstömenoissa tasausmaksuihin oli budjetoitu noin 125 000 euroa lopullista toteumaa enemmän. Lisäksi henkilöstösivukulut toteutuivat jonkin verran budjetoitua pienempinä. Muissa toimintakuluissa säästöä syntyi rakennusten ja huoneistojen vuokratuloissa. Taustalla oli erityisesti korkotason mataluminen vuoden mittaan ja sitä kautta koulu- ja kulttuurikeskuksen leasingvuokrakustannusten toteutuminen kokonaisuudessaan arvioitua jonkin verran pienempinä. Palvelujen ostoissa jätehuollon ja ravitsemuspalveluiden kustannukset olivat budjetoitua suuremmat, lisäksi rakennusten, koneiden ja laitteiden ja alueiden kunnossapidon kustannukset toteutuivat ennakoitua isompina. Yhteensä palvelujen ostot ylittivät muutetun talousarvion noin 130 000 eurolla. Aineet ja tarvikkeet ylittivät kaikkiaan vain noin 60 000 euroa ja ylitys koostui useammasta tilikohtaisesta erästä.

Toimintakate toteutui sekä alkuperäistä että muutettua talousarviota selkeästi parempana. Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna erotus oli noin 0,75 milj. euroa ja muutettuun talousarvioon nähden noin 0,83 milj. euroa. Saarijärven toimintakate oli -2 513 euroa / asukas, kun tilinpäätösten ennakkotietojen mukaan koko maassa keskimääräinen toimintakate oli -2 602 euroa / asukas. Tilikauden 2024 tulos on tilinpäätössiirtojen jälkeen ylijäämäinen 0,41 milj. euroa ja kumulatiivinen ylijäämä on tilikauden jälkeen 8,032 milj. euroa (907 €/asukas).

Käyttötalouden toteumat vastuuryhmittäin perusteluineen on esitetty kappaleissa 2.2.1 ja 2.2.6.

Kaupungin lainakanta väheni tilikaudella 0,98 milj. euroa verrattuna vuoteen 2023. Lainamäärä on 174 €/asukas – vastaava ennakkoluku on koko Manner-Suomessa 3 491 €/asukas. Kaupungin lainat ja vuokravastuut yhteensä ovat 4 017 €/asukas, jossa laskua edelliseen vuoteen verrattuna on 763 €/asukas. Muutos johtuu muuttuneista koulu- ja kulttuurikeskuksen rakentamisen ja irtaimistohankintojen leasingvastuista. Leasingrahoituksen rahoitussopimukset päivitettiin Kuntarahoituksen kanssa vuoden 2024 loppupuolella ja samassa yhteydessä tarkistettiin leasingmarginaalin taso ja korkosidonnat. Muutosten myötä leasingrahoituksen ennakoidut korkokustannukset pienenevät. Manner-Suomen kuntien keskiarvoiset lainat ja vuokravastuut olivat vuonna 2023 yhteensä 8 067 € / asukas, vuoden 2024 tunnuslukua ei tilinpäätöstä laadittaessa ole vielä saatavilla. Saarijärven luvuissa on mukana myös asuntolainakanta, joka suurimmassa osassa kaupunkia on eriytetty vuokra-asuntoyhtiöille.

Kaupunginvaltuusto päätti joulukuussa myöntää kaupungin tytäryhtiölle Saarijärven Kaukolämpö Oy:lle uuden konsernin sisäisen antolainan, yhteensä 1,3 miljoonaa euroa. Antolainaus toteutuu vuoden 2025 alussa ja antolainauksessa käytetään kaupungin kassavaroja.

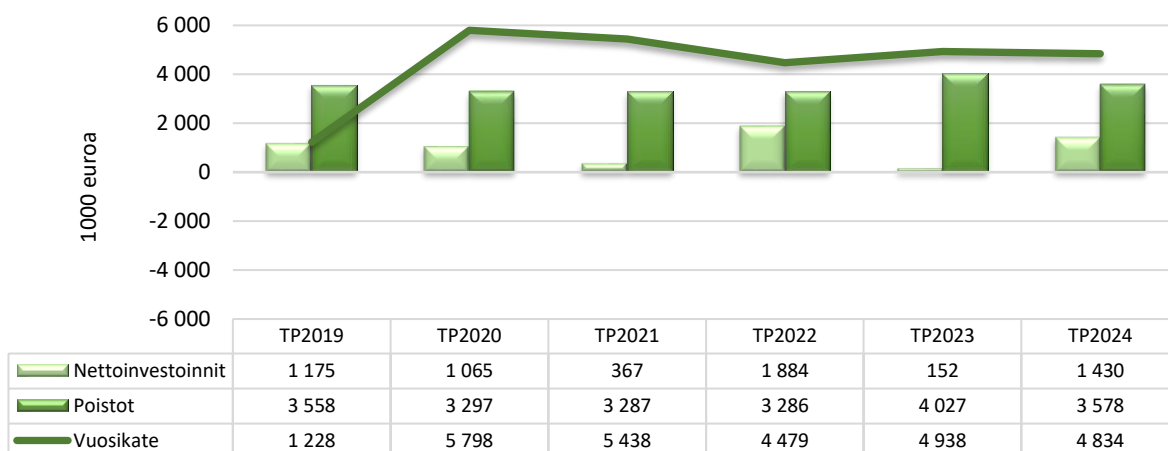
Kaupungin rahoitustuotot ja -kulut toteutuivat talousarviota parempina ja nettorahoitustuotot ja -kulut olivat noin 200 000 euroa talousarviota paremmat. Rahoitustulot toteutuivat talousarviota parempina muun muassa antolainojen ennakoitua suurempien korkotulojen ja viivästyskorkotulojen sekä pankkitilille käyttöön otetun talletuskoron myötä. Talletustuloja saatiin vuoden talletuksista noin 60 000 euroa.

Investointimenojen nettototeuma oli -1,43 milj. euroa. Investointimenot olivat yhteensä 1,89 miljoonaa euroa, ja kaikki investointitulot yhteensä 0,46 milj. euroa. Yksittäisistä hankkeista asuntopalveluiden ovien uusimiseen liittyvä kohde ylittyi noin 12 t€ ja katujen kuntoaurioluokituksen mukaiset korjaukset noin 100 000 € ja muilta osin poikkeamat olivat hyvin vähäisiä. Kaikkien toimialojen ja koko kaupungin investointiohjelmat toteutuivat muutettua talousarviota pienempinä eikä valtuustoon nähden sitovat erät ylittyneet.

Investointivaroja tehtiin vesi- ja viemärlaitoksen jätevedenpuhdistamohankkeeseen taseyksikön positiivisen tuloksen mahdollistamalla summalla. Vuoden 2024 investointivaraus oli 55 000 euroa. Lisäksi Kusiaismäen ja Urheilukentän huoltorakennusten uudisrakennuksia varten tehtiin investointivaraukset yhteensä 800 000 euroa.

Koko konsernin ylijäämäksi muodostui 1,167 milj. euroa. Konsernin taseessa kertynyttä ylijäämää on 12,801 milj. € eli 1 445 €/asukas. Konsernin lainamäärä on 12,376 milj.€ (14,548 milj.€ v.2023) ja konsernin lainat ja vuokravastuut yhteensä 46,588 milj. euroa (54,577 milj. euroa v. 2023).

Nettoinvestoinnit, vuosikate ja poistot

1.2.5. Kaupungin henkilöstö

31.12.2024 kaupungin vakituisen henkilöstön määrä oli 283 henkilöä. Lisäys vuoteen 2023 oli 2 henkilöä. Palvelussuhteessa olevien henkilötyövuodet olivat yhteensä 315,69 (330,13 v. 2023) henkilötyövuotta. Luvussa eivät ole mukana kansalaisopiston määräaikaiset tuntiopettajat. Henkilötyövuosien määrän väheneminen johtuu pääosin sairauspoissaolojen vähenemisestä, jonka vuoksi erityisesti perusopetukseen ja lukiokoulutukseen on tarvittu vuonna 2024 aiempaa vuotta vähemmän sijaista. Toinen merkittävä tekijä henkilötyövuosimäärän vähenemisessä on palkkatuen käytön väheneminen TE-lainsäädännön muutosta ennakoiden syksyllä 2024. Lisäksi talouden tasapainon säilyttämisohjelman toteuttamiseksi tehtiin yksittäisiä työjärjestelyjä. Maksetut bruttopalkat vuonna 2024 olivat yhteensä 13,66 milj. euroa, jossa laskua oli edelliseen vuoteen verrattuna 1,99 %. Palkkakustannusten pienentyminen valtakunnallisista palkankorotuksista huolimatta selittyy erityisesti työllistettyjen määrän pienenemisellä ja sairauspoissaolojen vähentymisen kautta saavutetulla sijaisten palkkakustannusten pienentymisellä. Asiantuntijapalkkiot, kokouspalkkiot, ansionmenetykskorvaukset ja palkkojen sivukulut eivät sisälly edellä mainittuun summaan. Henkilöstömäärän kehityksestä ja tilasta, palkkakustannusten kehityksestä sekä henkilöstön kehittämiseen ja työhyvinvointiin liittyvistä toiminnoista kerrotaan tarkemmin henkilöstökertomuksessa.

1.2.6. Ympäristöasiat

Tilinpäätökseen ei sisälly erillistä ympäristötilinpäätöstä. Teknisen toimen tavoitekortissa ja toimintakertomuksessa kuvataan sen alaisen hallinto- ja viranomaispalveluiden vastuualueen toiminta. Tähän toimintaan sisältyy myös ympäristönsuojeluviranomaisen toiminta v. 2024.

Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on huolehtia ympäristönsuojelun hoidettavaksi laissa ja sen nojalla säädetyistä ja määrätyistä tehtävistä. Ympäristönsuojelulain mukaiset lupa-, ilmoitus- ja rekisteröintiasiat, maa-ainelain mukaiset maa-ainestenottolupa-asiat, sekä jätelain mukaiset valvonta- ja tarkastusasiat vievät suurimman osan ympäristönsuojelun työresurssista. Valvontaa suoritetaan säännöllisesti lisäksi ympäristönsuojelulain mukaisen valvontasuunnitelman ja valvontaohjelman mukaisesti. Valvontasuunnitelma vuosille 2023–2027 on päivitetty vuonna 2022. Valvontaohjelma päivitetään vuosittain. Molemmat ovat nähtävillä Saarijärven kaupungin verkkosivuilla. Saarijärvellä oli vuoden 2024 päättyessä 43 voimassa olevaa ympäristönsuojelulain mukaista lupa-, ilmoitus- tai rekisteröintivelvollista kohdetta. Lisäksi oli 27 voimassa olevaa maa-ainesten ottoaluetta, joita valvotaan maksullisilla tarkastuskäynneillä vuosittain.

Pohjoisen Keski-Suomen ilmastosuunnitelma -hanke, jossa myös Saarijärvi on mukana, käynnistyi syksyllä 2023 ja kestää 31.5.2025 saakka. Hankkeen tuloksena laaditaan mukana oleville kunnille kuntakohtaiset tavoitteet sisältävä ilmastosuunnitelma. Hankkeelle on myönnetty 100 % rahoitus Kuntien ilmastosuunnitelmat -avustushausta. Ilmastosuunnitelmassa määritellään kaupungin ilmastotyön toimenpiteet, joiden talouden määrärahat käsitellään kunkin vuoden talousarviokäsittelyssä.

Teknisen toimen alainen vesi- ja viemärilaitoksen vastuualue vastaa kaupungin jätevesien käsittelystä ja johtamisesta sekä Pylkönmäen ja Kalmarin alueen talousveden tuotannosta ja jakamisesta. Vuonna 2024 aloitettiin Saarilammen uuden jätevedenpuhdistamon suunnittelu, alustava kustannusarvio 10,6 milj.€. Hanke rahoitetaan asiakkaiden maksamilla vesi- ja jätevesimaksuilla. Kaupungin jätehuollosta vastaa Sammakkokangas Oy, jonka osakas Saarijärven kaupunki on. Jätehuollon viranomaispalveluiden toimintakertomuksessa ja tavoitekortissa on selvitetty jätelain mukaisten viranomaistehtävien hoito ja vastuut.

1.2.7. Muut ei taloudelliset asiat

Kirjanpitolain 7 luvun säännöksiä kestävyysraportoinnista ei sovelleta kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen laadinnassa. Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston yleisohjeessa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ohjeistetaan, että toimintakertomuksessa annetaan tiedot siitä, miten kunta huolehtii ympäristöasioista, sosiaalisista asioista ja henkilöstöasioista, ihmisoikeuksien kunnioittamisesta sekä korruption ja lahjonnan torjunnasta. Tiedot annetaan siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kunnan toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi.

Edellä kappaleessa 1.2.6. on kuvattu keskeisiä ympäristöasioita. Henkilöstökertomuksessa selvitetään tarkemmin henkilöstön määrää ja henkilöstön hyvinvointiin, henkilöstön kehittämiseen ja työhyvinvoinnin ylläpitoon liittyviä asioita.

Kaupunginhallituksen vahvistamissa talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa annetaan vuosittain ohjeet mm. hyvän hallinnon, talouden ja valvonnan toteuttamisesta, hankintavaltuuksista ja hankintojen tekemisestä sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta. Kaupungilla on voimassa olevat hankintaohjeet sekä hallinnon, talouden ja valvonnan ohjeet. Kuntalain 84 §:n mukaiset sidonnaisuusilmoitukset on tehty ja tarkastuslautakunta valvoo niiden toimittamista.

Annetulla ohjeistuksella sekä talouden ja toiminnan säännönmukaisella seurannalla valvotaan hyvän hallinnon periaatteiden toteutumista. Samoin toimialat ja vastuuryhmät määrittelevät vuosittain sisäisen

valvonnan suunnitelmissaan ne toimenpiteet, joilla ne varmistavat hallinnon ja talouden laillisuuden, hallinnon avoimuuden ja sujuvuuden sekä toiminnan eettisyyden ja vastuullisuuden.

Teknisen toimen hankkeissa toimittajilta ja muilta yhteistyökumppaneilta edellytetään tilaajavastuulain mukaisia selvityksiä.

1.2.8. Arvio yleisestä ja kaupungin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Yleinen talouskehitys

Suomen talous on käännekohdassa. Taloudesta on monia arvioita, mutta näkymä on kohti nopeampaa kasvua. Erityisesti Ukrainan tilanteen mahdolliset muutokset ja Yhdysvaltojen uuden hallinnon kauppapoliittiset toimet vaikuttavat osaltaan myös Suomen talouden kasvumahdollisuuksiin.

Tavaroiden ja palveluiden tuotanto jäi vuonna 2024 edellisvuotista pienemmäksi jo toista vuotta peräkkäin. Kulutus ja investoinnit vähenivät, sillä kuluttajat ja yritykset olivat varovaisia ja luottamus talouteen oli heikkoa. Hintojen nousu on kuitenkin saatu kuriin, ja korot ovat selvästi alentuneet. Vuonna 2025 Suomen talouden ennustetaan jo hiukan kasvavan, mutta toipumisen taantumasta ennakoidaan olevan hidasta. Talouskasvulle antaa vetoapua muun muassa viennin piristyminen. Suomen vientimarkkinat kehittyvät eri tahdissa. Maailmantalouden kasvu kiihtyy, mutta euroalueen talous kasvaa hitaasti. Kysyntä alkaa kasvaa myös kotimaassa vuoden 2025 aikana. Kotitalouksien kulutuksen arvioidaan kuitenkin toipuvan hitaasti. Kuluttajat ovat taantumien jälkeen varovaisia ostopäätöksissään ja käyttävät varansa säästöihin.

Yritysten investointinäkymät ovat varovaisen positiiviset ja yritysten odotetaan taas investoivan rakennuksiin, koneisiin ja laitteisiin, kun tulevaisuuden näkymät paranevat. Rahoitusmarkkinoilla odotetaan, että korot laskevat entisestään, ja korkojen laskuun ruokkii investointeja. Yritysten investoinnit kasvavat jo vuonna 2025, mutta asuntorakentamisessa selvää käännettä parempaan odotetaan ennusteiden mukaan pidempään.

Talouskasvun arvioidaan nopeutuvan vuosina 2026 ja 2027 jonkin verran. Yksityisen kulutuksen ja viennin kasvu vauhdittuu. Asuntolainojen korkojen lasku vauhdittaa asuntokauppaa, ja uusiakin asuntoja aletaan taas rakentaa. Noususuhdanteen vuoksi työpaikkoja oletetaan olevan taas tarjolla enemmän kuin edellisinä vuosina, ja työllisyys näin paranee.

Inflaation ennakoidaan pysyvän lähivuosina hitaana, alle 2 prosentissa. Verojen korotukset kuitenkin nostavat kuluttajahintoja jo vuonna 2025. Hallitus on korottanut veroja ja leikannut menoja saadakseen valtion tulot ja menot paremmin tasapainoon.

Talouskasvun voimistuminen, inflaation ja kustannusten nousun pysyminen maltillisena ja säästötoimien toteuttaminen alkavat vahvistaa myös julkista taloutta. Alijäämä alkaa hitaasti supistua mutta ennakoidaan painuvan EU-sääntöjen mukaisen 3 prosentin viitearvon alapuolelle kuitenkin vasta vuonna 2027. Valtion ja kuntien tulot jäävät ennustevuosina silti menoja pienemmiksi, joten niiden täytyy ottaa lisää velkaa. Velkaantumisen pysäyttäminen vaatii tulevina vuosina pitkäjänteisyyttä.

Indeksikorotukset ovat nostaneet eläkemenoja voimakkaasti vielä vuonna 2024. Eläkemenojen kasvu ja sosiaaliturvamaksujen kevennykset heikensivät reilusti sosiaaliturvarahastojen ylijäämää vuonna 2024. Työttömyysetuuksiin tehtyjen heikennysten vuoksi työttömyysmenot eivät kasvaneet heikentyvästä työmarkkinatilanteesta huolimatta. Maksettavien sosiaalietuuksien kasvu hidastuu vuodesta 2025 alkaen, ja sosiaaliturvarahastojen ylijäämä alkaa jälleen kasvaa.

Verotulot ovat kehittyneet vuonna 2024 edellisvuotta suotuisammin, ja korkotason nousu on kasvattanut julkisia omaisuustuloja, mutta niiden kasvu hidastuu vuodesta 2025 eteenpäin. Vuodesta 2025 alkaen hallituksen päättämät välillisten verojen – ennen kaikkea arvonlisäverotuksen – kiristykset parantavat julkisen talouden rahoitusasemaa. Hallituksen päättämät sopeutus- ja säästötoimet alkavat ennusteen mukaan kohentaa valtion- ja paikallishallinnon talouden tasapainoa erityisesti vuodesta 2025 alkaen. Samaan aikaan niiden taloutta rasittavat kuitenkin aiemmin sovitut suuret palkankorotukset sekä julkisen palvelutarpeen ja korkomenojen kasvu. Lisäksi säästötoimien vastapainona ovat muun muassa puolustukseen ja T&K-rahoitukseen liittyvät menolisäykset. Hyvinvointialueiden rahoituksen jälkikätestarkistus vuonna 2025 kasvattaa hetkellisesti valtionhallinnon alijäämää ja pienentää vastaavasti paikallishallinnon alijäämää.

Vuonna 2025 kuntien tulonsiirrot valtiolta kasvavat TE-palveluiden järjestämisestä muodostuvan uuden valtionosuustehtävän myötä. Valtionosuuksiin tehdään kuitenkin samanaikaisesti tuntuvia leikkauksia vuosina 2025–2027 muun muassa sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien ja hallituksen päättämän yhden prosenttiyksikön indeksijarrun vuoksi.

Verotulot ovat edelleen kuntien merkittävin tulonlähde. Kuntien talousnäkymien heikkenemisen ennakointiin heijastuvan kuntiin veronkorotuspaineina, mutta veroprosenttiaan vuodelle 2025 nostaneita kuntia oli vain noin viidennes kunnista. Keskimääräinen kunnallisvero nousee vuonna 2025 koko Suomessa 7,59 prosenttiin, minkä arvioidaan lisäävän kunnallisverotuloja n. 85 milj. euroa vuositasolla. Selvää on, ettei verorahoitus riitä kuntahallinnon kasvaviin menopaineisiin. Kuntien ja kuntayhtymien sopeutustoimet painottunevatkin menojen kasvua hillitseviin toimiin. Tähän viittaa myös se, että syksyn 2024 aikana monet kunnat ovat ilmoittaneet yt-neuvotteluista.

Lähde: Valtiovarainministeriö taloudellinen katsaus talvi 2024; VM tiedote 19.12.2024; www.eurojatalous.fi Suomen talouden ennuste 17.12.2024.

Kaupungin ja kaupunkikonsernin talouden kehitys

Talousarvio vuodelle 2025 on laadittu tasapainossa ja siinä on huomioitu 1.1.2025 alkaen kuntien vastuulle siirtyvien työllisyyspalvelujen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset. Vuonna 2025 kuntien taloutta kiristävät osaltaan sote-uudistukseen liittyvät sote-siirtolaskelmien lopulliset tarkistukset ja niiden myötä kuntien rahoitukseen tehdyt negatiiviset korjaukset.

Keskeiset riskit talouden tasapainon säilyttämisessä liittyvät verotulokertymän toteutumiseen vähintään ennakoidulla tasolla, työttömyyden kustannusten onnistuneeseen hallintaan, kunta-alan palkkaratkaisujen talousvaikutuksiin, uusien ja laajenevien tehtävien riittävään rahoitustasoon, koulu- ja kulttuurikeskuksen leasingvastuiden hallintaan sekä budjetoitujen vuokra- ja myyntituottojen toteutumiseen.

Vuoden 2024 positiivinen tulos antaa talouden tasapainon ja kertyneen ylijäämän säilyttämiseen tarpeellista puskuria. Vuonna 2025 tarkka taloudenpito ja talousarviossa pidättäytyminen ovat kuitenkin edelleen oleellisia tasapainoisen tuloksen saavuttamiseksi.

Kaupunki on suunnitellut ja toimeenpannut useita elinvoiman kehittämiseen liittyviä toimia ja näillä toimilla odotetaan olevan vaikutuksia myös kaupungin talouteen muun muassa riittävän tulorahoitustason säilyttämisen kautta. Vaikutukset tulovirtaan ovat kuitenkin usein hitaasti toteutuvia, minkä vuoksi sitoutuminen kulukuriin on ehdottoman tarpeellinen tulevinakin vuosina.

1.2.9. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Sotekustannusten siirryttyä pois kaupungin vastuulta, ovat merkittävimmät taloudelliset riskit suuntautuneet erityisesti väestörakenteen ja väestömäärän muutosten kautta verorahoituksen riittävyyteen. Lisäksi epävarmuutta ylläpitää vielä kesken oleva ja vuodella siirtynyt kuntien rahoitusjärjestelmän uudistus, jonka laskentaperusteiden mukaisesti kunnille jaetaan valtionosuudet ensimmäisen kerran vuodelle 2027. Kuntataloudessa korostuvatkin verotulojen lisäämiseen liittyvät tekijät menojen hallinnan rinnalla. Kaupungin strategia vuosille 2023–2027 valmistui vuonna 2022 ja sen mukaisia toimenpiteitä on toteutettu vuoden 2024 ajan. ”Uudistuva ja elinvoimainen Saarijärvi – palveluiden ja biotalouden kasvukeskus”-strategialla pyritään strategiakauden elinvoiman kasvuun, väestömäärän ja ikärakenteen positiivisiin muutoksiin ja laadukkaiden palvelujen tuottamiseksi riittävän verotulotason saavuttamiseen ja ylläpitämiseen.

Pitkälle tuleviin vuosiin kaupungin talouden riskitekijöinä ovat koulu- ja kulttuurikeskuksen leasingvastuut ja väestörakennemuutosten ennusteiden mukanaan tuomat tilojen täyttöasteeseen liittyvät mahdolliset haasteet ja muutostarpeet. Kokonaisuudessaan rakentamishanke valmistui vuonna 2024, kun piha-alueiden hanketyöt valmistuivat. Tällöin myös leasingvastuut siirtyivät rasittamaan taloutta kokonaisuudessaan. Vuoden 2024 aikana käytiin läpi leasingsopimuksen sisältö ja rahoitusehdot ja päivitettiin sopimus yhdessä rahoittajan kanssa leasingmarginaalin, hinnoittelukatkon ja korkoperusteiden osalta. Muutoksilla pyritään ennakoivampaan talous- ja rahoitussuunnitteluun ja korkokustannusten kasvun hillintään sekä korkoriskin hallintaan. Investoinnin laajuus ja kustannukset edellyttävät osaltaan hyvin hallittua ja kurinalaista taloudenpitoa sivistystoimessa ja koko kaupunkiorganisaatiossa tulevina vuosina.

Soteuudistukseen ja hyvinvointialueiden aloittamiseen liittyen jäsenkuntien tuli kattaa Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin kertyneet alijäämät vuoden 2022 loppuun mennessä. Tilinpäätöksessä 2022 jäsenkunnat joutuivat kuitenkin huomioimaan, että Keski-Suomen hyvinvointialue ilmoitti korjaavansa yksipuolisesti sairaanhoitopiiriin tilinpäätöstä siten, että se peruu sairaanhoitopiiriin kirjanpitoon tehdyn peruspääoman alentamiskirjauksen. Hyvinvointialue toimi tässä vastoin sairaanhoitopiiriin valtuuston 17.6.2022 tekemää lainvoimaista päätöstä, jolla sairaanhoitopiiriin valtuusto päätti alentaa peruspääomaa 24 milj. euroa osana alijäämän kattamissuunnitelmaa.

17 jäsenkuntaa teki hallinto-oikeuteen valituksen asiasta, ja vuoden 2022 tilinpäätöksiin tehtiin kunnille lähetettyä lisälaskua vastaavat varaukset, Saarijärvellä noin 873 000 euroa. Laskun suoritus edellyttää lainvoimaista päätöstä, johon lasku perustuu, eikä sellaista vuoden 2024 tilinpäätöksen laadinnan hetkellä ollut. Mikäli hallinto-oikeus hylkää kuntien valituksen ja toteaa hyvinvointialueen päätöksen olevan laillinen, ei taloudellisia vaikutuksia enää päätösvuoteen kohdistu. Toisaalta, jos kuntien valitus menestyy, ja peruspääoman alentaminen osana alijäämien kattamista jäisi voimaan, vaikuttaisi se päätösvuonna varauksen tehneiden kuntien tulokseen kirjausten purkamisen kautta. Pakollinen varaus on siirretty Saarijärven kaupungin kirjanpidossa jo vuonna 2023 ostovelkoihin.

Sote-siirtolaskelmien tarkistuksesta johtuvan pysyvän valtionosuuden vähennyksen myötä Saarijärven kaupungin valtionosuudet olivat kokonaisuudessaan vuonna 2024 noin 1,5 milj. euroa vuotta 2023 pienemmät. Syksyllä 2023 vahvistettujen leikkausten lisäksi kunnille ilmoitettiin marraskuussa 2023 kuntien valtionosuuksiin tehtävistä lisäleikkauksista jo vuodelle 2024, jotka johtuivat verotuksen valmistumisen jälkeen esiin tulleista korjaus- ja lisäleikkaustarpeista. Lisäleikkausten kohdentamisesta tehtiin kuitenkin päätös, jonka mukaan sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastuspalveluiden uudistuksen aiheuttamaa kuntien peruspalvelujen valtionosuuden lisävähennystä ei tehty vuonna 2024, vaan vähennys jakotettiin vuosille 2025–2027. Saarijärven kaupungille muutos tarkoitti noin 750 000 euron tasapainotusta vuosina 2025–2027, ja määräaikaisten vähennyserien jäädessä pois vuodesta 2028 alkaen noin 0,5 milj. euron lisätasapainotusta vuosittain. Valtionosuusuudistuksen vaikutuksista sote-erien huomioimiseen ja

käsittelyyn jatkossa ei vielä tilinpäätöshetkellä ole tietoa, jolloin lopullisten sote-siirtolaskelmien mukaiset tulokset ja niiden merkittävät talousvaikutukset tulee edelleen huomioida kuntien talouden suunnittelussa.

Vuoden 2024 kuluessa käytiin hyvinvointialueen kanssa keskusteluja palveluverkkoratkaisuista ja tulevien vuosien toimitilatarpeista. Kaupungin strategiassa yhtenä elinvoimaisuutta lisäävänä tavoitteena on toimiminen alueellisena kaupan ja palveluiden keskuksena. Sote-palveluiden säilymisellä kaupungissa on hyvinvointitekkijöiden lisäksi keskeinen merkitys sekä asukkaiden että yritysten veto- ja pitovoimaan, ja siten tulevien vuosien verokertymiin.

Hyvinvointialueen tulevat palveluverkkoratkaisut vaikuttavat merkittävästikin kaupunkikonsernin talouden tasapainoon erityisesti sote-kiinteistöjen hallinnoinnin näkökulmasta. Sote-uudistuksen yhteydessä säädettiin kuntien omistamien sote-toimitilojen käytön osalta siten, että kiinteistöjen omistus säilyy edelleen kunnilla, mutta ne veloitettiin vuokraamaan tilat hyvinvointialueille vuoden 2025 loppuun. Lisäksi hyvinvointialueille annettiin oikeus jatkaa vuokrasopimusten voimassaoloa yhdellä vuodella siirtymäajan päätyttyä. Keski-Suomen hyvinvointialue on ilmoittanut, ettei se käytä vuokrasopimusten yhden vuoden optiota. Toimitilojen vuokrauksen jatkaminen hyvinvointialueille määräaikaisen ajanjakson jälkeen edellyttää toiminnan yhtiöittämistä. Velvoite perustuu kuntalain (410/2015) 126 §:ään, jonka mukaan kunnan harjoittaessa tehtäviään kilpailutilanteessa markkinoilla toimintamuodon on oltava osakeyhtiö, osuuskunta, yhdistys tai säätiö. Vuonna 2024 on toteutettu sote-kiinteistöjen yhtiöittämisselvitys, jonka pohjalta tullaan tekemään päätökset Saarijärven sote-kiinteistöjen tulevaisuuden hallinnointimallista vuodesta 2026 alkaen. Pyrkimyksenä on saada aikaan sellaiset toiminnan organisointiratkaisut, joiden myötä myös kaupungin taloudelliset riskit ovat riittävästi hallittavissa.

Rahoitukselliset riskit kohdistuvat valtionosuuksiin 1.1.2025 voimaan astuneen TE-uudistuksen myötä, kun työllisyyspalveluiden järjestämisvastuu siirtyi valtiolta kunnille. Uudistuksessa myös kuntien rahoitusvastuu työttömyysetuuksista laajeni. Saarijärven kaupunki on osa Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen, jonka vastuukuntana on Äänekosken kaupunki. Uudistuksen rahoitusmallin on tarkoitus olla kunta-valtio-suhteessa kustannusneutraali, suhdannevaihtelut huomioiva ja kuntia oikealla tavalla kannustava kehittämään toimintaansa työllisyyttä edistäväksi, mutta kunnille siirrettyyn rahoitukseen ja toimintaan kohdistuu merkittävä riski, ettei käytettävissä oleva rahoitus riitä.

Muuttuva korkotaso on osaltaan viime vuosina lisännyt velanhallintaan sekä takausvastuisiin liittyviä riskejä. Lainakannan ollessa pieni, on riski kohdistunut Saarijärven kaupungilla erityisesti koulu- ja kulttuurikeskuksen vaihtuvakorkoisen leasingrahoituksen korkomuutoksiin. Korkotason muutoksia pyritään arvioimaan jo taloussuunnitelmakausia suunnitellessa. Tulevien vuosien vakiintunutta korkotasoa on vaikea pitkälle ennustaa, mutta viimeisiin vuosiin verrattuna korkotaso on jo selvästi laskenut ja mahdollisesti myös vielä jatkaa laskusuuntaa vuoden 2025 kuluessa.

Yksittäinen takausvastuun realisoitumiseen liittyvä riski liittyy kaupungin takaamaan asumisoikeusyhdistyksen pitkäaikaiseen lainaan, jonka asumisoikeusyhdistys on nostonut asumisoikeusasuntoja sisältävän kerrostalon rakentamiseen. Takausvastuita on jäljellä noin 2 milj. euroa. Asumisoikeusyhdistyksen ja kaupungin kesken on yhteistyössä pyritty löytämään ratkaisuja talouden tasapainon saavuttamiseksi ja myös kaupungin takausvastuun realisoitumisriskin pienentämiseksi. Tilinpäätöshetkellä ei ole tiedossa, että kaupungin tulisi takaajana vastata lainanlyhennyksistä ja rahoituskustannuksista. Riski takausvastuiden realisoitumiselle kuitenkin on tunnistettu. Kaupunki on tarvittavilta osin mukana eri vaihtoehtojen suunnittelussa ja selvittelyssä siten, että yhdistyksen lainanmaksukyky säilyy.

Talouden tasapainon säilymisen tavoitteeseen tähtäämällä pyritään varmistamaan, että kunnan verorahoitus riittää tulevinakin vuosina lakisääteisten ja riittävän laajasti vapaaehtoisten palvelujen laadukkaaseen toteuttamiseen, ja että kaupunki voi riittävällä tavalla varautua tulevien vuosien tarpeellisiin isompiin investointeihin. Kunta voi luoda muun muassa maankäytöllä, kaavoituksella ja elinkeinopolitiikalla perustaa alueensa yritysten kasvulle ja paremmalle työllisyydelle. Uusi kuntatalous onkin aiempaa

selvemmin elinvoiman vahvistamisen taloutta. Tähän pohjaten kaupungilla tulee olla investointikykyä myös elinvoiman kehittämiseen ja lisäämiseen tähtääviin investointeihin ja toimenpiteisiin. Uudet investoinnit tulisi kohdistua toimintaa kehittäviin ja taloutta vahvistaviin hankkeisiin.

Toistaiseksi kuntapalvelut ovat pysyneet laajoina ja hyvätasoisina. Kun talouden tasapainossa pysyminen yhä vaatii menotason kriittistä arviointia, tulee kyseeseen myös kuntapalveluiden arviointi, mihin sisältyy pohdinta niiden lakisääteisydestä, välttämättömyydestä, riittävästä laadusta ja yksikkökohtaisista tuotantokustannuksista.

Saarijärvellä syntyneiden määrä oli vuosien 2022 ja 2023 tapaan 44, ja väestön kokonaismuutos vuonna 2024 oli +9. Väestön positiivinen nettomuutos on tervetullut muutos aiempiin vuosiin, jolloin tasainen väestönmäärän väheneminen on aiheuttanut kokonaisverorahoituksen suhteellista vähenemistä, vaikka muutos onkin näkynyt viiveellä.

Kunnille annettavat lisätehtävät aiheuttavat jatkossakin painetta rahoituksen riittävyydelle ja kohdentamiselle. Kuntatalouden riskinä on, että vaikka tehtäviin kohdennetaan täysimittainen rahoitus, yksittäisten kuntien kohdalla tehtävien kustannusvaikutukset ja saadut valtionosuuslisäykset eivät kohtaa täysimääräisesti. Kuntien rahoitusjärjestelmän uudistaminen on vielä kesken ja tarkoituksena on, että kunnille jaetaan valtionosuudet uuden rahoitusjärjestelmän mukaisesti vuoden 2027 alusta alkaen. Kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus on tarkoitus uudistaa vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantumisen sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Uudistus toteutetaan kustannusneutraalisti, toisin sanoen uudistuksessa olemassa olevia rahoja jaetaan uudelleen. Nähtäväksi kuitenkin jää, miten eri rahoituksen taustalla olevat erät jatkossa muodostetaan, miten uudistus tulee vaikuttamaan kuntien keskinäiseen rahoitusjakoon ja miten yksittäisen kunnan saama rahoitus muuttuu verrattuna nykymallin mukaiseen rahoitukseen. Rahoitusjärjestelmän uudistukseen liittyy mahdollisuuksien lisäksi myös riskejä, kun hallitusohjelman kirjausten mukaan paitsi huomioitaisiin muun muassa muuttotappiokuntien tarpeet, myös kasvavien kuntien ja kaupunkien edellytykset investoida kasvuun ja hoitaa sosiaalisia ongelmia.

Nykyisen hallituksen hallitusohjelmassa on useita hankintalakiin liittyviä kirjauksia, joiden tavoitteena on parantaa julkisten hankintojen tehokkuutta ja kustannussäästöjä sekä turvata laadukkaat julkiset palvelut. Hallitusohjelman mukaisesti ehdotuksessa esitetään muun muassa sidosyksiköiden käytön rajoittamista hankintojen toteuttamisessa asettamalla sidosyksikön omistukselle yleisen edun huomioon otettava vähimmäisomistusosuutta koskeva vaatimus 10 prosenttia. Muutoksen on esitetty astuvan voimaan 1.1.2026 ja siihen sisältyisi siirtymäaika. Kyseinen esitys ei kuitenkaan mahdollista erilaisten toimialojen, kuntien ja käytännön tilanteiden ottamista huomioon. Erityisesti pienissä kunnissa hallinnollisen taakan kasvun lisäksi rajoituksella tulnaisiin lähtökohtaisesti kasvattamaan kustannuksia ja joissain tapauksissa myös heikentämään tasavertaisen laadun varmistamista. Lisäksi se aiheuttaisi epätarkoituksenmukaisia omistusjärjestelyjen muutoksia tai siirtäisi toimintoja julkisen sektorin omaksi toiminnaksi. Toteutuessaan lakimuutos aiheuttaisi Saarijärven kaupungilla muutoksia muun muassa jätehuollon, ravitsemuspalveluiden ja ICT-palveluiden toteuttamistavoissa.

Kunnille siirtyy päävastuu maahanmuuttajien kotoutumisesta 1.1.2025 alkaen. Vuoden 2024 loppuun mennessä yhteensä 106 Ukrainaista sotaa paennutta oli hakenut Saarijärven kotikunnakseen. Saarijärven kaupunki on varautunut uusiin lain mukaisiin tehtäviin yhteistyössä Karstulan kunnan kanssa yhteisellä kotoutumisohjaajan resurssilla. Valtion myöntämällä laskennallisilla kotoutumiskorvauksilla katetaan lain tuomat uudet velvoitteet.

Ympäristösuojelun viranomaistehtävät on järjestetty omana toimintana vuoteen 2024 saakka. Vuodesta 2025 alkaen tehtävien järjestäminen siirtyy Pohjoisen Keski-Suomen ympäristötoimen yhteistoimintaorganisaation toiminnaksi ja Viitasaaren kaupungin järjestämistä vastuulle.

1.3. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Ohjeistus ja toimintatavat

Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä valtuuston päättämien perusteiden pohjalta. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet koskevat kaikkia Saarijärven kaupunkikonsernin toimielimiä ja johtoa sekä kaikkea kaupunkikonsernin toimintaa, josta kaupunki vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun sekä muiden velvoitteiden myötä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kunnalle asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Lisäksi sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatavat ovat vakiintuneet sisäisen valvonnan perusteiden vahvistamisen jälkeen. Ohjeistus annetaan vuosittain talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa minkä lisäksi toimialat ja vastuualueet saavat käyttöönsä mallit sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamiseen. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakona, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena, sopimusten hallintana, osaamisena ja väärinkäytösten ehkäisynä. Sisäistä valvontaa voidaan lisäksi toteuttaa sisäisen tarkastuksen toiminnon avulla.

Kaupungilla ei ole korkojohdannaissitoumuksia. Saarijärven kaupungin rahoituksen ja sijoitustoiminnan periaatteet -ohje laadittiin ja hyväksyttiin vuoden 2024 kuluessa. Ohjeessa otetaan kantaa muun muassa ottolainauksen periaatteisiin sekä antolainauksen ja takausten myöntämisperusteisiin. Ohjeessa määritetään myös korkoriskien hallinnan mahdollisuudet mukaan lukien korkojohdannaissopimusten käyttökriteerit ja yleiset suojausastetavoitteet. Lisäksi ohjeessa määritetään toimiala- ja kassavarojen sijoittamisen periaatteet.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta ja tuloksellisuuden arviointi

Toimialojen ja vastuuryhmien toiminnalliset tavoitteet määritellään talousarvioon sisältyvissä vastuuryhmien tavoitekortteissa. Tilinpäätökseen sisältyviin tavoitekortteihin on kirjattu talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteumat. Kaupunginvaltuuston strategiaan ja sen toimeenpano-ohjelmaan perustuvat yksilöidyt tavoitteet ja niiden vastuut sisältyvät talousarvioon ja niiden toteutumista seurataan tilinpäätöksessä.

Kaupunginhallitus ja lautakunnat hyväksyvät valtuuston vahvistaman talousarvion pohjalta käyttösuunnitelmat, joissa määritellään vastuuryhmien ja vastuualueiden talousarvion käyttö. Määrärahojen sitovuus valtuustoon nähden määräytyy hallintokunnittain. Tilinpäätökseen sisältyvä vastuuryhmittäin ja vastuualueittain laadittu toimintakartteen toteuma osoittaa sen, ovatko vastuuryhmät pysyneet heille osoitettujen määrärahojen puitteissa. Kaupunginhallitus seuraa määrärahan käyttöä säännöllisesti ja kaupunginvaltuustolle raportoidaan talouden ja toiminnan toteumat kolmannesvuosittain.

Yksityiskohtaiset arviot tavoitteiden toteutumisesta ja tuloksellisuudesta käyvät ilmi tilinpäätökseen sisältyvistä toimintakertomuksista ja tavoitekortteista. Lautakunnat ovat käsitelleet tilikauden 2024 vastuuryhmien toimintakertomukset ja arviot tavoitteiden toteumasta. Vastuuryhmien laatimat toimintakertomukset sisältävät sanallisen arvion ja selostuksen tilikauden 2024 keskeisistä toiminnoista, tavoitteiden toteutumisesta ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisesta.

Lautakunnat ja kaupunginhallitus seuraavat myös tulossopimuksista ilmenevän vastuuryhmille ja vastuualueille myönnetyn nettomäärärahan käyttöä suoritteina sekä yhteissummuna. Seuranta toteutuu paitsi

tilinpäätöksessä, myös tarkoituksenmukaisessa laajuudessa kolmannesvuosiraporteissa. Lisäksi seuranta-työkaluna on käytettävissä kuukausittain päivittyvä ns. johdon dashboard-työkalu, jonka avulla myös lautakuntien, hallituksen ja valtuuston jäsenet saavat talouden toteumatietoa kuukausitasolla.

Kaupunginjohtaja vastaa koko kaupungin organisaatiossa asetettujen strategisten päämäärien sekä talousarviossa ja tavoitekorteissa asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Toimialajohtajat ja vastuualueen esimiehet vastaavat toimialallaan siitä, että toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan.

Kokonaisuutena tavoitekortit ja tulossopimukset on laadittu ja arviointi tehty ohjeiden mukaisesti.

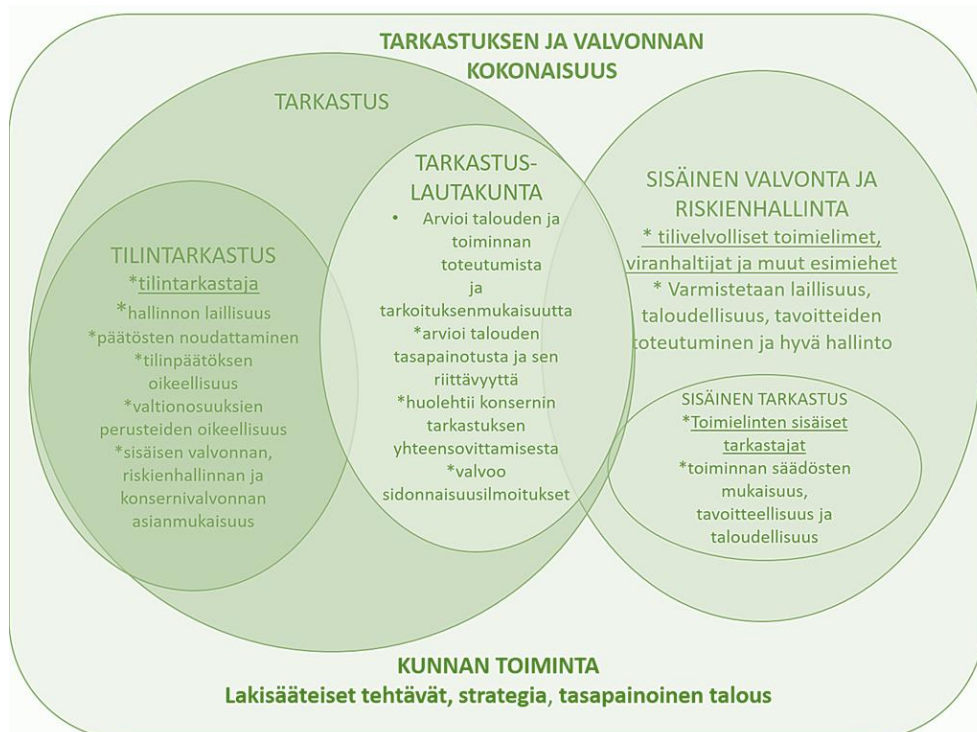
Talouden hoidossa tulee noudattaa kaupunginvaltuuston hyväksymiä hallinnon, talouden ja valvonnan ohjeita. Ohjeistuksen mukaan toimielinten ja kaupunginhallituksen sisäisten tarkastajien tulee tehdä tarkastus vuosittain. Ohjeistuksessa on eritelty ne tarkastuskohteet, joiden tilanne tulee vähintään vuosittaisessa tarkastuksessa todeta. Kaupungin käteiskassat tarkastetaan vuosittain.

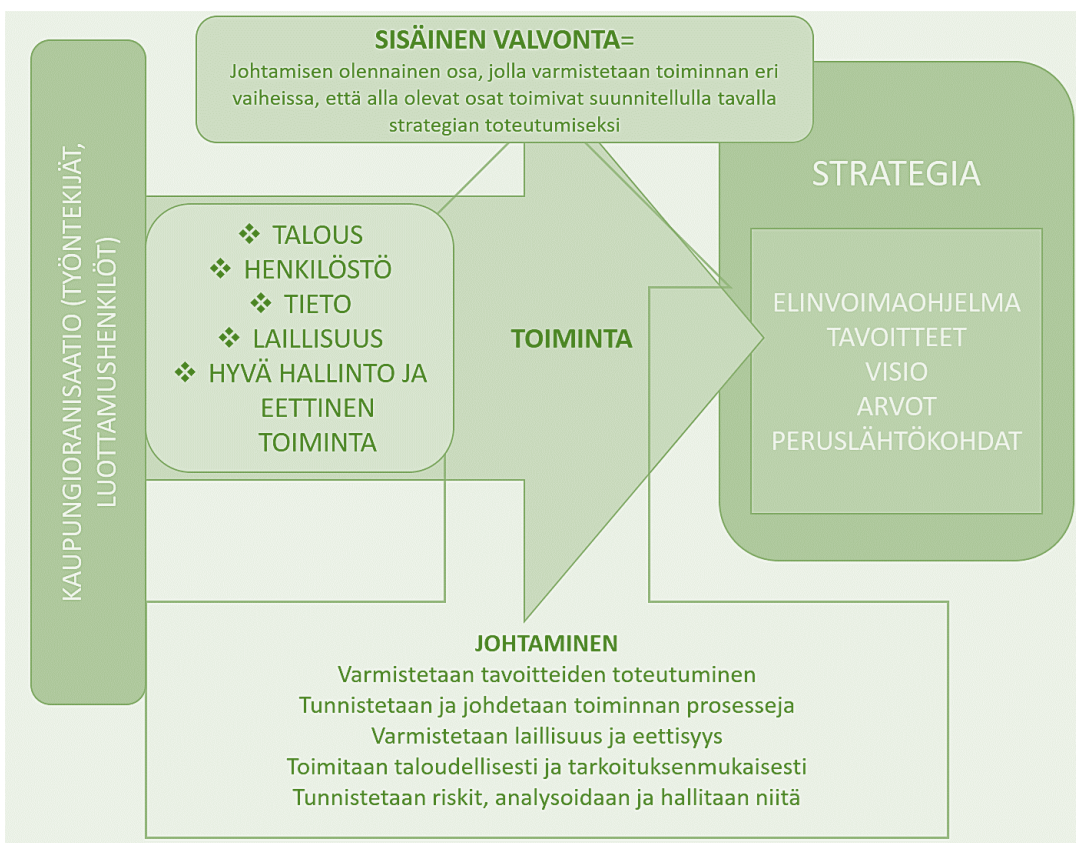
Kaupungin vakuutusyhtiön kanssa käydään vuosittain läpi vakuutuskohteet ja päivitetään vakuutukset omaisuudessa tapahtuneiden muutosten mukaan. Päivitys toteutetaan vastuuryhmittäin. Toimialat ilmoittavat mahdolliset lisävakuutustarpeensa. Koko kaupungin vakuutusturva kilpailutettiin vuonna 2024 ja uuden vakuutuspalvelujen hankintapäätöksen yhteydessä kaupunginhallitus päätti, että jatkossa vakuutukset kilpailutetaan neljän vuoden välein.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessit ja seuranta toimialoilla

Vastuuryhmät laativat vuosittain annetun ohjeistuksen perusteella sisäisen valvonnan suunnitelman, seuraavat sen toteumaa ja raportoivat seurannasta myös kaupunginhallitukselle. Vastuuryhmien laatimat toimintakertomukset sisältävät sanallisen arvion myös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisesta. Vastaava raportointivastuu kohdistuu myös konserniyhtiöihin ja raportointi sisältyy konserniyhtiöiden kaupunginhallitukselle toimittamaan tammi-elokuun osavuosisraportointi- ja tilinpäätösmateriaaleihin.

Tarkastuksen ja valvonnan kokonaisuus ja vastuut on kuvattu seuraavissa kaavioissa:

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnitelmakaudella

Toimialat, vastuuryhmät ja konserniyhtiöt ovat pääosin toteuttaneet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan annetun ohjeistuksen mukaisesti. Toimintakertomuksiin on sisällytetty arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta. Vuoden 2025 aikana on tarkoitus tehdä tarvittavat päivitykset valvonnan, tarkastuksen ja talouden hallinnoinnin ohjeeseen, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet -ohjeeseen sekä vuonna 2022 voimaan astuneeseen hankintaohjeeseen. Lisäksi tavoitteena on laatia kaupungin sopimusohje. Konserniohjeen ja hyvä hallinto ja johtamistapa Saarijärven kaupunkikonsernissa -ohjeen päivitystyö on aloitettu loppuvuonna 2024. Päivityksen yhteydessä edellä mainitut ohjeet esitetään yhdistettäväksi yhdeksi ohjekokonaisuudeksi. Ohjeessa pyritään huomioimaan entistä enemmän erityisesti erilaiset esteellisyys ja valvonnan sekä konsernijohtoon ja konserniyhtiöiden välisen yhteistyön kehittäminen.

Toimintavuoden kuluessa toimialoilla on tehty riskikartoituksia ja toiminnassa on huomioitu todetut riskit. Tiedostettujen riskien välttämiseksi toimialoilla on järjestetty mm. riskitilanneharjoituksia, työnohjausta sekä täsmäkoulutuksia riittävän osaamistason varmistamiseksi. Tietoturvariskeihin ja kyberturvallisuuden parantamiseen on edelleen kiinnitetty erityistä huomiota. Näiden toimien jatkaminen on tärkeää myös jatkossa.

Työsuojelussa digitalisoitiin ”läheltä piti” – ja työsuojeluilmoituslomakkeet ja niiden käsittelyprosessi. Lisäksi henkilöstön intranet Santran kehittämistä jatkettiin vuoden kuluessa tiedonkulun parantamiseksi.

Kaupungin varautumis- ja valmiussuunnitelman päivitystyö käynnistettiin syksyllä 2024, ja työn tueksi hankittiin asiantuntijapalveluita.

Sopimushallinnan riskien pienentämiseksi käyttöön on otettu vuonna 2021 Cloudia sopimushallintajärjestelmä, jonka avulla on pyritty tehostamaan kaupungin sopimusten elinkaaren hallintaa. Taloudellisen tilanteen tarkka seuranta ja riittävä reagointi ovat edelleen hyvin tärkeitä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osatekijöitä. Taloudellisten riskien toteutumisen ehkäisemiseksi on varauduttu laatimalla ohjelma talouden tasapainon säilyttämiseksi. Taloustilanteen sisäisen valvonnan tueksi on käytössä Kunta- maiseman kuukausittain päivittyvä johdon dashboard, johon käyttöoikeudet ovat johtoryhmän ja esimiesten lisäksi kaupungin luottamushenkilöillä. Valtionavustusten seuraamista ja oikea-aikaista hakua varten on toimialoilla sovittu tarkennettuja käytänteitä ja vastuita.

Toimialojen sisäinen valvonta tuottaa riittävän varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, omaisuuden ja voimavarojen turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä. Sisäisen valvonnan tulosten perusteella kaupungin toimialoilla toteutetaan tarvittaessa korjaavia toimenpiteitä siten, että edellä mainitut osa-alueet toteutuvat tavoitteiden mukaisesti.

1.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.4.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

SAARIJÄRVEN KAUPUNKI

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

(ulkoinen)

	2024	2023
	1000 euro	1000 euro
Toimintatuotot	9 658	9 661
Toimintakulut	-31 918	-32 752
Toimintakate	-22 260	-23 091
Verotulot	19 803	19 287
Valtionosuudet	7 200	8 782
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	125	42
Muut rahoitustuotot	38	34
Korkokulut	-74	-103
Muut rahoituskulut	0	-13
Vuosikate	4 834	4 938
Poistot ja arvonalentumiset	-3 578	-4 027
Tilikauden tulos	1 256	912
Tilinpäätössiirrot	-855	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	401	912

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	30,3	29,5
Vuosikate/Poistot, %	135	123
Vuosikate, €/asukas	546	558
Asukasmäärä	8 856	8 846

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Vuosikateen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on vähintään 100 %, oletetaan tulorahoituksen olevan riittävä.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso kunnan asukasmäärällä. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään kunnan asukaslukua tilikauden lopussa.

1.4.2. Toiminnan rahoitus

SAARIJÄRVEN KAUPUNKI
RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
	<i>1000 euro</i>	<i>1000 euro</i>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 834	4 938
Tulorahoituksen korjauserät	-103	-964
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 892	-2 201
Rahoitusosuudet investointimenoihin	323	13
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustu	139	2 339
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 301	4 126
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-19	-37
Antolainasaamisten vähennys	14	7
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-978	-1 218
Muut maksuvalmiuden muutokset	-850	-734
Rahoituksen rahavirta	-1 833	-1 981
 Rahavarojen muutos	 1 468	 2 145
Rahavarat 31.12., 1000 e	5 299	3 831
Rahavarat 1.1., 1000 e	3 831	1 686

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v.,	20 065	16 318
Investointien tulorahoitus, %	308,0	225,8
Laskennallinen lainanhoitokate	18,43	12,07
Kassan riittävyys, pv	55,4	38,5
Asukasmäärä	8 856	8 846

Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka ylijäämäinen määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja alijäämäinen määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kunnan maksuvalmiutta kuvaava tunnusluku "kassan riittävyys" ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

Tunnusluku "kassan riittävyys (pv)" lasketaan kaavalla:

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

1.5. Rahoitusasema ja sen muutokset

**SAARIJÄRVEN KAUPUNKI
TASE JA TUNNUSLUVUT**

VASTAAVAA	2024	2023	VASTATTAVAA	2024	2023
	1000 euro	1000 euro		1000 euro	1000 euro
A PYSYVÄT VASTAAVAT	37 696	39 736	A OMA PÄÄOMA	37 910	37 509
I Aineettomat hyödykkeet	165	358	I Peruspääoma	29 324	29 324
Aineettomat oikeudet	20	29	III Muut omat rahastot	554	554
Muut pitkävaikutteiset menot	145	329	IV Edellisten tilikausien ylijäämä(alijäämä)	7 631	6 719
			V Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	401	912
II Aineelliset hyödykkeet	28 776	30 607			
Maa- ja vesialueet	7 970	7 942	B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VAR	855	0
Rakennukset	15 152	17 109	Vapaaehtoiset varaukset	855	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 031	4 743			
Koneet ja kalusto	532	724	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	282	316
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankkeet	91	88	Lahjoitusrahastojen pääomat	34	32
III Sijoitukset	8 755	8 771	Muut toimeksiantojen pääomat	248	284
Osakkeet ja osuudet	4 720	4 740			
Muut lainasaamiset	4 035	4 030	E VIERAS PÄÄOMA	6 601	8 033
			I Pitkäaikainen	1 053	1 541
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	42	44	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	954	1 411
Lahjoitusrahastojen varat	42	31	Lainat julkisyhteisöiltä	99	130
Muut toimeksiantojen varat	0	13			
			II Lyhytaikainen	5 548	6 492
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 910	6 078	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	457	907
II Saamiset	2 612	2 247	Lainat julkisyhteisöiltä	31	71
Pitkäaikaiset saamiset	435	643	Saadut ennakot	130	130
Lainasaamiset	435	643	Ostovelat	2 330	2 582
Lyhytaikaiset saamiset	2 177	1 604	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	246	253
Myyntisaamiset	685	656	Siirtovelat	2 355	2 549
Lainasaamiset	219	217	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	45 649	45 858
Muut saamiset	97	100			
Siirtosaamiset	1 176	632	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
IV Rahat ja pankkisaamiset	5 299	3 831	Omavaraisuusaste %	85,4	82,6
VASTAAVAA YHTEENSÄ	45 649	45 858	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	17,7	20,9
			Ed. ilman as.lainoja ja vuokratuloja	18,1	21,2
			Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	8 032	7 631
			Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	907	863
			Lainakanta 31.12., 1000. €	1 541	2 519
			Lainakanta ilman asuntolainoja	1 245	2 085
			Lainakanta 31.12., €/asukas	174	285
			Lainakanta €/asukas ilman as.lain	141	236
			Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	35 575	42 288
			Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4 017	4 780
			Lainasaamiset, 1000 €	4 035	4 030
			Asukasmäärä	8 856	8 846

Taseen omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden erinomaisena tavoitetasona voidaan pitää yli 70 %:n omavaraisuutta ja hyvänä tavoitetasona 50-69 % omavaraisuutta. Alle 50 %:n omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Tunnusluku ”**omavaraisuusaste, %**” lasketaan kaavalla:

$$= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Suhteellisen velkaantuneisuus, %

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, ja se on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$$

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta 31.12.

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin vieraan pääoman erät Joukkovelkakirjalainat, Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta, Lainat julkis-yhteisöiltä ja Lainat muilta luotonantajilta.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainasaamiset 31.12.

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.6. Kokonaistulot ja –menot

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT (ulkoiset)

31.12.2024

TULOT	1000 €	%	MENOT	1000 €	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	9 658	25,96	Toimintakulut	31 918	91,51
Verotulot	19 803	53,24	Korkokulut	74	0,21
Valtionosuudet	7 200	19,36	Muut rahoituskulut	0	0,00
Korkotuotot	125	0,34	Satunnaiset kulut	0	0,00
Muut rahoitustuotot	38	0,10	Tulorahoituksen korjauserät		
Satunnaiset tuotot	0	0,00	Pakolisten varausten muutos	0	0,00
Tulorahoituksen korjauserät			*pakollisten varaus lis (+), väh.(-)	0	0,00
*Käyttöomaisuuden luovutusvoitot	-103	-0,28	*käyttöomaisuuden luovutustappiot	0	0,00
	36 723	98,72		31 992	91,72
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet inv.menoihin	323	0,87	Investointimenot	1 892	5,42
Käyttöomaisuuden myyntitulot	139	0,37		1 892	5,42
	461	1,24			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	14	0,04	Antolainasaamisten lisäykset	19	0,05
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0,00	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	978	2,80
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	0,00	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	0,00
Oman pääoman lisäykset	0	0,00	Oman pääoman vähennykset	0	0,00
	14	0,04		997	2,86
Kokonaistulot yhteensä	37 198	100,00	Kokonaismenot yhteensä	34 880	100,00

1.7. Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.7.1. Yhdistelmä konsernitalinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt ja tyttärentytöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	5	1
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	1	
Muut yhtiöt	1	
Kuntayhtymät	2	
Osakkuusyhteisöt	2	
	11	1

1.7.2. Konsernin toiminnan ohjaus ja selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää mm. kuntastrategiasta, talousarviosta ja taloussuunnitelmasta ja omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Kunnan ja kuntakonsernin tavoitteet asetetaan valtuustokausittain strategian hyväksymisen yhteydessä sekä vuosittain vahvistettaessa talousarvio seuraavalle vuodelle. Voimassa olevan hallintosäännön luvun 5 mukaan kaupunginhallitus vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoi konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan, määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisesta työnjaosta, arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä. Kaupunginhallitus valitsee edustajat tytäryhteisöjen hallituksiin.

Saarijärven kaupungin kuntakonsernin ylin viranhaltija on kaupunginjohtaja. Konsernin talouden ohjauksesta vastaa talousjohtaja ja henkilöstöpolitiikan ohjauksesta hallinto- ja henkilöstöjohtaja.

Kaupunginvaltuuston 3.3.2014 vahvistamat Saarijärven kaupungin sisäisen valvonnan perusteet sekä kaupunginhallituksen hyväksymä sisäisen valvonnan toimintasuunnitelmamalli koskevat myös konserniyhtiöitä. Yhtiöille annetaan vuosittain ohjeet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportoinnista kaupunginhallitukselle. Konserniyhtiöt raportoivat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutusta tilinpäätöksessä ja tammi-elokuun osavuositiedot. Valvonnan, tarkastuksen ja talouden hallinnoinnin ohjeet on päivitetty ja hyväksytty hallituksessa maaliskuussa 2019. Vuonna 2017 hyväksytyn konserniohjeen päivitystyö on aloitettu vuoden 2024 lopulla, ja päivitetty konserniohje on tarkoitus saattaa voimaan alkuvuoden 2025 kuluessa. Kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksen lisäksi yhtiöillä on omia riskienhallintaan liittyviä prosesseja ja säännöksiä, ja yhtiöiden hallitukset käsittelevät yhtiöiden riskejä säännöllisesti.

Kaupunginvaltuusto päätti 9.12.2024 § 89 - § 100 omistajapolitiittisista linjauksista. Linjauksissa asetettiin yleiset omistajapolitiittiset strategiset linjaukset ja tavoitteet sekä kaikille konserniyhtiöille yhteiset tavoitteet. Lisäksi jokaiselle tytäryhtiölle ja muille merkittävälle konserniyhteisölle asetettiin yhteisökohtaiset linjaukset, jotka sisältävät kohteen kuvauksen, kannanoton kohteen omistajuudesta sekä kuvauksen omistajan yhteisöön kohdistamista odotuksista. Yhteisöihin kohdistuvat odotukset muodostavat yhteisöille pidemmän aikavälin tavoitteita, joiden toteutumista seurataan vuosittain.

Tytäryhtiöt raportoivat kaupungin raportointiaikataulun mukaisesti talouden ja toiminnan tavoitteiden toteutumisesta kaupunginvaltuustolle ja kaupunginjohtaja on raportoinut konserniyhtiöiden asioista kaupunginhallitukselle. Talouden ja toiminnan toteumien vuosiraportit on sisällytetty tilinpäätökseen.

SSYP Kiinteistöt Oy:n toimitusjohtaja on esitellyt toimintaa kaupunginhallitukselle kerran. SSYP Kiinteistöt Oy:n, Saarijärven Seudun Ravitsemuspalvelut SaaSeRa Oy:n ja Kaukolämpö Oy:n toimitusjohtajat ovat esitelleet valtuustolle yhtiöiden ajankohtaiskatsaukset. Lisäksi tytäryhtiöiden toimitusjohtajat ovat esittäneet toiminnan ajankohtaiskatsauksia vuoden kuluessa tarkastuslautakunnalle. Tytäryhteisöjen tulee lisäksi raportoida konsernijohtolle muulloinkin, kun yhteisön toiminnassa on havaittavissa poikkeamia yhteisölle asetetuista tavoitteista tai kun yhteisön toiminnassa on suunnitteilla tai muuten tiedossa yhteisön kokoon nähden merkittäviä toiminnallisia tai taloudellisia muutoksia.

Konsernivalvonnassa ei ole havaittu puutteita kuluneella tilikaudella. Kaupunginhallitus on vuoden aikana evästänyt kaupungin edustajia tytäryhteisöissä. Vuoden 2021 lopussa on toteutettu kerran valtuustokaudella tehtävä ulkopuolisen arvioitsijan suorittama omistajaohjauksen tuloksellisuuden arviointi. Arvioinnin tuloksena todettiin tuolloin, että kaupungin omistajaohjauksella on pääsääntöisesti toteutettu tuloksellisesti menettelytapojen, riskienhallinnan ja kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen näkökulmista. Eniten kehitettävää arvioitiin olevan tiedonkulussa kaupunginhallituksen ja yhtiöiden välillä sekä yhtiöiden välisessä yhteistyössä. Yhtiöiden riskiraportoinnin todettiin olevan kattavaa. Jatkuva ja avoin keskustelu yhteys nopeuttaa riskireagointia. Seuraavan kerran ulkopuolisen arvioitsijan suorittama omistajaohjauksen tuloksellisuuden arviointi on tarkoitus toteuttaa loppuvuonna 2025.

Kaupunginhallituksen antamiin vuoden 2024 talousarvion suunnitteluohjeisiin sisällytettiin voimassa olleen strategian mukaiset toimeenpano-ohjelman kärkiteemat.

Sekä toimialojen että konserniyhtiöiden edellytettiin toiminnassaan toteuttavan kaupunginvaltuuston vahvistamaa strategiaa ja kärkiteemojen perusteella asettamiaan strategisia tavoitteita. Konserniyhtiöiden hallitusten tulee muiden lakisääteisten ja konserniohjeissa määriteltyjen tehtäviensä lisäksi valvoa, että konserniyhtiöt noudattavat kaupungin strategiaa ja toimivat siinä asetettujen visioiden ja arvojen mukaisesti. Konserniyhtiöille asetetut tavoitteet ovat pääasiassa toteutuneet.

KONSERNIN TUNNUSLUKUTAVOITTEET

Konserniohjauksen painopisteiksi asetettiin talousarviossa 2024:

- Työllisyyspalveluiden siirto kunnille, valmistelutyö
- Talouden tasapainon säilyttämisohjelman mukaisten erillisselvitysten toteuttaminen
- Yhtiöittämisselvityksen jatkaminen, asuntopalvelut

Strategisten tavoitteiden ohella konserniyhtiöille annettiin tavoitekorttien pohjalta tietyt tunnuslukutavoitteet. Tavoitekorttien toteuma on selvitetty kappaleessa 2.1. Lisäksi asetettiin koko konsernia koskevat tunnuslukutavoitteet.

1.7.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ja tavoitteiden toteutuminen

Yhtiöiden tavoitteet vuodelle 2024 ja niiden toteumat on kirjattu tilinpäätöksen kappaleessa 2.1.3. Vuodelle 2025 on asetettu vastaavasti toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

KOKO KONSERNIN TAVOITTEET	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Toimintatulot toimintamenoista %	47,6	38,5	50	38,7
Vuosikate poistoista %	103	114	100	122
Omavaraisuusaste %	43,9	67,4	> 40,0	71,2
Suhteellinen velkaantuneisuus %	43,1	47,6	alittaa koko maan vertailuluvun	42,4
Korolliset lainat € /asukas	4 442	1 645	max. koko maan keskiarvon tasolla	1 397
<i>Koko maan vertailuvut</i>	<i>7 871</i>	<i>6 966</i>		<i>ei vertailulukua</i>
Lainat ja vuokravastuut € / asukas	9 272	6 170	max. koko maan keskiarvon tasolla	5 261
<i>Koko maan vertailuvut</i>	<i>9 367</i>	<i>8 067</i>		<i>ei vertailulukua</i>

Konserniohjauksen yhdeksi vuoden 2024 painopisteeksi asetettu valmistelutyö koskien työllisyyspalveluiden siirtoa kunnille, toteutui kokonaisuudessaan vuonna 2024. Saarijärven kaupungilta oli edustus kaikissa työllisyysalueen valmisteluun nimitetyissä työryhmissä, ja valmistelujen jälkeen Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue aloitti suunnitellusti toimintansa 1.1.2025 alkaen. Talouden tasapainottamissuunnitelmaan sisältyviä erillisselvityksiä toteutettiin suunnitellusti merkittävä määrä kohdistuen jokaiseen toimialaan. Asuntopalvelujen yhtiöittämisselvityksen jatkamisen toteutus siirrettiin myöhemmäksi toteuttavaksi sen jälkeen, kun kiinteistökohtaiset PTS-suunnitelmat on saatu päivitettyä jatkolaskennan ja muiden valmistelujen pohjaksi.

Kiinteistö Oy Saarijärven Museotalon toiminta peruskorjatuissa tiloissa on ollut vuonna 2024 vakiintunutta. Vuoden 2024 aikana kiinteistössä on toteutettu edelleen energiankulutusta vähentäviä toimenpiteitä. Museotalon kustannukset kanavoituvat vapaan sivistyksen vastuuryhmälle museon vuokrien kautta.

Kiinteistö Oy Saarijärven Virastotalon piha-alueella muun muassa rakennettiin uusia sähköistettyjä pysäköintipaikkoja ja määritettiin yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa pelastustiet ja asennettiin pelastustie- ja alueopasteet. Vuoden aikana on toteutettu myös suunnitelmallisia vuosikorjauksia. Tilikauden tulos toteutui alijäämäisenä.

Kiinteistö Oy Saarijärven Kotikonnut jatkoi vuoden 2024 aikana vakiintunutta toimintaansa. Vuoden 2023 alusta alkaen vuokralaiseksi on vaihtunut sote-uudistuksen myötä Keski-Suomen hyvinvointialue. Yhtiö on vuoden 2024 aikana kilpailuttanut lainansa ja siirtänyt lainat kilpailutuksen voittaneeseen rahoituslaitokseen. Vuoden aikana yhtiö on suorittanut ylimääräisiä lainanlyhennyksiä. Tilikauden tulos toteutui ylijäämäisenä.

SSYP Kiinteistöt Oy:n vuokraustoiminnan pääpainopiste on teollisissa ja pienteollisissa kiinteistöissä. Tavoitteena on pitää vuokrausaste 95 %:ssa ja vuoden 2024 lopussa vuokrausaste oli 95,6 %. Liikevaihto laski edelliseen vuoteen nähden 0,05 % ollen yhteensä noin 2 milj. euroa. Liikevaihdon laskua selitti pitkälti Kangastie 3:ssa olleet tyhjät tilat, joihin uudet vuokralaiset saatiin vasta toisella vuosipuoliskolla. Vuonna 2024 on toteutettu Rajalantie 5:n mittava peruskorjaus- ja perusparannustasoinen toimistosiiven sisätilojen kunnostushanke. Rentontie 7 kiinteistöllä siirryttiin ulkoalueiden valaistuksessa kokonaan led-valoihin ja Rentontie 3 kiinteistöllä suoritettiin pohjatutkimuksia mahdollista laajentamista varten. Saarijärven Virastotalon tiloissa on asiakkuuksien suhteen tapahtunut muutoksia, kun Keski-Suomen hyvinvointialueen perhekeskuspalvelu-yksikkö vuokrasi tiloja käyttöönsä. Vuoden 2024 aikana ei yhtiö ostanut tai myynyt kiinteistöjä eikä toimitilojen hallintaan oikeuttavia osakkeita. Yhtiön lainoja lyhennettiin vuoden kuluessa maksuohjelman mukaisesti, minkä lisäksi toteutettiin ylimääräinen lainan lyhennys. Pitkäaikaiset rahalaitoslainat ovat vähentyneet viimeisen 7 vuoden aikana yhteensä noin 5,9 milj. euroa, mikä

pienentää rahoitusriskejä myös koko kaupunkikonsernin näkökulmasta. Yhtiön taloudellinen tilanne on vakaa ja tilikauden tulos positiivinen.

Saarijärven Kaukolämmön toiminta keskittyi perusliiketoimintojen ohella Aseman lämpölaitoksen saneeraus-
 raukseen. Kunnossapidon kustannukset nousivat yksittäiselle vuodelle tavanomaista korkeammaksi, ja
 kulujen kattamiseksi nostettiin lisälainaa. Vuoden lopulla yhtiö kävi neuvottelut koko Kuntarahoituksen
 lainakannan siirtämisestä Saarijärven kaupungin myöntämäksi konsernin sisäiseksi lainaksi. Saarijärven
 kaupunginvaltuusto hyväksyi siirron toteuttavaksi vuoden 2025 alussa. Uusien kaukolämpöliittyjien
 osalta vuosi oli hiljainen, ja kaukolämpöön liittyi vain yksi uusi omakotitaloasiakas. Alkuvuosi oli poikkeuk-
 sellisen kylmä, ja yhtiö saavutti kuukauden lämmönmyyntiennätyksensä tammikuussa. Loppuvuosi oli
 kuitenkin tavanomaista lämpimämpi, minkä vuoksi koko vuoden lämmönmyynti hieman laski edellisvuo-
 desta. Yhtiön liikevaihto pieneni -1,9 % ja tilikauden tulos oli tappiollinen. Tappiolliseen tulokseen vaikut-
 tivat eniten muun muassa lämmönmyynnin väheneminen, polttoainehankintojen kasvaminen, varasto-
 arvon muutos ja poistojen kasvu. Yhtiön taloudellinen tilanne on kuitenkin kokonaisuutena pysynyt koh-
 tuullisena, vaikka kaukolämmön hintaan ei ole tehty korotuksia viime vuosina yleisestä kustannustason
 noususta huolimatta. Talous on saatu pidettyä vakaana ja kaukolämmön hinta kilpailukykyisenä erityisesti
 polttoturpeen käytön ansiosta. Suurimman haasteen taloudelle ovat viime vuosina aiheuttaneet heikko
 kassatilanne ja merkittävät saneeraushankkeet, joita on toteutettu sekä lämpölaitoksissa että verkos-
 tossa.

Saarijärven Seudun Ravitsemuspalvelut SaaSeRa Oy:n toinen toimintavuosi toteutui suunnitellusti ja yh-
 tiö jatkoi edelleen oman toiminnan kehittämistä. Kehittämistoimenpiteillä on saatu muun muassa henki-
 löstökuluja sopeutettua pieneneviin asiakasmääriin. Toimipaikkakohtaisen ateriapäivähinnan muuttami-
 nen aterialuokittaiseksi hinnaksi toimipaikoittain ovat vaatineet kustannuslaskennan päivittämistä, joka to-
 teutettiin onnistuneesti vuoden 2024 kuluessa siten, että vaaditut hinnat saatiin käyttöön vuo-
 den 2025 alusta. Elintarvikekustannusten nousu oli odotettua suurempaa, mutta kokonaisuudessaan vuo-
 den 2024 tilinpäätös osoitti tilikauden ylijäämää.

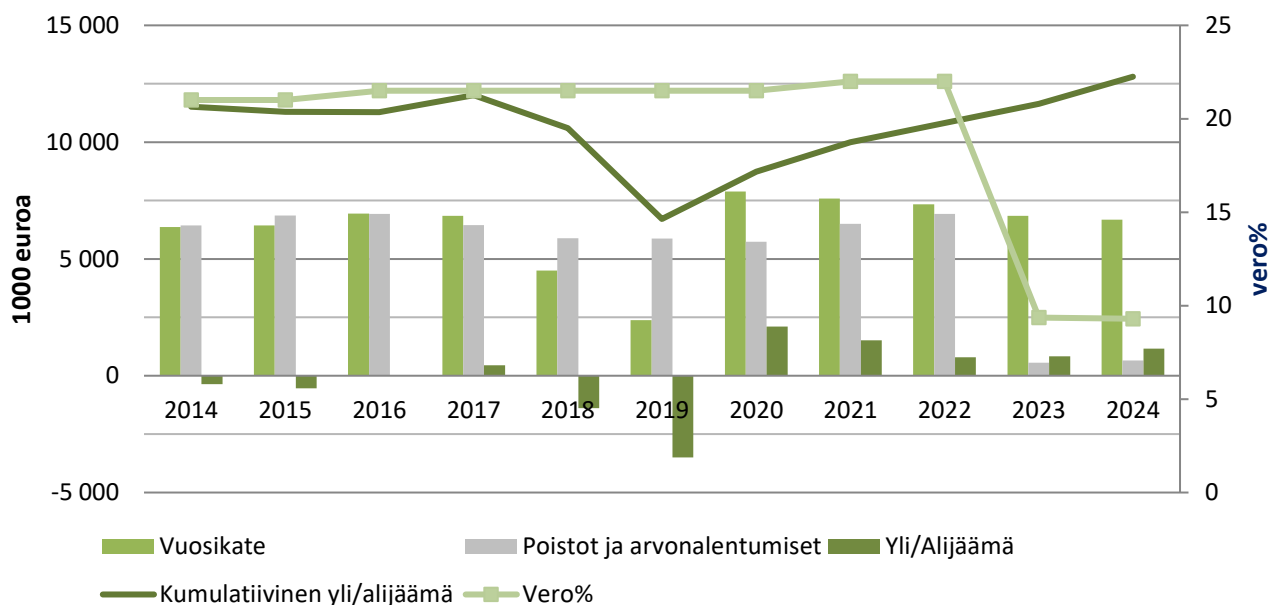
Kaupungin konserniyhtiöiden tilinpäätökset olivat ylijäämäisiä, pois lukien Kaukolämpö Oy ja Ki Oy Saari-
 järven Virastotalo. Koko konsernin ylijäämäksi tuli poisto-oikaisut huomioon ottaen 1,167 milj. euroa. Ku-
 mulatiivisen ylijäämän määrä on tilinpäätöksessä 12,801 milj. euroa.

Kappaleessa 1.7.2. kuvatut, talousarviossa asetetut tunnuslukutavoitteet jäivät osittain toteutumatta.
 Vuosikate poistoista % -tunnusluku saavutettiin tavoitetta parempana ja korollisten lainojen määrä suh-
 teessa koko maan keskiarvoon on edelleen hyvällä tasolla. Talouden tasapaino saavutettiin, ja keskeinen
 syy koko konsernin ylijäämään oli kunnan omassa ylijäämässä.

Konsernin talouden kehitys 2014–2024:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Toimintatulot	52 534	51 452	51 249	51 615	51 848	51 820	49 896	53 860	59 216	14 696	14 398
Toimintamenot	-107 918	-107 898	-106 945	-107 475	-108 428	-111 801	-108 988	-115 679	-124 057	-38 127	-37 158
Toimintakate	-55 274	-56 410	-55 605	-55 850	-56 484	-59 919	-59 101	-61 817	-64 838	-23 438	-22 775
Vero%	21,00	21,00	21,50	21,50	21,50	21,50	21,50	22,00	22,00	9,36	9,30
Vuosikate	6 364	6 431	6 941	6 841	4 499	2 376	7 881	7 588	7 336	6 843	6 684
arvon alentumiset	-6 428	-6 854	-6 929	-6 448	-5 891	-5 868	-5 735	-6 498	-6 926	-562	-656
Yli/Alijäämä	-361	-543	23	448	-1 392	-3 496	2 105	1 520	787	828	1 167
Kumulatiivinen yli/alijäämä	11 522	11 301	11 282	12 008	10 593	6 711	8 737	10 003	10 824	11 634	12 801

Saarijärven kaupunkikonsernin talouden kehitys 2014-2024

1.7.4. Arvio konsernin tulevasta kehityksestä

Olemassa olevien konserniyhtiöiden toimintaan ei ole tiedossa vuoden 2025 kuluessa merkittäviä muutoksia. Asuntopalveluiden yhtiöittämiselvytykseen liittyviä jatkoselvityksiä on aloitettu vuoden 2024 lopulla ja lisäselvitysten toteuttamista jatketaan vuoden 2025 aikana. Sote-kiinteistöjen yhtiöittämiselvytykseen liittyvä selvitys on toteutettu loppuvuonna 2024 ja selvityksen tulosten mukaiset sote-kiinteistöjen yhtiöittämiset valmistellaan ja päätetään vuoden 2025 aikana siten, että kiinteistöjen hallinnointi ja vuokraustoiminta toteutetaan vuoden 2026 alusta alkaen uudella organisointimallilla. Tilinpäätöksen laadinnan hetkellä arviona on, että vapaarahoitteista kohteista muodostetaan yksi uusi yhtiö ja ararajoitteiset kiinteistöt siirretään olemassa olevaan yhtiöön.

SSYP Kiinteistöt Oy:n vuokrausastetavoite on pysyvästi yli 95 %. Vuokrausaste on ollut melko vakaa viimeiset vuodet, mutta yhtiön vuokrausliiketoiminnan kehitys on vahvasti liitoksissa yleiseen talouden kehityssuuntaan. Kustannustehokkuutta haetaan edelleen kulujen kautta. Yhtiön hallitus on päättänyt elinkaarensa lopussa olevan Sukkela-rakennuksen purkamisesta vuonna 2025. Korkokehitys kääntyi laskuun vuoden 2024 lopulla ja korkojen odotetaan edelleen laskevan vuoden 2025 kuluessa. Korkokulujen hillitsemiseksi vuoden 2024 aikana tehtiin Kuntarahoituksen lainojen maksuohjelmamuutoksia. Vuoden 2025 aikana käydään Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa vuokrasopimusneuvottelut tulevia vuosia koskien. Vuoden 2025 aikana toteutetaan yhden kiinteistön ulkoalueiden ja tehdastilojen valaistus led-

valoiksi yhteistyössä vuokralaisen kanssa. Lisäksi käynnistetään mahdollisesti yhden kiinteistön osalta energiatalouden uudistamishanke, jonka tavoitteena on öljylämmityksestä luopuminen.

Saarijärven Kaukolämpö Oy:n liiketoiminnan kasvu nykyisen kaukolämpöverkoston alueella on maltillista, sillä suurin osa verkoston varrella sijaitsevista kiinteistöistä on jo liittynyt kaukolämpöön. Lämmöntuotannon kehittämiseksi käynnistettiin syksyllä 2024 projekti, jonka tavoitteena on modernisoida lämmöntuotantoa hyödyntämällä pienen kokoluokan datakeskuksen hukkalämpöä ja jakamalla sitä kaukolämpöverkkoon. Uudistusten myötä polttamiseen perustuvaa lämmöntuotantoa on mahdollista korvata arviolta lähes kolmanneksella, mikä vähentää merkittävästi myös päästöjä.

Kiinteistö Oy Saarijärven Kotikontujen kiinteistön kunto pyritään pitämään sellaisena, että tilojen hoidettavuus säilyy.

Kiinteistö Oy Saarijärven Virastotalon osalta talouden pitäminen tasapainossa edellyttää vuokrausasteen pysymistä riittävän korkeana.

SaaSeRa Oy pyrkii pitämään talouden voitollisena huomioiden mahdolliset kehittämistoimenpiteet ja investoinnit. Kustannuslaskennan sekä ateriatalausten vastaanotto- ja laskutuskäytänteiden kehittämiseen panostetaan vuoden 2025 kuluessa. Strategiaan perustuen SaaSeRa on kiinnostunut uusista asiakkuuksista lähialueella. Lausuntokierroksella kevään 2025 aikana olevassa lakiesityksessä inhouse-yhtiöiden vähimmäisomistusprosentiksi esitetään 10 %. Esitys etenee eduskunnan käsittelyyn syysistuntokaudella 2025, ja lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026. Mikäli lakiesitys menee muuttumattomana läpi, tulee se vaikuttamaan SaaSeRan toimintaan ja yhtiön organioitumiseen oleellisesti toisen omistajan, Keski-Suomen hyvinvointialueen nykyisen omistususuuden ollessa 2 %.

Kuntakonsernin näkökulmasta in house- lainsäädännön voimaan astumisella luonnoksessa esitetyllä tavalla on vaikutuksia laajemminkin. Mikäli vähimmäisomistus määrätään jatkossa 10 %:iin ilman mahdollisuuksia poikkeuksiin ja ilman, että lainsäädännössä huomioidaan esimerkiksi erikokoisten ja maantieteellisesti eri tavalla sijoittuvien kuntien erityispiirteitä, tulee muutoksella olemaan vaikutuksia myös Saarijärven kaupungin osakkuusyhteisöjen toimintaan ja niiden tuottamien palvelujen uudelleen järjestämiseen. Näistä osakkuus- ja muita yhteisöjä ovat muun muassa Sammakkokangas Oy ja Pohjoisen Keski-Suomen Verkkopalvelut oy, joissa molemmissa kaikkien osakkaiden omistususuus ei ole esityksessä vaadittu vähintään 10 %. Muutos aiheuttaa kyseisissä yhtiöissä ja omistajakunnissa merkittävää työtä ja kustannusvaikutuksia muun muassa yhtiöiden mahdollisiin uudelleenorganisointeihin tai yhtiöiden purkamiseen, palvelujen uusien tuottamistapojen suunnitteluun ja toimeenpanoon sekä mahdollisiin uusiin kilpailutuksiin liittyvien toimenpiteiden myötä.

1.7.5. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

SAARIJÄRVEN KAUPUNKI
KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
	1000 euro	1000 euro
Toimintatuotot	14 398	14 696
Toimintakulut	-37 158	-38 127
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	-15	-6
Toimintakate	-22 775	-23 438
Verotulot	19 653	19 134
Valtionosuudet	10 152	11 594
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	141	57
Muut rahoitustuotot	45	40
Korkokulut	-517	-524
Muut rahoituskulut	-15	-20
Vuosikate	6 684	6 843
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 841	-5 429
Arvonalentumiset	-656	-562
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	1 187	852
Tilipäätössiirrot	-23	-31
Laskennalliset verot	8	12
Vähemmistöosuudet	-5	-6
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 167	828

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	38,7	38,5
Vuosikate/Poistot, %	122	114
Vuosikate, €/asukas	755	774
Asukasmäärä	8 856	8 846

SAARIJÄRVEN KAUPUNKI
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
	<i>1000 euro</i>	<i>1000 euro</i>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 684	6 843
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-95	-953
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 891	-2 751
Rahoitusosuudet investointimenoihin	416	13
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	152	306
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 266	3 459
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-19	-37
Antolainasaamisten vähennys	14	7
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	267	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 972	-2 996
Lyhytaikaisten lainojen muutos	200	0
Oman pääoman muutokset	0	50
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-212	267
Vaihto-omaisuuden muutos	46	-36
Saamisten muutos	-311	4 151
Korottomien velkojen muutos	-542	-5 378
Rahoituksen rahavirta	-3 529	-3 970
Rahavarojen muutos	737	-511
Rahavarat 31.12., 1000 e	8 431	7 693
Rahavarat 1.1., 1000 e	7 693	8 205

KONSERNIRAHOTUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v., €	21 167	9 963
Investointien tulorahoitus, %	270,1	250,0
Laskennallinen lainanhoitokate	3,44	3,15
Kassan riittävyys, pv	71	63

SAARIJÄRVEN KAUPUNKI KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT 1000 €

VASTAAVAA	2024 1000 e	2023 1000 e	VASTATTAVAA	2024 1000 e	2023 1000 e
PYSYVÄT VASTAAVAT	55 744	58 840	OMA PÄÄOMA	47 108	45 942
Aineettomat hyödykkeet	307	547	Peruspääoma	29 324	29 324
Aineettomat oikeudet	147	199	Muut omat rahastot	4 982	4 983
Muut pitkävaikutteiset menot	160	348	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	11 634	10 807
Ennakkomaksut	0	0	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 167	828
Aineelliset hyödykkeet	51 859	54 684	VÄHEMMISTÖOSUUDET	573	567
Maa- ja vesialueet	9 520	9 491			
Rakennukset	32 369	35 637	PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
Kiinteät rakennukset ja laitteet	5 088	4 809	Muut pakolliset varaukset		
Koneet ja kalusto	2 095	2 105			
Muut aineelliset hyödykkeet	2 486	2 482	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	552	845
Ennakkomaksut ja kesken-			Valtion toimeksiannot	270	530
eräiset hankkeet	301	161	Lahjoitusrahastojen pääomat	34	32
Sijoitukset	3 578	3 608	Muut toimeksiantojen pääomat	248	284
Osakkuusyhteisöosuudet	835	850			
Muut osakkeet ja osuudet	589	610	VIERAS PÄÄOMA	19 039	21 943
Muut lainasaamiset	2 153	2 149	Pitkäaikainen	10 142	12 174
Muut saamiset	0	0	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 673	11 667
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	184	265	Lainat julkisyhteisöiltä	99	130
Valtion toimeksiannot	146	225	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	2	0
Lahjoitusrahastojen varat	33	27	Laskennallinen verovelka	369	377
Muut toimeksiantojen varat	5	13	Lyhytaikainen	8 897	9 769
VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 344	10 193	Joukkovelkakirjalainat	1 300	1 100
Vaihto-omaisuus	192	238	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 191	1 622
Aineet ja tarvikkeet	112	187	Lainat julkisyhteisöiltä	114	29
Keskeneräiset tuotteet	76	46	Saadut ennakot	290	307
Valmiit tuotteet	4	4	Ostovelat	2 634	2 996
Saamiset	2 721	2 262	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	416	487
Pitkäaikaiset saamiset	274	348	Siirtovelat	2 952	3 228
Myyntisaamiset	0	0	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	67 272	69 297
Lainasaamiset	271	346			
Muut saamiset	2	2			
Siirtosaamiset	0	0			
Lyhytaikaiset saamiset	2 448	1 914	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
Myyntisaamiset	962	969	Omavaraisuusaste %	71,2	67,4
Lainasaamiset	11	9	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	42,4	47,6
Muut saamiset	318	285	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	12 801	11 634
Siirtosaamiset	1 157	651	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 445	1 315
Rahoitusarvopaperit	1 403	1 307	Konsernin lainat €/as	1 397	1 645
Sijoitukset rahanarvoisina	1 311	1 214	Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	12 376	14 548
Joukkovelkakirjalainasaamiset	92	93	Kons.lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	46 588	54 577
Rahat ja pankkisaamiset	7 028	6 387	Kons.lainat+vuokravastuut, €/as, 1000 €	5 261	6 170
VASTAAVAA YHTEENSÄ	67 272	69 297	Konsernin lainasaamiset, 1000 €	2 153	2 149
			Kunnan asukasmäärä	8 856	8 846

1.8. Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden 1.1.-31.12.2024 tulos ja ylijäämä on 401 127,24 €.

Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Saarijärven kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että tilikauden ylijäämä 401 127,24 € merkitään taseen tilikauden yli-/alijäämätilille.

2. Talousarvion toteutuminen

2.1. Tavoitteiden toteutuminen hallintokunnittain ja vastuuryhmittäin

2.1.1. Valtuustostrategian toimeenpano-ohjelma

TOTEUTUNUT	
TOIMENPITEISSÄ	
EI ALOITETTU	

Vaikuttaa HYTE-kertoimeen =

Saarijärvi tunnetaan laadukkaista kasvat-, koulutus-, kulttuuri- ja liikuntapalveluistaan

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI(t)	AIKATAULU	VASTUUALUE	VASTUUHLÖ	Tilanne
Toiminta- ympäristössä tapahtuvien muutosten huomioiminen	Palvelut pidetään talouden kestävällä tasolla, joka vastaa asukasmäärää ja palvelutarvetta	Palveluiden kustannukset € / asukas	2023 - 2027	Kaikki toimialat	Toimialajohtajat	
	Digitalisaation hyödyntäminen, uusien palveluiden kehittäminen	Digitaalisten palvelujen määrän kasvu	2023 - 2027	Kaikki toimialat	Toimialajohtajat	
	Omistajapolitiittisten linjausten määrittäminen	Päätös omistajapolitiittisista linjauksista	2023-2024	Konsernijohto	Kaupunginjohtaja	
	★ Yhteistyön kehittäminen ympäröivän yhteiskunnan muiden toimijoiden kanssa (mm. kaupungin ja yhdistysten yhteistyön kehittäminen)	Yhteistyösopimusten määrä ja niiden vaikuttavuus, Järjestettyjen asiakasraatien/-foorumien määrä	2023 - 2027	Kaikki toimialat	Hyvinvointi-koordinaattori	
	★ Osallisuusohjelman laatiminen	Valmistunut ohjelma	2023	Sivistyspalvelut	Hyvinvointi-koordinaattori	
	Palvelutuotannossa huomioidaan kestävä kehitys ja elinympäristön säilyminen	Ilmasto-ohjelman laadinta	2023 - 2027	Kaikki toimialat	Ympäristösihteeri	
	Uudet energiapolitiittiset ratkaisut edistävät kaupungin vihreää siirtymää ja vahvistavat kaupungin taloutta	Tehdyt päätökset	2023 - 2027	Kaikki toimialat	Kaupunginjohtaja	
	Etsitään uusia tapoja palveluiden kehittämiseen ja tuottamiseen hankerahoituksen keinoin	Myönnetty hankerahoitukset	2023 - 2027	Kaikki toimialat	Hankekoordinaattori	
Laadukkaat liikunta- ja kulttuuri- palvelut	★ Monipuolisten harrastusmahdollisuuksien ylläpitäminen yhteistyössä seurojen ja yhdistysten kanssa.	Harrastusmahdollisuuksien lukumäärä. Seuraparlamentin kokoukset vähintään kolme kertaa vuodessa, Kansalaisopiston kurssien määrä	2023 - 2027	Vapaa sivistystoimi	Vapaa-aika-päällikkö Opiston rehtori	
	Nuorten liikuntapalveluiden säilyttäminen vähintään nykyisellä tasolla ja nuorten liikkumisen edistäminen	Lasten ja nuorten liikuntavuorojen osuus liikuntavuoroista, Nuorten liikkumisen edistämisen toimenpideohjelma, Mielipidekysely	2023 - 2027	Vapaa sivistystoimi	Vapaa-aika-päällikkö Opiston rehtori	
	Osallistetaan nuoret tapahtumien järjestämiseen osallistavan budjetoinnin kautta	Vähintään kaksi tapahtumaa vuosittain	2023 - 2027	Nuorisotoimi ja Nuorisovaltuusto	Vapaa-aika-päällikkö Opiston rehtori	
	Laadukkaat, tasavertaiset ja saavutettavat kirjastopalvelut, osaava henkilökunta	Asiakastytyväisyysskyselyt, Kävijämäärät (pk ja auto)	2023 - 2027	Vapaa sivistystoimi	Kirjastotoimenjohtaja	
	Laadukkaat ja uudistuvat museopalvelut (yleisö- ja kokoelmatyö, tietopalvelu). Kulttuuriperintötyön tunnetuksi tekeminen ja arvostuksen lisääminen.	Kuntalaikysely (näyttely- ja tapahtumatoiveet). Tapahtumamäärät. Asiakastytyväisyyssmittaukset, Kulttuuriperintötyön uudet mittarit, Kävijämäärät	2023 - 2027	Vapaa sivistystoimi	Museotoimenjohtaja	

Saarijärvi tunnetaan laadukkaista kasvatusta, koulutusta, kulttuuri- ja liikuntapalveluistaan

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI(t)	AIKATAULU	VASTUUALUE	VASTUUHLÖ	Tilanne
Laadukkaat kasvatusta- ja koulutus- palvelut	Työelämälähtöisten opiskelumahdollisuuksien kehittäminen	Yrittäjyyskasvatusta osaksi opintoja	2023 - 2027	Sivistyspalvelut	Sivistysjohtaja	●
	Henkilöstö on pedagogisesti ja ammatillisesti kelpoista	Kelpoisuuden osoittava tutkinto %-osuus henkilöstöstä	2023 - 2027	Sivistyspalvelut	Sivistysjohtaja	●
	Perusopetuksen resurssointi taloudellisesti kestäväällä tasolla	Tuntia/oppilas €/oppilas	2023 - 2027	Sivistyspalvelut	Sivistysjohtaja	●
	Lukion ja yläkoulun kurssitarjonta on monipuolista	Kysely nuorille, Kurssiyhteistyö yli kuntarajojen	2023 - 2027	Sivistyspalvelut	Lukion ja yhtenäiskoulun rehtorit	●
	★ Toimintamallien luominen opiskeluhuollon yhdyspintatyöskentelyssä hyvinvointialueen kanssa	Valmis toimintamalli / prosessikuvaukset	2023 - 2027	Sivistyspalvelut	Sivistysjohtaja	●
	Opistojen resurssointi taloudellisesti kestäväällä tasolla	Toteutuneet opetustuntimäärät, Tuntia/oppilas, €/oppilas	2023 - 2027	Vapaa sivistystoimi	Opiston rehtori	●
	Opistojen kurssitarjonta on monipuolista	Toteutuneet kurssit määrä/tunnit (KO), Todistukset (VO), Kurssien määrä/tunnit kyläkunnilla (KO) / Toimintakunnissa järjestetyn opetuksen tuntimäärä (VO)	2023 - 2027	Vapaa sivistystoimi	Opiston rehtori	●
	Perusopetuksen tukeminen, lukutaidon edistäminen mm. vinkkausten ja tiedonhauopetuksen avulla	Tapahtumien ja käyttäjäkoulutusten määrä ja osallistujamäärä	2023 - 2027	Vapaa sivistystoimi	Kirjastotoimenjohtaja	●
	Uuden koulu- ja kulttuurikeskuksen käyttöönotto	Kaikkien kuntalaisten käytössä oleva koulu- ja kulttuurikeskus, Tapahtumien määrä	2023	Kaikki toimialat	Sivistysjohtaja Vapaa-aika-päällikkö	●
	Kokonaiskoulupäivä	Lasten ja nuorten kerhotoiminnan kehittäminen	2023 - 2027	Sivistyspalvelut	Sivistysjohtaja	●

Saarijärvi on haluttu asuinpaikka ja muuttovoittokaupunki. Kaupunki on viihtyisä ja elinvoimainen.

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI(t)	AIKATAULU	VASTUUALUE	VASTUUHLÖ	Tilanne
Toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten huomioiminen	Positiivisen kuvan vahvistaminen ja asukasmarkkinointi	Nettomuutto	2023 - 2027	Elinvoimatiimi	Markkinointikoordinaattori	●
	Ratkaisukeskeisen ilmapiirin vahvistaminen	Strategian arvojen mukainen toiminta, kyselytutkimus (kouluarvosana 4-10)	2023 - 2027	Kaikki toimialat	Johtoryhmä	●
	Houkuttelevien asuinmahdollisuuksien edistäminen: onnistunut kaavoitus.	Tonttien määrä (vapaa-aika, omakoti jne.), myönnettyjen lupien käsittelyaika	2023 - 2027	Elinvoimatiimi	Kaavoitusjohtaja	●
	Tonttimarkkinointi	Myödyt tontit kpl	2023 - 2027	Elinvoimatiimi	Maankäyttö-päällikkö	●
	Vetovoimaiset ranta-alueet asumiselle	Myynnissä tai rakenteilla olevat rantatontit ja rakennuspaikat kpl	2023 - 2027	Kaavoitus- ja maankäyttö-	Kaavoitusjohtaja	●
	Selvitys perhepuistosta	Valmistunut selvitys	2023 - 2027	Tekninen, Kaavoitus ja Sivistys	Tekninen johtaja sivistysjohtaja	●
	Joukkoliikennetarkaisu, saavutettavuus	Joukkoliikennetarkaisujen selvittäminen/hanke	2023 - 2027	Elinvoimatiimi	Hankekoordinaattori	●
	Asuntopalveluiden yhtiöittämisestä selvitäminen	Valmistunut selvitys	2023	Asuntopalvelut	Isännöitsijä / Talousjohtaja	●
	Kiinteistö- ja vuokra-asuntostrategian päivittäminen	Päivitetty strategiat	2023	Tekninen toimi / Asuntopalvelut	Tekninen johtaja Isännöitsijä / Talousjohtaja	●
	★ Päätös ja toimintaohjeen laadinta ennakkoarvioinnin käytöstä kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttavien päätösten valmistelussa	Valmistunut ohjelma	2023	Sivistyspalvelut	Hyvinvointikoordinaattori	●

Saarijärvi on haluttu asuinpaikka ja muuttovoittokaupunki. Kaupunki on viihtyisä ja elinvoimainen.

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI(t)	AIKATAULU	VASTUUALUE	VASTUUHLÖ	Tilanne
Uusien asukkaiden kotiutuminen	Kotikunnan saaneiden asukkaiden työpaikat ja kielikoulutus	Kielikoulutusten määrä ja osallistumis%, Maahanmuuttajista työssä %:a	2023 - 2027	Vapaa sivistystoimi Työllisyysyksikkö	Opiston rehtori Kotouttamis- koordinaattori	
Lapsiperheiden tukeminen	Vauvaraha, muuttotuki lapsiperheille	Syntyvyys, Lapsiluvun kehitys, Myönnettyt tuet €	2023 - 2027	Sivistyspalvelut Konsernipalvelut	Varhais- kasvatusjohtaja Talousjohtaja Hallinto- ja henkilöstöjohtaja	
Viihtyisä kaupunki	Viheraluesuunnitelma	valmistunut suunnitelma	2023 - 2027	Tekninen toimi	Puutarhuri	
	Toimijoiden houkuttelevuus keskustaan. Asukkaat, yritykset ym.	Keskustan kehittämishanke	2023 - 2027	Elinvoimatiimi	Kaupunginjohtaja hanke- koordinaattori	
	Villenkulman valmiiksi saattaminen	Valmis alue	2023 - 2027	Elinvoimatiimi	Elinkeinojohtaja	
Elinvoimaiset kylät	Tonttien saaminen myyntiin kylillä	Myydyt tontit kpl, Rakennusluvut kpl	2023 - 2027	Elinvoimatiimi	Markkinointi- koordinaattori	
	★ Kolmannen sektorin ja kuntalais- ja kylätoiminnan aktiivisuuden tukeminen. Yhteistyö kaupungin ja kylien välillä: kyläyhdistysten osallistaminen.	Avustusten määrä ja niiden vaikuttavuus	2023 - 2027	Konsernijohto	Kaupunginjohtaja, hyvinvointi- koordinaattori	

Saarijärvi kehittää monipuolisesti yritystoimintaa ja teollisuutta

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI(t)	AIKATAULU	VASTUUALUE	VASTUUHLÖ	Tilanne
Toiminta- ympäristössä tapahtuvien muutosten huomioiminen	Yritysten sijoittumista ja paikkakuntaan sitoutumista edistävät ratkaisut kaupunkikonsernin palveluissa. Maankäytön suunnittelu ja riittävä tonttivaranto.	Yritysten määrä. Yritystonttien määrä.	2023 - 2027	Elinvoimatiimi	Kaupungin- johtaja ja Elinkeinojohtaja	
	Olemassa olevien yritysten investointitukihauissa avustaminen.	Saatujen investointitukien määrä	2023 - 2027	Elinvoimatiimi	Kaupungin- johtaja ja Elinkeinojohtaja	
	Tarvetta vastaavan infran rakentaminen	Yritystonttien määrä, rakennusoikeus tonteilla	2023 - 2027	Tekninen ja ympäris	Maankäyttö- päällikkö	
	Kaupungin kiinteistöyhtiö tukee yritysten sijoittumista ja kasvua kiinteistökumppanina	Yhtiön strategisten tavoitteiden toteutuminen	2023 - 2027	Elinvoimatiimi SSYPK	SSYPK TJ	
	Tontit ovat myyntikunnossa ml. vanhojen tonttien myyntikuntoon laittaminen.	Myydyt tontit. Kunnostettujen tonttien määrä.	2023 - 2027	Elinvoimatiimi	Maankäyttö- päällikkö, elinkeinojohtaja	
	Uuden ravitsemuspalveluyhtiön toiminnan vakiinnuttaminen ja laadukkaan sekä kustannustehokkaan ravitsemuspalvelun järjestäminen	Asiakaspalautteet, kyselyt tms., Suoritteet kpl Kustannus € / suorite	2023	Ravitsemispalveluyh	Saaseran TJ	
Ennakkoluulottomat uudet avaukset	Etsitään hankerahoituksen keinoin uusia avauksia alueen elinkeinoelämän tueksi	Tukimäärä	2023 - 2027	Elinvoimatiimi	Hanke- koordinaattori	

Saarijärvi on arvostettu kestävä biotalouden osaamis- ja yrityskeskittymä

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI(t)	AIKATAULU	VASTUUALUE	VASTUUHÖ	Tilanne
Toiminta- ympäristössä tapahtuvien muutosten huomioiminen	Jatketaan uusien opiskelijoiden tukemista	Opiskelijapassi lukumäärä	2023 - 2027	Elinvoimatiimi	Elinkeinojohtaja	●
	Tuetaan biotalouskampuksen rakentamista, biotalouskampuksen masterplan, business park	Masterplan valmis, myydyt tontit	2023 - 2027	Kiinteistöyhtiö	Kiinteistöyhtiön TJ, Kaupunginjohtaja, elinkeinojohtaja	●
	Aktiivinen tuki biotalousalan yritysten perustamiseen	Perustetut tai kumppanuusyritykset kpl	2023 - 2027	Elinvoimatiimi	Yritysneuvoja	●
	Biotalousosaamiskeskittymän aktiivinen markkinointi	Alueelle sijoittuneet yritykset	2023 - 2027	Elinvoimatiimi	Elinkeinojohtaja	●
	Biotalousinstituutin ja lukion yhteistyön tiivistäminen	Kaksoistutkintojen määrä. Jamkiin biotalousinstituuttiin siirtyneet opiskelijat.	2023 - 2027	Lukio	Sivistysjohtaja Lukion rehtori	●

Saarijärven kaupunki on aktiivinen työllisyystoimija ja tavoittelee korkeaa työllisyysastetta.

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI(t)	AIKATAULU	VASTUUALUE	VASTUUHÖ	Tilanne
Toiminta- ympäristössä tapahtuvien muutosten huomioiminen	Työllisyyden hoidon resurssien tulokellinen kohdentaminen	Palkkatuella työllistettyjen määrä, Kesätyöntekijät ja kesätyötukien määrä, Työmarkkinatuen kuntaosuuden määrä	2023 - 2027	Työllisyyspalvelut	Työllisyyspäällikkö	●
	Paikallisuuden ja paikallisen työllisyysvaikutuksen huomioiminen hankinnoissa mahdollisuuksien mukaan	Tarjouspyynnöissä on huomioitu työttömien työllistäminen mahdollisuuksien mukaan, kpl tarjouspyyntöjä/vuosi	2023 - 2027	Tekninen ja ympäristötoimi	Tekninen johtaja	●
	Työ- ja opiskeluperäisen maahanmuuton mahdollistaminen ja paikkakunnalla olevien maahanmuuttajien työllistyminen	Työllisyys- ja opiskelu mahdollisuuksista tiedottaminen ja työnantajien palveluohjaus, Yrityskontaktit kpl, Maahanmuuttajista työssä %:a	2023 - 2027	Työllisyyspalvelut	Työllisyyspäällikkö	●
	Koulutustarjonnan kehittäminen yhdessä koulutusorganisaatioiden ja elinkeinoelämän kanssa	Yhteiset suunnittelutilaisuudet oppilaitosten kanssa kpl, sekä yritysten tarpeiden kartoitus	2023 - 2027	Elinvoimapalvelut	Työllisyyspäällikkö ja elinkeinojohtaja	●
	Aktiivinen mukanaolo kunnille siirtyvien TE-palveluiden valmistelussa	Riittävien resurssien ja palveluiden varmistaminen valtiolta ja tulevalta työllisyysalueelta muutoksessa (työntekijät, rahoitus)	2023 - 2027	Työllisyyspalvelut	Työllisyyspäällikkö	●
	TET-harjoittelupaikkojen monipuolistaminen	Toteutuneet TET-harjoittelut	2023 - 2027	Perusopetus, elinvoimapalvelut	Opinto-ohjaajat, elinkeinojohtaja	●

Saarijärvi on kehittyvä alueellinen kaupan ja palveluiden keskus

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI(t)	AIKATAULU	VASTUUALUE	VASTUUKENKI	VASTUUHÖ
Toiminta- ympäristössä tapahtuvien muutosten huomioiminen	Aktiivinen uusien yritysten perustamisen tukeminen	Uudet yritykset kpl	2023 - 2027	Elinvoimatiimi	Yritysneuvoja	●
	Toiminnassa olevien yritysten kehittäminen	Kehittämiset määrä kpl	2023 - 2027	Elinvoimatiimi	Elinkeinojohtaja	●
	Asiointipiste mahdollistaa julkisen sektorin palveluiden saatavuuden	Asiointimäärät kpl	2023 - 2027	Konsernipalvelut	Kaupunginjohtaja	●
	Maankäyttöstrategia	Maapoliittinen ohjelma	2023 - 2027	Maankäyttö ja kaavoitus	Kaavoitusjohtaja, kaupunginjohtaja	●
	Aktiivinen yhteistyö ja vaikuttaminen hyvinvointialueen palveluratkaisuihin	Palvelutason säilyminen alueella	2023 - 2027	Konsernijohto	Kaupunginjohtaja, talousjohtaja, tekninen johtaja	●
	Sote-kiinteistöjen yhtiöittämisselvitys	valmistunut selvitys	2023-2024	Konsernijohto	Talousjohtaja	●
	Sote-palvelut turvaava toimitilajärjestely	Päätös toimitilaratkaisuista sotekeskus, paloasema	2023	Tekninen toimi	tekninen johtaja	●
Kehittyvä yritysyhteistyö	Yritysyhteistyö: tiiviit vierailut alueen yrityksiin, säännölliset tapaamiset yrittäjäyhdistyksen kanssa.	Yrityskäynnit kpl	2023 - 2027	Elinvoimatiimi	Kaupunginjohtaja, elinkeinojohtaja, yritysneuvoja, hankekoordinaattori	●

Saarijärvellä on vahva ja uudistuva maa- ja metsätaloussektori

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI(t)	AIKATAULU	VASTUUALUE	VASTUUHLÖ	Tilanne
Toiminta- ympäristössä tapahtuvien muutosten huomioiminen	Selvitys Kolkanlahden teollisuusalueen keskittämistä saha- ja puuteollisuudelle	Valmistunut selvitys	2023 - 2027	Elinvoimapalvelut	Elinkeino-johtaja	
	Haetaan aktiivisesti teollisuusyrityksiä Kolkanlahden teollisuusalueelle	Uudet teollisuusyritykset alueella kpl	2023 - 2027	Elinvoimapalvelut	Elinkeino-johtaja	
	Aktiivinen uusien yritysmahdollisuuksien tukeminen	Kehittämistukihakemukset kpl	2023 - 2027	Elinvoimapalvelut	Maatila-yritysneuvoja	
	Kaupungin maa- ja metsäomaisuuden paikkatietoaineiston kehittäminen ja laatiminen karttapalvelimelle (viranomaiskäyttöön, Louhi)	Kartallinen aineisto	2023 - 2027	Kaavoitus- ja maankäyttö-palvelut	Maankäyttö-päällikkö	
	Maatilojen aktiivinen yritysneuvonta	Neuvontakäyntien/-tapaamisten lukumäärä	2023 - 2027	Maaseutupalvelut	Maaseutu-päällikkö	
	Metsätaloussuunnitelman päivittäminen	Päivitetty metsätaloussuunnitelma	2023 - 2027	Maankäyttö-palvelut	Maankäyttö-päällikkö	

2.1.2. Tarkastuslautakunta

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2024			
Vastuualue			
Tarkastus			
Hallinto, lautakunnan kokoonpano ja kokoontumiset			
Tarkastuslautakunta valittiin 23.8.2021 (Kv § 29). Lautakunnan kokoonpano (2021-2025): pj. Hannu Vilkkilä (Tero Sironen), vpj. Matti Tannermäki (Pertti Hokkanen) ja jäsenet Risto Vesterinen (Niko Ilola), Marjut Pollari (Anne Soimajärvi) ja Sari Järvinen (Maria Sallinen). Lautakunta kokoontui yhteensä 9 kertaa tilikauden 2024 aikana.			
Vastuualueen keskeiset tehtävät			
Tarkastuslautakunnan tehtävät kuntalain 121 §:n mukaan ovat:			
1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat; 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla; 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää; 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta; 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi; 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.			
Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista. Kaupunginhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.			
Kertomusvuoden tärkeimmät tapahtumat ja toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen			
Lautakunnan käsittelemiä asioita oli yhteensä 61. Tarkastuslautakunta toteutti lakisääteiset tehtävänsä. Lautakunta toimii yhteistyössä lakisääteisen tilintarkastuksen kanssa. Edellinen lautakunta kilpailutti kaupungin ja sen tytäryhteisöjen lakisääteisen tilintarkastuksen vuosille 2021–2024. Sopimukseen sisältyi optio ja option käyttämisestä on tehty päätös vuosille 2025–2026. Lautakunta kuuli eri hallintokuntien edustajia ja toimialajohtajia taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuttamisesta sekä kuuli kaupungin merkittävimpien tytäryhtiöiden edustajia ja sidosryhmien edustajia. Tarkastuslautakunta laatii valtuustolle kertomusvuodesta arviointikertomuksen, jossa tullaan esittämään arvioinnin tulokset.			
Tarkastuslautakunta 12.3.2025			

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (Muutos)	Tilinpäätös 2024
1145 TARKASTUS 03			
Toimintakulut (€)	-28 691,00	-29 300,00	-23 143,31
Toimintakate (€)	-28 691,00	-29 300,00	-23 143,31
Toimintakate / asukas (€)	-3,20	-3,27	-2,62

2.1.3. Konsernipalvelut

2.1.3.1. Elinvoimapalvelut

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2024

Vastuuryhmä

Elinvoimapalvelut

Vastuuryhmän keskeiset tehtävät

Elinvoimapalvelujen vastuulla on kaupungin työllisyyden, elinkeinopalvelujen sekä maapolitiikan ja kaavoituksen kehittämiseen ja ylläpitämiseen liittyvät linjaukset, valmistelut sekä hallintotehtävät.

Elinvoimapalvelut toimivat konsernipalvelujen ja hallituksen alaisuudessa.

Kertomusvuoden tärkeimmät tapahtumat ja toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Elinkeinopalvelut

Hanke- ja yritysneuvontaa tehtiin päivittäin. Yrittäjille järjestettiin säännöllisesti tilaisuuksia ja tapahtumia sekä luotiin edellytyksiä verkostoitumiseen. SOME:lla tiedotettiin yrityksille ajankohtaisista asioista lähes päivittäin sekä uutiskirjeellä noin 2 kertaa kuukaudessa. Yrittäjiä tavattiin lähes päivittäin. Yrityspalvelut auttoivat yrittäjien sijoittumista, jotta kaupungin yritys- ja teollisuustontit ovat yrittäjille sopivia sekä sijaitsevat oikeissa paikoissa. Markkinoitiin kaupunkia ja kaupungin palveluja yrittäjille niin lähelle kun kauemmaksikin. Yrityspalvelut auttoivat yrityksiä hakemaan rahoituksia ja maaseuturahoituksen yritystukia myönnettiinkin Saarijärvelle eniten Keski-Suomessa.

Tulevaisuuden kuntakeskusta – hanke päättyi 30.9.2024, jolla selvitettiin yritys- ja asukaslähtöisesti, millainen olisi Saarijärven viihtyisä kuntakeskusta ja miten keskustat palvelisivat parhaiten asukkaita, yrittäjiä, mökkiläisiä ja matkailijoita. Linnan teollisuusalueen JTF-hanke päättyi ja alueen 2-vaihe valmistui vuoden loppuun mennessä. Saarijärven yritystonttien konseptointi – hanke alkoi 1.9.2024. Hankkeella määritellään yritystonttien tavoite- mielikuva sekä luodaan tonteille markkinointistrategia ja -suunnitelma. Hankkeen tavoitteena on tuoda alueelle uusia yrityksiä ja asukkaita sekä lisätä alueen tunnettuutta elinvoimaisena ja vastuullisena alueena, joka on vahva biotalouden osaamis- ja yrityskeskittymä. Hankkeelle palkattiin projektipäällikkö ja hanke etenee suunnitelman mukaisesti.

Hankesalkkua ylläpidettiin, jolla seurattiin hankerahoituksia. Hanketyötä on esitelty mm kaupunginhallitukselle ja kaupungin eri toimielimille. Yhteistyötä biotalouskampuksen kanssa tehdään säännöllisesti sekä osallistutaan hankeyhteistyöhön.

Elinkeinojen kehittämispalveluiden käyttötalouden 445 500 euron nettorahoituksen käyttöaste oli 85,4 %, joka sisältää myös hankkeet. Hankerahoituksia haetaan tarpeen mukaan ja vaikuttavuudet arvioidaan hankekohtaisesti, jolloin talousarviossa tulee olla varaukset hankkeille vuosittain.

Työllisyyspalvelut

Suomen talouden taantuma näkyi Saarijärven työllisyystilanteessa ennakoitua vähemmän. Työttömyysaste oli 13,9 %, kun se vuonna 2024 oli 13,8 % työvoimasta. Lukumääräisesti työttömiä oli vuotta 2023 vähemmän, keskimäärin 493 henkilöä. Työllisyyspalvelujen toimenpideohjelma nuorten työllisyyden tukemiseksi tavoitti 99 saarijärveläistä nuorta eri toimintojen piiriin. Työmarkkinatuen kuntaosuus pysyi vuoden 2023 tasolla ollen 712 500 euroa. Työllisyyden 1 163 000 euron nettorahoituksen käyttöaste oli 86,7 %. Työllisyyden kuntakokeilu päättyi 31.12.2024 kun työllisyyspalvelujen järjestämisen aloitti Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue isäntäkuntana Äänekoski. Työllisyysalueen valmistelutyöryhmät työllistivät jäsenkuntien eri toimialoja ja asiakassiirtojen valmistelu työllisyyden kuntakokeilun työntekijöitä. Vastaanottokeskuksen toimipaikan sulkeminen Saarijärvellä sai tilapäisen suojelun saaneet hakemaan kotikuntaa Saarijärveltä. Nettomaahanmuutto vuonna 2024 oli 126 henkilöä, joka käänsi Saarijärven väestömäärän kasvuun. Kotoutumispalvelujen tuottamisessa yhteistyötä tehtiin Karstulan kunnan kanssa. Kierrätyskeskuksessa oli henkilökuntaa 45 erilaisella sopimuksella, joista palkkatuella 16 henkilöä. Kierrätyskeskuksen nettomyynti 128 289,00 euroa ja ostavia asiakkaita 21 011.

Kaavoitus- ja maankäyttöpalvelut

Saarijärven kaupungin tärkeimmät yleiskaavahankkeet vuonna 2024:

- Hillonevan ja Miilukankaan tuulivoimaosayleiskaavoitukset käynnistyivät valtuuston päätöksellä.
- Hillonevan tuulivoimaosayleiskaavan vireilletuloaineistot ja YVA-ohjelma olivat nähtävillä
- Palkkikankaan aurinko- ja tuulivoimaosayleiskaavoitus käynnistyi valtuuston päätöksellä.
- Saarijärven reitin rantaosayleiskaavojen päivitys- ja muutoshankkeen mitoitus- ja suunnitteluperusteet hyväksyttiin valtuustossa 6.5.2025. Kaavahanke on edennyt luonnosaineiston valmisteluun.
- Keskustan läheisten taajamarantojen sekä Summassaaren yleiskaava-alueen mitoitus- ja suunnitteluperusteet olivat laadinnassa. Summassaaren maisemaselvitys valmistui, jonka jälkeen mitoitusperusteita on tarkennettu tulevaa valtuustokäsittelyä varten.
- Usean rantaosayleiskaavan kaavamerkintöjen kaavaluonnosaineisto oli valmistelussa. Rakentamislain tultua voimaan kaavahankeen valmistelua jatketaan.
- Kyläyleiskaavojen ja Ranta-Hännilän yleiskaavamuutokset kylärannoilla on huomioitu talousarviossa (v. 2025 puolella edistetään hanketta).
- Pienvesistöjen rantaosayleiskaavan useat pienet muutoshankkeet ovat luonnosvalmistelussa.
- Horojärven yleiskaavamuutos oli nähtävillä luonnosaineistona (Metsähallituksen aloitteesta käynnistetty)

Tärkeimmät asemakaavahankkeet vuonna 2024:

- Keskustan asemakaavan muutos- ja päivityshanke (87 ha) valmistui, valtuusto hyväksyi asemakaavat kahdessa osassa 3.6.2024. Länsiosa on kuulutettu voimaan, itäosasta on yksi valitus hallinto-oikeudessa.
- Maantiet kaduksi- asemakaava Paavontien osuuden osalta kuulutettiin voimaan 14.3.2024
- Korttelin 726 asemakaavamuutos Rajalantien eteläpuolella oli nähtävillä luonnoksena.
- Mannilanmännikön asemakaavamuutoksen ja laajennuksen luonnosaineisto oli laadinnassa.
- Kortteleiden 612-613 asemakaavamuutos (ns. rautakauppakaava) Hietalahdessa kuulutettiin vireille (OAS oli nähtävillä).
- Kirkkokallion asemakaavoitusta varten laadittiin kunnallistekniikan yleissuunnitelma sekä kustannusarvio alustavan kaavaluonnoksen perusteella.
- Hämeenniemen ja Kuusitien alueen asemakaavamuutos ja -laajennus oli nähtävillä ehdotuksena. Hanke edellyttää maankäyttösopimuksen hyväksymistä.
- Vanhan paloaseman ympäristön asemakaavamuutos ja Linnan yritysalueen asemakaava-hanke tulivat vireille kaavoituskatsauksen hyväksymisen kautta.

Tärkeimmät kehityshankkeet (muut kuin kaavat)

- Alkuvuodesta asetettiin yleisesti myyntiin Lumperon asemakaava-alueen 8 erillispientalotonttia.
- Loppuvuodesta asetettiin myyntiin Linnan Yritysalueen II-vaiheen rakentamisalue.
- Keskustan asemakaavan muutos- ja päivityshankkeeseen liittyen tontti- ja karttapalveluissa laadittiin maankäyttösopimukset kolmen eri maanomistajatahon kanssa. Näistä sopimuksista kaksi on vielä allekirjoittamatta itäosan kaavasta jätetyn valituksen vuoksi.
- Uutena kehittämiskohteenä kaupungille ostettiin nykyisen paloaseman viereinen korttelin 437 rivitalotontti nro 5 Herajärven rannan tuntumasta.
- Tulevia aluekehityshankkeita silmällä pitäen Kupulantien teollisuus- / yritystonteille korttelissa 738 teetettiin esirakennussuunnitelma ja -kustannusarvio.

Kaavoituksen ja maankäyttöpalvelujen tulos oli ylijäämäinen (toimintakate 113 446 € talousarviota parempi) mm. koska maankäyttösuunnittelijaa ei saatu rekrytoitua, henkilöstöä oli joko vuorotteluvapaalla tai osittaisella työajalla (vaikutus n. 77 300 € yhteensä tulosyksiköiden osalta). Lisäksi ympäristöministeriön hankeavustuksen maksatus oli ennakoitua suurempi (n.14 000 €) ja tuulivoimahankkeiden hallintovalmisteluista saatiin ennakomatonta tuloa n. 9425 €. Yleiskaavahankkeissa odotettiin Rakentamislain sisältöä (lain voimaantuloa), jotta kaava-aineistossa voidaan huomioida lakimuutokset, mikä vaikutti ostopalveluihin (ei vaikuttanut tuulivoimaosayleiskaavahankkeisiin).

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestäminen ja niiden perusteella tehdyt johtopäätökset

Arvio sisäisen valvonnan suunnitelman toteutumisesta, keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnitelmakaudella:

Elinkeinopalvelut: Taloutta seurataan toteutuneiden kustannusten vertaamisella hyväksyttyyn talousarvioon säännöllisesti. Uudet hankkeet arvioidaan ja päätetään elinvoimatiimin kokouksissa, jossa myös tarkistetaan omarahoitusosuuden riittävyys. Isot useamman vuoden hankkeet viedään kaupunginhallituksen päätettäväksi. Hankkeiden vaikuttavuus sekä strategianmukaisuus tarkastellaan ennen hankkeen hakemista.

Työllisyyspalvelut: Taloutta ja työllisyystoimien vaikuttavuutta seurataan kuukausittain työllisyysyksikön ja taloushallinnon seurantamenetelmillä. Työllisyyden, maahanmuuton ja työmarkkinatuen kuntaosuuden kehittymistä seurataan kuukausittain TEM:n työllisyyskatsauksen, Migrin, ulkomaalaisrekisterin ja Kelaston avulla. Seurantamenetelmät ovat luotettavia.

Kaavoitus ja maankäyttöpalvelut: Hanke- ja talousseuranta on säännöllistä. Hankkeista ylläpidetään työohjelmaa ja henkilöstön työtehtäviä käydään säännöllisesti läpi yhteispalavereissa. Toteutunutta taloutta seurataan laskujen hyväksymisen, tarjouskilpailuvalmistelujen sekä taloushallinnon edellyttämän toteumaseurannan yhteydessä. Päätösvalmistelussa vaikeat kohteet valmistellaan tiimityönä, jotta tarvittava tieto ja riittävän laaja näkemys saadaan perusteeksi päätöksille. Toimintariskit liittyvät päällekkäisten prosessien suureen määrään sekä siihen, että työ vaatii erityislakien sekä vaativien atk-ohjelmien hallintaa. Uusien osaavien työntekijöiden rekrytointi on haasteellista. Määräaikaista henkilöstöä on palkattu sekä perehdytetty mm. sairauspoissaolojen ja osatyöaikajärjestelyjen takia.

Arvio riskienhallinnan toteutumisesta ja keskeiset johtopäätökset:

Elinkeinopalvelut: Elinvoimatiimin kokouksissa tarkistetaan rahoituksen riittävyys koko hankesalkun osalta. Tuleville hankerahoituksille tulee olla varattuna talousarvioon vuotuinen rahoitusosuus tulevien hankkeiden omarahoitusosuuksille, koska useat hankehaut avautuvat nopeilla aikatauluilla, joista ei tiedetä etukäteen.

Työllisyyspalvelut: Vastaanottokeskus toiminnan yllättävän sulkemispäätöksen lisäksi toiminnassa ei ennakoimattomia tapahtumia. Riskienhallinta toteutunut suunnitellusti.

Kaavoitus- ja maankäyttöpalvelut: Kaavaprosessit sekä kehittämishankeasiat saatiin hoidetuksi pääosin suunnitellusti. Uutta määräaikaista henkilöstöä on saatu koulutettua sijaisuustehtäviin. Rekrytointihaasteista on selvitty sisäisillä työtehtävien jakouudistuksilla. Henkilöstö- ja ostopalveluresurssit huomioiden toiminta vuonna 2024 oli tuloksellista sekä taloudellista.

Todetut merkittävimmät riskit, riskitasot ja niitä koskevat toimenpiteet:

Elinkeinopalvelut: Ei havaittuja merkittäviä riskejä

Työllisyyspalvelut: Vastaanottokeskus toiminnan päättymisen vuoksi kotoutettavien määrän nopea kasvu vuoden vaihteessa. Riskitaso pieni, koska palvelutaso turvataan valtion myöntämällä kotoutumisen resursseilla vuodelle 2025 ja 2026.

vastuuryhmä/ vastuualue	Elinvoimapalvelut			
	TAVOITEASETANTA		ARVIOINTI	
TAVOITE: valtuustostrategiassa nimetty KÄRKIHANKE	TOIMENPIDE	VASTUUHEN- KILÖT/-YKSIKÖT	TOTEUTUNEET TOIMEN- PITEET	ARVIOINTI
Saarijärvi tunnetaan laadukkaista kasvat-, koulutus-, kulttuuri- ja liikuntapalveluistaan	Jatketaan hakerahoituk- sien hakemista uusien palveluiden kehit- tämiseen ja tuottamiseen.	Hankekoordinaat- tori/elinvoimatiimi	Jätetty 3 JTF hakemusta (työllisyys, tonttikonseptointi, matkailumarkkinointi) Tonttikonseptointi hanke (JTF) hyväksytty. 1 hylätty hakemus (matkailu) Työllisyysuhanke hyväksyttiin, mutta se päätettiin perua (työllisyyden päätös). Museo sai hankerahoituksen K-S kehittämisrahastosta. Cit- ySpotting hanke Leader sai rahoituksen. Hanketaulukkoa on ylläpidetty.	Toteutunut tavoitteiden mukaisesti ja hankkeita to- teutetaan edelleen tarpeeseen.
	Positiivisen kuvan vah- vistaminen ja asukas- markkinointi, jotta saadaan nettomuuttoa +10	markkinointikoordi- naattori	Lumperon tonttien markki- nointi, paikallisesti sekä alueel- lisesti Pirkanmaalle, Uudellemaalle ja Etelä- Pohjanmaalle. Laadukkaat kotoutumispalvelut	Yksi tontti on myyty Nettomaahanmuutto 126 he Asukasluvun muutos +9
Saarijärvi on haluttu asuinpaikka ja muut- tovoittokaupunki. Kau- punki on viihtyisä ja elin- voimainen	Keskustan kehittämi- nen hanke	hankekoordinaat- tori/elinvoimatiimi	Hankeen tuloksena saatiin laajasti tavoitettua kohderyhmää. Syntyi konkreettisia kokeiluja ja Paavon aukiolla yksi kiinteistö on saanut yrittäjiä. Hankkeella toteutettiin kysely, millaisia palveluita keskustaan halutaan.	Hanke päättyi aikataulun mukaisesti 9/24 ja saimme konkreettisia toimenpiteitä aikaan sekä tietoa palve- luiden tarpeesta keskus- tassa.
	Positiivisen kuvan vah- vistaminen ja asukas- markkinointi	markkinointikoordi- naattori	Ajankohtaisten asioiden ja tapahtumien SOME päivitykset ja Lumperon tonttien markki- nointi. Matkamessut yhteisosas- tolla. Matkailuopas, Yhdessä enemmän messut	Toteutunut suunnitellusti.
	Villenkulman markki- nointi yrityskäyttöön sekä alueen kehittäminen en- tisestään ensimmäisen toimintavuoden yrityspa- lautteen perusteella. Keskustan asemakaavan muutostyö valmistuu.	elinkeinojohtaja/elin- voimatiimi kaavoitusinsinööri kaavoitusjohtaja	Villenkulman kyltitys on valmis. USP latauspiste. Alueen virkistyskäyttö kasvanut. Keskustan asemakaavan muutostyön hyväksymisaineisto on hyväksytty valtuustossa. Kaava on osittain kuulutettu voimaan.	Toripaikat on vuokrattu ke- säksi sekä yksi myös talviai- kaan. Villenkulman asemakaavan muutokseen liittyvä maan- käyttösopimus on hyväk- sytty kaupunginhallituk- sessa.

vastuuryhmä/ vastuualue	Elinvoimapalvelut			
	TAVOITEASETANTA		ARVIOINTI	
TAVOITE: valtuustostrategiassa nimetty KÄRKI-HANKE	TOIMENPIDE	VASTUUHENKILÖT/-YKSIKÖT	TOTEUTUNEET TOIMENPITEET	ARVIOINTI
Saarijärvi on haluttu asuinpaikka ja muut-toivottokaupunki. Kaupunki on viihtyisä ja elinvoimainen	Summassaaren kyläyleiskaavasta ja taajamarantojen yleiskaavamuutoksesta valmistuu luonnos. Laadinnassa ovat muut yleiskaavahankkeet etenevät luonnosvaiheeseen (Saarijärven reitin royk-muutos, kaavamerkintäpäivitykset) Maapoliittiseen ohjelmaan laaditaan liitteeksi tarkempia strategia-aineistoja.	kaupunginjohtaja/kaavoitusjohtaja/maankäyttöpäällikkö/tekninen johtaja	Summassaaren ja taajamarantojen yleiskaavahankkeen mitoitus- ja suunnitteluperusteet ovat valmistelussa Eri vastuualueet valmistelevat strategioita. Metsästrategian luonnos on laadittu. Viheralueiden hoitosuunnitelma on laadittu. Erillinen mapo-ohjelman tavoite-toteumien seurantataulukko tavoitekortin liitteenä.	Keskustan asemakaavamuutos on hyväksytty valtuustossa. Yleiskaavahankkeiden valmistelu etenee Rakentamislain tultua voimaan
Saarijärvi on arvostettu kestävä biotalouden osaamis- ja yrityskeskittymä	Hanketoiminta biotalouskampuksen (JAMK ja POKE) kanssa kumppanina, rahoittaja sekä osatoittajana.	Elinkeinojohtaja/elinvoimatiimi	Kaupunki on mukana kumppanina sekä rahoittajana useassa hankkeessa.	Hankkeet ja yhteistyö jatkuu. Kontaktoitu yrityksiä, jotka mukana hankkeissa.
	Tarvaalan biotalouskorttelin ja biotalouskampuksen osaamisen markkinointi yrityksille koko Suomen mittakaavassa. Haetaan yrityksiä alueelle. KTY-korttelin markkinointi ja tonttimyynti. Kestävien energiapoliittisten ratkaisuiden edistäminen.	Elinkeinojohtaja/elinvoimatiimi Maankäyttöpäällikkö kaupunginjohtaja	Hackathon kontaktointi. Hilloneva ja Miilunkankaan tuulivoima-alueiden kaavoitus on käynnistynyt. Palkkikankaan aurinko- ja tuulivoima-alueen kaavoitus on käynnistynyt.	Kontaktoitu useita yrityksiä, jotka mukana Hackathoneissa. Hillonevan tuulivoimaosayleiskaavan vireilletuloaineisto sekä YVA-ohjelma on ollut nähtävillä (OAS).
	Yhteiset tilaisuudet kampuksella, jolla alueen ja koko Saarijärveä tehdään tunnetuksi	Elinkeinojohtaja/elinvoimatiimi	Biotalouskampuspäivään mukaan otetaan Lukion opiskelijat syksyllä. Kesälle 2025 on suunnitteilla kansainvälinen AgriVenture tapahtuma.	Lukio kävi tutustumassa kampukseen ja JAMK uudet opiskelijat Saarijärven palveluihin. Agriventure toteutuu toukokuussa 27-28.5.2025

vastuuryhmä/ vastuualue	Elinvoimapalvelut			
	TAVOITEASETANTA		ARVIOINTI	
TAVOITE: valtuustostrategiassa nimetty KÄRKI-HANKE	TOIMENPIDE	VASTUUHENKILÖT/-YKSIKÖT	TOTEUTUNEET TOIMENPITEET	ARVIOINTI
Saarijärvellä on vahva ja uudistuva maa- ja metsätaloussektori	Haetaan yrityksiä Saarijärvelle ja ensisijaisesti Kolkanlahden teollisuustonteille, jonne on tehty alueselvitys puuteollisuuden tarpeisiin.	Elinkeinojohtaja/yrityspalvelut	Puuteollisuuden yrityksiä on kontaktoitu.	Polttopuuyrittäjiä toimii Saarijärvellä muutamia. Raaka-aineen saanti on ollut haastavaa.
	Maitotilojen vähentyessä haetaan tiloille muita liitännäiselinkeinoja kannattavuuden turvaamiseksi.	Elinkeinojohtaja/maatilayritysneuvoja.	Maatilojen liitännäiselinkeinon yritystuet. Maatilayrittäjien verkostoitumistilaisuudet 4 kpl (2.7.24.9., 29.10., 22.11.). Nuorille maatilayrittäjille oli oma tilaisuus Liikelataamolla maaliskuussa.	Maatilayrityksille järjestetty neuvontaa ja tapahtumia, ohjattu viljelijöitä osallistumaan hankkeiden järjestämiin tilaisuuksiin toiminnan ja osaamisen kehittämiseksi
	Uuden rakentamislain mukaisen rakennusjärjestyksen valmisteluun osallistutaan kaavoituksesta ja aineisto huomioidaan laadittavissa yleiskaavojen muutostöissä. Kaupungin maa- ja metsäomaisuuden paikatietoaineistojen kehittäminen.	kaavoitusjohtaja maankäyttöpäällikkö	Rakennusjärjestys on tullut vireille (OAS) rakennusvalvonnan valmistelemassa. Maankäyttösuunnittelijan rekrytointi on kesken ja työtä ei ole saatu käynnistettyä	Rakennusjärjestyksen luonnos on valmistelussa. Rekrytointi on keskeytetty (ei virkaan riittävän päteviä hakijoita). Metsästrategian luonnos on laadittu.
Saarijärvi on kehittyvä alueellinen kaupan ja palveluiden keskus	Hietalahden alueen kehittäminen liikekeskusten tarpeisiin mm K-Raudan alue	SSYP-Kiinteistöt / elinvoimatiimi	Neuvotteluja on käyty paikallisen rautakaupan kanssa	Neuvottelut jatkuvat.
	Tarvittavat asemakaavamuutokset etenevät yritys- ja liikerakentamisen tarpeisiin (rautakauppakortteli, korttelin 726 ak-muutos)	kaavoitusinsinööri	luonnos- ja ehdotusaineistot laadinnassa	Luonnos- ja ehdotusaineistot ovat valmistumassa nähtäville asetettavaksi.
Saarijärvi kehittää monipuolisesti yritystoimintaa ja teollisuutta	Sijoituspalvelut, haetaan uusia yrityksiä teollisuustonteille	elinkeinojohtaja/yrityspalvelut	Tonttien brändäys / markkinointihanke	Tonttikonseptointihankeelle rekrytoitiin projektipäällikkö ja hanke etenee aikataulun mukaisesti.

vastuuryhmä/ vastuualue	Elinvoimapalvelut			
	TAVOITEASETANTA		ARVIOINTI	
TAVOITE: valtuusto- strategiassa nimetty KÄRKIHANKE	TOIMENPIDE	VASTUUHEN- KILÖT/- YKSIKÖT	TOTEUTUNEET TOIMENPITEET	ARVIOINTI
Saarijärvi kehittää monipuolisesti yritystoimintaa ja teollisuutta	Yritykset saavat hankerahaa ja kehittävät tuotantoaan.	hankekoordi- naattori/ yrityspalvelut	Saarijärvelle myönnettiin Keski-Suomessa eniten hankerahoitusta maaseuturahastosta yrityksille ja järjestöille. Vuonna 2024 321 000 €. Autoimme suurinta osaa.	Myös palautteen perusteella yrityksiä ja järjestöjä on autettu kiittävästi.
	Linnan teollisuusalueen 2. vaiheen valmistuminen. Rakennuspaikkojen myynti 2. alueelta.	tekninen johtaja/tekninen toimi/ maankäyttöpäällikkö/ elinkeinojohtaja	Hanke loppui vuoden loppuun mennessä ja rakennuspaikat tulivat myyntiin.	Hanke toteutui aikataulun mukaisesti.
	Uusia yrityksiä syntyy 25 kpl Olemassa olevat saavat hankerahaa kehittämiseen ja investointeihin.	elinkeino- johtaja/yrityspalvelut	38 perustettua 34 lopettanutta Netto +4 Lopettaneista suurin osa ei ole olleet enää aktiivisia.	Uusia yrityksiä syntyi enemmän kuin vanhoja lopetettiin.
	Selvitetään sopivia raakamaan hankintoja tuleville teollisuustonteille. Tarvittavien uusien asemakaava-hankkeiden käynnistäminen, jo laadinnassa olevien asemakaavamuutosten edistäminen tai poikkeamislupien viivytyksetön käsittely.	maankäyttöpäällikkö/elinvoimatiimi/kaavoitusinsinööri/kaavoitusjohtaja	Rajalan teollisuusalueen asemakaavamuutos laadinnassa. Rautakauppakorttelin asemakaavamuutos on laadinnassa. Sara-ahon teollisuustonttien (Kupulantie) esirakentaminen myynnin helpottamiseksi. Suunnitelma laadittu ja kustannusarvio laadittu.	Maaomistajiin on oltu yhteydessä. Esirakentaminen tulee myöhemmin, kun Linnan alueen tontin on ensin myyty.
Saarijärven kaupunki on aktiivinen työllisyystoimija ja tavoittelee korkeaa työllisyysastetta.	Toimenpideohjelma nuorten työllisyyden parantamiseksi Yritysten ja työnantajien rekrytointitarpeisiin vastaaminen. Työvoiman osaamisen kehittäminen. Työllisyysalueen toimeenpanoon liittyvät toimet Saarijärven osalta	Työllisyyspäällikkö	Nuoret: työllistetty kaupungille 10 he, kuntalaisia yrityksille 6 kpl, työhönvalmennuksessa 6 he, kesätyössä kaupungille 25 he, kesätyötuki työnantajille 42 kk, kesäyrittäjyysseteleitä 10 kpl. Yht. 99 nuorta. Työnantajat: 76 rekrytointi toimeksiantoon liittyvät toimenpiteet. Poke/Tarvaala: hoiva-alan koulutuksen markkinointitoimet Työllisyysalueen valmisteluryhmiin osallistuminen	Yhteensä 99 nuorta rahoitetun toiminnan piirissä. Yhteensä 76 työvoiman rekrytointeihin liittyvää yhteydenottoa (Hakosalo). Hoiva-alan koulutus käynnistyi 08.2024 Jäsenkuntien vaikutusmahdollisuudet työllisyysalueen ratkaisuihin eivät olleet riittäviä.
Toiminnan merkittävät muutokset v 2024: Työllisyyden kuntakokeilu päättyi. Väestön määrä lisääntyi. Keskustan kehittäminen hankkeella. Linnan teollisuusalueen 2-vaiheen valmistuminen.				

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (Muutos)	Tilinpäätös 2024
1110 ELINVOIMAPALVELUT 02			
Koko ELINVOIMAPALVELUT 02			
Toimintakate (€)	-1 914 805,39	-1 996 924,00	-1 667 862,84
Toimintakate / asukas (€)	-213,35	-222,50	-188,52
1011 TYÖLLISYYS 03			
Koko TYÖLLISYYS 03			
Toimintakate (€)	-1 217 035,25	-1 163 576,00	-1 018 554,71
Toimintakate / asukas (€)	-135,60	-129,65	-115,13
10505 TYÖMARKKINATUEN KUNTAOSUUS			
Toimintakate (€)	-712 515,18	-708 000,00	-712 706,47
1021 KEHITTÄMINEN 03			
Toimintakate (€)	-353 841,51	-445 500,00	-374 905,66
Toimintakate / asukas (€)	-39,43	-49,64	-42,38
Uusien työpaikkojen määrä	10,00	20,00	15,00
Yritysten määrä	800,00	820,00	820,00
1025 KAAVOITUS JA MAANKÄYTTÖPALVELUT 03			
Koko KAAVOITUS JA MAANKÄYTTÖPALVELUT 03			
Toimintakate (€)	-343 928,63	-387 848,00	-274 402,47
Toimintakate / asukas (€)	-38,32	-43,21	-31,02
Yleiskaavat, rantaviiva (km)	838,30	838,30	822,00
Laadinnassa olevat kaavat (ha)	35 636,00	34 865,00	41 095,00
Laadinnassa olevat asemakaavat (ha)	353,40	334,00	322,00

2.1.3.2. Kiinteistö- ja tilahallinto

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2024

Vastuuryhmä

Konsernipalvelut/Tila- ja kiinteistöhallinto

Vastuuryhmän keskeiset tehtävät

Asuntopalveluiden vastuualueen tehtävänä on kaupungin asuntojen ja toimitilojen vuokraus, isännöinti, vuokra- ja käyttömaksujen määrittäminen, vuokranperintä sekä talousarvion laadinta ja talouden seuranta. Asuntopalvelut antaa valtion asuntorahastolle (ARA) kaupungin arava- ja korkotukilainoitusta sekä vuokraustoimintaa koskevat lausunnot ja esitykset.

Metsät ja muut kiinteistöt- vastuualue hallinnoi kaupungin maa- ja metsäomaisuutta. Metsäomaisuuden

osalta vastuualueen tehtävänä on talousmetsien mahdollisimman tuottoisa hyödyntäminen kestävän kehityksen pohjalta sekä huolehtia kuntalaisten virkistystarpeista varaamalla riittävät ja monipuoliset puisto- ja maisemametsäalueet kuntalaisten käyttöön. Maaomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot kirjataan vastuualueelle. Maaomaisuutta koskevat kiinteistökaupat, maanvuokra- ja käyttöoikeussopimukset, maankäyttösopimukset sekä niihin liittyvät selvitykset tehdään Kaavoitus- ja maankäyttöpalvelut vastuualueella.

Toimitilavuokriin kertyvät kaupungin omistamien sisäisessä ja ulkoisessa vuokratyössä olevien toimitilojen vuokratuotot. Tilojen ylläpidosta ja kunnostuksesta vastaa teknisten palveluiden alaisuudessa tuottajapalvelut.

Kertomusvuoden tärkeimmät tapahtumat ja toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Asuntopalvelut

Huoneistoremontteja tehtiin 49 kpl. Asunto-osakkeita myytiin 1 kpl. Vuokra-asuntostrategian päivitystä jatkettiin. Investoinneista toteutettiin Pystykorvanpolku 2 ovien uusinta ja lukitusmuutos, sekä Mustikkakorventie 5 ovien uusinta.

Metsät ja muut kiinteistöt

Kiinteistökaupat painoutuivat rakennettujen rakennuspaikkojen lisäalueisiin, joita myytiin kuusi kappaletta. Kaksi vuokralaista osti vuokratonttinsa omistukseensa. Erillispientalotontteja myytiin kaksi kappaletta. Uutena kehittämiskohteena kaupungille ostettiin nykyisen paloaseman viereinen rivitalotontti Herajärven rannan tuntumasta.

Toimitilapalvelut

Lähtökohtana tarpeettomien ja tyhjillään olevien toimitilojen osalta on tilojen realisointi.

Soteuudistuksen myötä hyvinvointialueelle on uusittu siirtyvien toimitilojen sopimukset ja oltu aktiivisesti mukana hyvinvointialueen palveluverkkoon liittyvien tilatarpeiden selvittämisessä ja ratkomisessa.

Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen Saarijärven toimipisteessä työskenteleville remontoitiin kaupungintalolla tilat, toiminta alkoi 1.1.2025.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Tavoitekortille kirjatut toiminnalliset tavoitteet on pääosin toteutettu. Vastuuryhmän talouden toteuma oli yhteensä 140 t€ budjetoitua parempi.

Asuntopalveluiden taloudelliset tavoitteet eivät toteutuneet suunnitellusti vuonna 2023 ja toimintakateen toteuma alitti tavoitteen 68 t€. Toimintatuotot toteutuivat budjetoitua noin 93 t€ pienempinä, johtuen täyttöasteen muutoksista. Täyttöasteeseen vaikutti vastaanottokeskuksen toiminnan päättymisen ja sen myötä vuokrasopimusten päättymisen. Lisäksi Pylkönmäellä jäi yhden alasajettavan kiinteistön 5 asuntoa tyhjäksi. Kokonaiskulut alittivat talousarvion noin 24 t€:lla palveluiden ostoja ylittäessä budjetin ja aine- ja

tarvikehankintojen ja henkilöstökulujen alittaessa budjetin. Palvelujen ostoissa ylityksiä tuli rakennusten sekä koneiden ja laitteiden kunnossapitopalveluissa ja talonmiespalveluissa. Aineet ja tarvikkeet -tilierässä lämmityksen ja sähkön toteumat olivat budjetoituun nähden selvästi pienemmät.

Metsät ja muut kiinteistöt Metsien osalta vastualueen tulos ylitti 9 320 €:lla talousarvion tavoitteen 368 710 €. Puuta myytiin 464 490 €:lla yhteensä n. 11 300 m³. Hakkuumäärä ylittää metsien kestävän käytön rajana pidetyn 10 000 m³/v. Hakkuun suunnittelussa painotus on harvennushakkuissa, joita tehtiin 7 400 m³.

Kiinteistöjen ja tonttien myynnin ja vuokrauksen tulos oli hyvä. Toimintakatteessa talousarvion kehys ylittyi 1 052 €:lla

Toteutuneet **toimitilavuokrat** ylittivät budjetoidut tulot n. 204 000 t€:lla, ja kasvoivat edellisvuoden tasosta. Toimitilavuokratuotoissa on mukana myös Paloaseman väistötiloista perittävät vuokratuotot ja vastaavasti kuluissa kyseisten tilojen vuokrauskustannukset.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestäminen ja niiden perusteella tehdyt johtopäätökset

Arvio sisäisen valvonnan suunnitelman toteutumisesta, keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnitelmakaudella:

Asuntopalvelut

Sisäisen valvonnan suunnitelman toteutuminen ok. Talousseurantaa tehdään säännöllisesti, sekä pidetään viikkopalavereja kiinteistönhoidon kanssa.

Metsät ja Muut kiinteistöt

Hanke- ja talousseuranta on säännöllistä. Hankkeita käydään säännöllisesti läpi yhteispalavereissa kaavoituksen kanssa 2 – 3 kertaa kuukaudessa. Toteutunutta taloutta seurataan laskujen ja maksujen yhteydessä sekä suoriteseurannan yhteydessä. Päätösvalmistelu tehdään huolellisesti ja tarvittaessa tiimityönä.

Arvio riskienhallinnan toteutumisesta ja keskeiset johtopäätökset:

Asuntopalvelut

Riskien hallinta on toteutunut suunnitellusti. Muutamia riskejä realisoitunut muun muassa asiakkaiden lisääntyneet maksuvaikkeudet ja niistä johtuvat häädöt, sekä henkilöstön väheneminen, josta todennäköisesti aiheutuu jossain määrin asiakaspalvelun hidastumista.

Metsät ja Muut kiinteistöt

Riskien hallinta on onnistunut tyydyttävästi. Tehtävät on priorisoitu mahdollisuuksien mukaan ja hoidettu tärkeysjärjestyksessä.

Todetut merkittävimmät riskit, riskitasot ja niitä koskevat toimenpiteet:

Asuntopalvelut

Toimintariskit liittyvät työtehtävien suureen määrään ja kiireeseen. Henkilöstöressurssien ja osaamisen rajallisuuden vuoksi vastualue on hyvin haavoittuva esimerkiksi sairaustapauksen sattuessa. Osa avaintehtävistä on vain yhden henkilön varassa. Lisäksi riskinä vuokratuottojen väheneminen ja korjausvelan ja muiden kulujen jatkuva kasvaminen.

Metsät ja Muut kiinteistöt

Toimintariskit liittyvät työtehtävien suureen määrään ja kiireeseen. Henkilöstöressurssien ja osaamisen rajallisuuden vuoksi vastualue on hyvin haavoittuva esimerkiksi sairaustapauksen sattuessa. Osa avaintehtävistä on vain yhden henkilön varassa.

Toimintariskejä kiinteistömyynneissä on vähennetty ja työn sujuvuutta parannettu kehittämällä vastualueiden keskinäistä yhteistyötä työryhmässä.

Toimitilavuokrissa talouden riskinä on tilojen tyhjeneminen ja se, että tyhjiä tiloja ei saada realisoitua.

vastuuryhmä/ vastuualue	KONSERNIPALVELUT/TILA- JA KIINTEISTÖHALLINTO			
	TAVOITEASETANTA 2024		ARVIOINTI 1-12/2024	
TAVOITE: valtuusto- strategiassa nimetty KÄRKIHANKE	TOIMENPIDE	VASTUU- HENKILÖT/ YKSIKÖT	TOTEUTUNEET TOIMEN- PITEET	ARVIOINTI
Saarijärvi tunnetaan laadukkaista kasvatus-, koulutus-, kulttuuri- ja liikuntapalveluistaan	Toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten huomioiminen: asuntopalveluiden vuokra-asuntostrategian päivitys ja asuntopalveluiden yhtiöittämisedellytysten jatkoselvitykset. Selvitys sähkölatauspaikkojen tarpeellisuudesta.	Asuntopalvelut	Vuokra-asuntostrategian päivitystä jatkettiin loppuvuonna. Yhtiöittämisselvitystä jatketaan tulevana vuonna. Sähköautojen latauspaikkojen tarveselvitystä jatketaan.	toteutunut osittain
Saarijärvi on haluttu asuinpaikka ja muut- toivoittokaupunki. Kau- punki on viihtyisä ja elin- voimainen.	Asuntojen kuvaus ja markkinointi Vuokraovi.com	Asuntopalvelut	Tyhjiä asuntoja kuvattu ja markkinoitu Vuokraovessa	toteutunut
	Asunnot ja talot ovat hyväkuntoisia ja strategian mukaisesti säilytettävät kohteet remontoimaan budjetin puitteissa	Asuntopalvelut	Tehty hyväksytyt investoinnit	toteutunut
	Asuntoja tarjotaan useammalle hakijalle yhtä aikaa.	Asuntopalvelut	Tarjottu kerralla useammalle hakijalle	toteutunut
	Osakehuoneistojen myyntiä jatketaan.	Asuntopalvelut	Asunto-osakkeita on asetettu myyntiin	toteutunut
Toiminnan merkittävät muutokset v. 2024: --				

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (Muutos)	Tilinpäätös 2024
1120 TILA- JA KIINTEISTÖHALLINTO 02			
Koko TILA- JA KIINTEISTÖHALLINTO 02			
Tuotot (€)	6 566 988,44	6 732 758,00	6 868 191,69
Toimintakulut (€)	-1 729 404,03	-1 768 638,00	-1 763 969,69
Toimintakate (€)	4 837 584,41	4 964 120,00	5 104 222,00
Toimintakate / asukas (€)	539,01	553,11	576,94
1121 METSÄT JA MUUT KIINTEISTÖT 03			
Koko METSÄT JA MUUT KIINTEISTÖT 03			
Tuotot (€)	631 953,07	620 500,00	644 215,23
Toimintakulut (€)	-71 266,38	-85 490,00	-100 940,24
Toimintakate (€)	560 686,69	535 010,00	543 274,99
Toimintakate / asukas (€)	62,47	59,61	61,41
41001 METSÄTILAT			
Pinta-ala, ha (ha)	2 400,00	2 380,00	2 380,00

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (Muutos)	Tilinpäätös 2024
1125 ASUNTOPALVELUT 03			
Koko ASUNTOPALVELUT 03			
Tuotot (€)	2 497 714,84	2 608 358,00	2 515 858,72
Toimintakulut (€)	-1 532 590,20	-1 482 656,00	-1 458 599,67
Toimintakate (€)	965 124,64	1 125 702,00	1 057 259,05
Toimintakate / asukas (€)	107,54	125,43	119,51
Kerrosala (k-m ²)	18 584,00	18 785,50	18 641,50
Toimintakulut / k-m ² (kerrosalat yhteensä) (€)	-82,47	-78,93	-78,24
Täyttöaste (%)	95,20	96,00	91,76
Vaihtuvuus (%)	23,70	17,00	33,20
1128 TOIMITILAVUOKRAUS 03			
Koko TOIMITILAVUOKRAUS 03			
Tuotot (€)	3 437 320,53	3 503 900,00	3 708 117,74
Toimintakulut (€)	-125 547,45	-200 492,00	-204 429,78
Toimintakate (€)	3 311 773,08	3 303 408,00	3 503 687,96
Toimintakate / asukas (€)	369,00	368,07	396,03

2.1.3.3. Omarahoitusosuudet

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (Muutos)	Tilinpäätös 2024
1130 OMARAHOITUSOSUUDET 02			
1135 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO 03			
Toimintakulut (€)	-419 472,05	-560 200,00	-461 832,55
Toimintakate (€)	-419 472,05	-560 200,00	-461 832,55
Toimintakate / asukas (€)	-46,74	-62,42	-52,20

2.1.3.4. Keskushallinto

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2024

Vastuuryhmä Keskushallinto

Vastuuryhmän keskeiset tehtävät

- Keskushallinnon keskeisenä tehtävänä on vastata kuntalain mukaisen hallinnon järjestämisestä ja käytännön toteuttamisesta. Keskushallinto vastaa hallituksen ja valtuuston päätösten valmistelusta, toimeenpanosta ja tiedottamisesta ja luottamushenkilöhallinnosta.
- Keskushallinto vastaa kaupungin talousarvion ja taloussuunnitelman, strategian ja tilinpäätöksen valmistelusta ja talouden ja toiminnan raportoinnista ja sisäisen valvonnan järjestämisestä.
- Keskushallinto vastaa henkilöstön terveydenhuollon ja työsuojelun järjestämisestä.
- Vastuuryhmän tehtävänä on myös tuottaa erilaisia palveluita kuntalaisille ja omille sisäisille asiakkaille. (Asianhallinta ja asiakaspalvelu, ICT-palvelut, talous- ja toimistopalvelut, henkilöstöpalvelut)
- Vastaa osaltaan kaupungin viestinnästä ja markkinoinnista
- Vastuuryhmän tehtävänä on myös kaupungin toiminnan ja talouden tarkastuksen järjestäminen ja vaalien toteuttaminen.

Kertomusvuoden tärkeimmät tapahtumat ja toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Keskushallinnon keskeiset perustehtävät kunnan lakisäätelien toimintojen valmistelijana ja toimeenpanijana ovat toteutuneet vuoden 2024 aikana odotusten mukaisesti. Kaupunginvaltuusto kokoontui vuoden 2024 aikana seitsemän kertaa ja kaupunginhallitus 15 kertaa. Tilinpäätös ja talousarvio valmisteltiin ja hyväksyttiin lakisäätelisesti. Hallintosääntöä päivitettiin vuoden aikana kolme kertaa. Lisäksi keskushallinto valmisteli vastaukset lukuisiin valtuusto- ja kuntalaisaloitteisiin.

Keskushallinnon valmistelemana toteutettiin vuoden mittaan erinäisiä koko kaupunkia koskevia suunnitelma- ja ohjepäivityksiä. Alkuvuodesta hyväksyttiin uudistettu Saarijärven kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Syksyllä hyväksyttiin ohje rahoituksen ja sijoitustoiminnan periaatteista sekä kaupungin omistajapolitiittiset linjaukset. Lisäksi käynnistettiin kaupungin varautumis- ja valmiussuunnitelman päivittäminen, jonka tuksi hankittiin asiantuntijapalveluita.

Kaupungin vakuutustarpeet tarkastettiin sekä henkilö- että omaisuus- ja vastuuvakuutusten osalta ja vakuutuspalvelut kilpailutettiin vakuutusmeklaripalvelua hyödyntäen. Huolellisella omaisuusluettelon päivittämisellä ja vakuutuskilpailutuksella saavutettiin merkittävät kustannussäästöt tuleville vuosille, mutta vakuutusmeklaripalvelun kustannukset kohdentuivat vuodelle 2024 (huomioitiin muutetussa talousarviossa).

Johtavat viranhaltijat osallistuivat työryhmien jäseninä aktiivisesti vuoden 2025 alussa aloittavan Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen talous- ja hallintoasioiden valmisteluun.

Vuoden alussa selvitettiin talous- ja palkkahallinnon järjestämismahdollisuutta kuntien välisenä yhteistyönä, mutta lakisäätelisen yhtiöittämisvelvoitteen vuoksi aikeesta luovuttiin. Toteutettiin talous- ja palkkahallinnon selvityksen mukaisia kehittämistoimia, mm. sopimuslaskutus/automaattinen tiliöinti ja verotietojen hakeminen suoraan verottajalta ilman verokorttien toimittamista otettiin käyttöön. Työajanseurantajärjestelmässä siirryttiin pilottiryhmän kautta pääosin omatoimisiin korjauksiin.

Keväällä 2024 jaossa olivat valtakunnallisen työehtosopimuksen mukaiset järjestelyerät, jotka olivat kunta-alan palkkauksen kehittämisohjelman myötä yhden historian suurimmista. Saarijärvellä järjestelyerät käytettiin hyvässä yhteisymmärryksessä pääsopijajärjestöjen kanssa palkkausjärjestelmien kehittämiseen. OVTES osio F sai oman tehtävien vaativuuden arviointijärjestelmänsä ja varhaiskasvatuksen henkilöstön tehtävien vaativuuden arviointijärjestelmään lisättiin ns. vaateraha tukemaan lasten kanssa ulkona toteutettavan toiminnan vaatimuksia. OVTES osio B:n TVA-järjestelmä päivitettiin vastaamaan nykyisiä tarpeita. KVTES ja TS-järjestelmissä kehitettiin henkilökohtaisen suoriutumisen arviointijärjestelmää sekä korotettiin palkkakilpailukyvyyn säilyttämiseksi eräiden ammattiryhmien tehtäväkohtaisia palkkoja.

Työhyvinvointia ja henkilöstön pito- ja vetovoimaa kehittävinä toimina otettiin käyttöön koko henkilöstön polkupyöräetä ja työtoimintaa kehitettiin (Aarresaaren osallistumisen palkitsemispilotti). Henkilöstölle järjestettiin lisäksi kaksi taukoliikuntaan kannustavaa haastetta, osallistuttiin polkupyöräilyn kilometrikisaan sekä tarjottiin vaihtuvia kulttuuritapahtumiin osallistumismahdollisuuksia ja lajikokeiluita eri lajeihin. Kouluttautumismahdollisuuksien parantamiseksi otettiin käyttöön koulutusportaali Eduhouse. Työsuojelelussa digitalisoitiin "läheltä piti" – ja työsuojeluilmoituslomakkeet ja niiden käsittelyprosessi. Lisäksi jatkettiin henkilöstön intranet Santran kehittämistä tiedonkulun parantamiseksi. Syksyllä toteutettiin vuosittainen henkilöstökysely, jonka tulokset olivat hyviä: 87 % henkilöstöstä suosittelee Saarijärven kaupunkia työnantajana.

Dynasty kokoushallinnan ja sähköisen arkiston käyttöönottoon valmistautuminen käynnistettiin aloittamalla tiedonohjaussuunnitelman päivitys. Vuodelle 2024 suunniteltu sähköisen arkiston käyttöönotto siirtyi vuodelle 2025. ICT-palveluissa toteutettiin hallinnon ympäristön siirtyminen Azure-ympäristöön. Turvasähköpostissa luovuttiin erillisestä secmail-ohjelmasta ja siirryttiin Microsoftin pilvipalveluihin. Tämä paransi merkittävästi hallittavuutta ja päivitysten läpiviemistä. Kyberturvallisuuden parantamiseen on panostettu. Vuonna 2024 käynnistettiin myös ICT-kokonaisarkkitehtuurikuvauksen laatiminen ja ensimmäinen luonnos valmistui syksyllä 2024. Tulostinympäristö kilpailutettiin ja hankittiin vuoden 2024 aikana. ICT-palveluiden tulot toteutuivat vuonna 2024 talousarviota parempana, koska hyvinvointialueen vuoden 2023 palveluiden laskutus kirjautui vasta vuoden 2024 tulokseen.

Asiointipisteen toimintaa tehostettiin työjärjestelyillä siten, että jatkossa laadukas asiakaspalvelu toteutetaan yhtä henkilötyövuotta pienemmällä henkilöstöresurssilla. Muutos pystyttiin toteuttamaan perhevapaan sijaisjärjestelyä hyödyntäen vuotta suunniteltua aikaisemmin, joten tästä aiheutui säästöä alkuperäiseen talousarvioon verrattuna.

Viestintää kehitettiin jatkuvana toimintana tiiviisti kaupungin elinvoimatyöhön linkittyen. Someviestintää parannettiin ja messuosallistumisilla sekä markkinointimateriaalin (mm. videot) kehityksellä pyrittiin parantamaan kaupungin näkyvyyttä ja tunnettavuutta.

Vuonna 2024 toteutuivat presidentinvaalit tammikuussa (kaksi kierrosta) ja europarlamenttivaalit kesäkuussa. Pääosa tehtävistä saatiin hoidettua kaupungin oman henkilöstön voimin, mutta lisäksi ensimmäistä kertaa palkattiin kaksi lukiolaista vaaliavustajatehtäviin presidentinvaaleihin. Nuorten palkkaaminen onnistui hyvin. Vaalit kokonaisuudessaan toteutuivat suunnitelman mukaisesti.

Keskushallinnon toimintakulut kokonaisuudessaan alittivat muutetun talousarvion 167.975,02 eurolla. Suurimmat yksittäiset selittävät tekijät ovat tasausmaksujen n. 79 000 euroa arvioitua pienempi toteuma, työterveyshuollon kustannusten alittuminen arvioidusta n. 46 000 eurolla sekä hallinnon tukipalveluiden yhteenlasketut kulusäästöt n. 46 000 euroa (mm. asiointipisteen henkilöstökulusästö, sähköisen arkiston hankinnan siirtyminen).

Myös keskushallinnon tileille kirjautuvat toimintatuotot toteutuivat 100.560,15 euroa muutettua talousarviota parempana. Suurimpana selittävänä tekijänä ovat valtiolta saadut avustukset vaalien järjestämiseen (n. 52 000 euroa). Budjetissa vaalit on huomioitu nettomääräisinä toimintakuluissa. Lisäksi selittäviä tekijöitä ovat muiden toimintatuottojen parantuminen (n. 23 000 euroa), joka johtuu pääasiassa sote kuntayhtymän purkuprosessiin liittyvistä jäsenkunnille takautuvasti tuloutuneista toimintatuotoista, sekä hallinnon tukipalveluiden myyntituottojen kertaluonteinen arvioitua parempi tulototeuma (n. 26 000 euroa), joka johtuu hyvinvointialueen vuoden 2023 ict-palveluiden laskutuksen kirjautumisella vasta vuodelle 2024 sekä asiointipisteen tilapäisellä työvoiman lainaamisella vapaa-aikapalveluiden käyttöön Aarresaaren uudistuksen läpiviennin tueksi syksyllä 2024.

Kokonaisuudessaan keskushallinnon vastuuryhmän toimintakate oli 268.535,17 euroa muutettua talousarviota parempi.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestäminen ja niiden perusteella tehdyt johtopäätökset

Arvio sisäisen valvonnan suunnitelman toteutumisesta, keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnitelmakaudella:

Sisäinen valvonta on toteutunut suunnitelman mukaisesti. Esteellisyyksien huomioimiseen päätöksenteossa tulee kiinnittää edelleen erityistä huomiota, jotta päätöksenteko toteutuu laillisesti ja sujuvasti.

Arvio riskienhallinnan toteutumisesta ja keskeiset johtopäätökset:

Riskienhallinta on toteutunut suunnitelman mukaisesti.

Todetut merkittävimmät riskit, riskitasot ja niitä koskevat toimenpiteet:

Merkittävimmät riskit ovat henkilöriskejä: pieni organisaatio laajoilla vastuilla on hyvin haavoittuvainen ja lisäksi kehittämistoimien toteuttaminen nykyisillä henkilöstöresursseilla on haastavaa, jolloin riskinä on jälkeä jääminen esim. digitalisaatiokehityksestä. Riskiä on pyritty pienentämään yhteisellä toiminnan suunnittelulla, jaetuilla dokumenteilla, pyrkimyksellä toteuttaa kehittämistä pienin askelein sekä määritellyillä sijaisjärjestelyillä. Kyberturvallisuushkien vaara on maailmantilanteen kiristyessä koko ajan kasvanut ja tähän on pyritty vastaamaan tietoturvallisuutta parantavilla toimenpiteillä ja henkilöstön säännöllisellä koulutuksella.

vastuuryhmä/ vastuualue	KESKUSHALLINTO/Hallinnon tukipalvelut			
	TAVOITEASETANTA 2024		ARVIOINTI	
TAVOITE: valtuusto- strategiassa nimetty KÄRKIHANKE	TOIMENPIDE	VASTUUHEN- KILÖT/-YKSİKÖT	TOTEUTUNEET TOIMENPITEET	ARVIOINTI
Saarijärvi tunnetaan laadukkaista kasvatus-, koulutus-, kulttuuri- ja liikuntapalveluistaan	Digitaalisten palveluiden kehitys: Digitaalisuuden hyödyntäminen kasvatuksessa ja koulutuksessa	ICT-tiimi	Jatkettu henkilöstön ja opiskelijoiden digiosaamisen vahvistamista ja vastuullisuuden lisäämistä tietoturva- ja tietosuoja-asioiden. Tekoälyn käytön pilotointiryhmä on käynnistynyt.	jatkuva kehittäminen
	Tietojärjestelmien nykyaikainen hyödyntäminen mahdollistaa uuden koulukeskuksen resurssien tehokkaan hyödyntämisen	ICT-tiimi	Asio-tilavarausjärjestelmä ja varaussivustot on otettu käyttöön	valmis
	Markkinoinnilla tuetaan kokonaisukavaa palveluista ja palveluiden tavoitettavuutta.	Markkinointikoordinaattori	Some-viestintää lisätty, esitteitä ja videoita tehty, matkailu-messuille osallistuttu.	jatkuva kehittäminen
	Laadukkaiden tukipalveluiden tuottaminen strategian painopistealuetta tukevia toimenpiteitä tuottaville yksiköille ja tukipalveluiden jatkuva kehittäminen sekä varautuminen toimintaympäristön muutoksiin.	Kaikki tiimit	Sopimuslaskutus/automaattinen tiliöinti otettu käyttöön. Santran kehittämistä jatkettu sisäisen viestinnän tehostamiseksi. Palkkausjärjestelmiä kehitetty. Käynnistetty talous- ja palkkahallinnon selvityksessä esiin nousseita kehitystehtäviä. Kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitetty.	jatkuva kehittäminen

vastuuryhmä/ vastuualue	KESKUSHALLINTO/Hallinnon tukipalvelut			
	TAVOITEASETANTA 2024		ARVIOINTI	
TAVOITE: valtuusto- strategiassa nimetty KÄRKIHANKE	TOIMENPIDE	VASTUUHEN- KILÖT/-YKSIKÖT	TOTEUTUNEET TOIMENPITEET	ARVIOINTI
Saarijärvi on haluttu asuinpaikka ja muuttovoitokaupunki. Kaupunki on viihtyisä ja elinvoimainen.	Sähköisten prosessien kehitys: Sähköiset prosessit mahdollistavat työntekijäresurssien suuntaamisen vaativiin asiakaspalvelutehtäviin	ICT-tiimi	Laskujen automaattitiliöinti ja reititys otettu käyttöön. Läheltä piti ilmoitus- ja työsuojeluilmoituslomakkeet digitalisoitu. Työajanseuranta-järjestelmässä aloitettu pilotointi työajankorjausten tekeminen suoraan järjestelmään. Palkanlaskennassa otettiin käyttöön verokorttitietojen jatkuva suorasiirto (ei enää paperisten verokorttien toimitamista). Kokonaisarkkitehtuurityö tietojärjestelmä kokonaisuuden kehittämiseksi käynnistetty.	jatkuva kehittäminen
	Markkinoinnilla kehitetään kaupungin veto- ja pitovoimaa	Markkinointikoordinaattori	Osallistuttu messuille. Somemarkkinointia kehitetty. Tervetuloa-kyltti toteutettiin saapumisväylän varteen.	Jatkuva kehittäminen
	Asiointipisteen toiminnan jatkuvuus ja palveluiden jatkuva kehittäminen	asiakaspalvelutiimi	Toimintaa tehostettu ja laadukas asiakaspalvelu pystytään toteuttamaan aiempaa pienemmällä henkilöresurssilla.	Jatkuva kehittäminen
Saarijärvi on arvostettu kestävä biotalouden osaamis- ja yrityskeskittymä	Markkinoinnilla tuetaan biotalouden osaamis- ja yrityskeskittymän tunnettuutta	Markkinointikoordinaattori	Tehty biotalouskampuksen www-sivut.	valmis
Saarijärvi on kehittyvä alueellinen kaupan ja palveluiden keskus	Markkinoinnin keinoin tuetaan kaupan ja palveluiden löydettävyyttä	Markkinointikoordinaattori	Yhteistyötä yrittäjähdistyksen kanssa vahvistettu, uusien asukkaiden muuttotuki kampanjaa jatkettu. Matkailuopas tuotettu. Somemarkkinointi ja messuosallistumiset.	Jatkuva kehittäminen
Saarijärvi kehittää monipuolisesti yritystoimintaa ja teollisuutta	Markkinoinnin keinoin tuetaan alueen yritystoiminnan ja teollisuuden näkyvyyttä ja tunnettuutta	Markkinointikoordinaattori	Messuosallistumiset, matkailuopas, somemarkkinointi, videot	Jatkuva kehittäminen
Saarijärven kaupunki on aktiivinen työllisyystoimija ja tavoittelee korkeaa työllisyysastetta	Hallinnollinen tuki työllisyyspalveluiden siirtoon kunnille	Hallinto- ja henkilöstöjohtaja, kaikki tukipalvelutiim	Hallinto- ja henkilöstöjohtaja ja talousjohtaja osallistuneet työllisyysalueen valmistelutyöryhmiin omien vastuualueidensa osalta.	Jatkuva kehittäminen

Toiminnan merkittävät muutokset v. 2024:

Henkilötietojärjestelmän kehitys (populus lisäosat) selvitettiin ja pyydettiin alustavia tarjouksia budjetointia varten.

Selvityksen perusteella toteutettavaksi valittavat kehitystoimet talous- ja palkkahallinnon kehittämiseksi.

Otettiin käyttöön koko henkilöstön koulutustarpeisiin Eduhouse-koulutusportaali.

Otettiin käyttöön henkilöstön polkupyöräetu, tyky-toimintaa kehitettiin (Aarresaaren osallistumisten palkitsemispilotti).

TE2025 uudistuksen valmistelu.

Asiointipisteen toimintaa tehostettiin työjärjestelyillä siten, että jatkossa laadukas asiakaspalvelu toteutetaan yhtä henkilötyövuotta pienemmällä henkilöstöresurssilla. Työajanseurantajärjestelmässä siirryttiin pilottiryhmän kautta omatoimisiin korjauksiin.

Vuonna 2024 toteutuivat presidentinvaalit tammikuussa (kaksi kierrosta) ja europarlamenttivaalit kesäkuussa.

Dynasty kokoushallinnan ja sähköisen arkiston käyttöönottoon valmistautuminen käynnistettiin aloittamalla tiedonohjaussuunnitelman päivitys. ICT-palveluissa toteutettiin hallinnon ympäristön siirtyminen Azure-ympäristöön. Turvasähköpostissa luovuttiin erillisestä secmail-ohjelmasta ja siirryttiin Microsoftin pilvipalveluihin. Kyberturvallisuuden parantamiseen on panostettu. Dokumentaatiota parannettu, laadittiin mm. alustava kokonaisarkkitehtuurikuvaus. Tulostinympäristön kilpailutus ja hankinta toteutui.

Koko kaupungin vakuutusturvan kilpailutus ja uuden vakuutusturvan käyttöönotto toteutui suunnitellusti.

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (Muutos)	Tilinpäätös 2024
161 TALOUS- JA TOIMISTOPALVELUT 04			
Laskujen lukumäärä (sis.verkkolaskut) (kpl)	36 519,00	42 000,00	35 643,00
Tositteiden lukumäärä (kpl)	43 451,00	69 000,00	39 635,00
162 HENKILÖSTÖPALVELUT 04			
Palkkalaskelmat (kpl)	6 448,00	6 600,00	6 087,00
163 ASIANHALLINTA- JA ASIAKASPALVELUT 04			
Käynnit (kpl)	5 203,00	5 250,00	4 379,00
164 ICT-PALVELUT 04			
Työasemamäärä (kpl)	1 200,00	1 200,00	1 200,00
130 LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO 04			
Toimintakulut (€)	-249 338,92	-319 720,00	-297 165,00
10705 HENKILÖSTÖN TERVEYDENHUOLTO			
Toimintakulut (€)	-189 467,39	-233 500,00	-187 112,07
Toimintakate (€)	-94 023,39	-140 500,00	-97 096,00
Toimintakulut / työntekijä, vakituinen (€)	-674,26	-716,26	-661,17

Konserniyhtiöt

Saarijärven kaupungin tytäryhteisöt, osakkuusyhteisöt ja kuntayhtymät, joihin kaupunki kuuluu vuonna 2024:

	KAUPUNKI	KONSERNI
Tytäryhteisöt		
SSYP Kiinteistöt Oy	100,00 %	100,00 %
Kiinteistö Oy Saarijärven Kotikonnut	100,00 %	100,00 %
Saarijärven Kaukolämpö Oy	100,00 %	100,00 %
Kiinteistö Oy Saarijärven Virastotalo	71,79 %	96,24 %
Kiinteistö Oy Saarijärven Museotalo	50,10 %	50,10 %
Kiinteistö Oy Pylkönmäen Säästötori	50,18 %	50,18 %
Saarijärven seudun ravitsemuspalvelut SaaSeRa Oy	98,00 %	98,00 %
Tyttärentyttä		
Kiinteistö Oy Saarijärven Liikennekeskus	0,00 %	100,00 %
Kuntayhtymät		
Äänekosken Ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä	15,37 %	15,37 %
Keski-Suomen liitto	3,14 %	3,14 %
Osakkuus- ja omistusyhteisyhteisöt		
Saarijärven Vesihuolto Oy	36,60 %	36,60 %
Pohjoisen K-S Verkkopalvelut Oy	29,79 %	29,79 %
Muut yhteisöt		
Sammakkokangas Oy	16,876 %	16,876 %
Visio-säätiö	41,67 %	41,67 %

SAARIJÄRVEN KAUKOLÄMPÖ OY

KONSERNIYHTIÖN TAVOITTEET			
Saarijärven Kaukolämpö Oy	TP 2023	TA 2024	TP 2024
<i>Liikevaihto 1000 €</i>	2 098	2 093	2 059
<i>Liikevoitto 1000 €</i>	122	108	-76
<i>Tilikauden tulos 1000 €</i>	105	88	-40
<i>Energian hinta/maan keskiarvo (sis. Alv 24 %)</i>	59,32 / 79,55	59,32 / 85,90	59,32 / 85,90
<i>Verkoston pituus km</i>	24,5	24,50	24,50
<i>Lämmitettävät kiinteistöt kpl</i>	208	209	209
<i>Lämmön myynti GWh</i>	32,3	32,5	31,7
PÄÄOMAN TUOTTO, RAHOITUSASEMA JA LAINAT			
<i>Kaupungin lainat 1000 €</i>	625	500	500
<i>Kaupungin takausta/ kunta-todistuslimiittiä käytetty) 1000 €</i>	1100	1300	1300
<i>Oman pääoman tuotto</i>	2,80	2,00	-1,0
<i>Omavaraisuusaste %</i>	58,6	58,0	57,5
<i>Quick ratio (rahoitusomaisuus/lyhytaikaiset velat – ennakkomaksut)</i>	0,4	0,4	0,4
STRATEGISET TAVOITTEET VUODELLE 2024			
TAVOITE: valtuustostrategiassa nimetty KÄRKITEEMA	TOIMENPIDE	VASTUUHENKILÖT/-YKSIKÖT	ARVIOINTI TP/2024
Yhtiön linjaamat tavoitteet	Tulostasokyky 50 000 - 150 000 €	Saarijärven Kaukolämpö	Ei toteutunut
	Tulorahoitus riittää kattamaan lainan lyhennykset ja saneeraukset	Saarijärven Kaukolämpö	Ei toteutunut
	Jyväskylätie 31 kiinteistöt kaukolämpöön	Saarijärven Kaukolämpö	Kesken
	KPA2 konvektion vaihto	Saarijärven Kaukolämpö	Toteutunut
	Polttoainehankintojen kilpailuttaminen	Saarijärven Kaukolämpö	Toteutunut
	Osallistumme kaupungin teettämään organisaatioiden yhdistämisselvitykseen	Saarijärven Kaukolämpö	Kesken

KIINTEISTÖ OY SAARIJÄRVEN KOTIKONNUT

KONSERNIYHTIÖN TAVOITTEET			
Kiinteistö Oy Saarijärven Kotikonnut	TP2023	TA 2024	TP 2024
Liikevaihto 1000 €	581	580	581
Liikevoitto 1000 €	234	175	276
Tilikauden tulos 1000 €	18,00	0	72
Tilojen vuokrausaste %	100	100	100
PÄÄOMAN TUOTTO, RAHOITUSASEMA JA LAINAT			
Kaupungin lainat 1000 €	Ei ole	Ei ole	Ei ole
Kaupungin takaus 1000 €	Ei ole	Ei ole	Ei ole
Oman pääoman tuotto	22,4 (erinomainen)	heikko	42,2 (erinomainen)
Omavaraisuusaste %	1,7 heikko)	1,5 (heikko)	3,8 (heikko)
Quick ratio (rahoitusomaisuus/lyhytaikaiset velat – ennakkomaksut)	4,2 (erinomainen)	erinomainen	3,5 (erinomainen)
STRATEGISET TAVOITTEET			
TAVOITE: valtuustostrategiassa nimetty KÄRKIHANKE	TP2023	TA2024	TP 2024
Laadukkaat ja asiakaslähtöiset palvelut	Pidetään ulko- ja sisätilojen tarkastus alkukeväästä. Vuonna 2024 toteutetaan tavanomaisia vuosihuoltotoimia.	Tehdään tarkastus hoivakodin tiloissa loppuvuodesta 2023 ja varaudutaan mahdollisiin vuosikorjaustarpeisiin.	Seurataan tilojen käytettävyyttä ja kuntoa aktiivisesti. Kaupungin kiinteistöhoito ja kaupungin tekninen isännöinti (Pasi Nikara) ja kiinteistön huolto (Ari Pesonen) vastaavat kiinteistön hoidon operatiivisesta puolesta.
	Käytössä	Seurataan kiinteistöhoiton tasoa ja reagoidaan aktiivisesti esille nouseviin asiakastarpeisiin.	Pidettiin 22.4.2024 katselmus Kotikonnut ulkotiloissa ja sovittiin asiakkaiden omatoimista liikkumista tulevan maavaraisen luiskun rakentamisesta toukokuussa 2024. Asiakkaan edustajan kanssa pidettiin 17.12. 2024 kiinteistökierron sisätiloissa vuotta 2025 koskevia vuosikorjausasioita silmällä pitäen.
Talous on tasapainossa	Arvioidaan taloustilannetta hallituksen kokouksissa ja konserniraportoinnin kautta. Progressiivisesti kasvavien lainanlyhennysten seurannan mallia tulee tarkastella aina talousarvion yhteydessä, jotta kassavarojen riittävyys turvataan tuleville vuosille. Pääomavuokria on jouduttu nostamaan määräaikaisen kiinteän korkojakson päätyttyä ja korkojen nousun myötä. Huhtikuussa 2023 tehtiin ylimääräinen lainanlyhenitys (300 te). Tulokortin Quick ration antaa jossain määrin väärän kuvan yhtiö taloudesta, koska tilikautena erääntyvät rahalaistolainan korot eivät näy lyhytaikaisissa veloissa.	Arvioidaan taloustilannetta hallituksen kokouksissa sekä konserniraportoinnin kautta. Rahalaitoslainan maksuohjelman takapainotteisuuden ja merkittävästi kasvaneiden korkokustannusten takia (määräaikaisen kiinteä korkojakson päätyttyä) yhtiön hallitus on päättänyt nopeuttaa rahalaitoslainan takaisinmaksua ylimääräisillä lainanlyhennyksillä. Pääomavuokraa on nostettu korkomenojen huomattavan nousun sekä nopeatun lainaohjelman takia. Rahalaitoslainaa pyritään lyhentämään laskennallisin tasalyhennyksin koko loppulaina-ajalla. Kustannussäästöjä voi tulla yhtiölle ja vuokralaiselle korkotasosta riippuen 0,8 - 1,0 me nopeatun lainaohjelman myötä.	Arvioidaan taloustilannetta hallituksen kokouksissa sekä konserniraportoinnin kautta. Yhtiön hallitus päätti (kokous 27.2.2024) ylimääräisestä lainan lyhennyksestä ja lainoja lyhennettiin 300.000 euroa 30.4.2024. Hallituksen kokouksessa 21.10.2024 päätettiin toisesta ylimääräisestä lainanlyhennyksestä 100.000 euroa (31.10.2024). Tätä varten kotiutettiin pääomaturvaturvattu 100 000 euron korkotalletussopimuksesta POP pankista. Loppuvuoden aikana päätettiin lainojen kilpailuttamisesta ja siirtämisestä toimintaansa lopettavasta Handelsbankenista uuteen rahoituslaitokseen. Lainatarjouskierron perusteella hallitus päätti kokouksessaan 3.12.2024 siirtää lainat Kuntarahoitukseen. Lainat siirrettiin 21.1.2025 Kuntarahoitukseen.
Hiilijalanjäljen pienentäminen		Energiakustannusten seuranta, jätteiden lajittelu käytössä	Energiakustannusten seuranta, jätteiden lajittelu käytössä

SSYP KIINTEISTÖT OY

KONSERNIYHTIÖN TAVOITTEET			
SSYP KIINTEISTÖT OY	TP 2023	TA 2024	TOT 1-12 2024
Liikevaihto 1000 €	2 006	1 800	1 997
Liikevoitto 1000 €	268	164	293
Tilikauden tulos 1000 €	21	16	118
Toimitilojen käyttöaste %	95,5	95,0	95,2
Toimitiloja vuokrattu aloittaville yrityksille m2	-	500	411
PÄÄOMAN TUOTTO, RAHOITUSASEMA JA LAINAT			
Kaupungin lainat	-	-	-
Kaupungin takaus	6 985	6 985	6 985
Oman pääoman tuotto	0,5	0,5	3,1
Omavaraisuusaste %	35,4	30,0	38,9
Quick ratio (rahoitusomaisuus/lyhytaikaiset velat – ennakkomaksut)	0,99	1,50	3,57
STRATEGISET TAVOITTEET VUODELLE 2024			
TAVOITE: valtuustostrategiassa nimetty KÄRKIHANKE	TP 2023	TA2024	TP 2024
uudet työpaikat - kehittyvä yritystoiminta	Vapaita hallitiloja on tällä hetkellä jonkin verran tarjolla. Kangastie 3 on noin 260 m2 vapautunut 1.6.2023 ja JAMKilta vapautuu 31.12.2023 noin 350 m2 halli samassa kiinteistössä. Levylässä vapautui 1.6.2023 800 m2 halli. Virastotalo kaikki toimitistilat ovat vuokrattu, kun HVA vuokrasi 5 toimitistohuonetta lisää. Metsäkeskukselta ostetusta toimitistilatista (150 m2) on käynnissä Linna Yrityshallihanke (noin 900 krsm2, uudistarakentamishanke) ei käynnistyt vuonna 2023, missä keskeisin syy oli liian vähäinen kiinnostus uusiin hallitiloihin. 2) Uusi energiasäästötoimia suunnitellaan edelleen Rentontie 3 ja 7:ssä sekä Kangastie 3 hallien osalta. Päättyneen syksyn 2023 aikana hallitilojen kysyntä on ollut tavanomaista hiljaisempaa.	Vapaita hallitiloja on vuoden alussa muutamia: Noheva JAMKin tilat vapautuvat 1.1.2024 n. 370 m2 + toimitistiloja ja 260 m2 halli vapautuu 1.5.2024 alkaen varastokäytöstä. Varastotilaa on Levylässä noin 500 m2 vapaana ja koko halli n 800m2 on käytettävissä 1.5.2024 lähtien. Myös toimitistilaa on tarjolla 5 huonetta/ 150 m2 (ent. Metsäkeskusken tilat) Virastotalolla.	Vapaita hallitiloja: (1) Noheva n. 450 m2 hallitilaa + toimitistot, (2) Levylässä noin 817m2 (3) Toukokuussa 2024 tyhjäksi jääneet ex.käräjäikeuden salin tilat on Virastotalolla on vuokrattu KS Hyvinvointialueelle 1.9.2024 (Perhekeskus) 171m2a. (4) Nikkarilassa on kahdessa hallissa vuokraamatonta tilaa yhteensä noin 400 m2.
Yritysten sitouttaminen toimitilaratkaisuihin, yhtiön toimitilariskin vähentäminen	vuoden aikana tehty huomattava määrä vuosikorjauksia kiinteistöissä. Rentontie 3 ja 7 iso energitaloudellinen uudistus on valmistunut 01/ 2023.	Kiinteistön ylläpidon kehittäminen: (1) Strategiset asiakkuudet PTS:n mukaiset vuosikorjaukset/ etävalvonta / ylläpidon vuosikello (2) muut kohteet kiinteistön ylläpidon vuosikello	Vuoden 2024 aikana on tehty useamassa kiinteistöissä peruskorjaus- ja perusparannustöitä (1) mm. Rentontie 7 (2) ulkovaistusta ledeiksi, lvi korjauksia, Kangastie 3 (3) muutostyöt uusille asiakkaille, mm. lattiakaivo + vesipiste.
Talous on tasapainossa	Vuoden 2023 tavoitteena positiivinen tulos ja se tulos saavutettiin. Loppuvuonna ja alkuvuodesta 2024 painopiste on kulujen hallinnassa, koska myynnin kasvussa ei ole odotettavissa merkittävää kasvupotentiaalia. Kassatilanne on mahdollistanut alkukesästä ylimääräisen lainanlyhennyksen (POP pankin lainan poismaksu). Lisäksi taseesta tehtiin huonokuntoisesta Levylä -hallista 50.000 euron alaskirjaus .	Talousarvio 2024 on rakennettu sillä olettamuksella, että asiakkuuksissa voi tapahtua negatiivisia muutoksia johtuen yleisestä talouden ja suhdanteiden notkahduksesta. Strategisissa ja tuloksen kannalta merkittävissä asiakkuuksissa ei odoteta negatiivista kehitystä, mutta sekin on mahdollista. Pienyrityksille vuosi voi olla vaikea.	Yhtiön tulevaisuuden tuloksellisuutta ja sen myötä investointikykyä pyritään lähinvuosina vahvistamaan. Tuloksellisuuden parantamiseksi löytyy eri keinoja: (1) Kiinteistökohtaista kannattavuutta voidaan edelleen parantaa, (2) Kaikkia kulueriä arvioidaan jatkuvalla evaluoinnilla, (3)Korkokustannusten laskeminen (lainaa on lyhennetty lainaohjemien mukaisesti ja lisäksi on tehty merkittäviä lisälyhennyksiä).
Asiakkuuksiin liittyvät riskit	Riskit liittyvät vuokralaisten yritystoiminnan kannattavuuteen. Suomen talouden näkymät ovat jossain määrin epäselviä. Korkojen nousu, inflaatio ja heikot kasvunäkymät tuovat epävarmuutta talouden kehityksen suunnasta.	Tiedossa ei ole erityistä yksittäistä asiakasriskiä. Riskit liittyvä yleisellä tasolla yritysten liiketoiminnan riskeihin sekä suhdannetilanteen negatiivinen kehitykseen. Vaikeina aikoina valmiiksi heikossa kunnossa olevat yritykset voivat joutua lopettamaan toimintansa, jos toiminta muuttuu kannattomaksi eikä niillä ole puskureita yli vaikeiden aikojen.	Ensimmäisen vuosikolmeksennella toimitilojen kysyntä oli vaisua. Toisella vuosikolmanneksella kysyntä hieman parantui ja uusia sopimuksia on tehty (125 m2, 171 m2, 290 m2,) yhteensä 586 m2. Logstor Finland Oy:n uusi vuokrasopimuspaketti saatiin allekirjoitettua kesällä 2024. Powermaint Oy:lle on varattu vuokrattavaksi lisää uutta tilaa (noin 160 m2) ja käynnissä ovat uusia tiloja koskevat sopimusneuvottelut. Biotalouskampuksen (Jamk) kanssa on tehty vuokrasopimusmuutoksia.
Saarijärvi on arvostettu kestävän biotalouden osaamis- ja yrityskeskittymä	Vuodelle 2023 ei ole tehty isoja olosuhdekehittämishankkeita Biotalouskampuksella. Ulkoalueilla on tehty toiminallisia ja laadullisia viihtyvyyttä parantavia muutoksia (mm. henkilökunnan pa-alueen asfaltointi).	JAMK/POKE Uusia vuokravaikutteisia hankkeita ei ole tiedossa. JAMKin osalta keskitytään kiinteistön ylläpidon kehittämiseen ja Tarvaalan kampus on pilottikohte teknisen isännöinnin ja kiinteistön ylläpidon määrämutoistamisessa.	Tarvaalan Biotalouskampuksella suunnitellaan uutta insinööritasoista koulutusta. JAMKin kanssa on neuvoteltu vuokrasopimusmuutoksista.

SAARIJÄRVEN SEUDUN RAVITSEMUSPALVELUT OY

KONSERNIYHTIÖN TAVOITTEET			
Saarijärven seudun ravitsemispalvelut SaaSeRa Oy	TP 2023	TA 2024	TP 2024
<i>Liikevaihto 1000 €</i>	1 996	1 895	1 907
<i>Liikevoitto 1000 €</i>	193	85	86
<i>Tilikauden tulos 1000 €</i>	154,00	85	86
<i>Suoritemäärä /vuosi</i>	474 667,00	494 704	436 670
<i>Suoritehinta</i>	3,80	3,83	4,17
<i>Hävikin määrän pienentäminen vuoden aikana</i>	4,9 %	5 %	13 %
PÄÄOMAN TUOTTO, RAHOITUSASEMA JA LAINAT			
<i>Kaupungin lainat 1000 €</i>	ei ole	max 100 000	ei ole
<i>Kaupungin takaus 1000 €</i>	ei ole	ei ole	ei ole
<i>Oman pääoman tuotto</i>	erinomainen (>20 %)	hyvä (>15 %)	erinomainen (>20 %)
<i>Omavaraisuusaste %</i>	tydyttävä (20-40%)	hyvä (>40%)	hyvä (>40%)
<i>Quick ratio (rahoitusomaisuus/lyhytaikaiset velat – ennakkomaksut)</i>	hyvä (>1)	hyvä (>1)	erinomainen(>1,5)
STRATEGISET TAVOITTEET VUODELLE 2024			
TAVOITE: strategian painopistealue	TOIMENPIDE	MITTARIT / ARVIOINTI	TOTEUTUNEET TOIMENPITEET TP 2024
<i>Paikkansa vakiinnuttanut toimija</i>	Verkko- ja intrasivujen	Päivitetyt verkko- ja intrasivut	Verkko- ja intrasivut käytössä
	Infotaulujen käyttö tiedottamisessa	Infotaulu monipuolisessa käytössä	Infotaululla päivän ruokalista näkyvissä.
	Kasvatuksellinen vastuu		Salaattibuffet otettu vuoden 2024 aikana käyttöön.
	Imagon luominen		Onnistumiskeskusteluissa keskusteltu imagon tärkeydestä
	Asiakaspalautteiden ja -kyselyjen järjestelmällinen kerääminen ja käsittely	Palautteiden ja kyselyjen määrä / vuosi	Kaikille asiakasryhmille on tehty asiakastytytyväisyyskysely. Asiakaspalautteet ja korjaavat toimenpiteet kirjataan.
<i>Arvostettu työnantaja</i>	Oppisopimuskoulutus ja yhteistyö oppilaitosten kanssa	Oppisopimuskoulutettavien tai työharjoittelijoiden määrä /vuosi	Oppisopimuskoulutuksena yksi työntekijä aloittanut lähiesimieskoulutuksen
	Henkilökunnan täydennyskoulutus	Koulutuspäivien määrä /vuosi	Puhtaanapidon koulutus koko henkilöstölle syksyllä 2024
<i>Tehokas ja taloudellinen palvelutuotanto</i>	Uusien asiakkaiden	Liiketalouden kasvu	Yhteydenottoja eri toimijoihin
	Tasapainoinen talous	Kustannuslaskenta toimipaikoittain	Kustannuslaskennan päivitykset loppuvuodesta 2024
	Ruokahävikin	Hävikin määrä / vuosi	Hävikin määrän pienentynyt 12,5 %
Toiminnan merkittävät muutokset v. 2024			
Ei merkittäviä muutoksia			

KIINTEISTÖ OY SAARIJÄRVEN VIRASTOTALO

KONSERNIYHTIÖN TAVOITTEET			
Kiinteistö Oy Saarijärven Virastotalo	TP 2023	TA 2024	TP 2024
TOIMINTA JA TALOUS			
Liikevaihto 1000 €	565	564	370
Liikevoitto (Käyttökate)	235	191	-58
Tilikauden tulos 1000 €	50	8	-42
Tilojen terveellisyys ja turvallisuus	Pelastusuunnitelmaa päivitettiin syyskuussa 2023. Lokakuussa pidettiin henkilökunnan turvallisuuskoulutus ja käynnistettiin vuosittaiset poistumisharjoitukset. Kaupungintalolla on jatkettu iv-kanavien nuohousta ja tasapainotusta ja nyt puhdistustyöt ovat ajantasalla koko kiinteistössä. Mhy:n tiloissa on tehty sisäilmatutkimus ja käynnissä on joukko jatkoselvityksiä (mm. salaojien kuntotarkastukset) sekä välittömiä toiminnan jatkuvuuden turvaavia toimia , jonka jälkeen alkavat korjaustoimien suunnittelu.	Vuonna 2023 tehtyjen sisäilmatutkimuksen perusteella Yritystalo1 (väliatalossa) on päätetty tilata korjaussuunnitelma ja kustannusarvio korjaustoista. Tavoitteena on kevät-kesä 2024 aikana tehdä rakennuksen ulkopuolisia perusparannuksia ulkoisen kosteuden hallinnassa. Pelastusuunnitelmaa on päivitetty 2023 ja vuonna 2024 pidetään 1. turvallisuuskoulutus koko henkilökunnalle sekä 2 poistumisharjoitusta. Turvallisuustiimi kokoontuu 2 kertaa vuodessa.	Yritystalo_1 (väliatalossa) tehtiin kesällä salaojaremontti, pihavesien hallintaa parantavat muut toimet sekä rakennettiin 8 uutta sähköistettyä pysäköintipaikkaa. Lisäksi rakennuksia yhdistävän käytävän rakenteita kunnostettiin tilattujen työohjeiden mukaisesti. 2.9.2024 käynnistyi Metsänhoitoyhdistyksen sisäilman laatua koskevien korjausten toteutus, joka valmistui marraskuussa 2024. Turvallisuustiimi on päättänyt, että vuonna 2024 pidetään 1. turvallisuuskoulutus koko henkilökunnalle sekä poistumisharjoitukset keväällä ja syksyllä. Turvallisuustiimi kokoontuu vähintään kerran vuodessa.
Toimitilojen käyttöaste %	ei tavoitteena	ei tavoitteena	Ehdotus: otetaan käyttöön käyttöasteen mittaus SSYPK:n tilat ja kaupungintalo 1.1.2025 alkaen
PÄÄOMAN TUOTTO, RAHOITUSASEMA JA LAINAT			
Kaupungin lainat 1000 €	102	143	60
Kaupungin takaus 1000 €	680	680	680
Oman pääoman tuotto	1,3 (heikko)	(heikko)	-1,0 (Heikko)
Omavaraisuusaste %	85,8 (Hyvä)	85 (Hyvä)	90,8 (hyvä)
Quick ratio (rahoitusomaisuus/ lyhytaikaiset velat – ennakkomaksut)	0,66 (tydyttävä)	1,30 (hyvä)	0,16 (heikko)
STRATEGISET TAVOITTEET			
Tavoite	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Palveluverkon uudistaminen ja rakentaminen turvaamaan laadukkaat ja kustannustehokkaat palvelut kaikille kuntalaisille	Toteutetaan suunnitellut vuosikorjaukset jakamalla niitä sekä kesään ja syksyyn. Lisäksi varaudutaan yllättäviin korjausmenoihin siten, että vasta loppusyksystä päätetään jäljellä olevan vuosikorjausbudjetin käytöstä. Energiasäästötoimia tehdään ilmastointia ja lämmitystä optimoimalla. Lisäksi on käynnistetty vaiheittainen siirtyminen led-valaistukseen toimistotiloissa. Seurataan sisäilman laatua, siitä saatu palautetta ja reagoidaan poikkemiin asian vaatimalla tavalla.	Toteutetaan suunnitellut vuosikorjaukset ja perusparannuksia jakamalla töiden toteutusta sekä kevät-kesään ja syksyyn. Lisäksi varaudutaan yllättäviin korjausmenoihin siten, että vasta loppusyksystä päätetään jäljellä olevan vuosikorjausbudjetin käytöstä. Energiasäästötoimia tehdään ilmastointia ja lämmitystä optimoimalla. Jatketaan vaiheittaista siirtymistä led-valaistukseen kaikissa tiloissa. Ulkotiloissa määritellään yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa pelastustiet ja kyltitetään vapaana pidettävät tiealueet. Nimetään ja numeroidaan rakennukset ja niiden sisäänkäynnit sekä tehdään alueopasteet sisä- ja ulkotiloihin.	Toteutetaan suunnitelmallisesti vuosikorjauksia ja perusparannuksia jakamalla töiden toteuteusta sekä kevät-kesään ja syksyyn. Lisäksi varaudutaan yllättäviin korjausmenoihin siten, että vasta loppusyksystä päätetään jäljellä olevan vuosikorjausbudjetin käytöstä. Ulkotiloissa on määritelty yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa pelastustiet (2 kpl), jotka on merkitty asianmukaisin kyltein. Rakennukset on nimetty ja niiden sisäänkäynnit on numeroitu. Lisäksi em. liittyen on tehty alueopasteet ulkotiloihin. Talouden osalta todettakoon, että remontit ja peruskorjaukset on tehty kassavaroin. Loppuvuoden 2024 aikana on kartoitettu saneeraus- ja perusparannustarpeita vuodelle 2025.

KIINTEISTÖ OY SAARIJÄRVEN MUSEOTALO

Kiinteistö Oy Saarijärven Museotalo	TP 2023	TA2024	TP 2024
Liikevaihto 1000 €	177	201	197
Liikevoitto 1000 €	21	54	54
Tilikauden tulos 1000 €	1	10	8
Taloutta koskevat arviot	Yhtiön talous on kehittynyt talousarvion raameissa pysyen ja tulos on hieman ylijäämäinen. Energiakustannusten nousuun on vastattu sähkön kulutusta vähentämällä. Vaikka sähköenergian myynnin kustannus on noin kaksinkertainen, on euromääräinen kustannus vain hieman edellistä vuotta suurempi. Tässä on auttanut hallituksen päätös jättää asiakastilojen höyrystys pois päältä koko vuodeksi 2023. Lämmityskulut ovat myös lähellä edellisen vuoden tasoa. Säästöä on tullut käyttö- ja huoltokuluissa (noin 7 te), kun iv-tekniikan huoltokulut ovat laskeneet. Kiinteä korkosopimus päättyi 11.10.2023, jonka jälkeen korko määräytyy 6 kk euroborin + 0,4 % pankin marginaalin mukaisesti. Korkojen nousu takia piti nostaa rahoitusvastikkeen 20 te vuodelle 2024. Edelleen höyrystysjärjestelmän vuosihuollosta huollosta on tullut iso lasku (noin 5,6 te).	Lainanlyhennyksiä on tehty suunnitelman mukaisesti. Talousarviossa vuodelle 2024 on tehty lainahoitomenojen nousua vastaava korotus pääomavastikkeeseen. Hoitovastike pysyy edellisen vuoden tasolla. Sähkön osalta yhtiö on siirtynyt kaupungin kilpailuttamaan sopimukseen ja sähköihin liittyvät kustannuksen yhteensä laskevat arviolta noin 20-25 %. Vuositasolla sähkön myynnin kustannus on 2024 noin 5 stn/KWh, kun vuonna 2023 se on ollut noin 9-10 stn. Muilta osin kustannusten nousu on arvioitu maltilliseksi vuonna 2024. Kiinteistöautomaatiossa ja ilmanvaihdoissa tehdyt muutokset pidetään ennallaan eli näyttelytiloja koskeva höyrystys ei ole toiminnassa sekä jäähdytystä ja lämmitystä koskevat säätöarvot pidetään ennallaan.	Lainanlyhennyksiä on tehty suunnitelman mukaisesti. Talousarviossa vuodelle 2024 on tehty lainahoitomenojen nousua vastaava korotus pääomavastikkeeseen. Hoitovastike pysyy edellisen vuoden tasolla. Sähkön osalta yhtiö on siirtynyt kaupungin kilpailuttamaan sopimukseen ja sähkökustannukset ovat laskeneet n. 6,9 te koko vuotta koskien. Lämmityskustannukset ovat pysyneet lähes edellisen vuoden tasolla. Kokonaisuudessaan kiinteistönhoitokulut ovat matalammat kuin edellisenä vuonna. Korkojen lasku näyttää toteutuvan hieman hitaammin mitä arvioitiin talousarviossa. Korkomenot alittuivat noin 2 te talousarvioon nähden.
Toimitilojen kunto	Energiakustannuksien osalta on arvioitu kaikkia kulutusta vähentäviä toimia. Lämmityksen suhteen voidaan tarkentaa sisälämpötiloja eritoten pakkasajanjaksolla: Toimistoissa suositus 20-21 astetta ja yleisötiloissa ja varastoissa 17-19 astetta celsius. Kesän 2023 osalta säädettiin jäähdytystä käynnistymään vasta, kun ulkolämpötila ylittää 26 astetta. Sateisen ja tuulisen sää aikana kesällä 2023 tehtiin joitain havaintoja rakennuksen ulkovaipan vesivuodoista, kuten ikkunoiden tiivistyksissä ilmenneisiin puutteisiin. Korjaustoimia on tehty tiivistämällä ikkunan ja seinärakenteiden välisiä saumoja sekä parantamalla ikkunapellityksiä.	Energiakustannuksien osalta tehdyt toimet 2023: 1) Lämmityksen suhteen voidaan tarkentaa sisälämpötiloja eritoten pakkasajanjaksolla: Toimistoissa suositus 20-21 astetta ja yleisötiloissa ja varastoissa 17-19 astetta celsius. Kesän osalta on säädetty jäähdytystä käynnistymään vasta, kun ulkolämpötila ylittää 26 astetta. Sateisen ja tuulisen sää aikana kesinä 2022-2023 ja on tehty joitain havaintoja rakennuksen ulkovaipan vesivuodoista, kuten ikkunoiden tiivistyksissä ilmenneisiin puutteisiin. Korjaustoimia on tehty tiivistämällä ikkunan ja seinärakenteiden välisiä saumoja sekä parantamalla ikkunapellityksiä.	Energiakustannuksien osalta tehdyt muutokset (2023) jatkuvat 2024: 1) Lämmityksen osalta on tarkennettu sisälämpötiloja eritoten pakkasajanjaksolla: Toimistoissa suositus 20-21 astetta ja yleisötiloissa ja varastoissa 17-19 astetta celsius. Kesän osalta on säädytty jäähdytystä käynnistymään vasta, kun ulkolämpötila ylittää 26 astetta. Sateisen ja tuulisen sää aikana (kesät 2022 - 2023) on tehty joitain havaintoja rakennuksen ulkovaipan vesivuodoista. Korjaustoimia on tehty tiivistämällä ikkunan ja seinärakenteiden välisiä saumoja sekä parantamalla ikkunapellityksiä.
PÄÄOMAN TUOTTO, RAHOITUSASEMA JA LAINAT			
Kaupungin lainat 1000 €	-	-	-
Kaupungin takaus 1000 €	1 275	1 275	1 275
Oman pääoman tuotto	0,2 (heikko)	2,8 (heikko)	1,5 (heikko)
Omavaraisuusaste %	32,4 (tyydyttävä)	32,6 (tyydyttävä)	34,4 (tyydyttävä)
Quick ratio (rahoitusomaisuus/lyhytaikaiset velat – ennakkomaksut)	0,31 (välttävä)	0,95 (tyydyttävä)	0,25 (välttävä)

2.1.4. Sivistystoimi

2.1.4.1. Sivistyspalvelut ja vapaan sivistyksen palvelut

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2024

Vastuuryhmä

Sivistyslautakunta

Vastuuryhmän keskeiset tehtävät

Sivistyslautakunta vastaa sivistyspalveluiden ja vapaan sivistystoimen palveluiden järjestämisestä. Sivistyslautakunnan alaisuudessa järjestetään varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus, kulttuuripalvelut, vapaa-aikapalvelut sekä kansalaisopiston, kirjaston ja museon palvelut. Lisäksi sivistystoimi on mukana yhteistyössä kehittämässä ammatillista koulutusta (Poke, Jamk., muut yhteistyötahot) ja kesäyliopistotoimintaa (Jyväskylän kesäyliopisto).

Sivistystoimen hallinto vastaa koko sivistystoimen hallinnosta ja taloudesta sekä kokouksien valmistelusta ja osallistuu kaupungin johtoryhmätyöskentelyyn. Hallinnossa hoidetaan koulukuljetusten organisoinnin lisäksi myös kaupungin joukkoliikenteen suunnittelu ja toteutus.

Sivistystoimenhallinto on vuoden 2023 alusta sisältänyt kaupungin hyvinvointityön ja sen kehittämisen.

Sivistyslautakunnassa on seitsemän (7) jäsentä ja jokaisella jäsenellä henkilökohtainen varajäsen. Lautakunta kokoontui 11 kertaa. Kokouksia on pidetty osin lautakunnan alaisissa toimintayksiköissä tutustuen samalla niiden toimintaan, henki- löstöön ja ajankohtaisiin asioihin.

Vapaan sivistystoimen palveluihin kuuluvalla Viitasalo-opistolla on oma johtokunta, joka kokoontui 3 kertaa.

Kertomusvuoden tärkeimmät tapahtumat ja toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Hyvinvointikoordinointi

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteena on lisätä kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä, ehkäistä sairauksia ja syrjäytymistä ja vahvistaa osallisuutta. Hyvinvointia ja terveyttä edistetään kaikilla kaupungin toimialoilla. Hyvinvointityötä koordinoi kaupungin hyvinvointityöryhmä. Työryhmä keskittyi toimintavuonna laatimaan edelleen lakisääteisiä ja hyvinvointia edistäviä suunnitelmia mm. Saarijärven kaupungin liikkumisohjelma vuosille 2024–2027, Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2025–2027 ja Ehkäisevän päihdetyön ja väkivallanehkäisyn suunnitelma 2025–2029.

Toimintavuonna panostettiin kaupungin strategian mukaisesti yhteistyöhön vuoden alussa toimintansa aloittaneen Keski-Suomen hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin kanssa. Järjestöiltoja pidettiin vuonna 2024 yhteensä 3 kpl, seuraparlamentteja 3 kpl, kylilienloja 3 kpl ja kumppanuuspöydän tapaamisia 4 kpl. Tapaamisiin osallistui yhteensä n. 186 henkilöä.

Saarijärvelle valmistui perhekeskus syksyllä 2024. Se kokoaa hyvinvointialueen, kaupungin ja järjestöjen toimintoja yhteen. Hyvinvointikoordinaattori on ollut aktiivisesti yhteistyössä perhekeskustoiminnassa keskiviikkoisin. Tapaamisia perheiden kanssa oli yhteensä 40 ja niissä tavoitettiin 408 lasta ja 335 aikuista kävijää. Ikääntyvien voi hyvin tapahtumia ja kiertueita kyläkunnille järjestettiin yhdessä hyvinvointialueen, järjestöjen ja seurakuntien kanssa 12 ja tapahtumiin osallistui yhteensä 195 henkilöä. Vanhusten viikolla järjestetyille minimessuille osallistui 70 ikäihmistä. Keski-Suomen hyvinvointialueen HYTE-kuntaneuvottelut pidettiin kunnille ja järjestöille Karstulassa 19.11.2024 yhdessä seutukunnan muiden kuntien kanssa.

Hyvinvointityön tuloksia voidaan mitata valtakunnallisen hyvinvointi-indikaattorin avulla. Kunnat saavat HYTE-kertoimen perusteella valtionosuuden lisäosaa, jonka tarkoituksena on tukea hyvinvointijohtamista ja -työtä. Saarijärven kaupungin HYTE-kerroin vuodelta 2024 on 71 (2023 vuonna 65), jonka perusteella kaupungille maksetaan valtionosuuden lisäosaa 20,2 €/asukas vuonna 2023 vastaava luku oli 18,2 €. Hyvinvointikertoimen positiivinen kehitys edellisen kahden vuoden aikana on nostanut valtionosuuden lisäosaa +5,80 €/kuntalainen. Vuoden 2024 varsinainen hyvinvointikertomus valmistuu toukokuussa 2025.

Kirjasto

Kirjaston palveluaika väheni lähes 40 % edellisvuodesta, henkilöstösäästöjen takia. Henkilötyövuodet laskivat 7,12 %.

Fyysiset käynnit laskivat n.10 % edellisestä vuodesta. Verkkokäyntien määrä puolestaan jatkoi nousuaan ja edelliseen vuoteen verrattuna nousua tuli lisää lähes 8 %. Kokonaislainaus nousi reilulla prosentilla. Lainaajien määrä pysyi melkein samana, laskua n. 0,40 %.

Tapahtumia järjestettiin yhteensä 12 kappaletta. Niihin osallistui yhteensä 236 henkilöä. Käyttäjäkoulutuksia, kuten kirja-vinkkauksia, pidettiin yhteensä 20 kappaletta. Niihin osallistui yhteensä 448 henkilöä.

Aineiston hankintamäärä laski 41 % aineistomäärärahojen leikkausten takia. Hankintojen määrän vähentyminen näkyy erityisesti aikuisten kirjallisuuden lainamäärien laskuna.

Kirjasto liittyi valtakunnalliseen E-kirjastoon huhtikuun lopulla. Huhtikuussa otettiin käyttöön myös Keski-kirjastojen uusi e-palvelu Cineast-elokuvapalvelu. Keski-kirjastojen yhteistyön välineeksi valmistui elokuun lopussa yhteinen strategia vuosille 2025–2028.

Kirjaston talousarvio alittui 32.917 €, käyttöaste 92,2 %. Suurin osa alituksesta syntyi pääkirjaston henkilöstömenojen säästöistä. Kirjastoauton menot ylittyivät 9.381 € auton kalliiden remonttien takia. Tuloja kirjastoon tuli 2.560 euroa arviotua enemmän.

Kansalaisopisto

Opetustuntimäärä ja valtionosuus: vuonna 2024 kansalaisopisto-opetusta ja taiteen perusopetusta toteutui yhteensä 8620 tuntia, josta normaaleja kansalaisopistotoiminnan tunteja 7575 tuntia, taiteen perusopetuksen tunteja 471 tuntia ja suomen kielen kotoutumissuunnitelmien mukaisia koulutuksia 544 tuntia. Valtionosuutta saatiin normaaliin kansalaisopistotoimintaan 6196 tunnille ja tämän lisäksi kielikoulutuksiin 100 % valtionosuutta 349 tunnille. Myyntipalvelukoulutusta toteutui 230 tuntia. Kaikkiaan opetusta toteutui 8850 tuntia.

Kansalaisopistotoimintaan osallistui 3740 kurssilaista vuonna 2024, koulutuksia järjestettiin yhteensä 352, joista myyntipalvelukoulutuksia 10 koulutusta, joilla opiskelijoita yhteensä 95. Opistossa työskenteli 89 tuntiopettajaa.

Normaalin kansalaisopistotoiminnan ja kuvataidekoulun kurssien lisäksi kansalaisopisto järjesti Kotokunnan Saarijärven vastaanottokeskukseen sijoitettujen tilapäistä suojelua tarvitsevien ukrainalaisten kotoutumissuunnitelmiin hyväksyttyjä suomen kielen koulutuksia yhteensä 544 tuntia vuoden 2024 aikana. Kielikoulutuksiin saatiin Opetushallitukselta 100 % valtionosuus 349 tunnille. Lisäksi kansalaisopisto järjesti Saarijärven vastaanottokeskuksen tilaamia suomen kielen koulutuksia myös myyntipalvelukoulutuksena 160 tuntia.

Kansalaisopiston musiikinopiskelijoiden ja eri ryhmien (kuorot ja eri soitinkokoonpanot) esiintyivät 58 tapahtumassa; opiston ryhmät ovat esiintyneet myös Runebergin puiston kesätapahtumissa; kuvataidekoulun ja kansalaisopiston kädentaitojen ja taideryhmien kevätnäyttelyt, Valojuhla yhteistyössä Käsityökeskuksen ja Viitasalo-opiston kanssa. Kansalaisopisto on lisäksi tukenut kolmen näytelmän valmistumista ohjaajien palkkioilla ja matkakuluilla yhteensä 240 tunnilla (Saarijärven teatteri). Kansalaisopisto osallistui myös useiden kulttuuritoimen järjestämien tapahtumien järjestelyihin.

Opintoasetelityyppisellä avustuksella on tuettu merkittävästi eri kohderyhmien (ikääntyneet, työttömät, maahanmuuttajat) opintoihin osallistumismahdollisuuksia joko kurssimaksuja alentamalla tai järjestämällä maksuttomia kursseja kohderyhmille. Opintoasetelityyppistä avustusta vuosille 2023–2024 oli käytettävissä 7.800 €.

Kansalaisopiston talousarvio alittui 1.789 €, käyttöaste 99,7 %.

Kulttuuri

Kaupungin kulttuuritoimi järjestää sellaisia musiikkitapahtumia, joiden tarjonta on taloudellisesti muille toimijoille kannattamatonta, mutta jotka ovat kuitenkin tärkeää järjestää kuntalaisille tarjonnan monipuolistamiseksi. Tarjonnassa pyritään huomioimaan kaikenikäiset kuntalaiset ja edullisilla lipunhinnoilla/ilmaiskonserteilla pyritään lisäämään konserttien saavutettavuutta kuntalaisille ja rohkaista osallistumiseen yhteisöllisiin tilaisuuksiin omalla paikkakunnalla. Kulttuuritoimi tekee konserttien suhteen yhteistyötä muiden järjestäjien kanssa tilakysymyksissä sekä mainonnassa. Yhteistyön tavoitteena on saada kuntalaisille tasokkaita konserttielämyksiä kohtuullisin lipunhinnoin ja saada kaupungin tilojen käyttö tehokkaaksi. Kulttuuritoimi toimii järjestelyissä yhteistyössä kaupungin muiden hallintokuntien kanssa (sivistisosasto, keskushallinto (markkinointikoordinaattori), kiinteistönhoito). Tapahtumien koordinointi ja tilajärjestelyt on sisällytetty musiikin suunnittelijaopettajan työtehtäviin.

Kulttuuritoimi oli mukana joko pääjärjestäjänä tai yhteistyössä muiden järjestäjien kanssa yhteensä 42 eri musiikkitilaisuudessa. Pääjärjestäjänä kaupunki oli 19 tilaisuudessa. Osa tilaisuuksista oli ilmaisia ja useampaan tilaisuuteen tarjottiin joko opistojen musiikkioppilaille tai muuten alaikäisille vapaa pääsy. Yhteensä kävijämäärä oli 6360. Kulttuuritoimen omia tilaisuuksia olivat mm. Runebergin puiston kesäkonsertit, joista on tullut sekä yleisöltä että esiintyjiltä hyvää palautetta.

Kulttuuritoimen omien musiikkitapahtumien käytännön järjestelyistä päävastuun kantoi musiikin suunnittelijaopettaja, järjestelyissä mukana toimi myös opistojen rehtori sekä Runebergin puiston kesäaikaisten torstaikeikkojen osalta vapaa-aika-päällikkö. Runebergin puiston konserteissa yhteistyökumppanina oli Saarijärven musiikkiyhdistys. Muita keskeisiä yhteistyökumppaneita oli mm. Art Lumpferoinen ry., jonka kanssa tehdään jatkuvasti yhteistyötä sekä kaupungin imagon ja matkailun kannalta tärkeän Kirmot-kesäfestivaalin että talvikonserttien puitteissa.

Tapahtumien järjestämisen on mahdollistanut budjettiin varattu määräraha (10.000 euroa). Määräraha on välttämätön tapahtumiin kohdistuvien esiintymispalkkioiden, teosto- ym. lupamaksujen, etukäteismainostuksen ja käytännön toteutukseen liittyvien kulujen kattamiseksi. Tiedottamisessa tärkeä yhteistyöhenkilö on ollut kaupungin markkinointikoordinaattori.

Museo

Vuoden 2024 teemoina olivat taiteellinen luovuus, puutarhat ja Saarijärven kulttuurihistoria.

Saarijärven museon päärakennuksessa järjestettiin kolme vaihtuvaa näyttelyä. Samuli Heimosen ja Päivi Siikamäen MAA- ilman ääriin -näyttely oli esillä 24.1.-28.4.2024. Puutarhan lumoa -näyttely oli yleisölle avoinna 18.5-13.10.2024. Siinä esiteltiin Nanna Suden taidetta, puutarhojen kulttuurihistoriaa ja saarijärveläisten taiteilijoiden puutarhateemaan liittyviä teoksia. Herajärven haltijoita ja Irene Mendelin -näyttelyt olivat esillä 6.11.2024 - 26.1.2025. Herajärven haltijoihin yhdistettiin Saarijärven museon ystävien kanssa toteutettu Herajärven seudun muistitiedon keruu, jonka tietoja hyödynnettiin näyttelyssä. Irene Mendelin -näyttely toteutettiin yhteistyössä Jussi Mendelinin kanssa. Tapperien Juholan Galleria Jarskassa järjestettiin kuvanveistäjä Kaija Kontulaisen näyttely, joka oli avoinna yleisölle 15.6.–18.8.

Päärakennuksessa vieraili 5 455 kävijää ja museon hoitamissa kohteissa yhteensä 11359 kävijää.

Päärakennus	5 455
Juhola	348
Mahlun maapallopatsas	632
kaupungintalon näyttelyt	2 794
Toivi Järvinen	183
Kivikauden kylä	<u>1 947</u>

Kaikki yhteensä 11 359

Saarijärven museossa järjestettiin varhaiskasvatuksen lapsille, koululaisille ja ryhmille opastuksia. Museon päärakennuksessa järjestettiin 23 tapahtumaa. Vanhat valokuvat -kurssi toteutettiin 13.4. yhteistyössä Saarijärven kansalaisopiston kanssa. YK:n luovuuden ja innovaatioiden päivän keskusteluseminaari järjestettiin 21.4. Museossa järjestettiin kolme Kulttuurikeskiviikko-tilaisuutta ja valtakunnalliseksi tarkoitettu museon ystäväyhdistysten MYYT-tapaaminen 14.9. Saarijärven Museon ystävien kanssa. Tähtitaivaan alla -yhteislaulu- ja musiikkitilaisuus toteutettiin 3.12.

Kivikauden kylä oli avoinna yleisölle 19.6.–3.8.2024 ja lisäksi kouluryhmiä kävi tilauksesta kevät- ja syyskaudella. Kivikauden kylässä vieraili 1212 koululaista ja opiskelijaa ja yhteensä 1947 kävijää. Kivikauden kylän toimintaa hoidettiin yhteistyössä Osuuskunta Värkkäyksen kanssa. Museo palkkasi kassavastaavan kahvion asiakaspalveluun ja Värkkäys ohjelmapalvelun työntekijät. Lisäksi määräaikaiset työntekijät kunnostivat aluetta ja tekivät kivikautta elävöittäviä havaintovälineitä. Kivikauden kylässä jatkettiin kunnostamista Museoviraston hankeavustuksena saadulla rahoituksella. Kohde oli auki supistetusti kunnostustöiden takia.

Museo markkinoi kohteitaan painetussa mediassa, verkon eri kanavissa ja maksettuna FB- kohdemainontana. Saarijärven museosta oli kirjoituksia ja mainintoja yhteensä 51 media-artikkelissa. Vuoden aikana lahjoitettua kokoelmakartuntaa oli 451 kpl. Museoon lahjoitettiin mm. Kain Tapperiin liittyvää aineistoa, harrastajataidetta, paikallisten yhdistysten aineistoja, valokuvia ja esineitä. Kokoelmista lainattiin 23 kpl Keski-Suomen museon vaihtuvaan näyttelyyn.

Museossa työskenteli kolme vakinaista museoammattilaista. Lisäksi vapaa-aikatoimen palvelusihteeri avusti keskimäärin yhden päivän viikossa kesään saakka. Elokuusta alkaen hallintosihteerin tilalle tuli palvelusihteeri, joka on tehnyt pääosin etätyönä laskutusten käsittelyä ja muita toimistotehtäviä.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuivat hyvin suhteutettuina pieniin resursseihin. Vuosi oli toiminnallisesti vireä.

Perusopetus

Koulujen toimintaa ohjaavat valtakunnallinen opetussuunnitelma sekä lukuvuosittain laadittava koulun lukuvuosisuunnitelma. Luokkahuoneopetuksen lisäksi kouluilla osallistuttiin erilaisiin kisoihin, messuille, teemapäiviin ja –viikkoihin (mm. elokuvaviikko), kansainväliseen toimintaan, yö-kouluun ja tehtiin opintoretkeä (mm. Yrityskylä, Tutkijoiden yö yliopistolla, taidetestaus 8. luokilla Helsingissä ja Jyväskylässä). Kouluilla kävi monenlaisia vierailijoita ja yhteistyötä tehtiin erilaisten toimijoiden kanssa (mm. seurakunnat, kyläyhdistykset, vanhempaintoimikunnat, kolmannen sektorin toimijat sekä kaupungin eri hallintokunnat). Harrastamisen Suomen mallin (hankerahoitus) mukaisia kerhoja järjestettiin kaikilla kouluilla.

Oppilaiden ja huoltajien osallistamiseen on kiinnitetty erityistä huomiota (mm. oppilaskunnan hallituksen ideoimat teemapäivät Lannevedellä, Vanhemman väen päivä Pylkönmäellä ja Vaikuta- päivä Yhtenäiskoululla, Lapset puheeksi- toimintamallin mukaisten vanhempaintapaamisten tarjoaminen kaikilla kouluilla). Kouluilla on järjestetty kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisia konsertteja.

Koulujen opettajista kaikki vakinaiset opettajat olivat muodollisesti kelpoisia virkoihinsa. Opettajien sijaisten saaminen vaikeutuu vuosi vuodelta. Avoimiksi tuleviin virkoihin on myös entistä vähemmän hakijoita. Yhtä erityisluokanopettajan virkaa ei ole saatu vakinaisesti täytettyä useista rekrytointiyrityksistä huolimatta.

Tilastointipäivän (20.9.) koulujen oppilasmäärät olivat Lanneveden koulussa 40, Pylkönmäen koulussa 46 ja Saarijärven Yhtenäiskoulussa 709 oppilasta (1–6 luokat 437 opp., 7–9 luokat 272 opp.).

Oppilas- ja opiskeluhuollon järjestämisestä on vastannut Keski-Suomen hyvinvointialue. Terveystieteiden, koululääkäri- ja kuraattoripalveluita on ollut Saarijärvellä kohtuullisesti tarjolla, mutta työntekijät ovat vaihtuneet melko paljon. Koulupsykologipalveluita ei ole ollut tarjolla riittävästi hyvinvointialueen rekrytointiongelmien takia. Yhteistyötä ja toiminnan kehittämistä hyvinvointialueen kanssa on tehty monessa työryhmässä.

Valtion erityisavustuksilla (hankehakemukset) saatiin lisäresursseja opetukseen ja kasvatukseen. Suurinta avustusta (koulutuksellinen tasa-arvo) käytettiin mm. ryhmien jakamiseen, samanaikaisopetukseen sekä koulunkäyntiohjaajien ja kasvatsohjaajien palkkaamiseen.

Lukio

Lukion opiskelijamäärä tilastointipäivänä (20.9.) oli 115 opiskelijaa. Ylioppilaita valmistui keväällä 39, joista kolme oli kaksoistutkintolaisia. Syksyllä ylioppilaita ei valmistunut. Uusia opiskelijoita syksyllä aloitti 33. Kaksoistutkintolaisia Pokelta aloitti 10. Opetus järjestettiin lähiopetuksena, poikkeuksena abien kahden päivän etäopetusjakso tilajärjestelyjen vuoksi syksyn yo-kokeiden aikana.

Huhtikuussa lukion ykköset ja kakkoset osallistuivat jälleen Keski-Suomen lukioiden yhteiseen korkeakouluviikkoon. Opiskelijat suorittivat valitsemansa opinon Jyväskylän ammattikorkeakoulun, Humanistisen ammattikorkeakoulun tai Jyväskylän yliopiston tarjonnasta. Lukion ykköset ja kakkoset vierailivat syyskuussa Tarvaalan biokampuksella.

Marraskuussa abit tutustuivat jatko-opintoihin Jyväskylän yliopiston ja ammattikorkeakoulun Hakijan päivässä. Lisäksi oppilaitosesittelijöitä kävi koululla.

Erasmus+ -hankerahoituksella vuoden aikana on toteutunut ryhmävierailu Italiaan (Bari) ja vastavierailu Saarijärvelle, opiskelijoiden yksilövaihtoja sekä opettajien ulkomaankoulutuksia. Marraskuussa toteutui Euroscola-matka Strasbourgiin Euroopan parlamenttiin.

Lukiolle laadittiin markkinointisuunnitelma.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä perheiden kanssa. Vastuualueen toimintaa ohjaavat ensisijaisesti varhaiskasvatuslaki ja -asetus, perusopetuslaki, varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki sekä laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta sekä laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä.

Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa ja perhepäivähoitokodeissa, esiopetusta ainoastaan päiväkodeissa. Lisäksi varhaiskasvatus vastaa perheille maksettavista avustuksista, joita ovat kotihoidontuki, yksityisen hoidon tuki ja yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteli. Lisäksi varhaiskasvatus on vastannut ”Saarijärvelle syntyvien lasten tuen” ja ”Saarijärvelle muuttavien lapsiperheiden tuen” maksatusprosessista alkaen vuodesta 2023. Nämä tukimuodot ovat voimassa vielä vuoden 2025.

Varhaiskasvatuspaikka on pystytty järjestämään lakisääteisessä ajassa kaikille paikkaa hakeneille. Perhepäivähoitoa ei ole kyetty tarjoamaan kaikille sitä ensisijaisesti toivoneille perheille.

Saarijärven kaupunki valikoitui kokeilukunnaksi 2-vuotiseen esiopetuskokeiluun ja kaikki vuonna 2016–2017 syntyneet lapset kuuluivat koeryhmään. Kokeilu päättyi 31.5.2024.

Vuoden lopussa palvelujen piirissä oli 275 (v.2023 284) lasta, joista esioppilaita oli 80 (68). Kaikista palvelunpiirissä olevista lapsista päiväkodeissa oli 259 (268) ja omassa kodissaan työskentelevillä perhepäivähoitajilla 16 (16).

Yksityisessä varhaiskasvatuksessa oli yhteensä 80 paikkaa: 76 paikkaa päiväkotia Solmussa ja neljä paikkaa omassa kodissaan työskentelevällä perhepäivähoitajalla. Yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteliä maksettiin kuukausittain keskimäärin 50 (60) lapsesta. Esiopetusta ostettiin päiväkotia Solmusta kevätkaudella 10 (29) ja syksyllä 15 (10) lapselle.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tasa-arvorahoituksella palkattiin määräajaksi 2 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa keväällä pienentämään suhdelukua ryhmissä ja syksyllä 2 ryhmäavustajaa tukea tarvitsevien lasten osallisuuden tukemiseksi.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tulorajat muuttuivat 1.8.2024 alkaen ja ne nousivat 4,9 %. Korkein asiakasmaksu nousi 311 euroon aiemmasta 295 eurosta. Saarijärvellä varhaiskasvatus on maksutonta 73 %:lle (v. 2023 75 %) asiakasta.

Saarijärvelle syntyi 44 (44) lasta vuonna 2024. Kotihoidon tukea sai kuukausittain keskimäärin 40 perhettä ja osittaista/joustavaa hoitorahaa keskimäärin 20 perhettä.

Varhaiskasvatuksen tilinpäätöksen toteutumiseen vaikuttivat myönteisesti asiakasmaksutuotot, kotihoidon tukimenot ja saadut valtion avustukset. Ateriat- ja palvelusetelikustannusten nousu heikensivät tulosta. Varhaiskasvatuksen talousarvio alittui 102.447,30 €.

Vapaa-aikatoimi

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on edistää saarijärveläisten hyvinvointia, terveyttä ja viihtyvyyttä tarjoamalla kustannustehokkaasti laadukkaita ja monipuolisia vapaa-ajan palveluita. Vapaa-aikapalveluiden tehtäväalue käsittää nuoris- ja liikuntapalvelut. Lisäksi vapaa-aikatoimi vastaa Runeberginpuiston varauksista sekä osittain ohjelmistosta.

Vapaa-aikatoimessa järjestetään vapaa-aikapalveluita saarijärveläisille, seutukunnan asukkailla ja matkailijoille.

Vuoden 2024 aikana kuntalaisten ulkokuntoilumahdollisuudet paranivat ja monipuolistuivat, kun Runeberginpuistoon ja Mannilan kuntoportaiden läheisyyteen valmistuivat ulkokuntosalit. Lisäksi Kusiaismäkeen rakentui maisemaportaat yhteistyössä Lions Club Saarijärven, Lions Club Saarijärvi Palvasalmi ja Poken rakennusosaston kanssa.

Uimahalli-kuntokeskus Aarresaaren asiakaspalveluaikaa vähennettiin henkilöstömuutosten ja säästöjen takia. Asiakaspalveluajan vähenemistä korvattiin Aarresaaren hankitulla uudella kulunvalvontalaitteistolla. Uusi laitteisto mahdollistaa paremmat käyntiraportit ja sen toimintavarmuus sähkökatkotilanteissa on huomattavasti aikaisempaa parempi. Kulunvalvontalaitteisto otettiin käyttöön kuntosalin ovella kesäkuussa ja uimahallin ovella syyskuussa. Laitteen käyttöönotossa oli aluksi haasteita, joista selvittiin ja laitteisto saatiin toimintaan. Vuoden lopussa valtuusto päätti, että kahviotyöntekijä palautetaan asiakaspalveluun.

Vapaa-aikapalveluilla jatkui harrastamisen Suomen mallin hanke. Hankkeessa mahdollistetaan ilmainen harrastus peruskouluikäiselle. Kerhoja järjestetään koulupäivän jälkeen. Hankkeessa on pyritty mahdollistamaan lapselle / nuorelle uusi mieluisa harrastus.

Nuorisotoimella jatkui koulunuorisotyön hanke. Hankkeeseen saatiin jatkoa vuosille 2025-2027. Hankkeen tarkoituksena on selvittää, millainen koulunuorisotyön malli on Saarijärvellä toimiva. Hankkeeseen on palkattu yksi määräaikainen henkilö, joka työskentelee sekä koululla että nuorisotalolla.

Nuorisotalolle valmistui uusi keittiö vuoden alusta. Lisäksi nuorisotalolle hankittiin digitaalilaitteistoa sekä sisällön tuottamisen mahdollistavaa välineistöä. Tarkoituksena on, että nuorille järjestetään koulutusta sisällön tuottamiseen vuoden 2025 aikana.

Vuoden osallistavan budjetoinnin nuorisolle varatulla määrärahalla hankittiin kirjaston yläkerran hiljaiseen tilaan nuorison toivomia kalusteita, laitteita ja pelejä. Ikääntyvien osallistavan budjetoinnin määrärahavaraus käytettiin kaatumistapaturmien ennaltaehkäisyyn ja sillä hankittiin kenkiin asennattavia liukuesteitä.

Vapaa-aikapalveluiden toimintakulut ylittyivät arvioidusta 38.970,87 €. Vapaa-aikapalveluiden tulot jäivät 43.280,01 € arvioidusta.

Monitoimihallilla oli vuorovaroja yhteensä 6 265 käyttötuntia ja koulu- ja kulttuurikeskuksen liikuntasalissa 3582 käyttötuntia. Vuorojen varauksia oli kouluilla, urheiluseuroilla, yrityksillä ja yksittäisillä kuntalaisilla.

Uimahalli – Kuntokeskus Aarresaaren kävijämäärät olivat 2024 vuonna 64 502 käyntiä ja 2023 vuonna 65 162 käyntiä. Käynnit laskivat yhteensä - 660 käyntiä.

Harrastamisen Suomen mallin kerhoja oli kaksikymmentä 20, joissa oli 25 ohjaajaa, kerhoihin osallistui 340 lasta eli 272 lasta/vko. Lisäksi toteutettiin laskettelukerho, johon osallistui 106 oppilasta. Uutena kerhona toteutettiin Puuhapuisto Veijarin ja POKE:n kanssa eläinkerho syyskaudella 2024.

Paavonrinteiden nousuja oli 102 326, asiakkaita oli 5 953 eli 65-70 asiakasta/päivä.

Nuorisotalolla oli vuonna 2024 asiakaskäyntejä 7 400.

Talouden tavoitteiden toteutuminen

Sivistyslautakunnan talousarvion kokonaisuuden toteutuman toimintakate oli yhteensä -17.992.045,89 €, mikä alitti lautakunnan (muutetun) talousarvion 3.193,11 eurolla (käyttöaste 100%).

Sivistyspalvelujen toimintatuotot olivat 689.504,83 € ja toimintakulut -16.193.703,53 €. Tuotot ylittivät arvioidusta 235.104,83 euroa (OKM:n tasa-arvoraha kolmelle vuodelle). Kulut ylittivät arvioidusta 163.156,53 euroa. Toimintakate -15.504.198,70 € alitti arvioidun 71.948,30 eurolla (käyttöaste 99,5 %).

Vapaan sivistystoimen palveluiden toimintatuotot olivat 732.011,01 € ja toimintakulut -3.219.858,20 €. Tuotot alittivat arvioidun 9.431,99 eurolla ja kulut ylittivät arvioidun 59.323,20 euroa. Toimintakate -2.487.847,19 € ylitti arvioidun 68.755,19 eurolla (käyttöaste 102,8%).

Palvelut on tuotettu kohtuullisilla kustannuksilla ja saman kokoluokan kuntien vertailussa ne sijoittunevat (Kuntamaiseman vertailutietoa ei vielä ole) aikaisempien vuosien tapaan kokonaisuutena keskiarvon tienoille tai hieman sitä alemmas.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestäminen ja niiden perusteella tehdyt johtopäätökset

Arvio sisäisen valvonnan suunnitelman toteutumisesta, keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnitelmakaudella:

Sisäinen valvonta on toteutunut lautakunnan hyväksymän suunnitelman mukaisesti. Toimintaa ja taloutta on seurattu jatkuvasti ja toteutumisesta on raportoitu kolmannesvuosittain. Toiminta on järjestetty säädösten ja ohjeiden mukaisesti, hallinnon avoimuutta ja kuntalaisten osallisuutta (erityisesti hyvinvointityön osalta) on kehitetty. Tietosuojan ja turvallisuuden on kiinnitetty erityistä huomiota. Sisäiseen valvontaan liittyvien asioiden ja käsitteiden avaaminen vaatii edelleen kertausta ja koulutusta.

Sivistyslautakunnan sisäiset tarkastajat tekivät raportin vuoden 2024 tarkastuksista.

Arvio riskienhallinnan toteutumisesta ja keskeiset johtopäätökset:

Riskienhallinta on toteutunut sivistyslautakunnan hyväksymän suunnitelman mukaisesti. Erilaisten toimintaan liittyvien riskien arviointi ja ennaltaehkäisy ovat tärkeä osa sivistystoimen yksiköiden toimintaa. Toimipisteisiin on tehty toiminnassa tarvittavat lakisäteiset suunnitelmat. Kouluilla ja varhaiskasvatuksen toimipisteissä on harjoiteltu erilaisia arjen riskitilanteita varten (esim. hätätilanteet, tiloista poistumisharjoitukset, turvallisuuskävelyt ja sisälle suojautuminen). Henkilökunnan ensiapuvalmiuksia on pidetty yllä (mm. Ensiapukurssit ja hätäensiapukertaukset). Erilaisia riskejä kartoitetaan ja yritetään ennakoida ja minimoida yhdessä keskustelemalla mm. henkilöstökokouksissa, koulujen johtoryhmässä sekä sivistysosaston johtoryhmässä. Koulut käyttävät Riski Arvi- ohjelmaa apuna riskien arvioinnissa.

Todetut merkittävimmät riskit, riskitasot ja niitä koskevat toimenpiteet:

Henkilöstön poissaolojen aiheuttamat sijaisjärjestelyt sekä muodollisesti kelpoisen henkilökunnan rekrytointivaikeudet ovat edelleen merkittävä haaste koko sivistyspalveluissa (mm. erityisluokanopettaja, varhaiskasvatuksen opettajat).

Muuntokoulutuksiin osallistumalla ja niihin aktivoimisella on yritetty varautua tulevaisuuden haasteisiin (varhaiskasvatus). Henkilöstön osaamiseen liittyen erityisesti hankinta- ja tietoturva-asiat vaativat jatkuvaa kertaamista, ajan tasalla pysymistä ja uuden oppimista. Organisaatio on haavoittuva, liikaa asioita jää edelleen yksittäisen työntekijän osaamisen ja toimien varaan.

Merkittävin riski koko vastuualueella on henkilökunnan työhyvinvointi ja jaksaminen. Kuormittumista on ilmaistu henkilöstökyselyissä, kehityskeskusteluissa ja työterveyshuollon kautta. Jaksamisen suurimmat haasteet liittyvät kouluilla oppilaiden koulukäyntiin liittyviin haasteisiin ja tämän kautta lisääntyneisiin moniammatillisiin työtehtäviin.

Työnohjausta (yksilö- ja ryhmäohjaus) on lisätty ja sillä on pystytty osin vastaamaan henkilökunnan henkisen kuormituksen purkamiseen. Opetus- ja kasvatustyössä on ollut silloin tällöin ns. läheltä piti -tilanteita ryhmissä olevien aggressiivisten lasten takia. Ryhmäkokoihin ja avustavan henkilökunnan määrään on yritetty kiinnittää huomiota turvallisuuden takaimiseksi. Huolta ovat aiheuttaneet myös vaativat oppilastilanteet. Oppilaiden ahdistuneisuus ilmenee koulutyössä monella tavalla. Yksittäisen opettajan valmius hoitaa erityistilanteita oman opetustyön ohella on haasteellista, vaikka ns. nepsy-osaaminen on yksiköissä parantunut.

Uuden henkilöstön perehdyttämiseen ja henkilöstön vertaismentorointiin tarvittaisiin enemmän aikaa työhyvinvoinnin lisäämiseksi. Perehdyttämiseen on otettu käyttöön sähköinen työkalu Intro, jonka tehokas käyttö on edelleen osin hyödyntämättä.

Henkilökunnan pieni määrä on tuonut välillä haasteita asiakaspalvelun hoitamiseen, lomajärjestelyihin, henkilökunnan työmäärään ja jaksamiseen erityisesti vapaan sivistystoimen palvelujen pienissä yksiköissä.

Henkilökunnan ikääntyminen ja sen myötä sairastavuus (esim. tuki- ja liikuntaelinsairaudet) ovat myös riskitekijä, joka tulee jatkossa ottaa entistä enemmän huomioon tehtäväjärjestelyissä erityisesti varhaiskasvatuksessa.

vstuuryhmä/ vastuualue	Sivistyspalvelut ja vapaan sivistystoimen palvelut 2024			
	TAVOITEASETANTA		ARVIOINTI	
TAVOITE: valtuustostrategiassa nimetty KÄRKIHANKE	TOIMENPIDE	VASTU- UHEN- KILÖT/ YKSIKÖT	TOTEUTUNEET TOIMENPITEET	ARVIOINTI
Saarijärvi tunnetaan laadukkaista kasvatusta, koulutusta, kulttuuri- ja liikuntapalveluistaan	Muodollisesti kelpoisen henkilökunnan turvaaminen ja lisääminen	Esihenkilöt	Varhaiskasvatuksen opettajien palkkauksen kehittäminen (henk.koht. lisä KM:lle), Varh.kasv. työntekijöille vaateraha. Työnohjausta ryhmille ja yksilöille. Laajennetut rekryt. .	Toteutunut suunnitelman mukaisesti.
	Riittävä resurssointi opetukseen ja kasvatukseen (varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, lukio, opistot)	Sivistysjohtaja, esihenkilöt	OKM:n koulutuksellisen tasa-arvon rahoituksella lisäresurssina koulunkäyntiohjaajia, jakotunteja, ryhmän jakamista, ryhmävustajia, lastenhoitajia esi- ja perusopetukseen.	Toteutunut suunnitelman mukaisesti
	Helposti tavoitettavat ja kohtuuhintaiset kulttuuri- ja vapaa-ai- kapalvelut.	Esihenkilöt	42 musiikkitalaisuutta, joista 19 tilaisuudessa kulttuuritoimi pääjärjestäjänä.	Toteutunut suunnitelman mukaisesti
	Uuden koulu- ja kulttuurikeskuksen monipuolinen käyttö ja toimintakulttuurin kehittäminen	Rehtorit Sivistysjohtaja	Useita kultt.toimen musiikkitahtumia. Monipuolista käyttöä.	Toteutunut suunnitelman mukaisesti
	Viestinnän tehostaminen	Esihenkilöt Koko henkilökunta	Santran käytön ohjausta vaka- henkilöstölle. Somen käytön lisäämistä kaikilla.	Toteutunut suunnitelman mukaisesti
Saarijärvi on haluttu asuinpaikka ja muuttovoittokaupunki. Kaupunki on viihtyisä ja elinvoimainen.	Positiivisen kuvan luominen ja asukasmarkkinointi laadukkaiden kasvatusta, koulutusta, kulttuuri- ja vapaa-ai- kapalvelujen avulla	Esihenkilöt, koko henkilökunta	Kansalaisopiston kurssisite 2024– 2025 jaettu jokaiseen talouteen.	Toteutunut suunnitelman mukaisesti
Saarijärvi on arvostettu kestävä biotalouden osaamis- ja yritys- kittymä	Saarijärven lukion ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun yhteistyön jatkaminen	Lukion rehtori	Oltu mukana yhteistyössä. Lukion korkeakouluviikko ja tutustuminen JAMKiin.	Toteutunut suunnitelman mukaisesti
Saarijärven kaupunki on aktiivinen työllisyystoimija ja tavoittelee korkeaa työllisyysastetta.	Koulutustarjonnan kehittäminen yhdessä sidosryhmien kanssa	Sivistysjohtaja, esihenkilöt	Oltu mukana KOSI-hankeyhteistyössä (JAMK, yliopisto, työllisyyspalvelut)	Toteutunut suunnitelman mukaisesti
Toiminnan merkittävät muutokset v. 2024				
Koulu- ja kulttuurikeskuksen 3- vaiheen valmistuminen (piha-alueet, pelikentän tekonurmi). Uusi piha ja pelikenttä tarjoaa monipuoliset mahdollisuudet leikkiin ja toimintaan koulupäivän aikana ja myös vapaa-ajalla. Piha on ollut tiiviissä käytössä myös iltaisin ja viikonloppuisin.				
Valtakunnallinen 2-vuotinen esiopetuskokeilu päättyi 31.5.2024.				

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (Muutos)	Tilinpäätös 2024
1150 SIVISTYSPALVELUT 02			
Koko SIVISTYSPALVELUT 02			
Tuotot (€)	818 829,10	454 400,00	689 504,83
Toimintakulut (€)	-16 369 561,32	-16030547,00	-16 193 703,53
Toimintakate (€)	-1 555 0732,22	-15576147,00	-15 504 198,70
Toimintakate / asukas (€)	-1 732,67	-1 735,50	-1 752,48
1151 SIVISTYSTOIMEN HALLINTO 03			
Tuotot (€)	15 144,40	15 000,00	15 073,31
Toimintakulut (€)	-338 978,63	-323 992,00	-357 660,31
Toimintakate (€)	-323 834,23	-308 992,00	-342 587,00
Toimintakate / asukas (€)	-36,08	-34,43	-38,72
1155 VARHAISKASVATUS 03			
Tuotot (€)	342 488,76	97 700,00	172 174,84
Toimintakulut (€)	-4 624 169,04	-4 357 715,00	-4 329 742,54
Toimintakate (€)	-4 281 680,28	-4 260 015,00	-4 157 567,70
Toimintakate / asukas (€)	-477,07	-474,65	-469,94
Toimintakate / alle 7-vuotias asukas (€)	-9 888,41	-9 838,37	-10 393,92
1158 PERUSOPETUS JA LUKIO 03			
Koko PERUSOPETUS JA LUKIO 03			
Tuotot (€)	461 195,94	341 700,00	502 256,68
Toimintakulut (€)	-11 406 413,65	-11 348 840,00	-11 506 300,68
Toimintakate (€)	-10 945 217,71	-11 007 140,00	-11 004 044,00
Toimintakate / asukas (€)	-1 219,52	-1 226,42	-1 243,82
301 PERUSKOULUTOIMI 04			
Tuotot (€)	414 634,47	336 700,00	423 719,40
Toimintakulut (€)	-9 858 342,59	-9 772 882,00	-9 945 654,45
Toimintakate (€)	-9 443 708,12	-9 436 182,00	-9 521 935,05
Toimintakate / asukas (€)	-1 052,22	-1 051,39	-1 076,29
Toimintakulut / oppilas (€)	-11 863,23	-11 627,77	-12 510,26
Oppilaat, yhteensä 20.9. (kpl)	831,00	831,00	795,00
Oppilaat, erityinen tuki 20.9. (hlö)	79,00	79,00	82,00
Oppilaat, tehostettu tuki 20.9. (kpl)	125,00	125,00	96,00
Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaat, vaikeimmin kehitysvammaiset (hlö)	5,00	5,00	8,00

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (Muutos)	Tilinpäätös 2024
Pidennetyn oppivelvollisuuden oppi- laat, muut kuin vaikeimmin kehitys- vammaiset (hlö)	13,00	14,00	17,00
Kuljetettavat oppilaat (hlö)	374,00	365,00	360,00
Kuljetuskustannukset / kuljetettava op- pilas (€)	-2 402,27	-2 738,63	-2 591,73
302 LUKIO 04			
Tuotot (€)	46 561,47	5 000,00	78 537,28
Toimintakulut (€)	-1 548 071,06	-1 575 958,00	-1 560 646,23
Toimintakate (€)	-1 501 509,59	-1 570 958,00	-1 482 108,95
Toimintakate / asukas (€)	-167,30	-175,04	-167,53
Varsinaiset ja aineopiskelijat yhteensä (hlö)	125,00	125,00	115,00
1. vuoden opiskelijat lkm (aloittavat opiskelijat) (hlö)	42,00	40,00	33,00
Yhdistelmätutkintoa suorittavat opiske- lijat (kpl)	7,00	4,00	13,00
Pakolliset kurssit (kpl)	101,00	101,00	97,50
Soveltavat kurssit (kpl)	17,00	17,00	18,00
Syventävät kurssit (kpl)	71,00	71,00	74,00
Kursseja yhteensä (kpl)	189,00	189,00	189,50
1161 VAPAA-AIKAPALVELUT 03			
Koko VAPAA-AIKAPALVELUT 03			
Tuotot (€)	569 287,63	531 487,00	488 206,99
Toimintakulut (€)	-1 457 901,66	-1 405 526,00	-1 444 496,87
Toimintakate (€)	-888 614,03	-874 039,00	-956 289,88
Toimintakate / asukas (€)	-99,01	-97,39	-108,09
360 LIIKUNTAPALVELUT 04			
Toimintakate (€)	-714 299,26	-630 395,00	-709 627,99
Toimintakate / asukas (€)	-79,59	-70,24	-80,21
Liikuntapaikkojen ja -reittien lukumäärä (lkm)	23,00	23,00	25,00
Käyttötunnit (h)	3 837,00	8 000,00	6 265,00
Yksilökäynnit (kpl)	63 721,00	73 130,00	64 604,00

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (Muutos)	Tilinpäätös 2024
361 NUORISOTYÖ 04			
Toimintakate (€)	-134 774,53	-154 144,00	-153 182,97
Toimintakate / asukas (€)	-15,02	-17,18	-17,32
Asiakkaat (hlö)		7 500,00	7 400,00
Kulut / asiakas (€)		-32,13	-33,12
363 AVUSTUKSET 04			
Toimintakate (€)	-39 209,73	-89 500,00	-92 074,02
Toimintakate / asukas (€)	-4,37	-9,97	-10,41
1164 KULTTUURIPALVELUT 03			
Tuotot (€)	1 295,43	1 300,00	5 236,48
Toimintakulut (€)	-37 795,57	-42 300,00	-49 217,09
Toimintakate (€)	-36 500,14	-41 000,00	-43 980,61
Toimintakate / asukas (€)	-4,07	-4,57	-4,97
1165 MUSEO 03			
Tuotot (€)	59 209,99	42 300,00	52 350,07
Toimintakulut (€)	-447 884,77	-448 533,00	-477 657,10
Toimintakate (€)	-388 674,78	-406 233,00	-425 307,03
Toimintakate / asukas (€)	-43,31	-45,26	-48,07
Käynnit (kpl)	9 815,00	7 500,00	10 727,00
Pysyvät näyttely (kpl)	4,00	5,00	4,00
Kokoelma kartunta (kpl)	29,00	100,00	451,00
1167 KANSALAIPOISTO 03			
Toimintakate (€)	-699 978,91	-673 545,00	-670 912,03
Toimintakate / asukas (€)	-77,99	-75,05	-75,84
Maksutuottojen osuus toimintakuluista (%)	-14,84	-15,21	-17,69
Opiskelijat (hlö)	1 824,00	2 450,00	1 776,00
Kulut / opiskelija (€)	-473,97	-340,37	-477,75
Peittävyys (opiskelijat/asukkaat) (%)	20,32	0,00	20,08
Kurssilaiset (hlö)	3 863,00	4 800,00	3 644,00
Kulut / kurssilainen (€)	-223,80	-173,73	-232,84
Kurssit (kpl)	391,00	321,00	341,00
Opetustunnit (lkm)	9 803,00	8 018,00	8 620,00
Tuntiopettaja yms. (hlö)	89,00	92,00	89,00
Toimintayksiköiden lkm. (kpl)	3,00	3,00	3,00
Vakituinen opetushenkilökunta (hlö)	1,00	1,00	1,00

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (Muutos)	Tilinpäätös 2024
1168 KIRJASTO 03			
Tuotot (€)	11 877,85	6 000,00	8 652,76
Toimintakulut (€)	-433 582,80	-430 275,00	-400 010,40
Toimintakate (€)	-421 704,95	-424 275,00	-391 357,64
Toimintakate / asukas (€)	-46,99	-47,27	-44,24
Käynnit (kpl)	110 297,00	79 000,00	98 963,00
Toimintakulut / käynti (€)	-3,93	-5,44	-4,04
Käynnit / asukas (kpl)	12,29	8,80	11,19
Lainajaat (kpl)	2 685,00	2 500,00	2 674,00
Peittävyys (Lainajaat / asukas) (%)	29,92	27,86	30,23
Lainaukset (kpl)	116 573,00	111 000,00	118 485,00
Kulut / lainaus (€)	-3,72	-3,87	-3,38

2.1.4.2. Viitasalo-opisto

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2024
Vastuualue
Viitasalo-opisto
Vastuualueen keskeiset tehtävät
Musiikin ja tanssin taiteen perusopetus
Kertomusvuoden tärkeimmät tapahtumat ja toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen
Toiminta: Vuodelle 2024 suunniteltu opetustuntimäärä oli 5086 tuntia, opetusta toteutui 4937 tuntia, 149 tuntia suunniteltua vähemmän ja 435 tuntia edellisvuotta vähemmän. Opetusta toteutui 569 tuntia alle valtionosuuden perusteena käytetyn opetustuntimäärän 5506 tuntia. Opetustuntimäärää ovat alentaneet tiukkojen talousarviokehysten toteuttamiseksi tehdyt opetustuntimäärän alentamiset sekä myös hakijamäärän alenemisesta johtuva oppilasmäärien aleneminen ja siitä johtuva opetustuntimäärien aleneminen. Yksi opettajan virka on täytetty määräaikaaisesti päätoimisen tuntiopettajan tehtävänä lukuvuodelle 2024 – 2025 opettajan viranhaltijan siirtyä eläkkeelle 1.8.2024 alkaen. Opetussuunnitelmissa määritellyt sisällölliset ja määrälliset tavoitteet on pystytty opetussuunnitelmien perusteiden kirjaimen mukaisesti toteuttamaan, mutta ops-perusteiden hengen mukaisten ja hyväksytyn opetussuunnitelman mukaisten erilaisten toimintamuotojen, oppimistilanteiden ja yksilöllisten oppimispolkujen mahdollistaminen vaatisi n. 8 viikkotunnin (300 tuntia/vuosi) lisäresursointia. Tapahtumat: Oppilaskonsertteja järjestettiin yhteensä 15 kaikissa toimintakunnissa, normaalien kevät- ja joulukonserttien lisäksi konserttiohjelmassa toteutettiin myös koululaiskonsertit kaikissa toimintakunnissa maaliskuu-kuun ajalla. Lisäksi Viitasalo-opiston oppilaat esiintyivät käsityökeskuksen järjestämässä Valojuhla tapahtumassa marraskuussa 2024. Saarijärvellä järjestettiin 5 tanssiryhmien esitystä sekä julkisina esityksinä (1) että koululais- ja varhaiskasvatusryhmille suunnattuina esityksinä (4). Valtionosuus: Valtionosuudesta päättävä Opetushallitus pyysi 10.10.2024 selvityksen opetustuntimäärän alenemisesta vuoden 2025 valtionosuuspäätöksen valmistelua varten. Selvitys annettiin 10.10.2024. Opetustuntimäärän alenemisen seurauksena Viitasalo-opiston valtionosuuden perusteena käytettävä opetustuntimäärä aleni 142 tunnilla 5364 tuntiin vuodelle 2025. Mikäli toteutuvaa opetustuntimäärää ei saada nostettua myönnetyn valtionosuusperusteen tasolle valtionosuustuntimäärä tulee edelleen alenemaan tuleville vuosille. Talous: Kuntien maksuosuuksien tarkistuksen jälkeen talousarvio 2024 toteutuu 100,14 % käyttöasteella, toimintakate alittaa talousarvion 579 eurolla (Toteumavertailu 2024, 24.2.2024).
Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestäminen ja niiden perusteella tehdyt johtopäätökset
<i>Arvio sisäisen valvonnan suunnitelman toteutumisesta:</i>
Toteutunut suunnitellusti.
<i>Arvio riskienhallinnan toteutumisesta:</i>
Toteutunut suunnitellusti.
<i>Todetut merkittävimmät riskit, riskitasot ja niitä koskevat toimenpiteet:</i>
Ei todettuja eikä toteutuneita riskejä.

vastuuryhmä/ vastuualue	Viitasalo-opisto			
	TAVOITEASETANTA 2024			ARVIOINTI
TAVOITE: valtuustostrategiassa nimetty KÄRKIHANKE	TOIMENPIDE	VASTUUHEN- KILÖT/-YKSI- KÖT	TOTEUTUNEET TOIMENPITEET	ARVIOINTI
Saarijärvi tunnetaan laadukkaista kas- vatus-, koulutus-, kulttuuri- ja liikun- tapalveluistaan	Helposti tavoitettavissa olevat ja kohtuuhintaiset palvelut.	Opiston reh- tori	Opetusta järjest- etty kaikissa toimintakunnissa, oppilasmaksut vertailukuntien keskitasoa	
	Opetussuunnitelman ta- voitteiden saavuttaminen	Opiston reh- tori	Annetut todistuk- set 7 kpl	
	Uusi koulu- ja kulttuuri- keskus: eri toimijoiden välisen toimintakulttuu- rin kehittäminen.	Opiston reh- tori	Yhteydenpito mui- hin toimijoihin	
Toiminnan merkittävät muutokset v. 2024				
--				

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (Muutos)	Tilinpäätös 2024
1163 VIITASALO-OPISTO 03			
Tuotot (€)	226 519,68	222 199,00	222 211,02
Toimintakulut (€)	-641 045,42	-643 002,00	-643 608,89
Toimintakate (€)	-414 525,74	-420 803,00	-421 397,87
Toimintakate / asukas (€)	-46,19	-46,89	-47,63
Tutkintotavoitteiset opiskelijat, 20.9 (hlö)	167,00	171,00	166,00
Muskari- ja valmennusoppilaat (kpl)	49,00	46,00	45,00
Muut opiskelijat (hlö)	6,00	2,00	11,00
Musiikkiopiston opiskelijat yhteensä (hlö)	222,00	219,00	222,00
Netto / musiikkiopiston opiskelija (€)	-1 867,23	-1 921,47	-1 898,19
Opetustunnit (lkm)	5 349,00	5 223,00	4 937,00
Netto / opetustunti (€)	-77,50	-80,57	-85,36
Vakituinen henkilökunta (hlö)	1,00	1,00	1,00
Vakituinen opetushenkilökunta (hlö)	8,00	7,00	7,00
Tuntiopettaja yms. (hlö)	7,00	8,00	8,00

2.1.5. Tekninen toimi

2.1.5.1. Tekniset- ja ympäristöpalvelut

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2024

Vastuuryhmä

Tekniset- ja ympäristöpalvelut

Vastuuryhmän keskeiset tehtävät

Teknisen toimen tehtävänä on vastata kaupungin teknisen- ja ympäristöpalveluiden järjestämisestä kuten kunnallistekniikka-, kaupungin vesi- ja viemärilaitos- ja tuottajapalvelut, jossa tuotetaan rakennuttaminen, kiinteistöhoito, kunnossapito sekä puhtauspalvelut. Toimiala tuottaa myös rakennusvalvonnan, ympäristösuojelun ja maaseutupalvelun viranomaistehtävät.

Teknisessä lautakunnassa on seitsemän jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen. Tekninen lautakunta kokoontuu pääsääntöisesti kerran kuussa ja tarvittaessa lukuun ottamatta heinäkuuta. Lautakunta on kokoontunut toimintavuoden aikana 11 kertaa.

Lupalautakunnassa on viisi jäsentä ja jokaisella varajäsen. Lautakunta kokoontui kolme kertaa.

Kertomusvuoden tärkeimmät tapahtumat ja toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Teknisen toimialan toiminta jatkui vakiintuneena. Käyttötalouden toimintakate toteutui talousarvion mukaisesti (toteuma 99,8 %). Investointitöiden työohjelmat saatiin viemärien saneerausta lukuun ottamatta toteutettua (talouden toteuma 71,8 %). Kaupunki teki päätöksen, jolla ympäristösuojelun viranomaistehtävät tuottavat 1.1.2025 lähtien Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalvelut.

Hallinto- ja viranomaispalvelut

Ympäristösihteeri teki vuonna 2024 viranhaltijapäätöksiä 31 kpl. Vuonna 2024 on Saarijärven kaupungilla ollut 43 voimassa olevaa ympäristölupakohdetta, joista rekisteröityjä toimintoja on 9 kpl. Vuonna 2024 on annettu 2 ympäristölupapäätöstä sekä 2 ympäristöluvan- tai ilmoituksenvaraista toimintaa koskevaa muuta päätöstä. Vuonna 2024 Ympäristönsuojelulain mukaisen valvontasuunnitelma ja -ohjelman mukainen valvontatarkastus on tehty 3:lle toiminnalle.

Maa-aineslupia on 2024 loppuessa ollut voimassa 27 kpl. Kaikki aktiiviset maa-aineslain mukaiset lupa-alueet on tarkastettu ja valvontaraportit lähetetty vuonna 2024.

Maisematyölupapäätöksiä on annettu 12 kpl, päätöksiä ympäristösuojelumääräyksistä poikkeamiseen on annettu 7 kpl, melupäätöksiä 4 kpl. Eri viranomaisille ja yhteisöille on annettu lausuntoja noin 15 kpl. Haittavalvontakohteita (jätelaki, ympäristönsuojelulaki), joihin on tehty yksi tai useampia tarkastuksia vuonna 2024 oli noin 15 kpl.

Pohjoisen Keski-Suomen ilmastosuunnitelma – hanke on edennyt ja hankkeen tuloksena laadittava ilmastosuunnitelma valmistuu kevään 2025 aikana. Soidinmäen tuulivoimapuiston meluselvityksestä odotetaan edelleen tuloksia.

Rakennusvalvonnan mainittavia hankkeita oli Koulu- ja kulttuurikeskuksen palloilukentän, omakotitaloja 1 kpl sekä RTA Hallit Oy:n valmistuminen Linnan Pysäkin teollisuusalueelle. Rakentaminen kohdistui pääasiassa rakennusten laajennuksiin, pihasaunoihin, talousrakennuksiin ja pieniin rakennelmiin. Rakentamislain valmistelut veivät paljon aikaa koulutusten ja ohjelmiston valmistajien palaverissa. Uuraisten kunnalle tuotetaan rakennusvalvontaviranomaisen ja lupavalmistelijan tehtävät myyntipalveluna. Rakennettujen rakennusten tilavuus kasvoi hieman; 2023 (160 156 m³) => 2024 (183 378 m³) ja rakennettujen kerrosalojen pinta-ala kasvoi; 2023 (36 256 m²) => 2024 (41 885 m²).

Tuottajapalvelut

Uuden koulu- ja kulttuurikeskuksen hankkeesta viimeisenä vaiheena valmistui kesällä pelikentän tekonurmikenttä. Linnan työpaikka-alueen 2- vaiheen (JTF rahoitus) valmistui loppuvuodesta, joten elinvoimapaalvelut voi nyt markkinoida tontteja yrityskäyttöön.

Kunnossapito pyrkii keskittymään kiireellisiin rakennusten kunnostuksiin, sekä LVIA-tekniikan toiminnan varmistamiseen. Vuosittaisilla määrärahoilla pyritään parhaan mukaan hoitamaan kiinteistöjen korjauksia, sisäilma-ongelmia, sekä vanhenevaa talotekniikkaa. Kunnossapito toteutti myös vuokra-asuntojen kunnostuksia ja investointikohteita.

Kiinteistöhoitopalvelut huolehtivat kaupungin toimitilojen ja vuokra-asuntojen kiinteistöhoitopalveluista. Toiminta on vakiintunutta.

Puhtauspalvelut hoitavat kaupungin toimitilojen ja kerrostalojen yleisten tilojen puhtaudesta, jolla varmistetaan viihtyisyys ja hyvä sisäilma. Toiminta on vakiintunutta.

Kunnallistekniikkapalvelut

Vastuualue suoritti kaavateiden ja yleisten alueiden kunnossapitoa, valaistusta ja yksityistieavustuksien maksamista. Katujen ja kevyenliikenteen väylien kunnossapitoa ja -hoitoa ei voida turvallisuussyistä laskea. Asfaltin päällystyskohteita olivat Husuahontiellä, Leppäkujalla, Rajatiellä, Sivulantiellä, Pajamäentiellä, Virastotiellä, Myllyperäntiellä, Myllytiellä, Tuulantiellä, Sairaalantiellä, Torikadulla, Aittokalliontiellä. Stabilointia toteutettiin näistä Husuahontielle, Leppäkujalle, Rajatielle, Myllyperäntielle, Tuulantielle ja Aittakalliontielle. Myllyperäntielle, Myllytielle ja Leppäkujalle tehtiin myös peruskunnostusta. Lumperon uusi asuntoalueelle viimeisteltiin. Pinta-alaa kaavateiden korjauksessa oli 20 960 m². Kaupunki otti Ely-keskuksen kunnostuksen jälkeen hoitovastuulle 9.12.2024 alkaen Paavontien, Rantahänniläntien (Paavontie-silta) ja Lukiontien. Yhteensä lisää hoitettavaa tulee ajoväylänä 3,9 km ja kevyenliikenteenväylänä 7,2 km. Runebergipuiston leikkipuiston parannus valmistui syksyllä 2024. Hietalahdentietä muutettiin uutta paloasemaa varten.

Vesi- ja viemärilaitos

Puhdistamolle tulevan käsitellyn jäteveden määrä pysyi edellisvuoden tasolla. Laskutettavan jäteveden määrä väheni n. 4,5 % vuodesta 2023. Laskutettavan puhtaanveden määrä nousi n. 10 % vuodesta 2023. Toimintakate oli noin 61 000 euroa positiivinen.

Uuden puhdistamon suunnittelu aloitettiin syksyllä 2024. Ramboll Oy:n laatima yleissuunnitelma valmistuu keväällä 2025. Marraskuussa 2024 saatiin uudelle laitokselle ympäristölupa, josta valitettiin Vaasan hallinto-oikeuteen. Vanhalle puhdistamolle tehdään välttämättömiä korjauksia. Pylkönmäen vesilaitokselle tehtiin myös kunnostustöitä.

Saarilammen puhdistamolla saavutettu puhdistustulos on ollut lupaehtojen mukainen. Poikkeamia luparajoista on havaittu, mutta tulokset eivät ole olleet minkään parametrin suhteen erityisen heikkoja ja luparajojen ylitykset ovat olleet pääosin lieviä. Puhdistamolle tuleva vesi on vastannut laadultaan normaalia yhdyskuntajättevettä.

Maaseutupalvelut

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Saarijärven ja Äänekosken kaupungit sekä Kannonkosken ja Konneveden kunnat. Isäntäkuntana toimii Saarijärvi. Viljelijätukien hakeminen painottui touko-kesäkuulle. Kaikki tukihakemukset jätettiin sähköisesti. Ruokaviraston viranomaistehtävät pystyttiin hoitamaan annettujen aikataulujen mukaisesti ja viljelijöiden tukien maksatukset saatiin käynnistettyä heti maksatuslupien saavuttua. Satelliitti seurantaan liittyviä selvityspyyntöjä lähetettiin yhteensä 832 kpl. Suurin osa näistä koski nurmien niittoveloituksen täyttymistä.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestäminen ja niiden perusteella tehdyt johtopäätökset

Arvio sisäisen valvonnan suunnitelman toteutumisesta, keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnitelmakaudella

Sisäinen valvonta on toteutettu teknisen lautakunnan hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

Arvio riskienhallinnan toteutumisesta ja keskeiset johtopäätökset:

Raportoitu tekniselle lautakunnalle.

Todetut merkittävimmät riskit, riskitasot ja niitä koskevat toimenpiteet:

Riskienkartoitukset ajan tasalla ja todetut riskit otettu huomioon toiminnassa.

vastuuryhmä/ vastuualue	Tekniset ja ympäristöpalvelut			
	TAVOITEASETANTA 2024			
TAVOITE: valtuustostrategiassa nimetty KÄRKI-HANKE	TOIMENPIDE	VASTUUHENKILÖT/-YKSIKÖT	TOTEUTUNEET TOIMENPITEET	ARVIOINTI
Saarijärvi tunnetaan laadukkaista kasvat-, koulutus-, kulttuuri- ja liikuntapalveluistaan	Uuden koulu- ja kulttuurikeskuksen 3.-vaiheen käyttöönotto	Tuottajapalvelut /kaikki esimiehet	Valmistunut 6.8.2024	toteutunut
	Uuden koulu- ja kulttuurikeskuksen sekä viherkoulujen ylläpitopalvelujen tuottaminen	Tuottajapalvelut /kaikki esimiehet		toteutunut
	Liikuntapalveluiden tuottamista tukevat tukipalvelut ja rakennuttamisen hankepalvelut	Tuottajapalvelut /kaikki esimiehet	Rakennuttamisen hankepalveluja käynnistelty	toteutunut osittain.
Saarijärvi on haluttu asuinpaikka ja muuttovoitokaupunki. Kaupungin keskusta on viihtyisä ja elinvoimainen.	Kestävä, kustannustehokas ja ympäristöystävällinen infra	Kuntepa ja tuottajapalvelut / kaikki esimiehet	investointihankkeet tuottajapalvelut toteutunut, Kunnallistekn. ja Vesi- ja viemärilaitos yksi hanke toteutumatta.	toteutunut yhtä hanketta lukuun ottamatta.
	Tasokas puistojen ja yleisten alueiden hoito ja ylläpito. Kehittämisen ja kunnossapitosuunnitelman valmistuminen 2024.	Kuntepa / kaikki esimiehet	Leikkipaikkaohjelma valmistui, Viheralueiden hoitosuunnitelma valmistui helmikuu 2025.	toteutunut
	Häiriöttömät kunnallistekniset palvelut	Kuntepa ja vesi- ja viemärilaitos / kaikki esimiehet		toteutunut
Saarijärvi on arvostettu kestävän biotalouden osaamis- ja yritysuskittymä	Tekniset ja ympäristöpalvelut tukevat osaltaan kaavoituksen ja maankäytön aluekehittämistä	Tuottajapalvelut / toimialajohtaja		toteutunut

vastuuryhmä/ vastuualue	Tekniset ja ympäristöpalvelut			
	TAVOITEASETANTA 2024			
TAVOITE: valtuustostrategiassa nimetty KÄRKIHANKE	TOIMENPIDE	VASTUUHENKILÖT/-YKSIKÖT	TOTEUTUNEET TOIMENPITEET	ARVIOINTI
Saarijärvellä on vahva ja uudistuva maa- ja metsätaloussektori	Nopea lupakäsittely rakennus- ja ympäristölupapalveluissa, neuvontapalvelu	Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu / esimiehet		toteutunut
	Asiakaslähtöiset maaseututoimen neuvonta- ja tukipalvelut	Maaseututoimi / esimiehet		toteutunut
Saarijärvi on kehittyvä alueellinen kaupan ja palveluiden keskus	Tekniset ja ympäristöpalvelut tukevat osaltaan kaa-voituksen ja maankäytön aluekehittämistä.	Tuottajapalvelut / toimialajohtaja		toteutunut
	Nopea lupakäsittely rakennus- ja ympäristölupapalveluissa, Neuvontapalvelu	Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu / esimiehet		toteutunut
Saarijärvi kehittää monipuolisesti yritystoimintaa ja teollisuutta	Nopea lupakäsittely rakennus- ja ympäristölupapalveluissa, neuvontapalvelu	Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu / esimiehet		toteutunut
	Tekniset ja ympäristöpalvelut tukevat osaltaan kaa-voituksen ja maankäytön aluekehittämistä	Tuottajapalvelut / toimialajohtaja		toteutunut
Saarijärven kaupunki on aktiivinen työllisyystoimija ja tavoittelee korkeaa työllisyysastetta.	Linnan työpaikka-alueen rakennuttaminen	Tuottajapalvelut	Linnan työpaikka-alue 2-vaihe valmistunut 11.9.2024	toteutunut
Toiminnan merkittävät muutokset v. 2024: Tehtiin päätös, jossa ympäristösuojelun viranomaispalvelut tuottavat 1.1.2025 alkaen Pohjoisen Keski-Suomen ympäristötoimi. Ydinkeskustan ELY-tiet siirtyivät korjauksen jälkeen kaupungin hoitovastuulle 9.12.2024 lähtien.				

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (Muutos)	Tilinpäätös 2024
1172 HALLINTO JA VIRANOMAISPALVELUT 03			
Koko HALLINTO JA VIRANOMAISPALVELUT 03			
Tuotot (€)	166 627,00	156 550,00	149 271,96
Toimintakulut (€)	-526 786,00	-474 418,00	-473 424,78
Toimintakate (€)	-360 159,00	-317 868,00	-324 152,82
Toimintakate / asukas (€)	-40,13	-35,42	-36,64
512 YMPÄRISTÖNSUOJELU 04			
Toimintakulut (€)	-67 049,22	-86 961,00	-83 996,03
Toimintakate (€)	-35 675,57	-58 461,00	-62 738,08
Toimintakate / asukas (€)	-3,98	-6,51	-7,09
513 RAKENNUSVALVONTA 04			
Toimintakate (€)	-29 685,29	-48 728,00	-43 782,97
Toimintakate / asukas (€)	-3,31	-5,43	-4,95
Lupapäätökset (kpl)	122,00	160,00	112,00
Toimintakulut / lupa (€)	-1 334,00	-1 104,86	-1 520,25
Valvontakohteet (kpl)	400,00	400,00	300,00
1174 KUNNALLISTEKNIKKAPALVELUT 03			
653 PUISTOT JA YLEISET ALUEET 04			
Toimintakate / asukas (€)	-18,17	-17,19	-17,69
Pinta-ala, m ² (m ²)	171 780,00	171 780,00	171 580,00
Toimintakulut / neliö (m ²) (€)	-0,97	-0,91	-0,93
654 YKSITYISTIET 04			
Toimintakate (€)	-116 310,82	-116 423,00	-127 091,96
Toimintakate / asukas (€)	-12,96	-12,97	-14,37
655 LIIKENNEVÄYLÄT 04			
Toimintakate (€)	-499 929,02	-488 075,00	-507 029,32
Toimintakate / asukas (€)	-55,70	-54,38	-57,31
Pinta-ala, m ² (m ²)	344 316,00	343 733,00	393 316,00
Toimintakulut / neliö (m ²) (€)	-1,47	-1,43	-1,31
1175 VESI- JA VIEMÄRILAITOS 03			
Tuotot (€)	1 174 782,19	1 150 986,00	1 134 737,83
Toimintakulut (€)	-606 791,92	-720 114,00	-642 677,08
Toimintakate (€)	567 990,27	430 872,00	492 060,75
Toimintakate / asukas (€)	63,29	48,01	55,62
Verkon pituus (m)	204 680,00	205 180,00	205 180,00

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (Muutos)	Tilinpäätös 2024
Puhdasvesitaksa, ilman alv (€/m ³)	1,61	-	1,61
Asiakkaat (hlö)	7 030,00	7 030,00	7 030,00
Veden määrä (m ³)	578 596,00	496 000,00	607 924,00
Netto / m ³ (€)	0,98	0,87	0,81
Kulut / m ³ (€)	-1,05	-1,45	-1,06
1177 TUOTTAJAPALVELUT 03			
615 KUNNOSSAPITOPALVELUT 04			
Toimintakulut (€)	-637 859,21	-513 501,00	-528 029,41
Kerrosala (k-m ²)	51 535,00	53 079,00	53 467,00
Toimintakulut / k-m ² (kerrosalat yhteensä) (€)	-12,38	-9,67	-9,88
617 KIINTEISTÖNHOITOPALVELUT 04			
Toimintakulut (€)	-2 226 203,04	-2 050 375,00	-2 088 855,08
Kerrosala (k-m ²)	50 532,00	51 789,00	53 755,00
Kerrosala, ostopalvelu (k-m ²)	3 344,00	3 344,00	3 642,00
Toimintakulut / k-m ² (kerrosalat yhteensä) (€)	-41,32	-37,19	-36,39
619 SIIVOUSPALVELUT 04			
Toimintakulut (€)	-677 607,20	-690 112,00	-681 156,26
Siivousala (sm ²)	27 137,00	27 137,00	25 812,00
Siivousalat yhteensä (sm ²)	27 137,00	27 137,00	25 812,00
Toimintakate / sm ² (yhteensä) (€)	-23,84	-24,21	-25,25

2.1.5.2. Jätehuollon viranomaispalvelut

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2024

Vastuuryhmä

Sydän-Suomen jätelautakunta on kuntien yhteinen lautakunta, jossa on yhteensä 13 jäsentä (Äänekoskelta 2 jäsentä ja jokaisesta muusta jäsenkunnasta yksi jäsen ja heille on nimetty varajäsenet). Lisäksi Saarijärven kaupunginhallitus on nimennyt edustajan, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus. Vuonna 2024 jätelautakunta kokoontui Saarijärven kaupungintalolla yhteensä 6 kertaa.

Vastuuryhmän keskeiset tehtävät

Jätelain mukaiset viranomaistehtävät, kuten

- jätehuoltomääräysten hyväksyminen ja jätehuoltomääräysten poikkeamishakemusten käsittely
- jätteen keräyspaikasta päättäminen
- jätetaksan hyväksyminen
- jätemaksuista, perinnästä ja ulosotosta määrääminen
- jätemaksua koskevien hakemusten käsittely
- päätökset järjestettyyn jätteenkuljetukseen liittyen
- jätehuollon liittymisvelvollisuuden toteutumisen seuranta
- päätökset jätteen käsittelystä ja hyötykäytöstä
- jätehuollon asiakasrekisterin hallinnointi

Jätelautakunta on delegoinut osan tehtävistä alaisilleen viranhaltijoille.

Kertomusvuoden tärkeimmät tapahtumat ja toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Jätelautakunnassa oli vuoden 2024 lopussa 12 jäsenkuntaa. Jätehuollossa tapahtuvat muutokset jätteiden käsittelyn ja tuottajavastuiden osalta pakottavat kuntia tiiviiseen yhteistyöhön, johon nykyisellään on hyvät edellytykset laajentuneessa jätelautakunnassa. Jätehuollon neuvottelukunta on perustettu lisäämään kuntien ja viranomaisen sekä jäteyhtiön välistä tiedonkulkua. Neuvottelukunta kokoontui lokakuussa.

Jätelautakunnalla on kaksi viranhaltijaa. Jätehuoltoasiamies on ollut vuoden 2024 osa-aikaisella 60 % työajalla ja jätehuoltosuunnittelija 80 % työajalla. Näiden lisäksi jätelautakunnalla oli toimistotyöntekijä työkokeilussa 22.1.2024 alkaen ja edelleen palkkatuella 2.4.2024 päivästä alkaen.

Jäteyhtiö raportoi puolivuositain perusmaksukertymästä jätelautakunnalle, jolloin kulujen ja kuluja kattavien maksujen tasapainoa seurataan jatkuvasti. Jätelautakunnan talouden kokonaiskulujen toteuma vuonna 2024 oli 133 327,54 €, mikä oli -16 597,46 € alle budjetoidun (toteuma 88,9 %).

Saostuskaivojen lietteenpoistoja seurattiin vuonna 2024 sekä vakituisilla että vapaa-ajan asuinkiinteistöillä. Näiden kiinteistöjen haltijoille, jotka eivät vuosittaista veloitettaan lietteen poistoa olleet tehnyt, lähetettiin kirje, jossa kaivo kehoitettiin tyhjentämään viipymättä. Kirjeitä lähetettiin yhteensä 1075 kpl vakituisille kiinteistöille ja 861 kpl vapaa-ajankiinteistöille.

Kompostitarkastuksia tehtiin kesällä kaikissa jäsenkunnissa. Tarkastuksia tehtiin yhteensä 753 kpl, joista 420 kpl oli hyväksytty ja 333 kpl hylätty. Vuoden 2023 aikana tuli tehdä ilmoitus omatoimisesta kompostoinnista jätehuoltoviranomaisen rekisteriin ja tätä työtä jatkettiin edelleen vuonna 2024. Ilmoituksia on saapunut noin 12 700 kpl. Tieto biojätteen käsittelystä puuttuu edelleen noin 15 500 kiinteistöltä.

Vuonna 2024 käsiteltiin 42 lupaa omatoimiseen jätevesilietteen käsittelyyn. Uusitun luvan saaneilla on vuosittainen raportointivelvollisuus toteutuneista lietetyhjennyksistä. Kaikkiaan raportointivelvollisia luvan saaneita oli vuoden 2024 lopulla 188 kpl. Vuoden 2024 lopulla laletettiin selvityspyyntö 156 asiakkaalle, joilla vakituisen asunnon jätehuollon keskeytys on päättynyt vuoden loppuun.

Viranhaltijapäätöksiä tehtiin yhteensä 482 kpl.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestäminen ja niiden perusteella tehdyt johtopäätökset

Arvio sisäisen valvonnan suunnitelman toteutumisesta, keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnitelmakaudella:

Lautakunnan sisäinen valvonta on toteutunut.

Lautakunnan tehtävät ovat lakisääteisiä viranomaistehtäviä, joten jätehuoltoasiamies seuraa voimassa olevaa lainsäädäntöä ja siinä mahdollisesti tapahtuvia muutoksia aktiivisesti. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti jätelautakunnan kokouksissa ja niistä raportoidaan eteenpäin kaupunginhallitukselle. Lautakunnan kulut katetaan kokonaisuudessaan kiinteistöiltä perittävillä jätehuollon perusmaksulla.

Hallinnon laillisuutta ja sujuvuutta on seurattu säännöllisesti lautakunnan kokouksissa, ja viranhaltijat ovat osallistuneet aktiivisesti esim. Kuntaliiton tai Jätelaitosyhdistyksen järjestämiin koulutuksiin jätehuollon ajankohtaisten asioiden, lakimuutosten ja osaamisen ylläpitämiseksi. Jätehuoltoasiamies, jätehuoltosuunnittelija ja lautakunnan kaupunginhallituksen edustaja osallistuivat Jätelautakunnan neuvottelupäiville 13.11.-14.11.2024. Kaikki koulutukset järjestettiin paikan päällä.

Kaupunginhallituksen edustajana toimiva jäsen seuraa lautakunnan toimintaa ja tarvittaessa raportoi kaupunginhallitukselle.

Arvio riskienhallinnan toteutumisesta ja keskeiset johtopäätökset:

Riskienhallinta on otettu huomioon jätehuoltoviranomaisten päätöksissä ja mahdollisia riskejä on arvioitu kaikessa toiminnassa. Jätehuoltoviranomaisen ja jäteyhtiön välinen tiedonkulku on ensiarvoisen tärkeää riskien minimoimiseksi ja se tulee ottaa huomioon riskienhallintaa suunniteltaessa.

Todetut merkittävimmät riskit, riskitasot ja niitä koskevat toimenpiteet:

Toiminta oli pahoin ruuhkaantunut keväällä sekä loppuvuodesta. Ruuhkautumiseen vaikutti suuri määrä toimitettuja lietteenkehotuskirjeitä, sekä kompostitarkastuskierto. Ruuhautumista pahentaa jätehuollon henkilöstön osallisuus, minkä vuoksi töitä ei saada tehtyä yhtä nopeasti. Myös muuttuva lainsäädäntö on riski, joka vaatii jatkuvaa seuraamista ja kouluttautumista asettaa riskin toiminnalle, mikäli ei koulutusta ole tarjolla.

vastuuryhmä/ vastuualue	Sydän-Suomen jätelautakunta			
	TAVOITEASETANTA		ARVIOINTI	
TAVOITE: valtuustostrategiassa nimetty PAINOPIS-TEALUE	TOIMENPIDE	VASTUUHENKILÖT/-YKSIKÖT	TOTEUTUNEET TOIMENPITEET	ARVIOINTI
Laadukkaat, asiakaslähtöiset palvelut	Palvelutaso määrittelyn seuranta	Jätehuoltoasiamies	Sekajätekeräyspisteverkoston muutokset	Toteutunut.
	Lietehuollon seuranta ja lietekuljetusjärjestelmän tarkastelu.	Jätehuoltoasiamies/ Jätehuoltosuunnittelija	Vuosittainen seuranta lietekai-vojen tyhjennysten toteutumisesta Lietteen käsittelyn omaoimilupien seuranta Kuljetusjärjestelmiin liittyvä päätöksenteko	Toteutunut: -vakituiset kirjeet 1075 kpl. Näistä 506 kpl lähetetty myös kompostikirje. -vapaa-ajankiinteistöjen kirjeet 861, joista 699 lähetetty myös kompostikirje. Toteutunut. Toteutunut osittain.

vastuuryhmä/ vastuualue	Sydän-Suomen jätelautakunta			
	TAVOITEASETANTA		ARVIOINTI	
TAVOITE: valtuus- strategiassa ni- metty PAINOPIS- TEALUE	TOIMENPIDE	VASTUUHEN- KILÖT/-YKSI- KÖT	TOTEUTUNEET TOIMENPITEET	ARVIOINTI
Kaupungilla on osaava, aloitteellinen ja kehittävä henkilöstö	Jätehuollon jatkuva kehittäminen jätelain mukaisesti	Jätehuolto- asiamies/ Jätehuoltosuun- nittelija	Kompostirekisterin ylläpito Kompostitarkastusten jat- kaminen	Toteutunut osittain, rekisterin ko- koaminen jatkuu vuonna 2025. Toteutettu touko-kesäkuussa. Kompostitarkastuksista tiedotettu lehdissä ja verkkosivuilla porraste- tusti. Uusintatarkastukset toteutettu syys-lokakuussa. Tarkastuksia tehty 753 kpl, joista 420 kpl hyväk- syttyjä.
	Henkilökunnan kou- luttaminen ja lain- mukaisuuden seu- raaminen	Jätehuolto- asiamies/ Jätehuoltosuun- nittelija	Jäteviranomaisten verkos- ton tapaamiset, Jätelauta- kuntien neuvottelupäivät, jätealanyhteistyöryhmä ja itä 8 kokoukset.	Itä 8 tapaaminen Mikkeliissä 15.2. Yhteistyötahojen palaveri koskien lietehuollon taksoja 19.3. ja 15.5. Jätelautakuntien neuvottelupäivät 13.-14.11.
Markkinoinnin ja viestin- nän tehostaminen	Aktiivinen tiedotta- minen jätelautakun- nan toiminnasta ja päätöksistä	Jätehuolto- asiamies/ Jäte- huoltosuunnitte- lija	Ilmoitukset lehdissä ja net- tisivuilla Kuulutukset TÄHTEET -tiedote jäte- huollon ajankohtaisista asi- oista	Toteutunut. JH-määräys päivitys voimaan 1.7.2024. Tiedotus toteu- tunut. Kunnossa. Ei toteutunut.
	Viranomaisyhteistyö kuntien kanssa	Jätehuolto- asiamies Jäte- huoltosuunnitte- lija	Viranhaltijapäätöksistä tie- dottaminen Neuvottelukunnan kokouk- set	Kunnossa. 21.2.2024 toteutunut.
Toiminnan merkittävät muutokset v. 2024 Toiminnassa uutta on kompostirekisterin kokoaminen. Jätehuollossa on ollut toimistotyöntekijä 2.4. alkaen pääasiallisesti ko- koamassa kompostirekisteriä. Kompostitarkastusten tekemistä jatkettu vuonna 2024. Lietetyhjennysten seuranta vakituisille, mutta myös vapaa-ajan kiinteistöille toteutunut vuonna 2024.				

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (Muutos)	Tilinpäätös 2024
1180 JÄTEHUOLLON VIRANOMAISPALVELUT 02			
Tuotot (€)	133 523,44	149 644,00	133 327,54
Toimintakulut (€)	-133 523,44	-149 925,00	-133 327,54
Toimintakate (€)	0,00	-281,00	0,00
Toimintakate / asukas (€)	0,00	-0,03	0,00
Kokoukset (kpl)	4,00	6,00	6,00
Pientalot (kpl)	13 832,00	19 264,00	13 909,00
Vapaa-ajan kiinteistöt (kpl)	12 124,00	13 986,00	11 998,00
Rivi- ja kerrostalot (kpl)	940,00	1 075,00	977,00
Lietehuollon asiakkaat, vakituiset kiinteistöt (kpl)	5 387,00	5 559,00	5 350,00
Lietehuollon asiakkaat, vapaa-ajan kiinteistöt (kpl)	2 239,00	2 565,00	2 529,00
Jätehuollon asiakkaat yhteensä (kpl)	34 522,00	42 449,00	34 763,00

2.2. Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

2.2.1. Käyttötalouden toteutuminen

VASTUURYHMÄT / HALLINTOKUNNAT	TP 2023	TA2024	TA muutos	TA muutettu	TOTEUMA 1-12/2024	Tot %
1 000 €						
KONSERNIPALVELUT						
ELINVOIMAPALVELUT						
Työllisyys	-1 217	-1 163	-1	-1 164	-1 009	86,7
Kehittäminen	-354	-445	-1	-446	-381	85,4
Kaavoitus ja maankäyttöpalvelut	-344	-421	33	-388	-274	70,8
YHTEENSÄ	-1 915	-2 029	32	-1 997	-1 664	83,3
KIINTEISTÖ- JA TILAHALLINTO						
Metsät ja muut kiinteistöt	561	535	0	535	543	101,5
Asuntopalvelut	965	1 196	-70	1 126	1 057	93,9
Toimitilavuokraus	3 312	3 434	-131	3 303	3 504	106,1
YHTEENSÄ	4 838	5 165	-201	4 964	5 104	102,8
OMARAHOITUSOSUUDET						
Ympäristöterveydenhuolto	-419	-448	0	-448	-486	108,4
Muut omarahoitusosuudet		-430	318	-112	0	0,0
YHTEENSÄ	-419	-878	318	-560	-486	86,7
KESKUSHALLINTO (TUKIPALVELUT)						
Hallinnon tukipalvelut	-853	-912	-8	-920	-848	92,1
Tarkastus	-29	-29	0	-29	-23	79,0
Vaalit	-8	-20	0	-20	-2	8,7
Keskushallinto	-1 912	-2 172	81	-2 091	-1 920	91,8
YHTEENSÄ	-2 802	-3 134	73	-3 061	-2 792	91,2
SIVISTYSTOIMI						
SIVISTYSPALVELUT						
Hallinto	-324	-307	-2	-309	-343	110,9
Varhaiskasvatus	-4 282	-4 247	-13	-4 260	-4 158	97,6
Perusopetus ja lukio	-10 945	-10 880	-127	-11 007	-11 004	100,0
YHTEENSÄ	-15 551	-15 434	-142	-15 576	-15 505	99,5
VAPAAAN SIVISTYSTOIMEN PALVELUT						
Vapaa-aikapalvelut	-889	-817	-57	-874	-956	109,4
Kulttuuripalvelut	-37	-41	0	-41	-44	107,3
Museo	-389	-406	0	-406	-425	104,7
Kansalaisopisto	-700	-641	-33	-674	-671	99,6
Kirjasto	-422	-424	0	-424	-391	92,2
YHTEENSÄ	-2 435	-2 329	-90	-2 419	-2 487	102,8
VIITASALO-OPISTON JOHTOKUNTA	-415	-416	-5	-421	-421	100,1
TEKNINEN TOIMI						
TEKNISET JA YMPÄRISTÖPALVELUT						
Ympäristötoimen hallinto ja viranomaispalvelut (sis.lautakunta)	-360	-316	-2	-318	-324	102,0
Maaseutupalvelut	-77	-98	0	-98	-86	87,9
Kunnallistekniset palvelut	-877	-847	-8	-855	-902	105,4
Vesi- ja viemärilaitos	568	431	0	431	492	114,2
Tuottajapalvelut	-3 647	-3 123	-54	-3 177	-3 189	100,4
YHTEENSÄ	-4 392	-3 953	-64	-4 018	-4 009	99,8
JÄTEHUOLLON VIRANOMAISPALVELUT						
YHTEENSÄ	0	0	0	0	0	0,0
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-23 091	-23 007	-80	-23 088	-22 260	96,4

2.2.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TULOSLASKELMA	TP 2023	TA2024 alkup	TA-muutos	TA2024 muutettu	Toteuma 1-12/2024	Tot %
Toimintatulot	12 051	11 386	41	11 427	12 078	105,7
Myyntitulot	3 890	3 605	32	3 638	3 658	100,6
Maksutulot	510	468	7	475	501	105,3
Tuet ja avustukset	1 000	727	72	799	1 177	147,2
Muut toimintatulot	6 651	6 585	-70	6 515	6 743	103,5
Toimintamenot	-35 142	-34 394	-122	-34 515	-34 339	99,5
Henkilöstömenot	-17 383	-17 091	-23	-17 114	-16 908	98,8
Palvelujen ostot	-8 220	-7 610	-194	-7 803	-7 938	101,7
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-2 708	-2 471		-2 471	-2 535	102,6
Avustukset	-1 171	-1 259		-1 259	-1 262	100,2
Muut toimintamenot	-5 660	-5 963	95	-5 868	-5 696	97,1
TOIMINTAKATE	-23 091	-23 007	-80	-23 088	-22 260	96,4
Verotulot	19 287	19 012		19 012	19 803	104,2
Valtionosuudet	8 782	7 242	61	7 303	7 200	98,6
Verorahoitus yht.	28 069	26 254	61	26 315	27 004	102,6
Rahoitustuotot ja -kulut	-39	-110	0	-110	90	-81,8
Korkotulot	42	8		8	125	1 567,3
Muut rahoitustulot	62	40		40	128	319,3
Korkomenot	-103	-120		-120	-74	61,4
Muut rahoitusmenot	-40	-38		-38	-89	235,3
VUOSIKATE	4 938	3 137	-19	3 117	4 834	155
Poistot ja arvonalentumiset	-4 027	-3 135	0	-3 135	-3 578	114,1
Suunnitelman muk. poistot	-3 055	-3 085		-3 085	-2 916	94,5
Kertaluonteiset poistot	-409	-50		-50	-6	11,5
Arvonalentumiset	-562			0	-656	
TILIKAUDEN TULOS	912	2	-19	-18	1 256	-7 129
Varausten lis.(-) tai väh.(+)					-855	
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	912	2	-19	-18	401	-2 277

VEROTULOJEN ERITTELY 1000 €

31.12.2024

	Alkuperäinen talousarvio	Talous- arvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
VEROTULOT 1000 €					
Kunnan tulovero	13 795	0	13 795	14 446	651
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 826	0	1 826	1 802	-24
Kiinteistövero	3 391	0	3 391	3 555	164
Yhteensä	19 012	0	19 012	19 803	791

Tulovero %**2024**

Verovuosi 2000-2005	18,5		Yleinen kiinteistövero	1,04 %
Verovuosi 2006-2007	19,0		Vakituinen asuminen	0,49 %
Verovuosi 2008-2010	19,75		Muu kuin vak.asuminen	1,36 %
Verovuosi 2011-2012	20,0		Voimalaitokset	3,10 %
Verovuosi 2013-2014	21,0		Rakentamaton rak.paikka	2,40 %
Verovuosi 2015-2020	21,5			
Verovuosi 2021-2022	22,0			
Verovuosi 2023	9,36			
Verovuosi 2024	9,30			

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY 1000 €

31.12.2024

	Alkuperäinen talousarvio	Talous- arvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
VALTIONOSUUDET	8 687	61	7 303	7 200	-103
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	7 242	17	7 259	398	-6 862
Verotuloon perustuva valtionosuuden tasaus	0	0	0	4 751	4 751
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionos.	0	44	44	168	124
Verotulomenetysten korvaus	0	0	0	1 883	1 883
Yhteensä	7 242	61	7 303	7 200	-103

2.2.3. Investointien toteutuminen

TOIMIALA / INVESTOINTIKOhteet	TOIMENPIDE/ SELOSTUS	KOKO HANKKEEN KUSTANNUSARVIO JA VALMISTUMIS- AIKATAULU	TA2024	TA 2024 MUUTOS	TA 2024 YHT	Toteuma 1-12/2024	Tot %
KONSERNIPALVELUT							
TILA- JA KIINTEISTÖHALLINTO, MUUT KIINTEISTÖT	Kiinteistöjen ja asuntojen myyntitulot		100 000		100 000	136 444	136,4
TILA- JA KIINTEISTÖHALLINTO, ASUNTOPALVELUT							
Mustikkakorventie 5	Ovien uusinta	16 000	-16 000		-16 000	-20 213	126,3
Pystykorvanpolku 2	Ovien uusinta	25 000	-25 000		-25 000	-37 593	150,4
KIINTEISTÖ- JA TILAHALLINTO YHTEENSÄ		MENOT	-41 000	0	-41 000	-57 806	141,0
		TULOT	100 000	0	100 000	136 444	136,4
		NETTO	59 000	0	59 000	78 638	133,3
ELINVOIMAPALVELUT							
Maanhankinnat ja tonttien rakennusvalmiuden			-200 000		-200 000	-48 121	24,1
Perhepuisto, suunnittelu ja hankkeen käynnistäminen			-30 000		-30 000	-31 078	103,6
Matoniemen suunnittelu ja kehittäminen			-30 000		-30 000	0	0,0
ELINVOIMAPALVELUT YHTEENSÄ		MENOT	-260 000	0	-260 000	-79 199	30,5
		TULOT	0	0	0	0	
		NETTO	-260 000	0	-260 000	-79 199	30,5
KESKUSHALLINTO							
HALLINNON TUKIPALVELUT							
Sähköisten järjestelmien kehittäminen	kehittäminen (mm. sähköinen arkisto, työajanseuranta, kokoushallinta, populus kehitys)		-60 000		-60 000	-14 681	24,5
Verkkolaitteet			-10 000		-10 000	-10 012	100,1
Osakkeiden osto						-3 136	
KESKUSHALLINTO YHTEENSÄ		MENOT	-70 000	0	-70 000	-27 829	39,8
		TULOT	0	0	0	0	
		NETTO	-70 000	0	-70 000	-27 829	39,8
KONSERNIPALVELUT YHTEENSÄ		MENOT	-371 000	0	-371 000	-164 834	44,4
		TULOT	100 000	0	100 000	136 444	136,4
		NETTO	-271 000	0	-271 000	-28 390	10,5
SIVISTYSTOIMI							
SIVISTYSPALVELUT							
Koulujen ICT-hankinnat			-10 000		-10 000	-10 698	107,0
SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ		MENOT	-10 000	0	-10 000	-10 698	107,0
		TULOT	0	0	0	0	
		NETTO	-10 000	0	-10 000	-10 698	107,0

TOIMIALA / INVESTOINTIKOhteet	TOIMENPIDE/ SELOSTUS	KOKO HANKKEEN KUSTANNUSARVIO JA VALMISTUMIS- AIKATAULU	TA2024	TA 2024 MUUTOS	TA 2024 YHT	Toteuma 1-12/2024	Tot %
VAPAAN SIVISTYSTOIMEN PALVELUT							
VAPAA-AIKAPALVELUT							
Paavonrinteiden laskettelukaluston uusiminen		-12000	-12 000		-12 000	-12 673	105,6
Maakuntauran rakenteiden uusiminen			-25 000		-25 000	-8 284	33,1
Pyöräparkki-hankkeen toteuttamisen omavastuuosuus	Hankekustannukset	-14 000 omarahoitusosuus	-28 000	28 000	0	0	
	Hankerahoitus, haku		14 000	-14 000	0	0	
Nuorisotoimen digilaitteet				-14 000	-14 000	-13 424	95,9
Paavonrinteiden hissien huolto			-12 000		-12 000	-19 236	160,3
Ulkokuntosalivälineet			-35 000		-35 000	-35 740	102,1
Urheilukentän radan uusiminen							
Kusiaismäen huoltorakennus suunnittelu		kustannusarvio 384 t€ (alv0)	-10 000		-10 000	0	0,0
Urheilukentän ja jäähallin huoltorakennus suunnittelu		kustannusarvio 694 t€, vanhan purku 64 t€, yht 758 t€ (alv 0)	-15 000		-15 000	-11 320	75,5
VAPAAN SIVISTYSTOIMEN PALVELUT YHTEENSÄ		MENOT	-137 000	14 000	-123 000	-100 676	81,9
		TULOT	14 000	-14 000	0	0	
		NETTO	-123 000	0	-123 000	-100 676	81,9
SIVISTYSTOIMI YHTEENSÄ		MENOT	-147 000	14 000	-133 000	-111 374	83,7
		TULOT	14 000	-14 000	0	0	
		NETTO	-133 000	0	-133 000	-111 374	83,7

TEKNINEN TOIMI							
VESI- JA VIEMÄRILAITOS							
Saarijärven uusi jätevedenpuhdistamo	Uuden puhdistamon suunnittelu 2024-2025, rakentaminen 2025-2027, vanhan purku 2027	10,6 milj. €, valmistuu 2027	-400 000	250 000	-150 000	-50 439	33,6
Saarijärven uusi jätevedenpuhdistamo	Nykyisen laitoksen häiriötöntä ylläpitoa turvaavat investointikorjaukset	Ylläpidettävä vuoteen 2027	-50 000		-50 000	-15 496	31,0
Saarijärven kunnostus	Suunnittelu ja luvitus 2026- 2027, kunnostus 2028	150 000 €, valmistuu 2028			0		
Viemärien saneeraus	Vanhojen bet. linjojen suojutus, muovikaivojen rakentamien	vuosittaista	-100 000	70 000	-30 000	-13 015	43,4
Vastuualueen pienet hankkeet	Uusien jv/vj-linjojen rakentamien, linjojen akuutit korjaukset	vuosittaista	-50 000		-50 000	-17 029	34,1
Pumppaamoiden saneeraus	Vanhojen pumppaamoiden saneeraus	vuosittaista	-50 000		-50 000	-3 301	6,6
VESI- JA VIEMÄRILAITOS		MENOT	-650 000	320 000	-330 000	-99 280	30,1
		TULOT	0	0	0	0	
		NETTO	-650 000	320 000	-330 000	-99 280	30,1

TOIMIALA / INVESTOINTIKOhteet	TOIMENPIDE/ SELOSTUS	KOKO HANKKEEN KUSTANNUSARVIO JA VALMISTUMIS- AIKATAULU	TA2024	TA 2024 MUUTOS	TA 2024 YHT	Toteuma 1-12/2024	Tot %
TEKNINEN TOIMI							
KUNNALLISTEKNISET PALVELUT							
Kaavateiden asfaltointi	Sorapäälysteisten katujen asfaltointi ja uudelleen päälylystäminen	vuosittaista	-50 000		-50 000	-29 177	58,4
Katujen kuntovaurioluokituksen mukaiset korjaukset	v. 2018 lopullisesti valmistuneen kuntovaurio/elinkaarimallin mukaiset välittömät korjaustarpeet 1-5 vuoden aikana	1-5 v. sisällä korjaukset 1 900 000 / korjausvelka yht. 6 808 000	-610 000		-610 000	-712 036	116,7
Paavontien kunnostus	ELY liikevirastolta kaupungille siirtyvän tien peruskorjaus - kaupungin rahoitusosuus	Tarkentuu, valmistuu 2024	-100 000		-100 000	-51 149	51,1
Hietalahdentien ja Hietapurontien muutostyöt	Uudesta paloasemasta johtuva muutos, sisältyy myös Hietapurontien muutostyö	80 000 €, valmistuu 2024	-80 000		-80 000	-80 223	100,3
Leikkipuistojen saneeraus / uudet laitteet	nykyisten saneeraus ja nimettyjen leikkipuistojen poisto	hyväksytetään puistojen kehittämis- ja kunnossapito-suunnitelma ja kustannusarviot	-20 000		-20 000	-19 843	99,2
Hulevesiviemärit saneeraus	Hulevesiviemäreiden saneeraus	vuosittaista	-80 000	60 000	-20 000	-6 091	30,5
Lumperoharjun kaavatie ja valaistus				-31 000	-31 000	-30 198	97,4
Kaavateiden valaistus	Valaisimien ja ohjauskeskusten uusiminen, 2024-2026 pylvää ja kaapelit	vuosittaista	-30 000		-30 000	-28 582	95,3
Irtaimen omaisuuden hankinta	Uudempi traktori alusterän hankinta 2024, vanhempi traktori uusiminen 2025, alueauran uusiminen 2026		-25 000		-25 000	-25 000	100,0
KUNNALLISTEKNISET PALVELUT		MENOT	-995 000	29 000	-966 000	-982 299	101,7
		TULOT	0	0	0	0	
		NETTO	-995 000	29 000	-966 000	-982 299	101,7
TUOTTAJAPALVELUT							
Kirjasto	Kuntoarvion mukaiset kuntotutkimukset ja kiirreelliset korjaukset	-30 000	-30 000		-30 000	-7 897	26,3
Terveysasema	Ylläpitoa ja terveellistä sisäilmaa edellyttävät korjaukset, hyvinvointialueen tarvitsemat tilamuutokset	-50 000	-50 000		-50 000	-54 455	108,9
Uimahalli	Ylläpitoa edellyttävät pakolliset korjaukset	-50 000	-50 000		-50 000	-34 486	69,0
Monitoimihalli	Ulkoseinien saumojen ja läpivientien uusinta	-15 000	-15 000		-15 000	-10 406	69,4
Irtain omaisuus	Huoltoauton uusiminen LVI-asentajille	-15 000	-15 000		-15 000	-17 015	113,4
	Vanhan auton myynti					2 419	

TOIMIALA / INVESTOINTIKOhteet	TOIMENPIDE/ SELOSTUS	KOKO HANKKEEN KUSTANNUSARVIO JA VALMISTUMIS- AIKATAULU	TA2024	TA 2024 MUUTOS	TA 2024 YHT	Toteuma 1-12/2024	Tot %
TEKNINEN TOIMI							
TUOTTAJAPALVELUT							
Linnan työpaikka-alueen kehittäminen	1-vaiheen viimeistely (varaus) 15 000 €		-15 000		-15 000	-23 657	157,7
		Kustannusarvio 2- vaihe 471 435 €, josta JTF-rahoitus 70% ja omarahoitus 30% (141 431 €). Hankekustannukse t jakautuvat 76 936 € / v 2023 ja 394 499 € / v 2024					
	JTF-rahoituksen saaneen 2- vaiheen kustannukset		-394 499		-394 499	-386 126	97,9
	JTF rahoitus 2-vaihe, 2024 osuus		276 149		276 149	322 632	116,8
TUOTTAJAPALVELUT YHTEENSÄ							
		MENOT	-569 499	0	-569 499	-534 043	93,8
		TULOT	276 149	0	276 149	325 052	117,7
		NETTO	-293 350	0	-293 350	-208 992	71,2
TEKNINEN TOIMI YHTEENSÄ							
		MENOT	-2 214 499	349 000	-1 865 499	-1 615 623	86,6
		TULOT	276 149	0	276 149	325 052	117,7
		NETTO	-1 938 350	349 000	-1 589 350	-1 290 571	81,2

INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ							
		MENOT	-2 732 499	363 000	-2 369 499	-1 891 831	79,8
		TULOT	390 149	-14 000	376 149	461 496	122,7
		NETTO	-2 342 350	349 000	-1 993 350	-1 430 335	71,8

2.2.4. Rahoitusosan toteutuminen

TALOUSARVION RAHOITUSOSA	TP 2023	TA2024	TA-muu- tos	TA 2024 Muutettu	Toteuma 1-12/2024	Tot %
Toiminnan rahavirta	3 974	3 137	- 19	3 117	4 731	151,8
Vuosikate	4 938	3 137	- 19	3 117	4 834	155,1
Satunnaiset erät	-	-			-	0,0
Tulorahoituksen korjauserät	- 964	-			- 103	0,0
Investointien rahavirta	152	- 2 342	349	- 1 993	- 1 430	71,8
Investointimenot	- 2 201	- 2 732	363	- 2 369	- 1 892	79,8
Rahoitusosuudet investointimenoihin	13	290	- 14	276	323	116,8
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 339	100	-	100	139	138,9
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 126	794	330	1 124	3 301	293,6
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	- 30	- 12		- 12	- 5	40,1
Antolainasaamisten lisäykset	- 37	- 19		- 19	- 19	98,7
Antolainasaamisten vähennykset	7	7		7	14	201,4
Lainakannan muutokset	- 1 218	88		88	- 978	-1 111,3
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-	1 000		1 000	-	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 1 218	- 912		- 912	- 978	107,2
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-	-		-	-	
Muut maksuvalmiuden muutokset	- 734	-		-	- 850	
Rahoituksen rahavirta	- 1 981	76	-	76	- 1 833	-2 414,5
Vaikutus maksuvalmiuteen	2 145	870	330	1 200	1 468	122,3
Rahavarat 31.12.	3 831	2 712		2 712	5 299	195,4
Rahavarat 1.1.	1 686	1 842		1 842	3 831	208,0

**TAVOITTEET JA TUNNUSLUKUJEN TA-
VOITEARVOT**

Lainanhoitokate	4,52	4,11		4,11	5,43	132,0
LAINAKANTA	2 519	2 605		2 605	1 541	59,2
asukasluku *)	8 846	8 869		8 869	8 856	99,9
toimintakate euroa / asukas	- 2 610	- 2 594		- 2 594	- 2 514	96,9
vuosikate euroa / asukas	558	354		354	546	154,3
vuosikate poistoista, %	123 %	100 %		100 %	135 %	135,0
vuosikate investoinneista, %	-3247 %	134 %		156 %	338 %	252,4
lainat euroa / asukas	285	294		294	174	59,2
investoinnit poistoista %	-4 %	75 %		64 %	40 %	53,5

2.2.5. Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Määrärahat								Tuloarviot					
1 000 €	Sito- vuus	N	Alkup.	TA:n	TA muutos-	Poikkeama		Alkup.	TA:n	TA muutos-	Poikkeama		
	B	talousarvio	muutokset	ten jälkeen	Toteuma	€	%				talousarvio	muutokset	ten jälkeen
KÄYTTÖTALOUSOSA													
Elinvoimapalvelut	N		-2 029	32	-1 997	-1 664	-333	16,7					
Kiinteistö- ja tilahallinto	N		5 165	-201	4 964	5 104	-140	-2,8					
Omarahoitusosuudet	N		-878	318	-560	-462	-98	17,6					
Keskushallinto	N		-3 134	73	-3 061	-2 792	-269	8,8					
Sivistyspalvelut	N		-15 434	-142	-15 576	-15 505	-72	0,5					
Vapaan sivistystoimen palvelu	N		-2 329	-90	-2 419	-2 487	68	-2,8					
Viitasalo-opiston johtokunta	N		-416	-5	-421	-421	1	-0,1					
Tekniset ja ympäristöpalvelut	N		-3 953	-64	-4 018	-4 009	-9	0,2					
Jätelautakunta	B		-150	0	-150	-133	-17	11,1	150		150	133	16 10,9
TUOSLASKELMAOSA													
Verotulot	B								19 012	0	19 012	19 803	791 4,2
Valtionosuudet	B								7 242	61	7 303	7 200	-103 -1,4
Korkotulot	B								8		8	125	117 1 467,3
Muut rahoitustulot	B								40		40	122	82 206,1
Korkomenot	B		-120		-120	-74	-46	38,6					
Muut rahoitusmenot	B		-38		-38	0	-38	99,6					
Satunnaiset erät	B		0		0	0	0						
INVESTOINTIOSA													
Investoinnit netto			-2 342	349	-1 993	-1 430	-563	28,2					
RAHOITUSOSA													
Antolainauksen muutokset	N		-12		-12	-5	-7	59,6					
Lainakannan muutokset	N		88		88	-978	1 066	1 211,3					

2.2.6. Poikkeamat vuoden 2024 talousarvioon

Kiinteistö- ja tilahallinnon toteuma oli alkuperäistä talousarviota noin 60 000 euroa heikompi, mutta muutettua talousarviota noin 140 000 euroa parempi. Asuntopalveluiden osalta toteuma jäi muutetusta budjetista -69 000 euroa heikommaksi. Metsät ja muut kiinteistöt- vastualueen tulos toteutui puolestaan 8 000 euroa parempana. Toimitilavuokrauksen vastualueen toimintakate toteutui muutettua budjettia noin 200 000 euroa parempana. Asuntopalveluiden toimintatuotot toteutuivat budjetoitua pienempinä, johtuen täyttöasteen muutoksista. Täyttöasteeseen vaikutti vastaanottokeskuksen toiminnan päättyminen ja sen myötä vuokrasopimusten päättyminen. Lisäksi Pylkönmäellä jäi yhden alasajettavan kiinteistön 5 asuntoa tyhjäksi. Asuntopalveluiden kokonaiskulut alittivat talousarvion noin 24 000 eurolla palveluiden ostojen ylittäessä budjetin ja aine- ja tarvikehankintojen ja henkilöstökulujen alittaessa budjetin. Ylityksiä tuli rakennusten sekä koneiden ja laitteiden kunnossapitopalveluissa ja talonmiespalveluissa. Lämmityksen ja sähkön toteumat olivat budjetoituun nähden selvästi pienemmät.

Omarahoitusosuuksien toimintakate alittui alkuperäiseen talousarvioon nähden. Ympäristöterveydenhuollon toteuma ylittyi noin 40 000 eurolla budjettiin nähden. Muissa omarahoitusosuuksissa oli varauksena koulu- ja kulttuurikeskukseen liittyvät korkokustannusten korotusvaraukset. Varaukset siirrettiin vuoden mittaan talousarviomuutoksina toteumien perusteella toimialojen kehyksiin. Varauksia jäi alennuneiden korkokustannusten myötä koko vuoden osalta käyttämättä noin 110 000 euroa.

Sivistystoimen toimintakate alittui muutettuun talousarvioon nähden 71 000 euroa. Perusopetuksen ja lukion vastuualue pysyi muutetussa kehyksessään, varhaiskasvatuksen vastuualue alitti kehyksen 102 000

euroa. Sivistystoimen hallinto ylitti kehyksensä 34 000 euroa. Varhaiskasvatuksen tilinpäätöksen toteutukseen vaikuttivat myönteisesti asiakasmaksutuotot, kotihoidon tukimenot ja saadut valtion avustukset. Ateria- ja palvelusetelikustannusten nousu heikensivät tulosta. Hallinnon kustannuksia kasvattivat ennakoitua suurempina toteutuneet kuljetuskustannukset.

Vapaan sivistystoimen palveluiden toimintakate ylittyi 68 000 euroa. Ylitykset aiheutuivat vapaa-aikapalveluiden (82 t€) ja museon (19 t€) vastuualueilla. Muissa vastuualueissa toteumat hieman alittivat talousarvion. Vapaa-aikapalveluiden toimintakulut ylittyivät arvioidusta 39 000 euroa ja tulot jäivät 43 000 euroa arvioidusta. Toimintakulujen ylitysten suurimmat syyt olivat sähkökustannusten ylitys 17 000 eurolla ja koneiden, laitteiden ja rakennusten kunnossapitopalveluiden ylitys 27 000 eurolla. Paavonrinteiden tulot jäivät eniten arvioidusta. Vuodelle 2024 tuloja oli arvioitu 83 000 €, mutta niitä kertyi 49 000 €. Laskettelukauden aloitus meni syyskaudella keliolosuhteiden ja osin myös putkirikkojen vuoksi vuoden 2025 puolelle. Myös monitoimihallin ja uimahallin tulot kertyivät budjetoitua jonkin verran pienempinä, monitoimihallilla 5 000 euroa ja uimahallilla 17 000 euroa pienempinä. Uimahallin tuloihin vaikutti järjestelmän vaihto. Uuden järjestelmän myötä asiakkaita vaihtoivat ostamiaan saldoja kertakäynteihin noin 66 000 eurolla, joka oli pois lipunmyynnistä. Museon toimintatuotot toteutuivat 10 000 euroa budjetoitua parempina. Kustannukset ylittyivät 29 000 euroa, suurimmat ylitykset olivat henkilöstökuluissa ja työvoiman vuokrauksessa.

Viitasalo-opiston talousarvio toteutui muutetun talousarvion mukaisena.

Teknisen toimen toimintakate toteutui 9 000 euroa muutettua talousarviota parempana. Vesi- ja viemärilaitoksen toimintakate oli budjetoitua 61 000 euroa parempi, kun taas kunnallistekniikan toimintakate toteutui 47 000 euroa budjetoitua heikompana. Muiden vastuualueiden toteumat eivät merkittävästi poikenneet budjetoidusta. Vesi- ja viemärilaitoksessa toimintatuottoja kertyi 16 000 euroa budjetoitua vähemmän, mutta henkilöstökulut ja aineiden ja tarvikkeiden toimintakulut toteutuivat budjetoitua pienempinä. Kunnallistekniikan tulot kertyivät budjetoidusti, mutta kustannukset ylittyivät palvelujen sekä aineiden ja tarvikkeiden ostoissa.

Elinvoimapalveluiden toimintakate toteutui yhteensä 333 000 euroa muutettua talousarviota parempana. Elinvoimapalveluiden kaikkien vastuualueiden toimintakate oli muutettua talousarviota parempi. Eniten alittui työllisyyden vastuualue, johon tukia ja avustuksia kirjattiin 134 000 euroa talousarviota enemmän. Työllistämistukituottoja kirjattiin 35 000 euroa enemmän, myyntituottoja 31 000 euroa enemmän, ja muita tukia, kuten kotouttamistukia 68 000 euroa budjetoitua enemmän. Toimintakulut alittuivat 20 000 eurolla budjetoidusta. Kehittämisen vastuualue alitti toimintakatteensa 65 000 eurolla. Tuet ja avustukset toteutuivat 35 000 euroa budjetoitua parempina, myyntituotot 8 000 euroa parempina ja toimintakulut noin 20 000 euroa budjetoitua pienempinä. Kaavoituksen ja maankäytön vastuualueen toimintatuotot olivat 15 000 euroa budjetoitua paremmat ja toimintakulut erityisesti säästöneiden henkilöstökulujen myötä noin 99 000 euroa budjetoitua pienemmät.

Keskushallinnon vastuuryhmän toimintakate alittui kaikkiaan 269 000 euroa. Suurin säästö muutettuun talousarvioon nähden kohdistui keskushallinnon vastuualueelle, säästön ollessa 171 000 euroa. Tulokseen on vaikuttanut erityisesti talousarviota pienempänä toteutuneet tasausmaksut, jotka on budjetoitu koko kaupungin osalta keskitetysti keskushallintoon. Myös keskitetysti keskushallintoon budjetoidut kotikuntakorvauskustannukset ja työterveyskustannukset toteutuivat arvioitua pienempinä. Hallinnon tukipalveluiden vastuualueella toimintakate toteutui 72 000 euroa talousarviota parempana. Sisäiset myyntitulot toteutuivat hieman parempina ja kokonaiskustannukset toteutuivat noin 50 000 euroa budjetoitua pienempinä, kun säästöjä syntyi muun muassa henkilöstökuluissa, asiantuntijapalveluissa ja postituspalveluissa. Vaaleihin varauduttiin -20 000 euron toimintakatteella, mutta vaaleihin myönnettyjen avustusten jälkeen toimintakate oli lähellä nollaa.

Verotulojen kehitys ja toteuma talousarvioon nähden vuonna 2023 on selvitetty kappaleessa 1.2.4., kohdassa kaupungin talouden kehitys. **Budjettipoistot** toteutuivat talousarviota pienempinä johtuen

edellisenä vuonna ja tilinpäätösvuonna maltillisena toteutuneista investoinneista ja vuoden 2023 tilinpäätöksessä tehdyistä taloudellisen pitoajan muutoksiin pohjautuneista arvonalennuksista ja romutuksista. Vuonna 2024 taloudelliseen pitoajan muutokseen perustuvia arvonalennuksia tehtiin noin 660 000 eurolla. Suurimmat arvonalentumiskirjaukset muodostuivat Pylkönmäen Iltaruskon ja Saarijärven terveyskeskuksen arvonalennuksista. **Rahoitustulojen ja rahoitusmenojen** erissä eroa budjetoituun nähden oli noin 200 000 euroa ja erotus johtui korkotulojen ja muiden rahoitustulojen ennakoitua suuremmista toteumista. Rahoitustulot toteutuivat talousarviota parempina muun muassa antolainojen ennakoitua suurempien korkotulojen ja viivästyskorkotulojen sekä pankkitilille käyttöön otetun talletuskoron myötä. Talletustuloja saatiin vuoden talletuksista noin 60 000 euroa.

3. Tilinpäätöslaskelmat

3.1. Tuloslaskelma

Saarijärven kaupunki Tuloslaskelma

ILMAN SISÄISIÄ ERIÄ	1.1.-31.12.2024		1.1.-31.12.2023	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 905 145,69		3 154 126,46	
Maksutuotot	495 243,95		506 379,11	
Tuet ja avustukset	1 175 605,24		999 887,76	
Muut toimintatuotot	5 081 838,99	9 657 833,87	5 000 458,39	9 660 851,72
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-13 645 314,20		-13 876 669,12	
Henkilöstösivukulut				
Eläkekulut	-2 879 267,97		-2 946 965,79	
Muut henkilösivukulut	-383 231,80		-559 202,15	
Palvelujen ostot	-7 198 472,26		-7 509 910,41	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 491 927,74		-2 666 154,56	
Avustukset	-1 259 291,45		-1 171 037,12	
Muut toimintakulut	-4 060 417,97	-31 917 923,39	-4 022 198,47	-32 752 137,62
Toimintakate	-22 260 089,52		-23 091 285,90	
Verotulot		19 803 449,91		19 287 282,01
Valtionosuudet		7 200 268,00		8 781 747,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	125 387,55		42 247,25	
Muut rahoitustuotot	38 479,95		34 212,93	
Korkokulut	-73 671,08		-102 912,04	
Muut rahoituskulut	-164,80	90 031,62	-12 809,10	-39 260,96
Vuosikate	4 833 660,01		4 938 482,15	
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 921 297,77		-3 464 204,77	
Arvonalennukset	-656 235,00	-3 577 532,77	-562 319,86	-4 026 524,63
Tilikauden tulos	1 256 127,24		911 957,52	
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		-855 000,00		0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	401 127,24		911 957,52	

3.2. Rahoituslaskelma

Saarijärven kaupunki
Rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2024		1.1.-31.12.2023	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	4 833 660		4 938 482	
Tulorahoituksen korjauserät	-102 703	4 730 957	-964 169	3 974 313
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 891 831		-2 200 773	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	322 632		13 400	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	138 863	-1 430 335	2 339 481	152 109
Toiminnan ja investointien rahavirta		3 300 622		4 126 422
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-18 750		-37 026	
Antolainasaamisten vähennys	13 903	-4 847	7 429	-29 597
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-977 987		-1 217 629	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-977 987	0	-1 217 629
Oman pääoman muutokset		0		0
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-31 434		15 822	
Saamisten muutos	-364 347		721 502	
Korottomien velkojen muutos	-454 062	-849 843	-1 471 445	-734 120
Rahoituksen rahavirta		-1 832 677		-1 981 346
Rahavarojen muutos		1 467 945		2 145 076
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	5 298 644		3 830 700	
Rahavarat 1.1.	3 830 700	1 467 945	1 685 624	2 145 076

3.3. Tase

**SAARIJÄRVEN KAUPUNKI
TASE**

VASTAAVAA	31.12.2024	31.12.2023
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	20 388,45	29 195,58
Muut pitkävaikutteiset menot	144 750,83	328 884,21
	165 139,28	358 079,79
II Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	7 970 247,06	7 942 456,07
Rakennukset	15 151 559,60	17 108 512,19
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 030 840,46	4 743 373,53
Koneet ja kalusto	531 887,40	724 362,32
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankkeet	91 283,87	88 257,96
	28 775 818,39	30 606 962,07
III Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	4 720 048,72	4 740 459,03
Muut lainasaamiset	4 035 307,83	4 030 460,78
	8 755 356,55	8 770 919,81
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen varat	42 062,76	31 364,02
Muut toimeksiantojen varat	0,00	12 692,86
	42 062,76	44 056,88
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	435 000,00	642 857,16
	435 000,00	642 857,16
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	684 802,11	656 191,89
Lainasaamiset	219 227,50	216 590,13
Muut saamiset	96 932,28	99 825,75
Siirtosaamiset	1 175 601,46	631 751,79
	2 176 563,35	1 604 359,56
IV Rahat ja pankkisaamiset	5 298 644,38	3 830 699,85
VASTAAVAA YHTEENSÄ	45 648 584,71	45 857 935,12

SAARIJÄRVEN KAUPUNKI

TASE

VASTATTAVAA	31.12.2024	31.12.2023
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	29 324 346,06	29 324 346,06
III Muut omat rahastot	554 020,49	554 020,49
IV Edellisten tilikausien ylijäämä(alijäämä)	7 630 665,09	6 718 707,57
V Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	401 127,24	911 957,52
	37 910 158,88	37 509 031,64
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Vapaaehtoiset varaukset	855 000,00	0,00
	855 000,00	0,00
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	33 969,71	31 736,15
Muut toimeksiantojen pääomat	248 384,36	284 046,07
	282 354,07	315 782,22
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	954 022,00	1 411 354,00
Lainat julkisyhteisöiltä	98 850,62	129 638,35
	1 052 872,62	1 540 992,35
II Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	457 332,00	906 982,00
Lainat julkisyhteisöiltä	30 787,73	71 005,16
Saadut ennakot	129 658,80	129 632,08
Ostovelat	2 330 119,21	2 582 047,94
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velc	245 792,16	253 231,25
Siirtovelat	2 354 509,24	2 549 230,48
	5 548 199,14	6 492 128,91
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	45 648 584,71	45 857 935,12

3.4. Konsernilaskelmat

SAARIJÄRVEN KAUPUNKI KONSERNITULOSLASKELMA

1000 euro

	2024	2023
Toimintatuotot	14 398	14 696
Toimintakulut	-37 158	-38 127
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta(tappiosta)	-15	-6
Toimintakate	-22 775	-23 438
Verotulot	19 653	19 134
Valtionosuudet	10 152	11 594
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	141	57
Muut rahoitustuotot	45	40
Korkokulut	-517	-524
Muut rahoituskulut	-15	-20
Vuosikate	6 684	6 843
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 841	-5 429
Arvonalentumiset	-656	-562
Tilikauden tulos	1 187	852
Tilipäätössiirrot	-23	-31
Laskennalliset verot	8	12
Vähemmistöosuudet	-5	-6
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 167	828

**SAARIJÄRVEN KAUPUNKI
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA**
1000 euro

	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 684	6 843
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-95	-953
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 891	-2 751
Rahoitusosuudet investointimenoihin	416	13
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	152	306
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 266	3 459
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-19	-37
Antolainasaamisten vähennys	14	7
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	267	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 972	-2 996
Lyhytaikaisten lainojen muutos	200	0
Oman pääoman muutokset	0	50
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-212	267
Vaihto-omaisuuden muutos	46	-36
Saamisten muutos	-311	4 151
Korottomien velkojen muutos	-542	-5 378
Rahoituksen rahavirta	-3 529	-3 970
Rahavarojen muutos	737	-511
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	8 431	7 693
Rahavarat 1.1.	7 693	8 205

SAARIJÄRVEN KAUPUNKI

KONSERNITASE 1 000 euro

VASTAAVAA	2024	2023	VASTATTAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	29 324	29 324
Aineettomat oikeudet	147	199	Muut omat rahastot	4 982	4 983
Muut pitkävaikutteiset menot	160	348	Edellisten tilikausien ylijäämä(alijäämä)	11 634	10 807
Ennakkomaksut	0	0			
	307	547	Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	1 167	828
				47 108	45 942
Aineelliset hyödykkeet			VÄHEMMISTÖOSUUDET	573	567
Maa- ja vesialueet	9 520	9 491			
Rakennukset	32 369	35 637	PAKOLLISET VARAUKSET		
Kiinteät rakennukset ja laitteet	5 088	4 809			
Koneet ja kalusto	2 095	2 105	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut aineelliset hyödykkeet	2 486	2 482	Valtion toimeksiannot	270	530
Ennakkomaksut ja kesken-			Lahjoitusrahastojen pääomat	34	32
eräiset hankkeet	301	161	Muut toimeksiantojen pääomat	248	284
	51 859	54 684		552	845
Sijoitukset			VIERAS PÄÄOMA		
Osakkuusyhteisöosuudet	835	850	Pitkäaikainen		
Muut osakkeet ja osuudet	589	610	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok-	9 673	11 667
Muut lainasaamiset	2 153	2 149	Lainat julkisyhteisöiltä	99	130
Muut saamiset	0	0	Muut velat/Liittymismaksut ja muut v	2	0
	3 578	3 608	Laskennalliset verovelat	369	377
TOIMEKSIANTOJEN VARAT				10 142	12 174
Valtion toimeksiannot	146	225	Lyhytaikainen		
Lahjoitusrahastojen varat	33	27	Joukkovelkakirjalainat	1 300	1 100
Muut valtion toimeksiannot	5	13	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok-	1 191	1 622
	184	265	Lainat julkisyhteisöiltä	114	29
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Saadut ennakot	290	307
Vaihto-omaisuus			Ostovelat	2 634	2 996
Aineet ja tarvikkeet	112	187	Muut velat/Liittymismaksut ja muu	416	487
Keskeneräiset tuotteet	76	46	Siirtovelat	2 952	3 228
Valmiit tuotteet	4	4		8 897	9 769
	192	238			
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	67 272	69 297
Lainasaamiset	271	346			
Muut saamiset	2	2			
Siirtosaamiset	0	0			
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset	962	969			
Lainasaamiset	11	9			
Muut saamiset	318	285			
Siirtosaamiset	1 157	651			
	2 721	2 262			
Rahoitusarvopaperit					
Osakkeet ja osuudet	0	0			
Sijoitukset rahamarkkina-					
instrumentteihin	1 311	1 214			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	92	93			
	1 403	1 307			
Rahat ja pankkisaamiset	7 028	6 387			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	67 272	69 297			

4. Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot 31.12.2024

1. ARVOSTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT SEKÄ JAKSOTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuuspaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Vesi- ja viemärilaitos on eriytetty kirjanpidollisesti ja toimintamalli on muu taseyksikkö. Vesi- ja viemärilaitoksen talousarvion toteutumisvertailu sisältyy kunnan tilinpäätöstietoihin kyseisessä kohdassa.

Asunto- ja toimitilavuokrauksesta on esitetty kilpailulain 30 d §:n edellyttämä eriytetty tuloslaskelma siltä osin, kuin vuokraustoiminta katsotaan taloudelliseksi toiminnaksi, joka tapahtuu kilpailutilanteessa markkinoilla. Eriytetyssä tuloslaskelmassa on huomioitu vapaarahoitteisten asuntojen ja kunnan omistamien asunto-osakkeiden vuokraustoiminta kokonaisuudessaan, sekä sellainen toimitilojen ulosvuokraus, joka on luonteeltaan toimimista kilpailutilanteessa markkinoilla, eikä koske kunnan vastuulla olevaa palvelutuotantoa. Vapaarahoitteisten kohteiden ja asunto-osakekohteiden tuloslaskelmat saadaan suoraan kirjanpidosta. Toimitilojen osalta jako eriytettävien ja ei-eriytettävien erien kesken on tehty Tampuuri-vuokrausjärjestelmästä raportoitujen neliötietojen perusteella. Toimitilakohteet on eritelty ei-eriytettäviin kiinteistöihin, osittain eriytettäviin kiinteistöihin ja kokonaan eriytettäviin kiinteistöihin ja toiminnan tulot ja menot on huomioitu eriytettyssä laskelmassa neliöihin pohjautuvien jako-osuuksien suhteessa. Kaupungin taselainoja ei ole korvamerkitty toimintokohtaisesti. Tästä syystä laskelmassa ei ole arvioitu korokulujen osuutta. Laskelma on tehty ensimmäisen kerran tilanteesta 31.12.2020.

4.2. Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot 31.12.2024

2. TILINPÄÄTÖKSEN ESITTÄMISTAVAN MUUTOKSET

Ei muutoksia.

3. OIKAISUT EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOIHIIN

Ei oikaisuja.

4. EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOJEN VERTAILUKELPOISUUS

Ei muutoksia.

5. AIKAISEMPIIN TILIKAUSIIN KOHDISTUVAT TUOTOT JA KULUT SEKÄ VIRHEIDEN KORJAUKSET

Ei oikaisuja.

4.3. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot 31.12.2024

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta Kiinteistö Oy Pylkönmäen Säästötori. Saarijärven kaupungin omistamassa liikehuoneistossa ei ole toimintaa.

SSYP Kiinteistöt Oy:n tytäryhtiö Kiinteistö Oy Saarijärven Liikennekeskus Oy on yhdistetty konsernitilinpäätökseen. SSYP Kiinteistöt Oy:n alakonsernin tilinpäätös on jätetty laatimatta kirjanpitolain 6 luvun mukaan.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Äänekosken Ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä muodostaa oman alakonsernin.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät erät on vähennetty. Konserniyhteisöjen maksamat kiinteistöverot on eliminoitu.

Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuuksien erottamisessa. Laskennallinen verovelka on esitetty kokonaisuudessaan pitkäaikaisena vieraana pääomana.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty sovelletulla hankintamenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhtiöiden suunnitelman mukaiset poistot on oikaistu niissä yhtiöissä, joissa ne poikkeavat merkittävästi kunnan poistoihin verrattuna. Ne asunto- ja kiinteistöosakeyhteisöt, jotka eivät kirjaa poistoja lainkaan tai kirjaavat kuntaa olennaisesti pienemmät poistot, ovat oikaistu. Oikaisuihin on arvioitu hyödykkeiden pitoaika, teknistaloudellista kulumista ja vastaisia tulonodotuksia.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty sovelletun pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Visio-säätiö ja sen alakonserni jätetään yhdistelemättä, määräysvallan säätiossa ollessaan alle 50 %.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vertailuvuoden tietoja ei ole muutettu.

Konsernin luvut on liitetiedoissa esitetty ilman senttejä.

4.4 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot 31.12.2024

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain (ulkoiset)				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Elinvoimapalvelut	1 054 499 €	787 184 €	925 758,62 €	658 948,34 €
Tila- ja kiinteistöhallinto	5 294 797 €	4 982 469 €	5 294 797,32 €	4 982 468,91 €
Omarahoitusosuudet	0 €	34 234 €	0,00 €	0,00 €
Keskushallinto	366 141 €	667 440 €	366 141,36 €	667 439,97 €
Sivistyspalvelut	939 338 €	1 065 255 €	686 834,45 €	816 976,64 €
Vapaan sivistystoimen palv.	887 881 €	961 286 €	881 047,78 €	974 440,65 €
Tekniset palvelut	5 722 458 €	6 064 223 €	1 369 926,80 €	1 427 053,77 €
Jätehuollon viranom.palv.	133 328 €	133 523 €	133 327,54 €	133 523,44 €
<i>Yhteensä</i>	14 398 443 €	14 695 615 €	9 657 833,87 €	9 660 851,72 €

7) Verotulojen erittely		
	2024	2023
Kunnan tulovero	14 446 149,54 €	14 012 284,59 €
Kiinteistövero	3 555 217,56 €	3 146 669,90 €
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 802 082,81 €	2 128 327,52 €
<i>Verotulot yhteensä</i>	19 803 449,91 €	19 287 282,01 €

8) Valtionosuuksien erittely				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Peruspalvelujen valtionosuus siitä:	5 148 871 €	6 613 804 €	5 148 871 €	6 613 804 €
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus(+/-)	4 751 160 €	4 572 396 €	4 751 160 €	4 572 396 €
Opetus- ja kultt. muut valtionosuudet	168 261 €	262 751 €	168 261 €	262 751 €
Syrjäisyyslisän korjaus				
Koronatuki v.2020 vos ja pyöristys				
Verotulomenetysten korvaus ja kompensatio	1 883 136 €	1 905 192 €	1 883 136 €	1 905 192 €
Harkinnanvar. valtionosuuden korotus				
Ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen yksikköhinta konsernin valtionosuuksissa	2 951 574 €	2 812 121 €		
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	10 151 842 €	11 593 868 €	7 200 268 €	8 781 747 €

9) Palvelujen ostojen erittely		
ulkoiset	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	767 418,83 €	901 978,38 €
Muiden palveluiden ostot	6 431 053,43 €	6 607 932,03 €
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	7 198 472,26 €	7 509 910,41 €

10. VALTUUSTORYHMILLE ANNETUT TUET, ei ole

11. SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA KUNNAN TILINPÄÄTÖKSESSÄ

Poistoalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa (KV 5.11.2012 § 51). Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Muut pitkävaikutteiset menot	2 - 5 vuotta	tasapoisto 20-50 %
Atk-ohjelmistot	2 - 5 vuotta	tasapoisto 20-50 %
Rakennukset	20-45 vuotta	tasapoisto 2,2 % - 5%
Kadut, tiet, torit ja puistot		menojäännöspoisto 15%- 20%
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet		menojäännöspoisto 7%-25%
Koneet ja kalusto		menojäännöspoisto 15%-40%

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 €, on kirjattu vuosikuluksi.

12) Pakollisten varausten muutokset, ei ole

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja –tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	73 862 €	115 600 €	73 862,14 €	111 972,33 €
Rakennusten myyntivoitot				
Muut myyntivoitot (irtain omaisuus)	35 836 €		28 840,71 €	
<i>Myyntivoitot yhteensä</i>	109 698 €	115 600 €	102 702,85 €	111 972,33 €
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot		4 452 €		1 200,00 €
Rakennusten myyntitappiot				
Muut myyntitappiot (irtain omaisuus)		8 038 €		8 038,43 €
<i>Myyntitappiot yhteensä</i>	0 €	12 490 €	0,00 €	9 238,43 €

14) Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät, ei ole

15) Muut rahoitustuotot ja –kulut, ei ilmoitettavaa

16) Erittely poistoeron muutoksista, ei ole

4.5. Taseen vastaavia ja vastattavia koskevat liitetiedot 31.12.2024

17. Lainan liikkeelle laskeminen, ei ole

18. Arvonkorotukset, ei ole

19. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

PYSYVÄT VASTAAVAT 31.12.2024

	Aineettomat hyödykkeet		
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	29 195,58 €	328 884,21 €	358 079,79 €
Lisäykset tilikauden aikana	337 313,42 €	165 429,53 €	502 742,95 €
Rahoitusosuudet tilikaudella	-322 632,38 €		-322 632,38 €
Vähennykset tilikauden aikana			0,00 €
Siirrot erien väliltä			0,00 €
Tilikauden poisto	-23 488,17 €	-349 562,91 €	-373 051,08 €
Arvonlennukset ja niiden palautukset			
Poistamaton hankintameno 31.12.	20 388,45 €	144 750,83 €	165 139,28 €
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.	20 388,45 €	144 750,83 €	165 139,28 €

	Aineelliset hyödykkeet					Yhteensä
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusteet	Kesken-eräiset hankinnat	
Poistamaton hankintameno 1.1.	7 942 456,07 €	17 108 512,19 €	4 743 373,53 €	724 362,32 €	88 257,96 €	30 606 962,07 €
Lisäykset tilikauden aikana	48 121,00 €	172 649,71 €	1 073 333,40 €	88 822,18 €	89 499,87 €	1 472 426,16 €
Rahoitusosuudet tilikaudella						0,00 €
Vähennykset tilikauden aikana	-18 340,02 €			-32,33 €	-86 473,96 €	-104 846,31 €
Siirrot erien väliltä						0,00 €
Tilikauden poisto		-1 511 661,58 €	-749 562,18 €	-281 264,77 €		-2 542 488,53 €
Arvonlennukset ja niiden palautukset	-1 989,99 €	-617 940,72 €	-36 304,29 €			-656 235,00 €
Poistamaton hankintameno 31.12	7 970 247,06 €	15 151 559,60 €	5 030 840,46 €	531 887,40 €	91 283,87 €	28 775 818,39 €
Arvonkorotukset						
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 970 247,06 €	15 151 559,60 €	5 030 840,46 €	531 887,40 €	91 283,87 €	28 775 818,39 €

PYSYVIEN VASTAAVIEN SIOITUKSET 31.12.2024

	Osakkeet ja osuudet					Yhteensä
	Osakkeet tytäryhteisöt	Kunta-yhtymä- osuudet	Osakkeet osakkuus- ja muut omist.yht.	Muut osakkeet ja osuudet	Asunto- osakkeet	
Hankintameno 1.1.	3 504 830,72 €	562 479,48 €	118 820,91 €	263 441,86 €	290 886,06 €	4 740 459,03 €
Lisäykset				3 136,00 €		3 136,00 €
Vähennykset					-23 546,31 €	-23 546,31 €
Siirrot erien välillä						0,00 €
Hankintameno 31.12.	3 504 830,72 €	562 479,48 €	118 820,91 €	266 577,86 €	267 339,75 €	4 720 048,72 €
Arvonlennukset						
Aktivoidut korkomenot						
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 504 830,72 €	562 479,48 €	118 820,91 €	266 577,86 €	267 339,75 €	4 720 048,72 €
Markkina-arvo 31.12.						

	Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				Yhteensä
	Saamiset tytäryhteisöt	Saamiset jäsenkunta- yhtymät	Saamiset osakkuus- ja muut omist.yht.	Saamiset muut yhteisöt	
Hankintameno 1.1.	1 881 879,26 €	0,00 €	0,00 €	2 148 581,52 €	4 030 460,78 €
Lisäykset				18 750,00 €	18 750,00 €
Vähennykset				-13 902,95 €	-13 902,95 €
Siirrot erien välillä					0,00 €
Hankintameno 31.12.	1 881 879,26 €	0,00 €	0,00 €	2 153 428,57 €	4 035 307,83 €
Arvonlennukset					
Aktivoidut korkomenot					
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 881 879,26 €	0,00 €	0,00 €	2 153 428,57 €	4 035 307,83 €

OMISTUKSET MUISSA YHTEISÖISSÄ**SAARIJÄRVI-KONSERNI**

31.12.2024

SAARIJÄRVEN KAUPUNKI

	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €) omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
20) Tytäryhteisöt						
SSYP Kiinteistöt Oy	Saarijärvi	100,00 %	100,00 %	3 870	6 083	118
Kiinteistö Oy Saarijärven Kotikonnut		100,00 %	100,00 %	140	4 311	58
Saarijärven Kaukolämpö Oy	Saarijärvi	100,00 %	100,00 %	1 990	2 149	-40
Kiinteistö Oy Saarijärven Virastotalo	Saarijärvi	71,79 %	96,24 %	3 811	388	-41
Kiinteistö Oy Saarijärven Museotalo	Saarijärvi	50,10 %	50,10 %	281	593	4
Saarijärven seudun ravitsemuspalvelu SaaSeRa Oy	Saarijärvi	98,00 %	98,00 %	265	294	64
Tyttären tytär						
Kiinteistö Oy Saarijärven Liikennekeskus Oy	Saarijärvi	0,00 %	100,00 %	237	33	0
			YHT.	10 593	13 850	163
21) Kuntayhtymät						
Äänekosken Ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä (konserni)	Äänekoski	15,37 %	15,37 %	3 751	399	78
Keski-Suomen liitto	Jyväskylä	3,14 %	3,14 %	32	47	9
			YHT.	3 783	446	88
22) Osakkuus- ja omistusyhteisyyshyönteisöt						
Saarijärven Vesihuolto Oy	Saarijärvi	36,60 %	36,60 %	670	485	-15
Pohjoisen K-S Verkkopalvelut Oy	Karstula	29,79 %	29,79 %	163	9	1
			YHT.	833	494	-15
Yhdistelemättä tytäryhtiö						
Kiinteistö Oy Pylkönmäen Säästötori	Pylkönmäki	50,18 %	50,18 %			

23. Saamisten erittely

	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		29 184,81 €		22 759,89 €
Lainasaamiset	435 000,02 €	207 857,14 €	642 857,16 €	207 857,14 €
Siirtosaamiset		42 050,53 €		
Yhteensä	435 000,02 €	279 092,48 €	642 857,16 €	230 617,03 €
Saamiset jäsenkuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		16 162,99 €		6 947,70 €
Siirtosaamiset				
Yhteensä		16 162,99 €		6 947,70 €
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyshyönteisöiltä				
Myyntisaamiset		16 307,41 €		23 058,88 €
Yhteensä		16 307,41 €		23 058,88 €
Saamiset yhteensä	435 000,02 €	311 562,88 €	642 857,16 €	260 623,61 €

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät, Kuntarahoitus Oyj:n leasingvuokrien v.2025 osuudet 802 534,06 € 2024 siirtosaamisissa.

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25. Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	29 324 346 €	29 324 346 €	29 324 346,06€	29 324 346,06€
Peruspääoma 31.12.	29 324 346 €	29 324 346 €	29 324 346,06€	29 324 346,06€
Muut omat rahastot				
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	168 188 €	168 188 €	168 187,93 €	168 187,93 €
Vahinkorahaston pääoma 31.12.	168 188 €	168 188 €	168 187,93 €	168 187,93 €
Rakentamisrahaston pääoma 1.1.	65 967 €	65 967 €	65 967,03 €	65 967,03 €
Rakentamisrah. pääoma 31.12.	65 967 €	65 967 €	65 967,03 €	65 967,03 €
Asuintalorahaston pääoma 1.1.	319 866 €	319 866 €	319 865,53 €	319 865,53 €
Asuintalorah. pääoma 31.12.	319 866 €	319 866 €	319 865,53 €	319 865,53 €
Muut omat rahaston pääoma 1.1.	4 429 072 €	4 296 918 €		
Muutokset	-1 023 €	132 154 €		
Muut omat rah. pääoma 31.12.	4 428 049 €	4 429 072 €		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	4 982 070 €	4 983 093 €	554 020,49 €	554 020,49 €
Edellisen tilikausien yli/alijäämä	11 634 173 €	10 806 626 €	7 630 665,09 €	6 718 707,57 €
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 167 075 €	827 547 €	401 127,24 €	911 957,52 €
Oma pääoma yhteensä	47 107 664 €	45 941 612 €	37 910 158,88€	37 509 031,64€

26. Erittely poistoeroista, ei ilmoitettavaa

27. Pitkäaikaiset velat (jotka erääntyvät 5 vuoden kuluttua tai sen jälkeen)		
	31.12.2024	31.12.2023
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta 5 vuoden kuluttua	290 774 €	432 015 €
Lainat julkisyhteisöiltä 5 vuoden kuluttua	0 €	20 525 €
<i>Jäljellä oleva pääoma yhteensä 5 vuoden kuluttua</i>	290 774 €	452 540 €

28. Joukkovelkakirjalainat, ei ole

29. Pakolliset varaukset, ei ole

30. Vieras pääoma				
	2024		2023	
	Pitkäaik.	Lyhytaik.	Pitkäaik.	Lyhytaik.
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		196 711,57 €		200 682,29 €
Siirtovelat				
Yhteensä		196 711,57 €		200 682,29 €
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		873 471,70 €		873 471,70 €
Siirtovelat				
Yhteensä		873 471,70 €		873 471,70 €
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat		40 081,06 €		40 423,59 €
Yhteensä		40 081,06 €		40 423,59 €
Yhteensä	0,00 €	1 110 264,33 €	0,00 €	1 114 577,58 €

Ostovelat kuntayhtymille on K-S sairaanhoitopiirin lasku vanhojen alijäämien kattamisista. Asia on riittävä ja hallinto-oikeudessa käsitellyssä.

31. Sekkilimiitti, ei ole

32. Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut velat				
Liittymismaksut				
Muut velat	415 912 €	487 267 €	245 792,16 €	253 231,25 €
Muut lyhytaikaiset velat yhteensä	415 912 €	487 267 €	245 792,16 €	253 231,25 €

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot (valtionosuusennakot)				
Lomapalkkavelka	2 073 631 €	2 065 119 €	1 763 207,18 €	1 770 085,85 €
Korkojaksotukset	42 756 €	15 552 €	9 540,49 €	15 551,97 €
Muut siirtovelat	835 920 €	1 146 926 €	581 761,57 €	763 592,66 €
Siirtovelat yhteensä	2 952 307 €	3 227 597 €	2 354 509,24 €	2 549 230,48 €

4.6. Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot 31.12.2024

34) Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	7 750 000 €	7 750 000 €		
Lainat julkisyhteisöiltä				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Lainat muilta luotonantajilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	7 750 000 €	7 750 000 €		

35.-37.Vakuudet, ei ilmoitettavaa

38) Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yht.,	336 104 €	370 218 €	184 674,93 €	162 516,69 €
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	309 605 €	245 017 €	184 674,93 €	162 516,69 €
Leasingvastuut yht.	33 875 555 €	39 658 687 €	33 848 963,30€	39 606 125,70€
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	2 666 968 €	2 845 548 €	2 641 703,01 €	2 798 918,76 €
- sopimukseen sisältyvät lunastusveloitteet			9 381 586,88 €	8 595 207,68 €
Yhteensä	34 211 659 €	40 028 905 €	34 033 638,23€	39 768 642,39€
Koulu- ja kulttuurikeskuksen sekä Pylkönmäen koulu/päiväkodin osuus leasingvastuista			33 776 522,51€	39 547 630,28€

Saarijärven kaupungilla on leasingkauden jälkeen, luetteloiduin ehdoin, osto-oikeus koulukeskuksen rakennukseen. Jos tätä osto-oikeutta ei käytetä, vuokraohteelle on velvollisuus osoittaa ostaja.

39) Vastuusitoumukset				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			15 515 000 €	17 121 000 €
Jäljellä oleva pääoma			6 580 827 €	7 428 549 €
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	3 330 000 €	3 330 000 €	3 330 000 €	3 330 000 €
Jäljellä oleva pääoma	2 032 504 €	2 106 216 €	2 032 504 €	2 106 216 €

40) Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	2024	2023
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	76 460 344 €	74 455 068 €
Kunnan mahdollista vastuutta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	82 049 €	59 268 €

41) Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Sitoumukset avustukseen/avustusvastuu	0 €	6 903 €	0,00 €	6 903 €
Arvonlisäveron palautusvastuu kiinteistöinvestoinnit Yhteensä *)	2 234 585 €	2 304 567 €	1 361 745 €	1 069 957 €
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	3 579 120 €	3 256 488 €	1 383 170 €	1 060 538 €
Saadut vakuudet			69 565 €	274 332 €
Kunnalla ja konserniyhtiöillä ei ole koronvaihtosopimuksia				
*) Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakennusten ja perusparantamiseen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistö myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (ALV 120 §). Palautusvastuuta määriteltäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmaan perustuen.				

4.7. Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot 31.12.2024

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2024	2023
Keskushallinto	23	22
Elinvoimapalvelut	27	23
Tila- ja kiinteistöhallinto	1	1
Sivistyspalvelut	196	182
Vapaan sivistystoimen palvelut	45	52
Tekniset ja ympäristöpalvelut	52	48
Jätelautakunta	3	2
Yhteensä	347	330
Henkilöstön palvelusuhteen kesto 31.12. mennessä 3 kk tai yli.		
Lisäksi henkilö on 31.12. saanut palkkaa.		

43. Henkilöstökulut	2024	2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	16 907 813,97 €	17 382 837,06 €
Henkilöstökulut aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	77 079,57 €	72 842,41 €
Henkilöstökulut yhteensä	16 984 893,54 €	17 455 679,47 €

44. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2024	2023
Saarijärven Sosiaalidemokraattinen Kunnallisjärjestö ry	3 459,00 €	3 406,50 €
Kokoomus/Saarijärvi	840,00 €	1 041,00 €
Keskustapuolue/Saarijärvi	3 626,00 €	3 899,10 €
Saarijärven Vasemmistoliitto	770,00 €	982,00 €
Saarijärven seudun Perussuomalaiset	1 018,98 €	1 281,98 €
Saarijärven Vihreät	330,00 €	294,00 €
Kristillisdemokraattisen puolueen Saarijärven osasto	454,00 €	491,00 €
Yhteensä	10 497,98 €	11 395,58 €

45. Tilintarkastajien palkkiot	2024	2023
Tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	9 558,27 €	12 336,97 €
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	4 277,96 €	5 376,57 €
Muut palkkiot	277,66 €	
Palkkiot yhteensä	14 113,89 €	17 713,54 €

46. Sidonnaisuusilmoitukset

Kaupunginjohtajan kanssa on 14.3.2022 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus (KV 14.3.2022 § 9 liite 18). Jos luottamuspulan vuoksi on käynnistetty kaupunginjohtajan irtisanomismenettely, maksetaan 10 kuukauden palkkaa vastaava siirtymäkorvaus hänen itse irtisanoutuessaan virastaan. Tämä korvaus sisältää irtisanomisajan palkan.

Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

5. Eriytetyn liiketoiminnan tilinpäätöslaskelmat

5.1. Muun taseyksikön tuloslaskelma 31.12.2024

SAARIJÄRVEN KAUPUNKI VESI- JA VIEMÄRILAITOS

Tuloslaskelma

	euro	euro
	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Liikevaihto	1 134 664,12	1 174 806,78
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-159 331,55	-178 623,76
Palvelujen ostot	-268 695,19	-224 843,96
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-158 808,66	-134 148,00
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	-27 094,25	-22 402,86
Muut henkilösivukulut	-4 471,99	-5 398,85
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-267 543,75	-277 259,19
Liiketoiminnan muut kulut	-41 524,31	-43 121,74
Liikelylijäämä (-alijäämä)	207 194,42	289 008,42
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot ja -kulut	5 286,59	3 405,52
Korvaus peruspääomasta	-89 235,61	-27 482,48
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	123 245,40	264 931,46
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	123 245,40	264 931,46
Vapaaehtoisten varausten lisäys(-) tai vähennys(+)	-55 000,00	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	68 245,40	264 931,46
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,21	8,86
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	1,21	8,86
Voitto, %	10,86	22,55

5.2. Muun taseyksikön rahoituslaskelma 31.12.2024

SAARIJÄRVEN KAUPUNKI
VESI- JA VIEMÄRILAITOS
Rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2024		1.1.-31.12.2023	
Liiketoiminnan rahavirta				
Liikelyljäämä (-alijäämä)	207 194,42		289 008,42	
Poistot ja arvonalentumiset	267 543,75		277 259,19	
Rahoitustuotot ja -kulut	-83 949,02	390 789,15	-24 076,96	542 190,65
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-99 280,22		-142 396,13	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	-99 280,22	0,00	-142 396,13
Toiminnan ja investointien rahavirta		291 508,93		399 794,52
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos	-80 566,21		-89 771,79	
Korottomien velkojen muutos	-210 942,72	-291 508,93	-310 022,73	-399 794,52
Rahoituksen rahavirta		-291 508,93		-399 794,52
Vaikutus maksuvalmiuteen		0,00		0,00

5.3. Muun taseyksikön tase 31.12.2024

SAARIJÄRVEN KAUPUNKI
VESI- JA VIEMÄRILAITOS
Tase

VASTAAVAA	31.12.2024	31.12.2023
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
II Aineelliset hyödykkeet		
Hallinto- ja laitosrakennukset	652 485,90	695 404,51
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 912 722,49	2 088 505,36
Koneet ja kalusto	1,10	1,94
Keskeneräiset hankkeet	52 222,79	1 784,00
	2 617 432,28	2 785 695,81
B VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I Vaihto-omaisuus		
II Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	247 357,70	265 354,72
Saamiset kunnalta	45 206,00	0,00
Siirtosaamiset	53 357,23	0,00
	345 920,93	265 354,72
III Rahoitusarvopaperit		
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 963 353,21	3 051 050,53
VASTATTAVAA	31.12.2024	31.12.2023
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	2 748 247,80	2 748 247,80
IV Edellisten tilikausien ylijäämä(alijäämä)	-68 119,12	-333 050,58
V Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	68 245,40	264 931,46
	2 748 374,08	2 680 128,68
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
	55 000,00	0,00
C PAKOLLISET VARAUKSET		
D VIERAS PÄÄOMA		
II Lyhytaikainen		
Ostovelat	84 966,69	100 226,04
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	75 012,44	270 695,81
	159 979,13	370 921,85
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 963 353,21	3 051 050,53

5.4. Eriytetty tuloslaskelma, asunto- ja toimitilavuokraus 31.12.2024

SAARIJÄRVEN KAUPUNKI
ERIYTETTY KIRJANPITO, TOIMITILA- JA ASUNTOVUOKRAUS
Tuloslaskelma

	<i>euro</i>	
	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Liikevaihto	2 026 105,55	1 843 732,41
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-271 971,17	-257 497,55
Palvelujen ostot	-159 565,73	-324 705,11
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-103 597,90	-80 145,90
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	-17 018,16	-13 042,97
Muut henkilösivukulut	-2 836,98	-8 312,00
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-406 331,82	-711 881,63
Arvonalentumiset	-570 615,31	0,00
Liiketoiminnan muut kulut	-300 806,72	-262 593,90
Liikelylijäämä (-alijäämä)	193 361,77	185 553,34
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot ja -kulut	0,00	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	193 361,77	185 553,34
 Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	 193 361,77	 185 553,34
 Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	 193 361,77	 185 553,34

Kaupungin taselainoja ei ole korvamerkitty toimintokohtaisesti.

Laskelmassa ei ole arvioitu korkokulujen osuutta.

6. Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

Kirjanpitokirjat;	Säilytysaika	Säilytystapa
tilinpäätös	pysyvästi	paperisessa muodossa
päiväkirjat	10 vuotta	sähköisesti pdf-tiedostona
pääkirjat	10 vuotta	sähköisesti pdf-tiedostona
tase-erittelyt	10 vuotta	paperisessa muodossa
konsernilaskenta	10 vuotta	paperisessa muodossa
palkanlaskennan tulosteet	10 - 50 vuotta	paperisessa muodossa
ostoreskontra	10 vuotta	sähköisesti pdf-tiedostona
myyntireskontra	10 vuotta	paperisessa muodossa
liitetietotositteet	10 vuotta	paperitositteina
tositelajit:		
001	Muistiot	601 Sekalaiset laskut
007	Vyörytykset	613 Abilita/Kyläkuntien vesilaskutus
008	Oikaisut tilinavaus	621 Kansalaisop.laskut/Hellewi
009	Käyttöomaisuusviennit	654 Varhaiskasvatusmaksut
010	Tiliotetositteet	657 Rakennusvalvontamaksut
021	Myyntiresk viitesuor.	658 Tampuuri/vuokralaskutus
040	Ostoresk., suoritukset	660 Abilita jätevesilaskutus
301	Palkat	950 Konsernin eliminoinnit
401	Ostolaskut/verkkolaskut	

7. Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja tilintarkastusmerkintä

Sähköisellä allekirjoituksella

Saarijärvellä 24.3.2025

SAARIJÄRVEN KAUPUNGINHALLITUS

Teppo Haapakoski, puheenjohtaja

Harri Tollola, I varapuheenjohtaja

Riitta Pirttiniemi, II varapuheenjohtaja

Ida Moisio, jäsen

Miikkael Reiman, jäsen

Kirsi Siekkinen, jäsen

Heli Ihanainen, jäsen

Kari Salokivi, jäsen

Timo Leppäaho, jäsen

Maarit Tuononen, vs. kaupunginjohtaja

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Sähköisen allekirjoituksen päiväyksellä

BDO Audiator Oy, Tilintarkastusyhteisö

Joni Mäkitalo

JHT, HT

This documents contains 1 pages before this page
Dokumentet inneholder 1 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 1 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 1 sider før denne side

Detta dokument innehåller 1 sidor före denna sida

KARI MARKUS SALOKIVI

Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Saarijärven kaupunki

795f45fc-8317-4192-83d1-f3165863be53 - 2025-03-24 17:01:12 UTC +02:00

BankID / MobileID - 766a119d-0625-4b49-ad24-97b0e8b261a6 - FI

Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

RIITTA JOHANNA PIRTINIEMI

Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Saarijärven kaupunki

3a2b5de8-10d3-457e-8c6f-3b8e95f30ba9 - 2025-03-24 17:03:37 UTC +02:00

BankID / MobileID - 729cefbf-f236-489d-bf3d-628c7447abd2 - FI

Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

Iida Alma Sanelma Moisio

Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Saarijärven kaupunginhallitus

c547833e-67e6-46fa-8096-61c8d4249db3 - 2025-03-24 17:16:11 UTC +02:00

BankID / MobileID - 9e0bdd94-107e-4208-b16a-9ede89a3e17b - FI

Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

HARRI JUHANI TOLLOLA

Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Hallitus

8a27f7a6-05c0-4b28-be52-cd1545718080 - 2025-03-24 18:03:37 UTC +02:00

BankID / MobileID - 8f15e0d2-0fff-4aaf-b18f-16a78caa2360 - FI

Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

HENRI MIIKKAEL REIMAN

Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Saarijärven kaupunki

bfd0c5dc-c1eb-4224-b523-e22c33dcf7aa - 2025-03-24 19:48:54 UTC +02:00

BankID / MobileID - aef4836f-3aab-4443-910d-fa8574e74462 - FI

Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

KIRSI MARJATTA SIEKKINEN

Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Saarijärven kaupunki

792f4350-e8d8-4ee2-87f0-429092e22932 - 2025-03-24 20:18:49 UTC +02:00

BankID / MobileID - 51bc4de4-2abb-4d93-8309-326e0a504709 - FI

Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

TEPPO HERMAN HAAPAKOSKI

Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Saarijärven kaupunki

3fa1815a-4a5f-4abb-a81d-2d3bf36e0248 - 2025-03-24 20:24:46 UTC +02:00

BankID / MobileID - 7a25e56d-5a21-41a6-8e75-0172d3b99578 - FI

Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

authority to sign	asemavaltuutus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmittekningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

This documents contains 2 pages before this page

Dokumentet inneholder 2 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 2 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 2 sider før denne side

Detta dokument innehåller 2 sidor före denna sida

MAARIT JOHANNA TUONONEN

Saarijärven kaupunki, FI01769751, Sivulantie 11, 43101, Saarijärvi

4e657a84-3f1c-440b-bf8e-f4616b1ddace - 2025-03-24 21:59:15 UTC +02:00

BankID / MobileID - 90dcacaa-7c56-40bc-8785-83f83632e346 - FI

Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

HELI KAROLIINA IHANAINEN

Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Saarijärven kaupunki

a2ed47ef-1385-459f-aa20-8071f37e49e0 - 2025-03-25 06:23:23 UTC +02:00

BankID / MobileID - c19134de-10a3-498b-b0f5-da6bbf01595f - FI

Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

TIMO TUOMAS LEPPÄAHO

Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Saarijärven kaupunki

d14735a4-7e01-401d-a19d-de6354a79e35 - 2025-03-25 12:40:20 UTC +02:00

BankID / MobileID - 47441b94-380b-4eb7-a9c9-748c74f6f447 - FI

Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

authority to sign	asemavaltuutus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmittekningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende